

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 1.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย
ไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 1.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE FACTORS OF ALTERNATIVE SCHOOLS ADMINISTRATION BASED ON
MONTESSORI PRINCIPLE IN THAILAND

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิด มอนเตสซอรีในประเทศไทย
โดย	นางสาวชญานันท์ นภัทร์ธรรมาชญ์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แบบ 1.1 ปรัชญาคุชฌีบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร. สวาสุภีพร แสนคำ)

59252903 : การบริหารการศึกษา แบบ 1.1 ปรัชญาคุณฐิบัณฑิต

คำสำคัญ : การบริหารโรงเรียน, มอนเตสซอรี, การศึกษามอนเตสซอรี, แนวคิดมอนเตสซอรี, โรงเรียนทางเลือก, การศึกษาทางเลือก, การบริหารจัดการ, องค์ประกอบ

นางสาว ชญานันท์ นภัทร์ธรรมาธิ: องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย และ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวนทั้งสิ้น 195 โรงเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 130 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน 3) หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 1 คน และ 4) ครู/ผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมอนเตสซอรี 2 คน รวมโรงเรียนละ 5 คน ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 650 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบยืนยันองค์ประกอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภารกิจมอนเตสซอรี 2) นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา 3) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ 5) การบูรณาการการวัดและประเมินผล 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย พบว่า มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

59252903 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : MONTESSORI, MONTESSORI EDUCATION, MONTESSORI SCHOOL, ALTERNATIVE SCHOOL, ALTERNATIVE EDUCATION, SCHOOL ADMINISTRATION, SCHOOL MANAGEMENT

MISS CHAYANUN NAPATTHIRACHANCHAI : THE FACTORS OF ALTERNATIVE SCHOOLS ADMINISTRATION BASED ON MONTESSORI PRINCIPLE IN THAILAND THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PRASERT INTARAK, Ph.D.

The research aimed to determine: 1) the factors of alternative schools administration based on Montessori principle in Thailand 2) confirm the factors of alternative schools administration based on Montessori principle in Thailand. The population of this research were 195 schools. The sample size consisted of 130 schools, which was determined by the Krejcie and Mongan's comparison table of the Size. There were 5 respondents from each school which included 1) school director 2) deputy director, academic affairs 3) head of academic affairs and 4) teacher, with a total of 650 respondents. The instruments for collecting the data were semi-structured interview, opinionnaire and confirmative form. The statistics used in this study were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis

The finding of this study were as follow:

1. The factors of alternative schools administration based on Montessori principle in Thailand consists of 6 elements: 1) The Montessori Mission 2) Policy, Resource Management, School Curriculum 3) Organizing the Learning Environment 4) A Build of morale 5) Integration, Measurement and Evaluation 6) The Arrangement of Facilities.

2. The results of confirmation of the factors of alternative schools administration based on Montessori principle in Thailand consists are accurate, appropriate, feasible and applicable.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสด เขียว กรรมการตรวจสอบคณาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา ประธานกรรมการสอบและอาจารย์ ดร.สวาสฎิพร แสนคำ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ เสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.ปริยานุช สถาวรมณี ดร.มณฑริกา วิฑูรชาติ ดร.สมรภัช กิจเดช ดร.จรรุรัตน์ สุขสำราญ อาจารย์บุญชู อังสวัสดิ์ อาจารย์จิราพร เอี่ยมระหงส์ อาจารย์วันชัย แก้วมณี อาจารย์กิติพงษ์ ศิริคำกร อาจารย์รจิต ยางเพชร อาจารย์ศวรรยา วีระไชยานนท์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้สัมภาษณ์งานวิจัย และขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ ชนะสิทธิ์ ดร.เทวี บุญจับ ดร.สุริยัน พรหมจำปา ดร.บุญร่วม วิชาชัย อาจารย์ยุวดี สุพรรณโมกษ์ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.เสวียน เจนเข้ว่า ดร.วชิรา แสนโกศิก ดร.เพ็ญศรี ศรีรอด ประเทียบอินทร์ ดร.จิระภา ธรรมนำสีล ดร.เบญจวรรณ ศรีมารุต ผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบงานวิจัย ขอขอบพระคุณสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ให้ข้อมูลรายชื่อโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย ที่ได้ให้ข้อมูลรายชื่อโรงเรียนเอกชนที่ผ่านการอบรมการจัดการเรียนรู้มอนเตสซอรี ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านในโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ที่ได้ให้ความรู้แนวคิด และแนวทางในการศึกษาวิจัย ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากคณาจารย์และผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณพ่อแม่และครอบครัวทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ เสียสละเวลา ให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดีตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนมาในอดีต และเพื่อนร่วมรุ่นคณาจารย์บัณฑิตทุกท่านสำหรับกำลังใจที่มีให้เสมอมา

นางสาว ชญานันท์ นภัทร์ธิราชอุทัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ข้อคำถามของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
ข้อจำกัดการวิจัย	14
นิยามศัพท์เฉพาะ	14
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับโรงเรียนทางเลือก	15
ความหมายการศึกษาทางเลือก	15
ความหมายโรงเรียนทางเลือก	18
แนวทางการสอนที่หลากหลายของโรงเรียนทางเลือก	20
การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวมอนเตสซอรี	22

การสอนตามแนวคิดมอนเตสซอริคืออะไร.....	22
ประวัติความเป็นมา การก่อเกิดการสอนแบบมอนเตสซอริ (Montessori).....	26
หลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอริ.....	28
หน้าที่ของผู้บริหารกับการศึกษามอนเตสซอริ.....	30
บทบาทของผู้ใหญ่ในการพัฒนาเด็ก.....	31
บทบาทหน้าที่ของครูที่สอนแบบมอนเตสซอริ.....	34
การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน.....	36
การนำการสอนแบบมอนเตสซอริสู่โรงเรียน.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
งานวิจัยในประเทศ.....	41
งานวิจัยต่างประเทศ.....	50
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	63
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	63
ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย.....	63
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย.....	64
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย.....	67
ระเบียบวิธีวิจัย.....	69
แผนแบบการวิจัย.....	69
ประชากร.....	69
กลุ่มตัวอย่าง.....	70
ผู้ให้ข้อมูล.....	70
ตัวแปรที่ใช้ศึกษา.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74

การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	77
สรุปการดำเนินการวิจัย.....	78
บทที่ 4 ผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิด มอนเตสซอรี ในประเทศไทย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้.....	80
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิด มอนเตสซอรีในประเทศไทย ดังนี้.....	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	203
สรุปผลการวิจัย.....	204
อภิปรายผล.....	208
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	219
รายการอ้างอิง.....	220
ภาคผนวก.....	227
ภาคผนวก ก.....	228
ภาคผนวก ข.....	231
ภาคผนวก ค.....	274
ภาคผนวก ง.....	277
ภาคผนวก จ.....	280
ภาคผนวก ฉ.....	282
ภาคผนวก ช.....	284
ภาคผนวก ซ.....	292
ภาคผนวก ฌ.....	305

ภาคผนวก ญ.....	311
ภาคผนวก ก.....	314
ประวัติผู้เขียน.....	318

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล.....	71
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	82
ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ตัวแปรจากงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ.....	97
ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปร จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	118
ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	137
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติของตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอเนตสซอรีในประเทศไทย.....	139
ตารางที่ 7 ค่า KMO and Bartlett's Test of Sphericity.....	152
ตารางที่ 8 องค์ประกอบค่าความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของ ความแปรปรวนสะสมของตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอเนตสซอรีในประเทศไทย.....	153
ตารางที่ 9 องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอเนตสซอรีในประเทศไทย.....	154
ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 1.....	155
ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 2.....	157
ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 3.....	159
ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 4.....	161
ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 5.....	162
ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 6.....	163
ตารางที่ 16 ค่าความถี่และค่าร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอเนตสซอรีในประเทศไทย: ความถูกต้อง (Accuracy).....	166
ตารางที่ 17 ค่าความถี่และค่าร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอเนตสซอรีในประเทศไทย : ความเหมาะสม (Propriety) ..	173

ตารางที่ 18 ค่าความถี่และค่าร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย: ความเป็นไปได้ (Feasibility)... 180

ตารางที่ 19 ค่าความถี่และค่าร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย: ความเป็นประโยชน์ (Utility)... 187

ตารางที่ 20 ค่าความถี่และค่า ร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย 201

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	9
แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	68
แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีใน ประเทศไทย.....	164

บทที่ 1

บทนำ

ในบริบทการพัฒนาของประเทศไทยการศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีศักยภาพ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่พร้อมต่อสภาวะการณ์ การเปลี่ยนแปลงของโลกการปฏิรูปการศึกษามุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต¹

การเสริมสร้างขีดความสามารถของมนุษย์เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมแห่งยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือว่าเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านการศึกษาที่มีการเปิดกว้างและเชื่อมโยงเข้ากับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จ เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นและมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นพลเมืองที่มีความรอบรู้และมีความกระตือรือร้น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๒ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ² ซึ่งมีความมุ่งหมายและหลักการคือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข³ หรืออาจกล่าว

¹ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุง, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง, ๒๕๖๔, 1.

²“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 8.

³“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 3.

ได้ว่าเป็นกฎหมายว่าด้วยการศึกษาของชาติฉบับแรกของประเทศ โดยเริ่มมีการให้ความสนใจกับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านต่างๆ และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาและส่งเสริมคนไทยให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการส่งเสริมให้หน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายในการจัดการศึกษาในสังคมไทย ซึ่งการศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือพัฒนาชีวิตในทุกด้านจากกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายตามศักยภาพที่แตกต่างของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การสร้างชีวิตที่ดีงาม เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกายและจิตวิญญาณ และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนเก่ง ดี มีคุณภาพ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม ที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้ ซึ่ง “การศึกษาทางเลือก” (Alternative Education) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของระบบการจัดการศึกษาในประเทศไทยที่มีทั้งการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย สำหรับการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของสถาบันสังคม (บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคมอื่น) ที่กฎหมายได้รับรองสิทธิไว้ในมาตรา ๑๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๙ และรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔⁴

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนถือว่าเป็นหน่วยให้ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยการปลูกฝัง ค่านิยมต่างๆ ที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมีอยู่จำนวนมากทั้งโรงเรียนของรัฐและเอกชน แต่โรงเรียนที่เป็นกระแสอย่างมากในปัจจุบันที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนถึงความเป็นปัจเจกชนนิยมและมีทรัพยากรที่พร้อมในการพัฒนาผู้เรียนเรียกกันว่า โรงเรียนทางเลือก ซึ่งโรงเรียนทางเลือกเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาที่อิงกับระบบของรัฐ จัดกระบวนการเรียนการสอนแบบเน้นความรู้เชิงประสบการณ์และปฏิบัติการนอกตำราเรียนหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ มีการบูรณาการแนวการศึกษาทางเลือกเข้ากับหลักสูตรการ

⁴ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการวิจัย แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือก เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2560), 18.

เรียนการสอนของโรงเรียน แต่ละโรงเรียนจะมีแนวคิด กระบวนการ เจตนารมณ์และวิธีการของการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน โรงเรียนทางเลือกเป็นการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระบบที่มีระบบการเรียนการสอนในเชิงการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพตามความแตกต่างของผู้เรียน มีการใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการแต่มีอิสระในการจัดทำเนื้อหา วิธีการเรียนการสอน ตำราเรียนได้เอง ซึ่งโรงเรียนทางเลือกแต่ละโรงเรียนจะมีเอกลักษณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันตามเจตนารมณ์ของแนวคิด/ปรัชญาการศึกษาของแต่ละโรงเรียน โดยโรงเรียนทางเลือกจะมีการบูรณาการแนวคิดการศึกษาทางเลือกเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการรับแนวคิดในเชิงนวัตกรรมทั้งจากตะวันตก ตะวันออก และแนวคิดจากสังคมไทย ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาทางเลือกได้รับการยอมรับมากขึ้นในสังคมไทยโดยสังเกตได้จากการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2561⁵

โรงเรียนทางเลือกในประเทศไทยที่จัดการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงมัธยมปลายและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ มีองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนทางเลือกแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปก็คือ นวัตกรรมการเรียนการสอน (Innovation) ซึ่งประกอบไปด้วยฐานคิดและปรัชญา วิธีการเรียนการสอน และทรัพยากรสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งนวัตกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนทางเลือกก่อรูปแบบฐานคิดและปรัชญาการศึกษาของสำนักต่างๆ เช่น มอนเตสซอริ (Montessori) วอลดอล์ฟ (Waldorf) ซัมเมอร์ฮิลล์ (Summerhill) ศรีสัตยาไสบาบา และพุทธธรรมประยุกต์ เป็นต้น แต่ละปรัชญาการศึกษาเหล่านี้อาจมีจุดเน้นและเนื้อหากระบวนการแตกต่างกัน แต่จุดรวมประการหนึ่งคือ ธรรมชาติของมนุษย์มีความหลากหลาย การศึกษาเรียนรู้จึงต้องมีความหลากหลายและยึดเอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามไปด้วย ความหลากหลายของการศึกษาดังกล่าวเปิดพื้นที่ให้ โรงเรียนทางเลือกสามารถทดลองและผลิตวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ ได้ตลอดเวลา แม้ว่าการเรียนการสอนของโรงเรียนทางเลือก ยังคงเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอยู่ แต่โรงเรียนทางเลือกได้เปิดความคิดที่ว่า การศึกษาไม่ใช่กระบวนการผลิตแบบง่ายๆ เพื่อให้ได้สินค้าที่เหมือนกันจากโรงงาน ผลสอบของนักเรียนอาจเป็นตัวช่วยบ่งชี้ได้ว่า โรงเรียนทางเลือกสามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กตามมาตรฐานที่เป็นกลางได้ แม้ผลลัพธ์ดังกล่าวจะไม่ใช่

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2561, **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก, ๒๕๖๐, 8.

จุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาในโรงเรียนทางเลือกก็ตาม ทั้งนี้ ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จของโรงเรียนทางเลือกคือ ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน ผู้นำและทรัพยากรในการจัดการศึกษา คุณภาพของครู นวัตกรรมด้านการสอน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง รวมไปถึงกฎกติกาของภาครัฐ และสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนของโรงเรียนด้วย⁶ การให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพของแต่ละคนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็ก ความต้องการตามธรรมชาติของเด็กควรได้รับความเอาใจใส่จากผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กปฐมวัย การส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพของตน เป็นความพยายามของแนวคิดหลายๆ แนวคิดทางการศึกษาปฐมวัยด้วยมุ่งหวังให้เด็กได้เจริญเติบโตสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิต มีความสุข สนุกสนาน และได้เรียนในสิ่งที่ต้องการเรียน ได้ทำกิจกรรมในสิ่งที่ต้องการศึกษาค้นคว้า ทั้งด้วยตนเองเพียงลำพังและการทำงานร่วมกับเพื่อนๆ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยยึดเด็กเป็นหลักในการจัดการศึกษา แนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอริเป็นแนวคิดหนึ่งที่สามารถสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยให้เป็นไปได้ตามแนวทางที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งหวัง⁷

ปัญหาของการวิจัย

ในท่ามกลางสภาพปัญหามากมายของระบบการศึกษาไทย ทั้งในแง่โครงสร้างการบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอน คุณภาพของครูผู้สอน ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากร และกลไกในการสร้างความรับผิดชอบ (Accountability) โรงเรียนทางเลือกเป็นอีกความหวังหนึ่งบนเส้นทางของการยกเครื่องการศึกษาไทยสู่การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ในปัจจุบันแนวคิดในการจัดโรงเรียนทางเลือกนั้นได้มีการแพร่หลายไปทั่วโลก โดยสังเกตได้จากจำนวนโรงเรียนทางเลือกที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการรวมกลุ่มของเครือข่ายต่างๆ ที่ก่อตั้งขึ้นมา

⁶ ปกป้อง จันทวิทย์ และสุนทร ตันตันทอง, โรงเรียนทางเลือกกับทางเลือกในการศึกษาของประชาชน, เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

<https://thaipublica.org/2012/02/alternative-school-innovation/>

⁷ จีระพันธุ์ พูลพัฒน์, แนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอริที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.pecerathailand.org/2018/01/633.html>

เพื่อผลักดันให้มีการจัดตั้งโรงเรียนทางเลือกในหลายประเทศรวมทั้งในประเทศไทยด้วย⁸ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ โดยได้ดำเนินการโครงการพัฒนาการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอริ ระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรสมาคมมอนเตสซอริสากล (Association Montessori Internationale : AMI) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ⁹ มอนเตสซอริคือรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ถูกนำมาใช้ในไทยเมื่อ 12 ปีที่ผ่านมา และเติบโตอย่างเข้มแข็งในแวดวงการศึกษา ทั้งในเชิงคุณภาพ และปริมาณ ปัจจุบันมีครูไทยจากโรงเรียนรัฐบาลที่ผ่านการอบรมหลักสูตรของมอนเตสซอริในไทย¹⁰ สิ่งสำคัญที่จะละเลยไม่ได้คือการนำแนวคิด ปรัชญา วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริไปใช้ในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน สถานศึกษาหรือโรงเรียนที่บริหารจัดการตามแนวทางมอนเตสซอรินี้ ยังไม่ได้เป็นที่กว้างขวาง ยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะกลุ่ม ที่ได้รับการอบรมจาก AMI (Association Montessori Internationale) และสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย MAT (Montessori Association of Thailand) เท่านั้น ข้อเสียประการหนึ่งของการศึกษาแบบมอนเตสซอริ คือมีสถานศึกษาเฉพาะทางอยู่น้อยมาก แม้ผู้คนจะรู้จักและเข้าใจ

⁸ วัชระ จตุพร, กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดการเสริมสร้างขีดความสามารถของพลเมืองปัจเจกชนนิยม, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559, 4.

⁹ สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือดำเนินงานการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอริ ในบริบท สพฐ., (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2558), 1.

¹⁰ เมแกน ไทน์, ไทยเจ้าภาพจัด “มอนเตสซอริ” ปี 2564 ประเทศแรกในอาเซียน ชูต้นแบบการเรียนเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง, มติชนออนไลน์ วันอังคารที่ 9 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.matichon.co.th/education/news725931>

ความสำคัญของระยะเรียนรู้ไว้ และอยากให้ลูกตัวเองได้เรียน แต่กลับหาสถานศึกษารูปแบบนี้ใน
 ละแวกให้บ้านได้ยากมาก¹¹

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบ
 การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เพื่อเป็นประโยชน์ในการ
 ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจเลือก
 และสนับสนุนการนำแนวคิดของมอนเตสซอรีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จัดประสบการณ์ โดยพิจารณา
 จากองค์ประกอบต่างๆ แล้ว จะทำให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการ
 โรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดของมอนเตสซอรีในประเทศไทย และได้รับทราบแนวทางต่างๆ จาก
 องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี ที่จะเป็นเสมือนเข็มทิศการ
 เดินทางให้ผู้บริหารองค์กรและสถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี ซึ่ง
 ผลประโยชน์จะตกอยู่กับผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดของมอนเตสซอรีนั้น
 มีหลักเกณฑ์ กระบวนการ ความรู้เป็นรูปแบบที่ชัดเจน มีมาตรฐานได้รับการพัฒนามาโดยตลอด
 ครูผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ศักยภาพได้เต็มที่ โดยไม่มี
 ข้อจำกัดตามวัย ทำให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการร่างด้านกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยใช้สื่อ
 อุปกรณ์ของมอนเตสซอรีเป็นเครื่องมือ ทำให้เกิดการซึมซับ รับรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ทำให้ผู้เรียน
 เกิดอิสรภาพ ความสงบภายใน อันนำไปสู่การพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีใน
 ประเทศไทย
2. เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีใน
 ประเทศไทย

¹¹ พุจฉากิ ทัดซีฮีโระ, บ้านมอนเตสซอรีสำหรับเด็กวัย 3-6 ขวบ, (กรุงเทพมหานคร:
 แชนด์คลีออคบุ๊กส์, 2564), 13.

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดคำถามของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เป็นอย่างไร
2. องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีความถูกต้อง เหมาะสมเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการกำหนดสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เป็นพหุองค์ประกอบ
2. การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

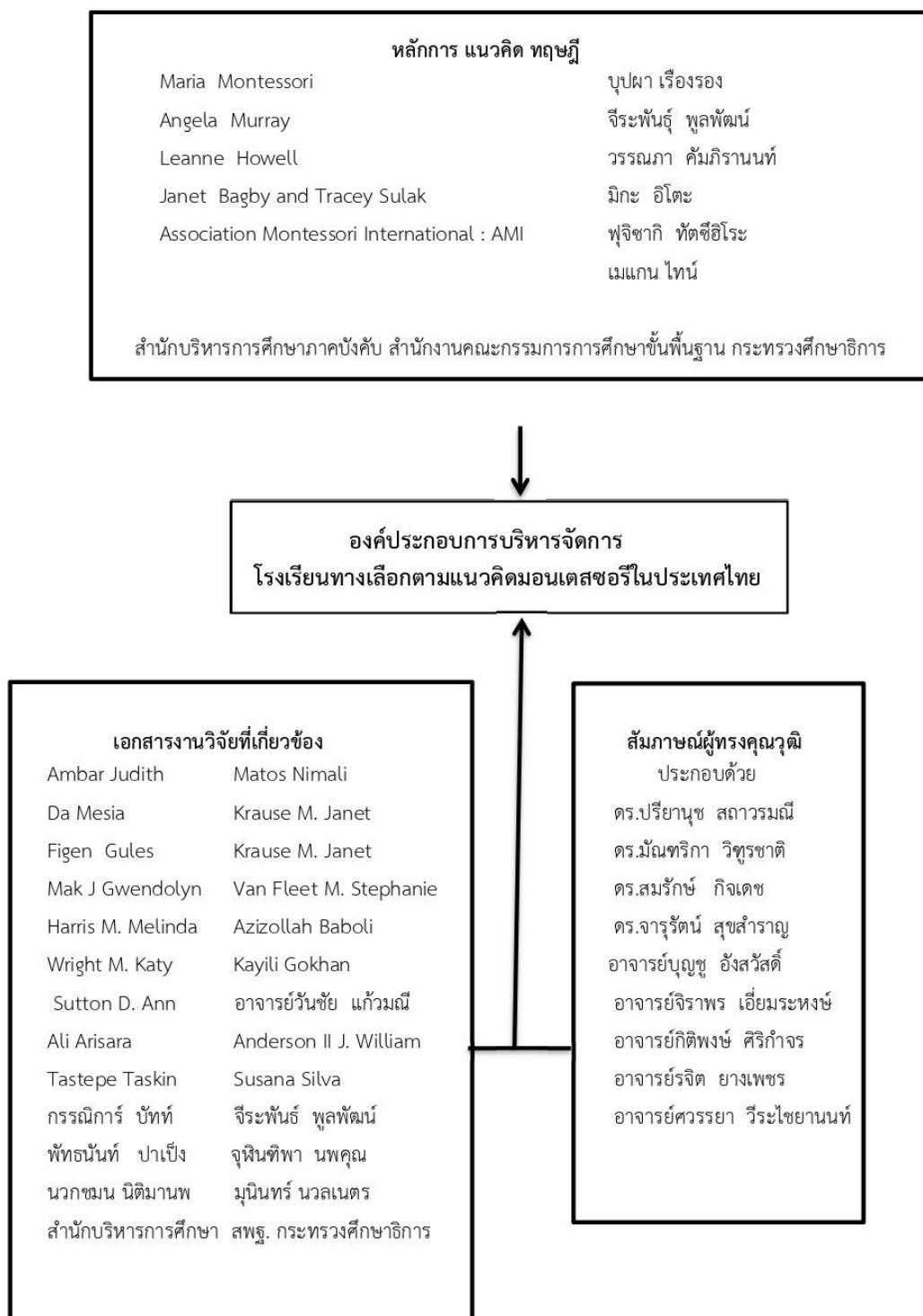
กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อให้สามารถทำการวิจัย ค้นหา ข้อมูลข้อเท็จจริงได้ตรงตามวัตถุประสงค์และข้อคำถามของการวิจัยดังนี้ จากการศึกษาค้นคว้า เอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document) และการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ (Interview) แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักการแนวคิด ทฤษฎีของ มาเรีย มอนเตสซอรี, สมาคม มอนเตสซอรีสากล (Association Montessori Internationale : AMI), องค์กรมอนเตสซอรีนอร์ท เวสต์ (Montessori Northwest) ประเทศโปแลนด์ สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, เมแกน ไทน์, มิกะ โอโต, จีระพันธุ์ พูลพัฒน์

,นภัสกร อาร์ (Napatsakorn. R.), พุจฉากิ ทัดซีฮิโระ และวรรณภา คัมภีรานนท์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย โดยได้ศึกษางานวิจัยของ จุฬินทิพา นพคุณ, สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, กรรณิการ์ บัทท์, พัชรนันท์ ปาเป็ง, นวกชมน นิติมานพ และปณัฐชรรณ จารุชัยนิวัฒน์, มุนินทร์ นวลเนตร และคณะ, นิมาลี มาทอส (Nimali Matos), เวนด์อลีน เจ แม็ค (Gwendolyn J Mak), เจเนท เอ็ม ครอส (Janet M. Krause), เมลินดา เอ็ม. แฮร์ริส (Melinda M. Harris), สเตฟานี เอ็ม แวน ฟลีท (Stephanie M. Van Fleet), ไรท์ เอ็ม. แคซี (Wright M. Katy), บาโบลี อาซิซอลเลาะห์, ฟิเจนน์ กุลส์ (Figen Gules), ก๊อคแฮน คายาลิ และ อารี แรมมาแซน (Gökhan Kayili and Ari Ramazan), แอมบา จูดิช ซาเวซ ซาเลห์-ซิโพลโลนี (Ambar Judith Chavez Saleh-Cipolloni), แอน ดี. ซัตตัน (Ann D. Sutton), ดาเมเซีย เดนิซ สตาร์จิง (DaMesia-Denise Starling), วิลเลียม เจ แอนเดอร์สัน (William J Anderson II), แมรี ดี. เบอร์แบงก์ (Mary D. Burbank) และ เมลิสซ่า เอ็ม. โกลด์สมิท (Melissa M. Goldsmith), อริสรา อาลี (Arisara Ali), ทาสกิน ทาสเท็ป และ เมฟ เอ. แบสเบย์ (Taşkın Taştepe and Merve A. Başbay), ซูซานา ซิลวา (Susana Silva)

และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุป และนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

- Ali Arisara, Developing Data-Driven Administrative Policy for International Montessori Center, Thailand,” **Education Quarterly Reviews**, 4, 2 (2021) 1-19.
- Anderson II J William, “The Growth and Evolution of the Wauwatosa Montessori School,” (Dissertation for the Doctor of Philosophy degree to Cardinal Stritch University, United States, 2018).
- Association Montessori Internationale : AMI, **The Montessori Difference**, accessed September 20, 2022, available from https://montessori--ami-org.translate.google/about-montessori?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=th&_x_tr_hl=th&_x_tr_pto=sc
- Azizollah Baboli, “Principle Elements of Curriculum in the Preschool Pattern of Montessori” **International Education Studies** 9, 1 (2016) : 148-153..
- Bagby Janet and Sulak Tracey, “Montessori and Executive Function”, **Journal of Montessori Life** (Spring 2018) : 15.
- Burbank, Mary D.; Goldsmith, Melissa M. **Montessori Education and a Neighborhood School: A Case Study of Two Early Childhood Education Classrooms** *Journal of Montessori Research* (Spring 2020 Vol 6 Iss 1) : 1-18.
- Chavez Saleh-Cipolloni Ambar Judith, “A Study of Changes in Montessori Early Childhood Teachers as a Result of Specialized Training,” (An Applied Dissertation to the Abraham S. Fischler College of Education for the Degree of Doctor of Education, Nova Southeastern University, United States, 2016).
- Gwendolyn J Mak, “Characteristics of Modern Montessori,” (the degree of Master of Science Educational Psychology at George Mason University, 2014).
- Gules Figen , “Raising Social Responsible Individuals : Montessori Education Model” **The Online Journal of Science and Technology** 6, 1 (2016) : 59-62.

- Harris M. Melinda, .”The Role of Metacognition in a Montessori Environment and the Effects on Academic Achievement”, (Dissertation of Education In Educational Leadership for the Doctor degree to Union University, United States, 2015).
- Howell Leanne, “Preparation of Life How the Montessori Classroom Facilitates the Development of Executive Function Skills” **Journal of Montessori Life** (Spring 2013) : 14-17.
- Kayili, Gökhan, “The Effect of Montessori Method Supported by Social Skills Training Program on Turkish Kindergarten Children's Skills of Understanding Feelings and Social Problem Solving,” **Journal of Management** 4, 12 (2016) : 81-91.
- Krause M. Janet, “What Makes a School Montessori?” (Master of Science in Education University of Wisconsin - River Falls, 2015).
- Maria Montessori, **Education For A New World The Montessori Series**, (The Netherlands: Montessori-Pierson Publishing Company, 2009).
- Matos Nimali, “The Effect of Teacher Interactions on Classroom Management in a Montessori Environment” (Master degree of Art in Education at St. Catherine University of Minnesota, United States, 2014).
- Murry Angela, “Public Knowledge of Montessori Education” **Journal of Montessori Life** (Spring 2012) : 18-21.
- Montessori Northwest, **What is Montessori Education?**, Accessed September 21, 2022 from <https://montessori-nw.org/about-montessori-education/#whyteachmontessori>
- Starling Denise DaMesia, “Fidelity of Implementation of an Urban Elementary Montessori Kindergarten Program,” (Dissertation for the Doctor degree to Walden University, United States, 2018).

Sutton D. Ann, “Perspectives on Montessori : Indigenous Inquiry, Teachers, Dialogue, and Sustainability” (Doctor of Philosophy in Sustainability Education, Prescott College, United States, 2017).

Taştepe Taşkin and Başbay A. Merve “Analysis of studies made on Montessori approach in Turkey” accessed October 7, 2021, available from https://www.academia.edu/30981666/ANALYSIS_OF_STUDIES_MADE_ON_MONTESSORI_APPROACH_IN_TURKEY

Van fleet M. Stephanie, “Instilling Reverence for Montessori Materials Through Rituals of Grace and Courtesy” (Master degree in Education at St. Catherine University of Minnesota, United States, 2015), accessed January 27, 2022, available from <https://core.ac.uk/display/200291916>

Wright M. Katy, “Public School Administrators and Montessori Education,” (Master degree in Education at St. Catherine University of Minnesota, United States, 2015).

กรรณิการ์ บัณฑ์. “การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับโครงการบริหารจัดการมอนเตสซอริในโรงเรียนไทย”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2561.

จิระพันธ์ พูลพัฒน์, อ้างถึงใน ปุณยวีร์ จิโรภาสวรพงศ์ หลักสูตรวิชาการศึกษาศาสนาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, **แนวทางการสอนแบบมอนเตสซอริที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**, เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2561 เข้าถึงได้จาก <http://www.pecerathailand.org/2018/01/633.html>

จุฬินทิพา นพคุณ, “การสอนแบบมอนเตสซอริให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสนาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต: อดีต ปัจจุบัน อนาคต,” **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์**. 13, 3 (กันยายน – ธันวาคม, 2560).

นภัสกร อาร์. (Napatsakorn. R.), **แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก**, เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://th.theasianparent.com/6-แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก>

จุฬินทิพา นพคุณ, “การสอนแบบมอนเตสซอริให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสนาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต: อดีต ปัจจุบัน อนาคต,” **วารสารวิจัย มสท สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์**. 13, 3 (กันยายน – ธันวาคม, 2560).

นวกชมน นิติมานพ และปณัษฐธรณ์ จารุชัยนิวัฒน์, “การวิเคราะห์การจัดการศึกษาตามแนวคิดของมอนเตสซอร์รี่ของเด็กอนุบาลในโรงเรียนรัตนฉัตร,” **บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต** 16, 1 (มกราคม – เมษายน, 2563).

พัทธนันท์ ปาเป็ง, “การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอร์รี่,” (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562).

มิกะ อีโต, **คุณแม่นักจัดฉากสไตล์มอนเตสซอร์รี่**, (กรุงเทพมหานคร: แชนด์ลือคบุ๊กส์, 2564).

เมแกน ไทน์ “ไทยเจ้าภาพจัด มอนเตสซอร์รี่ ปี 2564 ประเทศแรกในอาเซียน ชูต้นแบบการเรียนรู้เน้นเด็ก เป็นศูนย์กลาง” มติชนออนไลน์ วันอังคารที่ 9 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก

https://www.matichon.co.th/education/news_725931

มุนินทร์ นวลเนตร และคณะ **การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยอายุ5-6 ปีด้วยการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอร์รี่** วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2564).

ฟูจิซากิ ทัทซึฮิโระ, **บ้านมอนเตสซอร์รี่สำหรับเด็กวัย 3-6 ขวบ**, (กรุงเทพมหานคร: แชนด์ลือคบุ๊กส์, 2564).

วรรณภา คัมภีรานนท์, **การพัฒนาวินัยเด็กโดยใช้กิจกรรมการสอนแบบมอนเตสซอร์รี่ (Montessori) ในบริบท สพฐ.**, (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต1 สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2564).

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ **คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ ในบริบท สพฐ. เล่ม 1 รู้และ เข้าใจ มอนเตสซอร์รี่ : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.**

(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558).

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **เอกสารประกอบการอบรมโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning: BBL) กิจกรรมการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ ระดับปฐมวัย.**

(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558).

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาผลการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย (4-5 ปี) ตาม
แนวคิดมอนเตสซอรี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2560).

ข้อจำกัดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกมอนเตสซอรีในประเทศไทย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัย โดยไม่ได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากการศึกษาในระดับอื่น หน่วยงานอื่น และเป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาไม่ได้เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคมแต่อย่างใด

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยดังนี้

โรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของมอนเตสซอรี ระดับปฐมวัย 3-6 ปี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี หมายถึง กระบวนการทำงานในสถานศึกษา เป็นผู้นำในการการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติภารกิจ และเป็นการดำเนินงานการจัดการศึกษา หรือการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของมอนเตสซอรี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักการแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ โดยสรุปประเด็นและสาระสำคัญที่ดังต่อไปนี้

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับโรงเรียนทางเลือก

ปัจจุบันโรงเรียนทางเลือกเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น เพราะเป็นโรงเรียนที่มีแนวทางการเรียนการสอนต่างจากโรงเรียนหรือการศึกษากระแสหลัก แต่ยังคงอยู่ในกฎหมายรองรับและจัดการศึกษาที่อิงกับระบบของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนเลือกมีการปรับแนวการสอนมาให้เด็กเรียนรู้จากนอกห้องเรียน เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ รู้จักตั้งคำถามเอง หรืออาจเป็นโรงเรียนที่ตอบสนองต่อความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก โดยจะมีการปรับการสอนและแนวคิดเพื่อให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางเลือก โรงเรียนทางเลือก และแนวการสอนของโรงเรียนทางเลือกไว้ดังนี้

ความหมายการศึกษาทางเลือก

การศึกษาทางเลือกถือเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญมากเป็นพิเศษ โดยให้ความสำคัญกับอายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อ ความถนัด ความพร้อมและความสนใจ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม ชุมชน บริบท ภูมิปัญญา องค์ความรู้และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ด้วย ผู้เรียนจึงมีโอกาสเรียนตามศักยภาพของตนเองอย่างแท้จริง ถือเป็นแนวทางสำคัญแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมการศึกษาในสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เทวินทร์ อัครศิลาชัย กล่าวว่า การศึกษาทางเลือก (Alternative Education) เป็นระบบการจัดการศึกษาทางเลือกของภาคสังคมที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจไปให้สถาบันสังคม ได้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันศาสนา มีสิทธิในการจัดการศึกษา

ขั้นพื้นฐานได้ ซึ่งกฎหมายได้รับรองไว้ทั้งในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ประกาศ และคำสั่งต่าง ๆ ในทุกระดับ โดยมีพัฒนาการ ประสบการณ์ บทเรียน และผลงานมายาวนานไม่น้อยกว่า 37 ปี¹²

พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2555 ได้ให้นิยาม การศึกษาทางเลือกว่าหมายถึง รูปแบบของการจัดการศึกษาซึ่งแตกต่างไปจากที่รัฐ เอกชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดให้ตามปกติ มีหลักสูตรหรือวิธีสอนที่แตกต่างไปจากที่เป็นทางการ อาจจัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ เช่น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว โดยอาจใช้หลักสูตรทางเลือก (alternative curriculum) เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา¹³

พรใจ ลีทองอิน ได้กล่าวว่า การศึกษาทางเลือก (Alternative Education) หมายถึง การศึกษาที่เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ของผู้เรียนไปพร้อมกับพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชนและสังคมเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลครอบครัว องค์กรชุมชน สถาบันทางสังคม ภายใต้ปรัชญาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความสุข เข้าใจธรรมชาติและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้กับเนื้อหาสาระของสิ่งที่เรียนรู้เข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม มีลักษณะนำไปสู่การปฏิบัติและสัมพันธ์กับชีวิตจริง¹⁴

เลิศชาย ปานมุข ได้กล่าวว่า เป็นการศึกษาเชิงอุดมคติ เพื่อแสดงถึงคุณลักษณะของรูปแบบการศึกษาที่ไม่ใช่การศึกษาแบบเดิม มักจะถือว่าเป็นโรงเรียนอิสระ หรือเป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ไม่มีสถาบันการศึกษา และยึดชุมชนเป็นหลัก ผลิตบทบาทของการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียน และหากเป็นการจัดการศึกษาในโรงเรียน ก็จะเป็นการจัดการศึกษาแบบก้าวหน้า¹⁵

¹² เทวินภูฏ์ อัครศิลาชัย, “แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือก เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ตามนโยบายประเทศไทย 4.0,” (รายงานการวิจัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560), 2.

¹³ ชนันภรณ์ อารีกุล, การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวคิด หลักการ และสาระสำคัญ. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2563), 77.

¹⁴ พรใจ ลีทองอิน, การศึกษาทางเลือก, สารานุกรมศึกษาศาสตร์ 51(2559), 22.

¹⁵ เลิศชาย ปานมุข, การศึกษาทางเลือก, เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 20, 2560, เข้าถึงได้จาก <http://www.lertchaimaster.com/forum/index.php?topic=54.0>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวว่า การศึกษาทางเลือก หมายถึง การจัดการศึกษาที่เคารพในคุณค่าความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่จะเลือกการศึกษาให้สอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของผู้เรียนที่มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของประเทศชาติ มีลักษณะสร้างสรรค์ก่อให้เกิดนวัตกรรม และมีความแตกต่างจากการศึกษาตามแนวกระแสหลัก ทั้งในทางปรัชญาและองค์ประกอบของการจัดการศึกษา สามารถจัดได้ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิต ทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยรัฐ เอกชน ท้องถิ่น บุคคล และภาคประชาสังคม¹⁶

อรรพรรณ พึ่งเพราะ และ รสพร หม้อศรีใจ ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่ไม่ประสงค์จะเรียนในระบบการศึกษาตามปกติ การศึกษาทางเลือกจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการจัดการศึกษาแนวใหม่ที่มุ่งตอบสนองความต้องการที่แตกต่างและหลากหลายของผู้เรียน ลดความเป็นทางการและข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ มีความยืดหยุ่นสูง อิสระในการกำหนดเนื้อหาสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนอย่างแท้จริง รวมทั้งให้ความสำคัญกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และค่านิยมในชุมชนท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มตามศักยภาพของตนเอง¹⁷

ดังนั้นสรุปได้ว่า การศึกษาทางเลือก หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในเชิงสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของผู้เรียน มุ่งเน้นส่งเสริมศักยภาพตามความแตกต่างของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

¹⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อ้างถึงใน ชนันภรณ์ อารีกุล, การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวคิด หลักการ และสาระสำคัญ. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2563), 78.

¹⁷อรรพรรณ พึ่งเพราะ และ รสพร หม้อศรีใจ, การศึกษาทางเลือกคืออะไร, เข้าถึงได้จาก 29 มีนาคม 2561 เข้าถึงเมื่อ <https://northnfe.blogspot.com/2018/03/blog-post.html>

ความหมายโรงเรียนทางเลือก

การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา แต่สังคมส่วนใหญ่ยังมีความเชื่อว่าการศึกษา การเรียนรู้เกิดขึ้นเฉพาะในระบบเท่านั้น แต่ระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า การศึกษาในระบบ ไม่สามารถตอบสนองผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันได้ โดยเฉพาะการกำหนดให้เด็กทุกคนเข้าโรงเรียนเมื่ออายุครบเกณฑ์นั้น การศึกษาทางเลือกจึงเป็นแนวทางหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหาการศึกษาในระบบและเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้แก่ประชาชนทุกกลุ่ม ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้

แพทย์หญิง มธุรรดา สุวรรณโพธิ์ ได้ให้แนวคิดที่ว่า โรงเรียนทางเลือก คือโรงเรียนที่มุ่งเน้นให้เข้าถึงธรรมชาติของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการศึกษาไปพร้อมๆ กับบุตรหลานชีวิตในห้องเรียน ไม่ใช่แค่การท่องจำตำรา แต่จะต้องเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตที่ควรเป็นไปในสังคม นักเรียนคือศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างแท้จริง ความรู้เกิดจากการลงมือปฏิบัติ ครูเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียนไปพร้อมๆ กับศิษย์ หลักการทางวิชาการของโรงเรียนทางเลือกนั้น ยังคงเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กำหนด ในขณะที่กระบวนการสอนกลับมีความยืดหยุ่น โดยแต่ละแห่งมีการจัดการเรียนการสอนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยโรงเรียนทางเลือกไม่ได้มีการจัดตารางเรียนแยกเป็นวิชาอย่างตายตัว ผู้ปกครองสามารถเลือกโรงเรียนจากปรัชญาการสอนที่หลากหลายตามที่โรงเรียนระบุไว้¹⁸

รัชนิ รัชชัย ได้ให้ความหมายของโรงเรียนทางเลือกว่า หมายถึง สถานศึกษาที่มีสถานภาพเป็นโรงเรียนตามที่มีกฎหมายรองรับแต่ละประเภท โดยพิจารณาจากการที่โรงเรียนเหล่านั้นมีการจัดการศึกษาภายใต้ปรัชญาหรือจุดมุ่งหมายของตน มีสาระและกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะที่แตกต่างจากโรงเรียนในกระแสหลักทั่วไป แต่ทั้งนี้โรงเรียนทางเลือกเหล่านี้ก็ยังคงมีการจัดการศึกษาภายใต้หลักสูตรและการควบคุมเข้มงวดของรัฐหรืออาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนทางเลือกเป็นกลุ่มการจัดการศึกษาตามแนวคิดใหม่ที่ปฏิเสธการจัดการศึกษาในระบบที่เป็นรูปแบบเดียวของรัฐโดยใช้หลักสูตร

¹⁸มธุรรดา สุวรรณโพธิ์, อิต “โรงเรียนทางเลือก” วิกฤตการศึกษากระแสหลัก? เข้าถึงได้จาก 18 เมษายน 2561 เข้าถึงเมื่อ <https://posttoday.com/life/healthy/316736>

เหมือนกัน มีวิธีสอนแบบเดียวกัน วัดและประเมินผลด้วยระเบียบวิธีการเดียวกัน ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาที่ถูกเชื่อว่าเป็นทำลายศักยภาพความเป็นมนุษย์และตัวตนของผู้เรียน¹⁹

วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ กล่าวว่า โรงเรียนทางเลือกเป็นกลุ่มการจัดการศึกษาตามแนวคิดใหม่ที่ปฏิรูปการจัดการศึกษาในระบบที่เป็นรูปแบบเดียวของรัฐโดยใช้หลักสูตรเหมือนกัน มีวิธีสอนแบบเดียวกัน วัดและประเมินผลด้วยระเบียบวิธีการเดียวกัน ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาที่ถูกเชื่อว่าเป็นทำลายศักยภาพความเป็นมนุษย์และตัวตนของผู้เรียน²⁰

ประภาภัทร นิยม (อ้างถึงใน ปกป้อง จันวิทย์ และสุนทร ตันมันทอง) ได้กล่าวว่า โรงเรียนทางเลือกเป็นโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน และการเรียนรู้ตามระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่มีกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างออกไป²¹

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า โรงเรียนทางเลือก หมายถึง แนวคิดการจัดการศึกษาในเชิงอุดมคติ ที่แสดงถึงคุณลักษณะของรูปแบบการศึกษาที่ไม่ใช่การศึกษาแบบเดิม มักจะถือว่าเป็นโรงเรียนอิสระ (Free school) หรือเป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ไม่มีสถาบันการศึกษา (Non-institutional) และยึดชุมชนเป็นหลัก (Community-based learning) ลดบทบาทของการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียน และหากเป็นการจัดการศึกษาในโรงเรียน ก็จะเป็นการจัดการศึกษาแบบก้าวหน้า²²

¹⁹ รัชณี ธงไชย , รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาวิจัยการศึกษาทางเลือกเพื่อการเสริมสร้างสุขภาวะเอกสารชุดที่ 1 เรื่อง การศึกษาทางเลือกในสังคมไทย ข้อเสนอยุทธศาสตร์เพื่อการขับเคลื่อน. (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2553), 71.

²⁰วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ, ข้อเสนอทางเลือกระบบการศึกษาที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย. (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2553): 27-28.

²¹ ปกป้อง จันวิทย์ และสุนทร ตันมันทอง. โรงเรียนทางเลือกกับทางเลือกในการศึกษาของประชาชน.(กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2555), 6.

²²สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, การจัดการศึกษาทางเลือกในประเทศไทย. (กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2558), 2.

สรุปได้ว่าโรงเรียนทางเลือก หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในเชิงสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของผู้เรียน มุ่งเน้นส่งเสริมศักยภาพตามความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

แนวทางการสอนที่หลากหลายของโรงเรียนทางเลือก

แนวทางการสอนของโรงเรียนทางเลือกนั้น มีหลากหลายแนวทางที่จะพัฒนาให้เด็กมีพัฒนาการหลายๆ ด้าน ให้เด็กได้รับความรู้และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้หลายแนวทาง ดังนี้

1. แนวการสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori)

การจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี เป็นการนำวิธีการสอนเด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาล่าช้าที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับเด็กปฐมวัย เป็นแนวการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในช่วงวัยอนุบาลโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็ก ๆ จะได้ฝึกทักษะต่างๆ อย่างอิสระผ่านกลไกประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เรียนรู้ผ่านการเล่นกับเพื่อน ทำให้เด็กเรียนรู้ความอดทนอดกลั้น มีความรับผิดชอบ รักตัวเอง เข้าสังคมได้ดี เห็นคุณค่าและเคารพในความแตกต่างของผู้อื่น ตัดสินใจเองได้ เป็นเด็กที่โตตามธรรมชาติของตัวเอง และมีประสบการณ์มากพอที่จะก้าวสู่วัยประถม พร้อมทั้งจะรับความรู้ด้านวิชาการต่อไป

2. แนวการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia)

แนวการสอนที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับเด็กที่โตมากับเทคโนโลยีในยุคนี้ หลักสูตรจะเน้นทักษะด้านกระบวนการทางความคิด ส่งเสริมให้เด็ก ๆ รู้จักคัดกรองความรู้ มีการวางแผน การคาดคะเนคำตอบ และใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยหัวข้อกิจกรรมในห้องเรียนจะเกิดจากสิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้ ซึ่งไม่มีการกำหนดระยะเวลาแน่นอน ทุกอย่างขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กล้วนๆ โดยที่ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย ซึ่งจะ让孩子มีความมั่นใจ เห็นคุณค่าในตัวเอง และรู้จักเคารพผู้อื่น

3. แนวการสอนแบบวอลดอร์ฟ (Waldorf)

แนวการสอนที่ให้เด็กได้พัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยมีศิลปะเป็นตัวเชื่อมเพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการโดยการเรียนรู้และลงมือทำกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เช่น งานประดิษฐ์ การทำอาหาร ให้เด็กได้เรียนรู้กระบวนการที่กว่าจะมาเป็นอาหาร 1 จานต้องมีขั้นตอนอะไรบ้าง ทำให้เด็กรู้จักคิด เรียนรู้ที่จะแก้ปัญหา มีโอกาสได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นตามความสนใจของตนเองอย่างแท้จริง แนวการสอนวิถีพุทธ (Buddhist School)

4. แนวการสอนที่ยึดหลักตามพระพุทธศาสนา

ภายในโรงเรียนมีธรรมชาติและบรรยากาศที่สงบ เด็กๆ จะได้เรียนรู้วิถีชาวพุทธ รู้จักสวดมนต์ นั่งสมาธิ เพื่อการเจริญสติปัญญา ทำให้เด็กๆ เรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความเข้าใจ เข้าใจ มีธรรมะคอยกล่อมเกลาจิตใจ ทำให้เด็กสามารถมองเห็นและรับมือกับปัญหาได้เป็นอย่างดี และเติบโตอย่างมีอารมณ์ที่มั่นคง

5. แนวการสอนแบบนีโอ-ฮิวแมนนิสต์ (Neo-Humanist Education)

แนวการสอนที่มุ่งเน้นสร้างเด็กที่มีความฉลาด จิตใจดี มีร่างกายที่แข็งแรง เน้นกิจกรรมในการสร้างเซลล์สมองที่พัฒนาไปตามวัยได้อย่างเต็มที่ ทำให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การไปทัศนศึกษา เป็นอาสาสมัคร เลี้ยงสัตว์ หรือปลูกผัก

6. แนวการสอนแบบโครงการ (Project Approach)

แนวการสอนที่ปลูกฝังให้เด็กรักการเรียนรู้ โดยให้เด็กๆ ได้แลกเปลี่ยนหัวข้อที่ตัวเองสนใจจะศึกษาร่วมกับกับเพื่อนๆ โดยศึกษาแบบลงลึกในรายละเอียดของเรื่องนั้นอย่างละเอียด ทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น ที่จะเรียน รู้จักการสำรวจ การนำเสนอข้อมูล สามารถนำไปบูรณาการกับวิชาการแขนงต่างๆ ต่อไปได้

7. แนวการสอนแบบไฮสโคป (High/Scope)

แนวการสอนที่เน้นให้เด็กมีการคิดแบบเชื่อมโยงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและสมวัย โดยมอบคอบยกระตุ้นให้เด็กรู้จักการวางแผน ลงมือทำ และมีการทบทวน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการและสติปัญญา ทำให้เด็กมีพื้นฐานจิตใจที่มั่นคงแข็งแรงจากการที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ให้ลงมือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

8. แนวการสอนแบบพหุปัญญา (Multiple Intelligence)

แนวการสอนที่เชื่อว่าเด็กเล็กนั้นมีความฉลาดที่แตกต่างกันออกไปเฉพาะบุคคล โดยจะมีคอบยจัดกิจกรรมเสริมปัญญาซึ่งมีทั้งหมด 9 ด้าน ได้แก่ ความฉลาดด้านมิติสัมพันธ์ ความฉลาดด้านภาษา ความฉลาดด้านตรรกะ/คณิตศาสตร์ ความฉลาดด้านร่างกาย/การเคลื่อนไหว ความฉลาดด้านดนตรี ความฉลาดด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความฉลาดในการรู้จักและเข้าใจตัวเอง ความฉลาดทางด้านธรรมชาติ และความฉลาดในการคิดใคร่ครวญ เพื่อทำให้เด็กรู้จักจุดเด่นและจุดอ่อนของตัวเอง รวมถึงใช้ศักยภาพของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้เด็กรู้สึกภูมิใจในตัวเอง มีความสุข และทำให้เด็กสามารถตั้งเป้าหมายในอนาคตได้ด้วยตัวเอง

9. แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach)

แนวการสอนที่เน้นให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งถือเป็นการสื่อสารตามธรรมชาติ สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ผ่านภาพ เสียง การพูด และตัวอักษร ทำให้เด็กได้ใช้ทักษะ ทางด้านภาษาผ่าน

กิจกรรมต่างๆ เด็กจะมีการสื่อสารที่แข็งแรงจนสามารถอ่านออกเขียนได้ มีความมั่นใจในตัวเอง และมีทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นสูง²³

สรุปได้ว่า แนวทางการสอนที่มักจะพบในโรงเรียนทางเลือกยังมีแบบอื่นๆ อีกมากมายที่แต่ละโรงเรียนเล็งเห็นว่าสามารถเข้ากับปรัชญาและเป้าหมายของทางโรงเรียนได้ เหตุผลนี้เราจะเห็นได้ว่า แนวทางการสอนของโรงเรียนทางเลือกแต่ละที่ก็มีจุดแข็งเป็นของตัวเอง ในขณะที่ก็มีจุดอ่อนที่พ่อแม่ควรจะเป็นผู้เสริมเติมให้เด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาอย่างรอบด้านต่อไป

การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวมอนเตสซอรี

การสอนตามแนวคิดมอนเตสซอรีคืออะไร

สมาคมมอนเตสซอรีสากล (Association Montessori Internationale : AMI) ได้อธิบายว่าการศึกษาระบบมอนเตสซอรีสร้างความสามารถของเด็กให้กลายเป็นผู้ใหญ่ที่เต็มเต็มและมีประสิทธิภาพที่สามารถมีส่วนร่วมในโลกได้ ที่บ้าน ที่ทำงาน และในชุมชนของพวกเขา การสังเกตพัฒนาการมนุษย์ของมาเรียน ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่นำไปสู่แนวทางการศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาตามธรรมชาติของเด็กๆ โดยให้ทักษะและการสนับสนุนเพื่อบรรลุศักยภาพสูงสุดในชีวิต ด้วยรากฐานทางอารมณ์ พฤติกรรม และศีลธรรมที่เข้มแข็ง เด็กๆ จะกลายเป็นผู้เรียนที่มีแรงจูงใจ กระตือรือร้นและเป็นอิสระที่พร้อมสำหรับโลกแห่งความเป็นจริง ตามที่มาเรีย มอนเตสซอรี ได้กล่าวว่า “การศึกษาไม่ควรให้ความรู้เป็นส่วนใหญ่อีกต่อไป แต่ต้องให้เส้นทางใหม่ แสวงหาการปลดปล่อยศักยภาพของมนุษย์”²⁴

องค์กรมอนเตสซอรีนอร์ทเวสต์ (Montessori Northwest) ประเทศโปแลนด์ ให้แนวคิดว่า มอนเตสซอรีเป็นวิธีการศึกษาที่อิงจากกิจกรรมที่กำลังทำด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และการเล่นแบบร่วมมือกัน ในห้องเรียนแบบมอนเตสซอรี เด็กๆ จะตัดสินใจเลือกอย่างสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ ในขณะที่ร่วมมือกันทำงานห้องเรียนและครูที่ผ่านการฝึกอบรมมา อย่างดี จะเสนอกิจกรรมที่

²³ Napatsakor .R, **แนวทางการสอนของโรงเรียนทางเลือก**, เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://th.theasianparent.com/6-แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก>

²⁴ Association Montessori Internationale : AMI, The Montessori Difference, accessed September 20, 2021, available from https://montessori--ami-org.translate.google/about-montessori?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=th&_x_tr_hl=th&_x_tr_pto=sc

เหมาะสมกับวัยเพื่อเป็นแนวทางในกระบวนการ เด็กๆ ทำงานเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลเพื่อค้นหา และสำรวจความรู้ของโลกและเพื่อพัฒนาศักยภาพสูงสุดของพวกเขา²⁵

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ อธิบายว่า การสอนตามแนวคิดมอนเตสซอรี เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ เด็กแบบองค์รวม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ตามความสนใจ ความต้องการ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ เรียนรู้จากรูปธรรมสู่นามธรรมด้วย สภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ ให้การยอมรับนับถือเด็ก การจัดชั้นเรียนแบบคละอายุ ซึ่งการนำการสอน แบบมอนเตสซอรีไปใช้ในโรงเรียน ทำให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านสูงขึ้น²⁶

เมแกน ไทน์ ได้ให้แนวคิดที่ มอนเตสซอรีคือรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็น ศูนย์กลาง สามารถใช้ได้กับเด็กทุกกลุ่มทุกวัยตั้งแต่ประถมถึงมัธยม แบ่งออกเป็นช่วงๆ เด็กแรกเกิดถึง 3 ปี, 3-6 ปี, 6-12 ปี, และ 12-18 ปี เน้นสร้างให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด็กทำระหว่างการเรียนสอดคล้อง กับความต้องการของเด็ก ที่สำคัญคือสร้างแรงจูงใจให้เด็กใฝ่รู้ และปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรม และ สภาพแวดล้อมได้ โดยมีเป้าหมายหลักคือช่วยให้เด็กช่วยเหลือตัวเอง และมองเห็นว่าการกระทำของ ตัวเองเปลี่ยนแปลงโลกได้ ไม่ได้เน้นเรื่องความเป็นเลิศทางวิชาการ แต่เน้นการเชื่อมโยงร่างกาย จิตใจ และสมอง โดยเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหวของตัวเด็ก แนวทางของมอนเตสซอรีประยุกต์ใช้ได้กับเด็ก ทุกกลุ่ม เพราะเป็นวิธีการที่ยืดหยุ่น จึงได้รับการยอมรับจากโรงเรียนเอกชนชั้นนำทั่วโลกไปจนถึงค่าย ผู้อพยพ และไทยเป็นหนึ่งในประเทศต้นแบบที่นำมอนเตสซอรีไปใช้ด้วยความร่วมมือของรัฐบาลไทย²⁷

²⁵ Montessori Northwest, **What is Montessori Education?**, Accessed September 21, 2021 from <https://montessori-nw.org/about-montessori-education/#whyteachmontessori>

²⁶ สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ **คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. เล่ม 1 รู้และเข้าใจมอนเตสซอรี : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.** (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558), 95-96.

²⁷ เมแกน ไทน์ “**ไทยเจ้าภาพจัด มอนเตสซอรี ปี 2564 ประเทศแรกในอาเซียน ชู ต้นแบบการเรียนเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง**” มติชนออนไลน์ วันอังคารที่ 9 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2564, เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/education/news_725931

มิกะ อีโต ให้แนวคิดที่ว่า มอนเตสซอริเชื่อว่าคนเราเกิดมาพร้อมพลังแห่งการใฝ่รู้ มันมีอยู่ในตัวเราตั้งแต่เกิดอยู่แล้ว แนวทางแบบมอนเตสซอริคือการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและลงมือทำตามศักยภาพและเสียงเรียกร้องของใจ ซึ่งหากผู้ใหญ่เชื่อแนวคิดมอนเตสซอริที่ว่าคนเราเกิดมาพร้อมพลังแห่งการใฝ่รู้ ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่จึงไม่ได้มีหน้าที่พร่ำสอนอีกต่อไป บทบาทของพ่อแม่จะเปลี่ยนไปกลายเป็นผู้สังเกต ผู้สร้างสถานการณ์ ผู้สนับสนุน เพื่อเอื้อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตัวเองในแบบที่เขาควรไป เราจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ลูกได้ทำสิ่งที่เลือกเอง การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริเน้นเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมแบบ “เลือกเอง” โดยเป็นสภาพแวดล้อมที่ช่วงชิงความสามารถออกมา²⁸

จิระพันธ์ พูลพัฒน์ ได้ให้แนวคิดว่าการสอนแบบมอนเตสซอริเป็นการสอนที่ให้อิสระแก่เด็ก เด็กสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากสภาพแวดล้อมที่ครูจัดให้ไว้ในห้อง มีหลักการคือ การพัฒนาเด็กให้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยไม่เน้นให้เด็กเรียนรู้แบบท่องจำ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการเล่นของเด็ก โดยครูที่เลี้ยงเป็นผู้แนะนำและสาธิตอุปกรณ์การเล่นในครั้งแรก และให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเล่นซ้ำไปซ้ำมา ตามความชอบของเด็กจะส่งผลให้เด็กมีสมาธิ มีวินัยในตนเอง และมีพัฒนาการที่ดีขึ้นและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพที่ดีต่อไป²⁹

นภัสกร อาร์ (Napatsakorn. R.) ได้อธิบายว่า การจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริเป็นการจัดสภาพการเรียนรู้สำหรับเด็ก โดยมีครูเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมือนบ้าน และเป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้เสรีภาพแก่เด็ก ให้คำปรึกษาและกระตุ้นให้เด็กคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้ใช้จิตใจสัมผัสสิ่งแวดล้อม โดยครูกำหนดถึงความสนใจ ความต้องการและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ของเด็กและยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการจัดการสอนแบบมอนเตสซอริจะคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ จัดสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์ให้เด็กได้ฝึกทักษะกลไกผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้ารู้จักควบคุมการทำงานด้วยตัวเอง การจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริจะส่งเสริมเด็กให้เกิดคุณลักษณะดังนี้ เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ตนเอง (Self-education/Auto-education) หลักสูตรมอนเตสซอริออกแบบโดยการเลียนแบบชีวิตจริง เด็กเรียนด้วยความสุข เพราะเป็นจัดการเล่นปนเรียน เด็กจะรู้สึกทำหายตนเอง ไม่เครียด ไม่เบื่อหน่ายการเรียน เด็กมีสมาธิจาก

²⁸ มิกะ อีโต, **คุณแม่ นักจิตวิทยา ไตรลัมมอนเตสซอริ**, (กรุงเทพมหานคร: แชนด์คลีคบุ๊กส์, 2564), 18.

²⁹ จิระพันธ์ พูลพัฒน์, อ้างถึงใน ปุณยวีร์ จิโรภาสวรพงศ์ **หลักสูตรวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, แนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอริที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**, เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2561 เข้าถึงได้จาก

การทำงาน จิตใจสงบ ไม่กระวนกระวาย เป็นเด็กอดทน ใจเย็นและมีความสุขจากงาน เด็กจะเจริญเติบโตตามธรรมชาติ กิจกรรมและอุปกรณ์ การเรียนรูปแบบมอนเตสซอริมีลักษณะเหมือนของใช้จริงในชีวิตของเด็กอยู่แล้ว นอกจากนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์ของมอนเตสซอริมาให้ลูกเรียนที่บ้านได้ จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดี แต่ผู้ปกครองจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ การสนับสนุนลูก ดีกว่าให้เด็กทำแบบเดิมซ้ำๆ³⁰

ฟูจิตซึโร ให้อธิบายว่า การศึกษาแบบมอนเตสซอริเป็นการศึกษาอันยอดเยี่ยมที่คิดค้นโดยแพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอริ ชาวอิตาลี ที่กล่าวว่าเด็กเกิดมาพร้อมความสามารถในการทำอะไรก็ได้ หากเด็กทำไม่ได้ สาเหตุมีเพียงเพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ไม่อำนวย หรือเพราะไม่ถูกวิธีทำเท่านั้น ดร.มาเรีย ได้สร้างสภาพแวดล้อมที่เรียกว่า “บ้านเด็ก” เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่าเด็กสามารถทำอะไรก็ได้ แม้เวลาจะผ่านไป 100 ปีแล้ว แต่การศึกษามอนเตสซอริอันแสนวิเศษนี้ยังคงได้รับการสนับสนุนจากทั่วโลก นั่นก็เพราะขั้นตอนในการเจริญเติบโตของเด็กมีความเป็นสากล ไม่เปลี่ยนแปลง การศึกษามอนเตสซอริคือการศึกษาที่เป็นไปตามทฤษฎีการเจริญเติบโตของเด็กอันเป็นสากล³¹

วรรณภา คัมภีรานนท์ อธิบายว่า แนวคิดของมอนเตสซอริในการจัดการเรียนการสอน เป็นแนวคิดหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญแก่เด็ก โดยได้มีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาบนพื้นฐานปรัชญาและหลักการของการที่ผู้ใหญ่ต้องให้ การยอมรับนับถือเด็กในสภาพความเป็นจริงของเด็ก จัดการศึกษาให้เด็กอย่าง ที่เด็กต้องการเรียนรู้ไม่ใช่ตามผู้ใหญ่ต้องการ จากจิตที่ซึบซาบได้ของเด็ก ได้นำมาใช้ในการสาธิตการสอนให้แก่เด็ก เด็กได้มีโอกาสศึกษาด้วยตนเองอย่างอิสระจากสิ่งแวดล้อมที่จัดไว้ให้อย่างมีจุดมุ่งหมาย วัสดุอุปกรณ์ทุกอย่างมีขนาดเหมาะกับวัยของเด็ก และเป็นสิ่งที่เด็กต้องการศึกษา เมื่อเด็กทำงาน เด็กจะสงบ มีสมาธิ มีความรับผิดชอบในการที่จะทำงานให้สำเร็จ ในระหว่างการทำงานเด็กสามารถคิดแก้ปัญหาและแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงานของตนได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีใครมาขึ้นมา³²

³⁰ Napatsakorn. R., **แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก**, เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://th.theasianparent.com/6-แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก>

³¹ ฟูจิตซึโร, **บ้านมอนเตสซอริสำหรับเด็กวัย 3-6 ขวบ**, (กรุงเทพมหานคร: แชนด์คล็อกบุ๊กส์, 2564), 11-15.

³² วรรณภา คัมภีรานนท์, **การพัฒนาวินัยเด็กโดยใช้กิจกรรมการสอนแบบมอนเตสซอริ (Montessori) ในบริบท สพฐ.**, (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2564), 2-3.

สรุปได้ว่า แนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอริ คือรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการคละอายุ จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพสูงสุด

ประวัติความเป็นมา การก่อเกิดการสอนแบบมอนเตสซอริ (Montessori)

ศาสตราจารย์ ดร.มาเรีย มอนเตสซอริ (Maria Montessori) เกิดเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ.1870 (พ.ศ. 2413) ประเทศอิตาลี จบการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต เป็นผู้คิดค้นการสอนแบบมอนเตสซอริ โดยเริ่มศึกษา สังเกตพฤติกรรมเด็ก คิดค้นอุปกรณ์ ทดลองกับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาและทางจิตและได้ส่งเด็กที่อยู่ในความดูแล อายุ 8 ปี ไปสอบกับการสอบเด็กปกติของรัฐปรากฏว่า เด็กสามารถสอบผ่านการอ่านการเขียนของรัฐตามเกณฑ์เด็กปกติได้ เป็นที่กล่าวขวัญกันว่า เป็น "สิ่งมหัศจรรย์ของมอนเตสซอริ" ต่อมาได้ศึกษาเพิ่มเติมในสาขาวิชาปรัชญาและจิตวิทยาการทดลอง ได้ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักการศึกษา นักคณิตศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ และสถานศึกษาต่างๆ ในหลายประเทศ นำความรู้มาคิดค้น พัฒนาอุปกรณ์ ขึ้นใช้กับเด็กปกติ ทดลองใช้กับเด็กปกติหลายปี ปรับปรุง พัฒนาจนสรุปเป็นองค์ความรู้ การสอนแบบมอนเตสซอริสำหรับเด็กปกติ อายุ 1-18 ปี ในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมีธยมศึกษา ภายใต้หลักการว่า เด็กได้จับต้องวัสดุ กระตุ้นให้เด็กได้แสดงออกตามธรรมชาติ ได้ทำงานตามช่วงเวลาของความสนใจและความพร้อมของเด็กแต่ละคน อย่างอิสระแต่มีขอบเขต โดยไม่เร่ง ไม่ลงโทษ หรือให้รางวัล

ในปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) ได้ก่อตั้งโรงเรียนที่จัดการสอนแบบมอนเตสซอริแห่งแรกในประเทศอิตาลี เรียกว่า Casa Dei Bambini หรือ Children's House "บ้านเด็ก" สำหรับดูแลเด็ก 3-7 ปี จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปหนังสือและบรรยาย ฝึกอบรมบุคลากรด้านการสอนแบบมอนเตสซอริมากมายในประเทศต่างๆ โดยได้เผยแพร่ไปทั่วโลกทุกทวีป กว่า 110 ประเทศ เช่น อินเดีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส สเปน เยอรมัน เม็กซิโก จีน เกาหลี ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และประเทศไทย ปี ค.ศ. 1929 (พ.ศ. 2472) ท่านได้ก่อตั้งสมาคมมอนเตสซอริสากล (Association Montessori International: AMI) ขึ้น มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่การสอนแบบมอนเตสซอริ โดยมีสมาคมมอนเตสซอริของประเทศต่างๆ เป็นเครือข่ายในการพัฒนา เผยแพร่ ดร. มาเรีย มอนเตสซอริ ได้สร้างคุณประโยชน์ต่อวงการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์อย่างมากมายนานาชาติ ท่านได้เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจวาย เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม ค.ศ. 1952 (พ.ศ. 2495) มีอายุ 81 ปี 8 เดือน 5 วัน

การเข้าสู่ประเทศไทย การสอนแบบมอนเตสซอริได้เข้าสู่ประเทศไทยมานานแล้ว ซึ่งมีการดำเนินการมากกว่า 70 ปี ในหลายหน่วยงาน ดังนี้

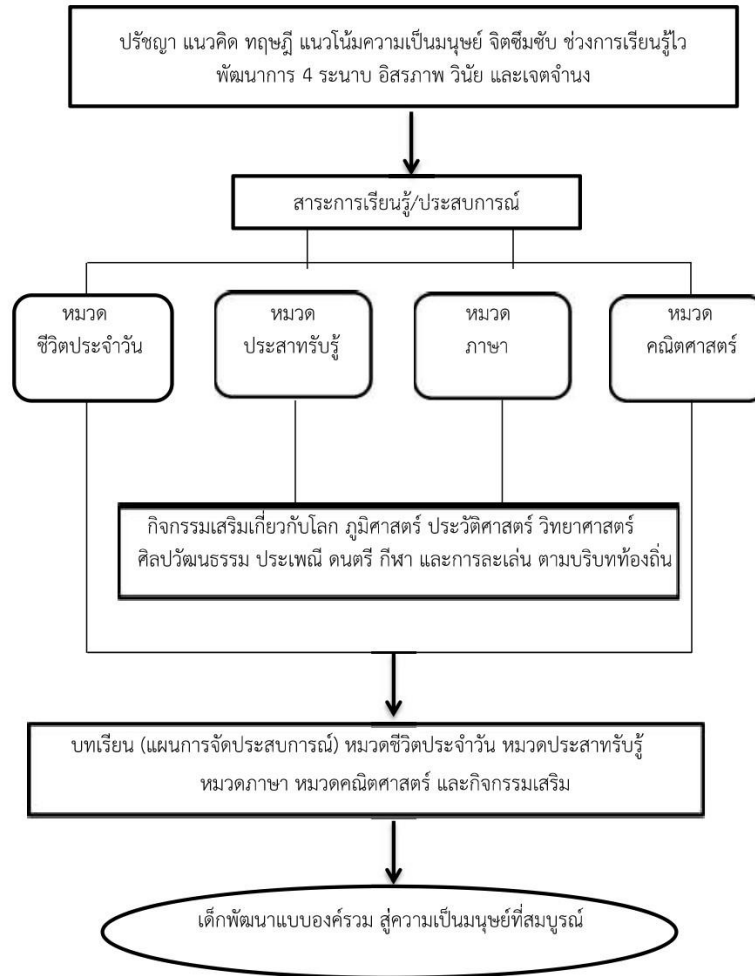
พ.ศ. 2483 ครูฉลวยชัย พลากร ซึ่งได้เข้ารับการอบรมการสอนแบบมอนเตสซอริตามหลักสูตรของ สมาคมมอนเตสซอริสากล (Association Montessori Internationale : AMI) ที่ประเทศอังกฤษ และได้รับอบรมจาก ดร.มาเรีย มอนเตสซอริ ด้วย ได้ตั้งโรงเรียนสอนแบบมอนเตสซอริขึ้น คือ โรงเรียน ตรุโนทยาน กรุงเทพฯ ต่อมาได้ปิดกิจการลง

พ.ศ. 2529 รองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้นำการสอนแบบมอนเตสซอริมาทดลองใช้ที่โรงเรียนอนุบาลกรแก้ว กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนต่าง ๆ ที่ดำเนินการสอนแบบมอนเตสซอริ ทั้งโรงเรียนเอกชน มูลนิธิ สมาคมต่างๆ ได้แก่โรงเรียนในโครงการพระราชดำริดอยตุง จังหวัดเชียงราย มูลนิธิดวงประทีป กรุงเทพฯ มูลนิธิคอมลอย จังหวัดเชียงราย เป็นต้น ปี พ.ศ. 2547 คุณหญิง ดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้สนับสนุนโครงการนำร่องเพื่อการพัฒนาศักยภาพเด็กในโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้วิธีสอนแบบมอนเตสซอริในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการจำนวน 16 โรงเรียน หลังจากนั้นเป็นต้นมา หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมกับสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย และสมาคมมอนเตสซอริสากล (Association Montessori Internationale : AMI) ได้จัดอบรม และจัดประชุมวิชาการเกี่ยวกับการสอนมอนเตสซอริ เพื่อให้ความรู้แก่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ต่อมาปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำแนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอริระดับปฐมวัยมาใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยได้จัดทำโครงการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอริ ในบริบท สพฐ.³³

³³สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอริ ในบริบท สพฐ. เล่ม 1 รู้และเข้าใจมอนเตสซอริ : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.** (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558), 1-5.

หลักสูตรการสอนแบบมอนเตลซอริ

หลักสูตรมอนเตลซอริระดับปฐมวัย (อายุ 3-6 ปี) มีปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี และสาระการเรียนรู้ ซึ่งสรุปเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

เด็กพัฒนาแบบองค์รวม สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ปรัชญา

พัฒนาเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 3-6 ปี แบบองค์รวม เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ด้วยการให้อิสราภาพ

และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถพึ่งพาตนเอง ภายใต้บริบทของท้องถิ่น ชุมชน วัฒนธรรมที่อาศัยอยู่ การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและสันติภาพของโลก

จุดมุ่งหมาย

1. เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

2. เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 2.1 มีระเบียบ ระเบียบ และวินัย
- 2.2 รักความสงบ มีสมาธิ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน
- 2.3 พึ่งพาตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น
- 2.4 รู้สิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น
- 2.5 มีกระบวนการเรียนรู้และทักษะการแสวงหาความรู้
- 2.6 มีกระบวนการคิด คิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์
- 2.7 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย
- 2.8 มีจิตอาสา รักและดูแลสิ่งแวดล้อม

หลักการ

1. พัฒนาเด็กแบบองค์รวม ด้วยการศึกษาค้นพบด้วยตนเอง ผ่านประสาทรับรู้ ด้วยการใช้ปฏิบัติจริงจากกิจกรรมที่หลากหลาย

2. จัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนรายบุคคลเป็นสำคัญ ตามตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. ส่งเสริมพัฒนาการและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและบริบท ชุมชน สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น

4. ให้การยอมรับนับถือเด็ก โดยยอมรับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเด็ก ไม่ใช่ตามความคิดของผู้ใหญ่

5. จัดสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย สื่อ อุปกรณ์ 4 หมวด ต้องมีความครบถ้วน สมบูรณ์ สามารถให้เด็กทำกิจกรรมได้ตลอดเวลา จัดบรรยากาศ ให้น่าอยู่ สะอาด เป็นระบบ ระเบียบ เอื้อต่อการทำกิจกรรม บุคลากรต้องเป็นแบบอย่าง ทั้งด้านกายภาพ อารมณ์ จิตใจ วาจา และพฤติกรรม เพื่อตอบสนอง แนวโน้มความเป็นมนุษย์จิตซึมซับ ช่วงการเรียนรู้ไว และพัฒนาการเด็ก

6. จัดชั้นเรียนแบบคละอายุ เนื่องจากในชีวิตจริงการอยู่ของคนจะอยู่ร่วมกันเป็นสังคม มีหลากหลายอยู่ร่วมกัน จะเกิดการพึ่งพาอาศัย การช่วยเหลือแบ่งปัน ความเอื้ออาทร มีสัมมาคารวะ เป็นวิถีชีวิตตามธรรมชาติจึงจัดห้องเรียนให้เด็กหลายอายุ อยู่ในห้องเดียวกัน เช่น ช่วงอายุ 0-3 ปี, อายุ 3-6 ปี, อายุ 6-12 ปี³⁴

หลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอริ ระดับปฐมวัย อายุ 3-6 ปี เป็นการรับเด็กอายุ 3 ปี เข้าเรียน ใช้เวลาเรียน 3 ปีมีมุ่งหมาย หลักการในการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เติบโตตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ด้วยการศึกษารเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างอิสระ ตามความสนใจ จากสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้การยอมรับนับถือเด็ก การจัดชั้นเรียนแบบคละอายุ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อพัฒนาสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ หลักสูตรมอนเตสซอริกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการพบว่า สารการเรียนรู้ส่วนใหญ่สอดคล้องกัน กิจกรรมไม่เน้นเนื้อหา แต่เน้นทักษะ กระบวนการ ประสบการณ์สำคัญ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ การดำรงชีวิต กิจกรรมการสอนแบบมอนเตสซอริมีจุดเด่นในเรื่อง การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาเด็กแบบองค์รวมรายบุคคล เด็กศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เติบโตตามศักยภาพของแต่ละบุคคล มีอิสระตามความสนใจ มีระบบระเบียบ ขั้นตอนของการใช้อุปกรณ์ ที่เป็นรูปธรรมสู่นามธรรม จากง่ายไปหายาก มีจุดมุ่งหมาย เน้นการใช้ประสาทสัมผัส มีวิธีการจัดกิจกรรมที่ประณีต จากสภาพแวดล้อมที่เป็นระบบระเบียบมีอิสระ ส่งผลต่อการพัฒนาความมีระเบียบ วินัย จากภายในตนเองของเด็ก ทำให้เป็นระเบียบวินัยที่ถาวร รวมทั้งกิจกรรม หมวดภาษา และหมวดคณิตศาสตร์³⁵

หน้าที่ของผู้บริหารกับการศึกษามอนเตสซอริ

หน้าที่ของผู้บริหารเป็นทักษะการบริหารที่นำไปสู่เป้าหมาย เป็นทักษะกฎเกณฑ์ที่ปรับให้เหมาะสมที่คาบเกี่ยวกันด้วยสติปัญญา กฎเกณฑ์ของตนเองและการเรียนรู้อารมณ์ทางสังคม จุดเด่นของหน้าที่ผู้บริหารอย่างหนึ่ง ถูกเชื่อให้เป็นผู้ทำนายเพื่อการเรียนรู้และความสำเร็จ มอนเตสซอริเป็นการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสื่ออุปกรณ์ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางการศึกษามีอิทธิพลในการพัฒนาทักษะหน้าที่ของผู้บริหาร การฝึกหัดอำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทำงาน

³⁴สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอริ ในบริบท สพฐ. เล่ม 1 รู้และเข้าใจมอนเตสซอริ : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.** (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558), 51-52.

³⁵ เรื่องเดียวกัน, 75

โดยเฉพาะทักษะการจัดการองค์กรและการจัดเวลา ในการที่ได้ก็จะได้เรียนรู้ในห้องเรียน มีประสบการณ์การต่อสู้ที่มีความหมาย การควบคุมตนเอง ซึ่งในที่สุดนำไปสู่ระดับที่สูงขึ้นของการพัฒนานับถือตัวเอง หลักประกันการพัฒนาการทำงานของผู้บริหารคือการจัดสิ่งแวดล้อมและการเรียนการสอนที่จัดทำและออกแบบการทดลอง การพัฒนาหน้าที่ของผู้บริหารดูเหมือนจะแข็งแกร่งที่สุดเมื่อเด็กได้รับสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ตรงกับมาตรการตามแนวคิดมอนเตสซอรี³⁶ การพัฒนาทักษะการทำงานของผู้บริหารมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประสบการณ์ของเด็ก นั่นคือผู้บริหารจะต้องมี 1. การวางแผน : เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของนักเรียนในการในการแผนที่ขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการหรือทำให้งานสำเร็จ 2. การจัดองค์กร : เป็นการจัดองค์กรของครู การนำเสนอทเรียนในรูปแบบการสอนที่แข็งแกร่ง หลักสูตร การจัดประชุมชั้นเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียนปฐมวัย เด็กถูกคาดหวังให้ทำซ้ำ ซึ่งเด็กทำงานอย่างอิสระ หลักการมอนเตสซอรีเป็นการเปลี่ยนให้นักเรียนได้เคลื่อนไปในระดับที่หลายหลายโดยการเตรียมสภาพแวดล้อม 3. การบริหารหรือการจัดเวลา เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว การจัดเวลาและการวางแผนเป็นสิ่งที่คู่กันในห้องเรียนมอนเตสซอรี เมื่อนักเรียนวางแผนงานของพวกเขา พวกเขาจะใช้ทักษะการบริหารเวลา นี้รวมถึงการตระหนักรู้ถึงความต้องการให้งานแต่ละงานสำเร็จ ด้วยทักษะการจัดเวลาที่ดีนักเรียนจะพัฒนาความชำนาญในการเปลี่ยนจากงานหนึ่งไปยังอีกงานหนึ่งด้วย³⁷

บทบาทของผู้ใหญ่ในการพัฒนาเด็ก

ผู้ใหญ่ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก คือ ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วรอบ เป็นบทบาทของผู้ใหญ่ที่ต้องมอบกรอบในการทำงานและขอบเขตในการใช้ชีวิตที่ชัดเจน เราต้องมั่นใจว่าได้มอบอิสรภาพในความหมายของมอนเตสซอรี ซึ่งประกอบด้วยอิสรภาพในการเลือกเคลื่อนไหว เลือกทำงาน การสื่อสาร การใช้ชีวิตทางสังคมที่เราที่มอบหมายผู้อื่น เราต้องมั่นใจว่าได้นำหลักการนี้มาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอเนื่อง ด้วยวิธีนี้เองทำให้เด็กเรียนรู้ว่าสิ่งใดทำได้ สิ่งใดทำไม่ได้ในทางกลับกันเรามีข้อจำกัดที่จะควบคุม ดร. มาเรีย มอนเตสซอรี กล่าวว่า อิสรและวินัยเป็นเหมือนคนละด้านของเหรียญ เด็กมีอิสรภาพและใช้อิสรภาพที่เราที่มอบหมายตนเองผู้อื่น

³⁶ Bagby Janet and Sulak Tracey, “Montessori and Executive Function”, *Journal of Montessori Life* (Spring 2018): 15.

³⁷ Howell Leanne, “Preparation of Life How the Montessori Classroom Facilitates the Development of Executive Function Skills” *Journal of Montessori Life* (Spring 2013): 14-17.

และสิ่งแวดลอม มุมมองในเชิงสังคมของบทเรียน ขณะที่เรานำเสนอบทเรียนคือขณะที่เราส่งต่อความรู้ความเป็นมนุษย์ให้เด็ก นั่นเองคือสาเหตุที่เราต้องนำเสนอบทเรียนกับเด็กเป็นรายบุคคล เพราะเรากำลังทำงานกับบุคลิกภาพของเด็กเป็นรายบุคคล ระหว่างนำเสนอบทเรียนเป็นกิจกรรมทางสังคม เรานำเสนอบทเรียนอย่างมีชีวิตชีวาและน่าสนใจ ในฐานะผู้ใหญ่เราเป็นสิ่งแวดลอมที่เป็นต้นแบบทางพฤติกรรม ดร. มาเรีย มอนเตสซอรี บอกว่าห้องเรียนในฝันนั้น เด็กต้องสามารถทำงานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีครูอยู่ในห้องเรียน ซึ่งช่วยให้เด็กค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง³⁸ ผู้ใหญ่สามารถช่วยเด็กโดยจัดสิ่งแวดลอมให้โอกาสเด็กได้เคลื่อนที่เคลื่อนไหวอย่างมีระบบระเบียบ เป็นกิจวัตร มีความมั่นคง ด้วยความรักและความงดงาม มีการกระตุ้นการเคลื่อนไหว มีความปลอดภัยและสม่ำเสมอ วัย 3-6 ปี ในขณะนี้เด็กมีลักษณะการทำงานของจิตสำนึกอยู่ แต่ต้องการเลือกสิ่งต่างๆ โดยใช้จิตสำนึกอยู่ในภาวะจิตซึมซับในระดับจิตสำนึก เพราะว่าพัฒนาการทางภาษาได้พัฒนาแล้ว เด็กเรียนคำใหม่ได้ 100-150 คำ เคลื่อนไหวได้มากขึ้น สิ่งที่ต้องการแสดงความต้องการจากภายในได้ ความจำต่าง ๆ ที่เก็บไว้มาช่วยให้ไปสู่ความต้องการของเด็กได้ ส่วนเจตจำนงเริ่ม 2 ขวบครึ่ง-3 ขวบ เหตุนี้ จึงจำเป็นต้องช่วยเด็กพัฒนาเจตจำนงให้ประสบความสำเร็จโดยให้เด็กเลือกตัดสินใจได้เอง โดยเป็นตัวเลือกที่มีคุณลักษณะที่ดี เจตจำนงจำเป็นต้องได้รับการชี้แนะนำทาง ซึ่งจะเกิดขึ้นในห้องเรียนมอนเตสซอรีตลอดเวลา จากความต้องการของเด็กที่เราสังเกตพบการเคลื่อนไหวได้รับการพัฒนาดีแล้ว โดยเฉพาะมือ ความต้องการสัมผัสเป็นสิ่งที่เด็กต้องการ สิ่งที่ได้พัฒนาในระดับจิตไร้สำนึกมีความต้องการมาเกี่ยวข้อง จึงต้องใช้มือหยิบจับอะไร เพราะ มือคือเครื่องมือของสมอง เซลล์ของสมองมีโอกาสทำงานให้เป็นคุณได้ จากโอกาสที่มีสัมผัสสิ่งต่างๆ สิ่ง que เด็กจะทำในช่วงนี้ คือ ความตระหนักถึงพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ดังนั้นบทบาทของผู้ใหญ่ คือให้ความรักและความมั่นคง ความปลอดภัย ประสบการณ์ที่ได้รับการยอมรับตลอดเวลาเป็นคุณต่อเด็ก เป็นช่วงที่สำคัญของแนวโน้มความเป็นมนุษย์ ซึมซับสู่สังคม ซึ่งเป็นรากฐานของความต้องการ มี 2 องค์ประกอบ คือ 1. การกลายเป็นสมาชิกของสังคม 2. การเป็นเจ้าของในสังคม

ดังนั้นเราต้องช่วยเด็กให้เข้ามาและอยู่อย่างยาวนาน (Become to Belong) สร้างสรรค์ให้เขาได้สร้างคุณลักษณะเข้าสังคม เด็กจำเป็นต้องเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง การเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวมีวิธีการที่มากมาย สิ่ง que ช่วยได้ผู้ใหญ่สามารถทำได้ คือ เรารับผิดชอบต่อเด็ก

³⁸ สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ, คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. เล่ม 1 รู้และเข้าใจมอนเตสซอรี : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558), 49.

พึงปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อเด็กนั้น ผู้ใหญ่ต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่เร้าความสนใจให้กับเด็กในสิ่งแวดล้อมนั้นมีสถานที่ให้เด็กเคลื่อนไหว มีพื้นที่กว้างขวางมากกว่า 3 ปี สิ่งสำคัญคือ ความสวยงามระบบระเบียบ เด็กนั้นพัฒนาจากการซึมซับจากความสวยงามของสิ่งแวดล้อม อิสระภาพ มีอิสระในการจับต้องการสำรวจรอบตัว ผู้ใหญ่ต้องให้เวลาเด็ก แสดงให้เด็กเห็นถึงการจัดการกับสิ่งต่างๆโดยใช้เวลาที่ค่อยๆ รมั้ตระวังให้เด็กเข้าใจและรับผิดชอบต่อสิ่งเหล่านั้น เราสอนวิธีการที่ถูกต้องให้เด็กและสร้างศรัทธาให้เด็กสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เองเด็กเชื่อใจเรา เราเชื่อใจเด็กเป็นองค์ประกอบสำคัญ เด็กต้องได้โอกาสในสิ่งต่างๆ โดยเวลาที่เหมาะกับตนเอง เด็กโชคดียิ่งถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมกับบุคคลต่างวัย เพราะผู้ใหญ่แต่ละวัยมีจังหวะช่วงชีวิตที่แตกต่างจากเด็ก

ดร. มาเรีย มอนเตสซอรี สังเกตเด็กเป็นเวลายาวนาน ซึ่งเป็นข้อสรุปว่าเด็กทุกๆ คนมีความต้องการสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิเศษ เพื่อพัฒนาศักยภาพในห้องของมอนเตสซอรี เด็กจะได้โอกาสในการพัฒนาตนเองโดยไม่ถูกรบกวน เพื่อสนองตอบต่อแนวโน้มความเป็นมนุษย์ สิ่งที่เราจะได้รับก็คือกิจกรรมเราช่วยเด็กให้เปิดโอกาสได้รับประสบการณ์ที่เต็มศักยภาพ อุปกรณ์คือการเตรียมประสาทรับรู้ช่วยให้เด็กประเมินในการรับรู้ พัฒนาสูงสุดของการเคลื่อนไหวจากการซึมซับและประสาทสัมผัส เกิดคุณลักษณะและทักษะ เกิดภาษาและคณิตศาสตร์ได้อย่างง่ายดาย ในสิ่งแวดล้อมที่ครูจัดให้โอกาสเด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระ เป็นวิถีธรรมชาติเด็กจะสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมอย่างธรรมชาติ เชื่อเพลิงที่ให้ คือ ความรักจากผู้ใหญ่และครู

สรุปได้ว่า จิตซึมซับอยู่ในเปลือกถูกหุ้มไว้ จิตของเด็กแตกต่างจากจิตผู้ใหญ่ ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี เรียกว่า จิตซึมซับ เป็นภาวะซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างสามารถถูกซึมซับเข้าไปได้ง่ายดาย และมีข้อเปรียบเทียบ 5 ประการว่าแตกต่างจากผู้ใหญ่ คือ

1. การเรียนรู้ของเด็กไม่ต้องใช้ความพยายาม
2. รับสิ่งแวดล้อมเข้ามาได้หมด
3. ไม่มีความสามารถในการแยกแยะว่าดีหรือไม่ดี
4. เป็นบุคคลของเวลานั้นหรือพื้นที่นั้น
5. เด็กคือฐานในการปฏิรูปสังคมในอนาคต

ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี แบ่งช่วงจิตซึมซับเป็น 2 ช่วง คือ

1. อายุ 0-3 ปี ช่วงจิตไร้สำนึก
2. อายุ 3-6 ปี ช่วงจิตสำนึก

อายุ 0-3 ปี เป็นพื้นฐานของชีวิตในอนาคต เด็กซึมซับสิ่งต่างๆ โดยไม่มีความ สำคัญ พัฒนาการทางภาษาและการเคลื่อนไหว นอกจากนั้นยังเป็นรากฐานให้เกิดเจตจำนงและการจดจำ

อายุ 3-6 ปี จิตสำนึกเข้ามาทดแทน เจตจำนงและความจำเป็นตัวกำหนดลักษณะของจิต ซึมซับ (ความต้องการ) มีพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็ว เก็บข้อมูลทางภาษาได้มาก เด็กมีปฏิกริยา จากการพัฒนาการเคลื่อนไหวมาก่อนและเกิดมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเร้าเกิดการตอบสนองและ บันทึกลักษณะต่างๆ บทบาทของผู้ใหญ่คือ จัดสิ่งแวดล้อมให้มีอิสรภาพในการเคลื่อนไหวให้โอกาส ทางภาษา เป็นระบบระเบียบ มีความรัก ผู้ใหญ่บทบาทของผู้อำนวยความสะดวกให้เด็กมีหน้าที่ เชื่อมโยงสู่สาระ 4 หมวดวิชา คือ 1. ชีวิต ประจำวัน 2. ประสบการณ์ 3. ภาษา 4. คณิตศาสตร์ รวมทั้งมุมส่วนของโลก ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ดนตรี กีฬา การละเล่นตาม บริบทในท้องถิ่น โดยการจัดเตรียมต้องคำนึงถึงแนวโน้มเป็นมนุษย์ พัฒนาการเด็ก คุณลักษณะจิตซึม ซับ การเรียนรู้ไวเราเป็นแบบอย่างที่ดี ดังคำกล่าวที่ว่า ตัวอย่างที่ดี มีค่ากว่าคำสอน เป็นเรื่องที่เราต้อง สนับสนุนเด็กให้พึ่งพาตนเองได้³⁹ ผู้ที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครองมีหน้าที่เฝ้าดูแลลูก จำเป็นต้องมีความรู้ที่ ถูกต้องต่อการเจริญเติบโตของลูก และสิ่งที่เหมาะสมแก่การเตรียมความพร้อมในการเลี้ยงลูก⁴⁰

บทบาทหน้าที่ของครูที่สอนแบบมอนเตสซอริ

ดร. มาเรีย มอนเตสซอริได้อธิบายถึงคุณลักษณะหรือสิ่งที่ครูมอนเตสซอริจำเป็นต้องเป็น คือ

1. ในฐานะผู้ปกครองและผู้ดูแลสภาพแวดล้อม ครูต้องใส่ใจถึงวัสดุการเรียนการสอนให้มีความสวยงาม เปล่งประกาย และได้รับการซ่อมแซมอย่างดี โดยไม่มีอะไรขาดหายไป ดังนั้นมันจะดูใหม่สำหรับเด็กๆ และมีความสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้ ครูคือส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม ควรทำตัวให้น่าสนใจ สวยงาม ชุดที่มีเสน่ห์ บ่งบอกถึงความสะอาด มีความสุขและมีศักดิ์ศรี ครูต้องรู้ว่าตัวเองคือ บุคคลสำคัญที่จะได้รับความเข้าใจและการเคารพ ครูควรศึกษาการเคลื่อนไหวของเด็กๆ ทำตัวให้มีความอ่อนโยน สง่างาม เท่าที่จะเป็นไปได้

2. ครูต้องจัดการกับเด็กๆ ที่ยังดื้อดึง ด้วยการดึงดูความสนใจไปที่งานบางอย่าง ครูจะต้อง มีความเย้ายวนหรือจูงใจ และสามารถใช้อุปกรณ์ต่างๆ ได้

3. เมื่อเด็กๆ มีความสนใจด้วยความตื่นเต้น เป็นปกติที่จะทำงานบางอย่าง แบบฝึกหัดในชีวิตจริง ครูถอนตัวไปอยู่เบื้องหลังและต้องระวังอย่างมากที่จะไม่แทรกแซงไปในทางใดทางหนึ่ง

³⁹ เรื่องเดียวกัน, 49.

⁴⁰ พุทธิชากิ ทัดชิฮิโระ, บ้านมอนเตสซอริสำหรับเด็กวัย 3-6 ขวบ, (กรุงเทพมหานคร: แชนด์คล็อคบุ๊กส์, 2564), 11.

ดังนั้น ครูจึงเจาะลึกความลับในวัยเด็ก และมีความรู้ที่เหนือกว่าครูธรรมดา ครูต้องทำความเข้าใจกับความคุ้นเคยกับข้อเท็จจริงในชีวิตของเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับความลับของเด็ก มีความรักอย่างลึกซึ้งต่อนักเรียนของเขา⁴¹

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ ได้ให้แนวคิดที่ ครูที่สอนแบบมอนเตสซอรี มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือให้มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการสอนแบบมอนเตสซอรี
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ทั้ง 4 หมวดกิจกรรม
3. จัดทำกำหนดการจัดประสบการณ์รายปี ทำแผนการจัดประสบการณ์ตามสถานศึกษา กำหนด
4. มีความรักเด็ก ความรักเป็นพลังขับเคลื่อนชีวิต
5. ให้การยอมรับนับถือเด็ก เคารพความคิด การกระทำของเด็กตามความต้องการ ไม่ใช่ตามความต้องการของผู้ใหญ่
6. ฝึกปฏิบัติการนำเสนอบทเรียน การสาธิต การใช้อุปกรณ์ที่ให้ถูกต้อง คล่องแคล่ว สง่างาม
7. ให้อิสระเด็กในการเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ให้เด็กศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง
8. ไม่ตำหนิหรือทำโทษเด็ก และไม่ให้รางวัล
9. จัดชั้นเรียนแบบคละอายุ
10. จัดประสบการณ์เชื่อมโยงเด็กกับบทเรียนและอุปกรณ์ด้วยการสาธิต และเชิญชวนให้เด็กปฏิบัติ
11. สังเกตการทำกิจกรรม บันทึกข้อมูลเด็กรายบุคคล วางแผนนำเสนอบทเรียนกับเด็กตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล
12. พัฒนาอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้รอบด้าน
13. พบปะผู้ปกครองเป็นระยะ เพื่อร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
14. พัฒนาตนเอง ศึกษาเอกสาร เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

⁴¹ Maria Montessori, *Education For A New World The Montessori Series*, (The Netherlands:Montessori-Pierson Publishing Company, 2009), 67-69.

15. ประเมินผลการดำเนินงานประจำภาค หรือประจำปี เพื่อรายงานการพัฒนาเด็กให้ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ และนำผลการประเมินมาวางแผน แก้ไข พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น⁴²

ในฐานะผู้ชี้แนะหรือครูจะต้องสังเกตว่าช่วงวัยเป็นอย่างไร เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ การจัดสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่เอื้อให้เด็กเกิดสัมฤทธิ์ผลได้สูงสุด ดังนั้นการนำเสนอ ในหมวดชีวิตประจำวันจะเป็นการนำให้เด็กไปสู่การพึ่งพาตนเอง มีสมาธิ และควบคุมการเคลื่อนไหวได้ วัตถุประสงค์ทางอ้อม คือ จะทำให้เด็กดูแลตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ บทเรียนและกิจกรรมคุณสมบัติของผู้ดี จะทำให้เด็กอยู่ในสังคมได้อย่างพึงประสงค์ และช่วยให้เด็กได้รับการยอมรับจากสังคม ในฐานะของครูมอนเตสซอรี เราต้องสังเกตเด็กเพราะในช่วงชีวิตหนึ่งของบุคคลหนึ่ง การเรียนรู้ที่ดีในช่วงการเรียนรู้ไวกจะเกิดได้ครั้งหนึ่งในชีวิตเท่านั้น การที่จะให้ชีวิตของเด็กไปสู่ปกติ อาจเกิดจากงานเดียว เช่นเดียวกันจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาจากเหตุผลเดียวในช่วงอายุ 3-6 ปี พฤติกรรมอยู่ระหว่างการก่อตัว ชีวิตเด็กเหมือนชีวิตใหม่ที่ได้รับโอกาสก่อร่างสร้างตัว ถ้าโอกาสที่เด็กปฏิบัติกับกระบวนการตามปกติเพียงพอ มีจิตใจเข้มแข็งขึ้น เด็กอาจยกเว้นเกราะป้องกันตนเองไป ไม่ใช่เหตุผลที่ครูขอร้องหรือชักจูงใดๆ แต่เกิดจากกระบวนการซึ่งทำให้เกราะเหล่านั้นหมดไป พลังของเด็กเป็นสิ่งที่ควรค้นพบและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล⁴³

การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนมอนเตสซอรี เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา มีความมั่นใจ มีความสามารถ มีอิสรภาพเสรีภาพในการทำงานซึ่งจะส่งผลให้เกิดวินัยตามมา จึงมีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้สมบูรณ์ เด็ก

⁴² สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ, เอกสารประกอบการอบรมโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning: BBL) กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ระดับปฐมวัย. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558), 33.

⁴³ สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ, คู่มือการจัดการประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. เล่ม 1 รู้และเข้าใจมอนเตสซอรี : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558), 27

สามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ ลักษณะการจัดห้องเรียนมอนเตสซอรีเป็นไปตามปรัชญามอนเตสซอรี แตกต่างกับห้องเรียนทั่วไป ซึ่ง ดร.มาเรีย เชื่อว่าเด็กๆ มีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะเข้าใจ โลกความจริง และความหมายของการทำงาน ซึ่งไม่ใช่กิจกรรมที่จำกัดเฉพาะผู้ใหญ่เท่านั้น สิ่งสำคัญคือชุมชนในห้องเรียนเป็นการเข้าใจสภาพแวดล้อมของมอนเตสซอรีที่ดี เด็กๆ มีการทำงานด้วยกันเป็นกลุ่มเล็กๆ นี่คือการศึกษามอนเตสซอรีที่ให้ได้เรียนรู้การทำงาน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งครูต้องจัดเตรียมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้⁴⁴

การเตรียมสิ่งแวดล้อม (The Prepared Environment) ในห้องเรียนมอนเตสซอรี จะจัดสภาพแวดล้อม ดังนี้

1. จัดอุปกรณ์เป็น 4 หมวด และกิจกรรมเสริมเกี่ยวกับโลก ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะวัฒนธรรม ดนตรี กีฬา อุปกรณ์สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
2. อุปกรณ์เป็นของจริงหรือใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติ ไม่ใช่พลาสติก
3. อุปกรณ์มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก
4. จัดอุปกรณ์เป็นระบบระเบียบ เรียงลำดับความยากง่าย จากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง มีที่วางประจำ ชั้นวางควรเป็นชั้นโล่ง สูงไม่เกินระดับสายตาเด็ก
5. เด็กสามารถหยิบอุปกรณ์ได้อย่างอิสระ สะดวก
6. อุปกรณ์ต้องสมบูรณ์ พร้อมใช้ ไม่ชำรุด ดูแลให้สะอาด ถ้าอุปกรณ์แตกหักหรือมีไม่ครบ ควรนำออกไปจากชั้นวาง
7. อุปกรณ์ต้องดึงดูดความสนใจ อุปกรณ์และภาชนะใส่ควรประณีต สวยงาม ชวนให้เด็กอยากทำ อยากดูแลรักษา
8. จัดเสื่อ พรม โต๊ะ หรืออื่นๆ เพื่อใช้เป็นขอบเขตในการทำกิจกรรมให้ขนาด เหมาะสมกับอุปกรณ์
9. จัดห้องให้สะอาด เรียบร้อย มีพื้นที่สะดวกต่อการทำกิจกรรมรายบุคคล กลุ่มย่อย บรรยากาศน่าอยู่
10. นอกห้องเรียนให้มีแหล่งเรียนรู้ เช่น สนามเด็กเล่น ที่เล่นน้ำเล่นทราย สวนหย่อม

⁴⁴ Merry Angela, “Public Knowledge of Montessori Education” **Journal of Montessori Life** (Spring 2012): 18-21.

สวนป่า ไม้ดอก ไม้ประดับ ห้องต่างๆ ในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้โรงเรียน

11. ความจำกัดของอุปกรณ์ อุปกรณ์จะมีอย่างละ 1 ชุด

12. ครูเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม จึงต้องเป็นแบบอย่างในด้านพฤติกรรมและการแต่งกาย การพูด กริยาท่าทาง⁴⁵

อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีเป็นการจัดสภาพการเรียนรู้สำหรับเด็ก โดยมีครูเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมือนบ้าน และเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้เสรีภาพแก่เด็ก ให้คำปรึกษาและกระตุ้นให้เด็กคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้ใช้จิตใจสัมผัสสิ่งแวดล้อม โดยครูกำหนดถึงความสนใจ ความต้องการและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ของเด็กและยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการจัดการสอนแบบมอนเตสซอรีจะคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ จัดสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์ให้เด็กได้ฝึกทักษะกลไกผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้ารู้จักควบคุมการทำงานด้วยตัวเอง การจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีจะส่งเสริมเด็กให้เกิดคุณลักษณะดังนี้ เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ตนเอง (Self-education/Auto-education) หลักสูตรมอนเตสซอรีออกแบบโดยการเลียนแบบชีวิตจริง เด็กเรียนด้วยความสุข เพราะเป็นจัดการเล่นปนเรียน เด็กจะรู้สึกท้าทายตนเอง ไม่เครียด ไม่เบื่อหน่ายการเรียน เด็กมีสมาธิจากการทำงานจิตใจสงบ ไม่กระวนกระวาย เป็นเด็กอดทน ใจเย็นและมีความสุขจากงาน เด็กจะเจริญเติบโตตามธรรมชาติ กิจกรรมและอุปกรณ์ การเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีมีลักษณะเหมือนของใช้จริงในชีวิตของเด็กอยู่แล้ว นอกจากนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์ของมอนเตสซอรีมาให้ลูกเรียนที่บ้านได้ จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดี แต่ผู้ปกครองจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ การสนับสนุนลูก ดีกว่าให้เด็กทำแบบเดิมซ้ำๆ⁴⁶

⁴⁵ สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ, เอกสารประกอบการอบรมโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning: BBL) **กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ระดับปฐมวัย**. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558), 49.

⁴⁶ Napatsakorn. R., **แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก**, เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://th.theasianparent.com/6-แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก>

การนำการสอนแบบมอนเตสซอริสู่โรงเรียน

การจัดการศึกษาของโรงเรียน ต้องมีความเชื่อตามทฤษฎี หลักการใดหลักการหนึ่ง หรือผสมผสานกัน

นั่นคือปรัชญาการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียนและประเทศชาติโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน หลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอริก็เป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาเด็กแบบองค์รวมตามความสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคลภายใต้สิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีหลักของนักการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) ของกระทรวงศึกษาธิการ

การนำหลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอริมาใช้ในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายศึกษาทฤษฎี หลักการสอนแบบมอนเตสซอริ อภิปราย ซักถาม ให้มีความรู้และความเข้าใจ และตัดสินใจเลือก ปรัชญา แนวคิด วิธีการที่จะใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. วิเคราะห์หลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอริ (อายุ 3-6 ปี) กับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอริ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ ควรปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมอะไรให้ครอบคลุมกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
- 3 กำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี ในการจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอริ
4. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) โดยใช้ทฤษฎี หลักการ วิธีการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอริ หรือนำทฤษฎี หลักการ วิธีการสอนมาบูรณาการกับหลักการ วิธีการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
5. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีต่างๆ
6. จัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนตามบริบทของโรงเรียน
7. ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ศึกษาเอกสาร คู่มือ ปรับเปลี่ยนแนวคิด พฤติกรรม และวิธีการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริ

8. ครูศึกษาเอกสาร คู่มือ และฝึกปฏิบัติการใช้สื่อ อุปกรณ์ ตามขั้นตอนให้ถูกต้อง คล่องแคล่ว สง่างาม
9. ดำเนินการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สังเกต บันทึกข้อมูลเด็กรายบุคคล
10. วางแผนส่งเสริมพัฒนาการเด็กรายบุคคล ให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
11. จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง พบปะผู้ปกครอง เชิญผู้ปกครองเยี่ยมห้องเรียน เพื่อร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
12. ครู ผู้บริหารโรงเรียน เข้าร่วมประชุมอบรมหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะ
13. โรงเรียนประเมินพัฒนาการเด็กตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และประเมินผลการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอรีประจำปี รายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และปรับปรุงพัฒนาตนเอง พัฒนางาน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นจึงคาดหวังว่า เราจะเป็นเมล็ดพันธุ์ดี เมล็ดหนึ่ง ที่จะเจริญเติบโต แพร่พันธุ์ดี ให้ขยายไปทั่วทุกพื้นที่ในประเทศไทย เพื่อเด็กและอนาคตของชาติสืบไป⁴⁷

⁴⁷ สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ, คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. เล่ม 1 รู้และเข้าใจมอนเตสซอรี : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558), 77.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จุฬินทิพา นพคุณ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสอนแบบมอนเตสซอรีให้กับนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิต: อดีต ปัจจุบัน อนาคต ผลการวิจัยพบว่า บทความนี้ได้นำเสนอข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของการสอนแบบมอนเตสซอรีให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต โดยมุ่งอธิบายถึงความเชื่อมโยงของเหตุการณ์ในช่วงเวลาต่างๆ ที่มีการพัฒนาการสอนแบบมอนเตสซอรีให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง โดยได้นำเสนอถึงความเป็นมาของการสอนแบบมอนเตสซอรี การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีและผู้เรียนในระบบมอนเตสซอรี เชื่อมโยงถึงการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารหลักฐานที่สำคัญในอดีตเกี่ยวกับการสอนแบบมอนเตสซอรีให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และนำเสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิตในปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริงผ่านการสร้างองค์ความรู้ การศึกษาทำงาน และการฝึกปฏิบัติจริง เชื่อมโยงไปสู่การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีในอนาคตที่ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้ในอนาคต⁴⁸

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย (4-5 ปี) ตามแนวคิดมอนเตสซอรี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการศึกษาวิจัยมีดังนี้ 1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม พบว่า มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามลำดับแรกคือด้านการวางแผน ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานวิชาการ เรียงตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาในการจัด

⁴⁸ จุฬินทิพา นพคุณ, “การสอนแบบมอนเตสซอรีให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต: อดีต ปัจจุบัน อนาคต,” วารสารวิจัย มสส สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 13, 3 (กันยายน – ธันวาคม, 2560), 231.

ประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีซึ่งเป็นการบริหารการศึกษาที่เป็นการบริหาร การศึกษาตามปกติทั่วไปของการจัดการทางการศึกษา เพียงแต่ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจใน หลักการของวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี ทราบถึงทฤษฎี หลักการ ธรรมชาติของ การสอนตามแนวคิดนี้ แล้วกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาในบริบทและความต้องการของ สถานศึกษา แล้วกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ดำเนินการตามขั้นตอนนั้น ติดตามแก้ปัญหา พัฒนาระบบเพื่อให้การตอบสนองเป็นไปตามความต้องการ ทั้งนี้ให้เกิดเกิดการ พัฒนาทั้ง 4 ด้าน สูงสุดตามศักยภาพของเขาย่างมีความสุข และเกิดวัฒนธรรมองค์กรที่สามารถ ตอบสนองต่อการจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรีและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเกิด ประสิทธิภาพ

2. ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตาม แนวคิดมอนเตสซอรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด มอนเตสซอรีสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ที่สามารถ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ยังคำนึงถึงช่วงอายุของผู้เรียนเพราะแต่ละช่วงอายุนั้นมีความสนใจและความสามารถในการ เรียนรู้ที่แตกต่างกันจึงสามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับช่วงอายุของผู้เรียนได้ การเรียน การสอนตามแนวคิดนี้เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่อ ซึ่งผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง ซึ่งจะทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ซึ่งสื่อแต่ละชิ้นผ่านการวิจัยและทดลองใช้ได้ผลดีมากกว่ำร้อยปีทั่วโลก ทำให้มั่นใจว่าจะสามารถนำมาพัฒนาผู้เรียนได้จริง นอกจากนี้ครูที่จะจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามแนวคิดนี้จะต้องผ่านการอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้สื่อมาแล้วอย่าง เข้มข้น จึงมั่นใจว่าครูจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญยังการ จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้มีการคละอายุของผู้เรียน สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงในสังคมเพื่อ พัฒนาให้เกิดการพึ่งพาซึ่งกันและกัน จากการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ พบว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี มีพัฒนาการที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้าน สติปัญญา

ความพึงพอใจของพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีต่อการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอน เตสซอรีโดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก พ่อแม่ ผู้ปกครอง นำลูกหลานมาโรงเรียน แล้ว เด็กมีระเบียบวินัยมากขึ้น เล่นแล้วรู้จักเก็บของเข้าที่ ไม่วางกระจัดกระจายเหมือนแต่ก่อน สามารถดูแลตนเอง ช่วยเหลือ พ่อแม่ ได้ เช่น แต่งตัว สวมเสื้อผ้า ใส่รองเท้า ล้างหน้า แปรงฟัน เอง ได้ ซึ่งแต่ก่อนไม่ยอมปฏิบัติ ล้างถ้วยล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน ช่วยผู้ปกครอง และสิ่งสำคัญคือ บุตร หลานอ่านเขียนได้ถูกวิธี ถูกขั้นตอน สามารถ บวก ลบ คูณ หาร ได้ พร้อมทั้งจะขึ้นเรียนชั้นต่อไปได้ ทักษะด้านการพูดจะดี มีมารยาทดีมาก แต่ก่อนไม่ไหว ไม่ยอมไหว พ่อมาเรียนที่โรงเรียนนี้ วันแรกที่

ผู้ปกครองมารับ เด็กจะไหว้ผู้ปกครอง ไหว้บุคคลรอบข้างด้วย ซึ่งเป็นที่ชื่นชมของผู้ปกครอง ครูใส่ใจดีตลอดเวลา แม้มยามเจ็บป่วย ครูจะพาไปหาหมอให้ ป่วยยังไม่หายแต่อยากมาโรงเรียน ผู้ปกครองก็พยายามพร้อมให้ครูดูแลให้ ในตอนกลางวัน ร่างกายจะสะอาด เล็บไม่ยาว เสื้อผ้าไม่สกปรกมอมแมม ผู้ปกครองจึงชอบและไว้วางใจ

ความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีเป็นการเรื่องใหม่ที่แปลกใหม่สำหรับโรงเรียน เด็กและครู ทำให้กรรมการสถานศึกษาได้เห็นความตั้งใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็ก โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร เมื่อกรรมการสถานศึกษาได้ฟังเสียงสะท้อนจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู พ่อแม่ผู้ปกครองแล้วจึงเกิดความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี

ความพึงพอใจของครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมในรูปแบบนี้ มีสื่อประกอบการสอน ทำให้สอนง่าย เด็กได้และซึมซับทุกอย่างที่ครูทำให้อุ จะเอาครูเป็นแบบอย่าง เด็กมีวินัยพูดง่าย การจัดกิจกรรมมีขั้นมีตอน มีงานให้เด็กทำตลอดเวลา หลังทำกิจกรรมแล้ว เด็กจะเก็บสื่ออุปกรณ์เข้าที่เดิม ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ดีมาก เด็กจะทำงานทุกอย่างมีขั้นมีตอนมีระบบระเบียบ สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสมาธิ มีการเคลื่อนไหว กล้าแสดงออก เด็กได้พัฒนาการทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆกัน คือด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นการพัฒนาแบบองค์รวม โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่ตรงกับคำพูดของท่าน ดร. มาเรีย มอนเตสซอรีว่า “มือคือเครื่องมือของสมอง” เมื่อเด็กได้ปฏิบัติแล้ว เด็กจะไม่ลืม ดังนั้น การจัดประสบการณ์ในรูปแบบมอนเตสซอรีเป็นการสอนแบบบูรณาการไปยังนามธรรม ซึ่งจะเห็นได้จากตัวเด็กจริงๆ ในเชิงประจักษ์

ความพึงพอใจของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีต่อการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเด็กชั้นเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กสามารถเขียนได้ ทั้งพยัญชนะและสระวรรณยุกต์ ครูประถมศึกษาไม่ได้ฝึกการเขียน เป็นการเตรียมความพร้อมได้อย่างดีตั้งแต่โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ ครูในระดับประถมศึกษาต้องเตรียมการสอนให้ทันเด็ก เพราะเด็กจะทำงานเสร็จเร็ว ต้องมีกิจกรรมรองรับเด็กเมื่อเด็กทำงานเสร็จ เด็กจะมีสมาธิ มีความรับผิดชอบเรียนรู้ไว มีความสุขในการเรียนหนังสือ สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้เป็นอย่างดี เด็กสามารถทำงานอย่างมีขั้นตอน กระบวนการ สามารถคิดนอกกรอบได้ มีทักษะในการทำงาน มีความพร้อมมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยตนเองเด็กเรียนรู้จากรูปรธรรมไปสู่นามธรรมได้จนสามารถนำไปต่อยอด ในวิชาคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็น

ระบบและสามารถทำงานได้ด้วยตนเองได้ เนื่องจากเด็กมีพื้นฐานมาจากการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย การที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูปฐมวัยและครูประถมศึกษา มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอริอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดนั้น ถือเป็นความสำเร็จของการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา

3. จากผลการศึกษาศามารถของครูในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอริโดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอริส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ แนวคิด ทฤษฎี หลักการตามแนวคิดมอนเตสซอริ ทั้งนี้เนื่องจากอบรมครู AMI รูปแบบการเรียนการสอนมอนเตสซอริสิ่งที่ได้จากการอบรม คือ การใช้อุปกรณ์หมวดต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อนครูในจังหวัดอื่นได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งต่างๆ เครือข่ายในการจัดการเรียนการสอนได้ความรักความอบอุ่นพี่น้องที่ร่วมอบรมเรียนรู้หลักการสอนดูแลเด็กที่เหมาะสมตามวัยการที่จะช่วยพัฒนาการเด็กแต่ละบุคคลควรที่จะมีการพัฒนาอย่างไรกับตัวเด็กได้เป็นอย่างดี หลักการในการจัดการเรียนการสอนการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็กการให้อิสระภาพกับเด็กโดยที่เด็กไม่ได้ถูกบังคับในการเรียนการสอน ช่วยในการแก้ไขปัญหาที่เด็กอาจมีการผิดปกตินด้านพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้เด็กมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ

4. ผลการประเมินพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ปีการศึกษา 2557 โดยรวม เด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 97.23 อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 13.64 ไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับปรับปรุง ผลการประเมินความคิดเห็นต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่จบตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ปีการศึกษา 2557 สำหรับครูผู้สอน โดยรวมพบว่า เด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับดี ส่วนผลการประเมินความคิดเห็นต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่จบตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ปีการศึกษา 2559 โดยรวมพบว่า เด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอริสอดคล้องกับแนว การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 มากที่สุดที่ค้อยเสนอความคิดคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน การสอนตามแนวคิดนี้คำนึงถึงช่วงอายุของผู้เรียนเฉพาะแต่ละช่วงอายุ มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จึงสามารถจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับอายุของผู้เรียนได้ เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่อจึงต้องลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะทำให้เด็กเกิด การเรียนรู้ได้จริง สื่อแต่ละชิ้นได้ผ่านการวิจัย ทดลองใช้ และได้ผลดีมากกว่าร้อยปีทั่วโลก จึงทำให้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาผู้เรียนได้จริง ครูที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ จะต้องผ่านการอบรมการจัดกิจกรรม เรื่องการสอนมาแล้วอย่างเข้มข้น จึงมั่นใจว่า จะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็น

แบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนได้ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตาม เป้าหมายพัฒนาเยาวชนของชาติได้ ทุกยุคสมัย นวัตกรรมมอนเตสซอรีได้ออกแบบสื่อ-อุปกรณ์ และกระบวนการพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน อย่างเหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย การจัดประสบการณ์รูปแบบมอนเตสซอรีเรียนรู้จากการทำงานเด็กต้องปฏิบัติงานพัฒนาภายในภายนอก ห้องเรียน เด็กมีการเคลื่อนไหว และใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนใน การปฏิบัติงาน 2) ด้านอารมณ์ จิตใจ การ จัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีเด็กเรียนรู้จากแรงจูงใจในตนเอง มีอิสระในการเลือกทำ กิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสิ่งแวดล้อมถูกออกแบบ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และพัฒนาการของเด็ก ส่งผลให้เด็กทำงานสำเร็จเกิดความพึงพอใจ ความสุขของ ตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ รู้คุณค่าของตนเอง มีความภาคภูมิใจ ในตนเองมั่นใจตนเอง เกิดความสุข และความพอใจในตนเอง 3) ด้านสังคม การจัดประสบการณ์ปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีจัด ห้องเรียนแบบคละอายุ มีลักษณะเป็นครอบครัว เด็กจะได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติต่อกัน ด้วยความ อ่อนโยน เคารพกัน เด็กโตดูแลเด็กเล็กกว่า และกระบวนการการเรียนรู้ที่มีอิสระ ภายใต้ขอบเขตที่ถูก กำหนด อย่างรอบครอบ ความรับผิดชอบ ต่อผลงานและการกระทำของตนเองส่งผลให้เด็กมีวินัยใน ตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนร่วม มีความเมตตา เข้าอกเข้าใจ อ่อนน้อมต่อธรรมชาติ และ มนุษย์เท่ากัน และ 4) ด้านสติปัญญา การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม สื่ออุปกรณ์ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ตามระดับพัฒนาการของเด็ก เติบโตตามกับศักยภาพบุคคล ทั้งการพัฒนาประสาทสัมผัสทั้งห้า ภาษา ด้านคณิตศาสตร์ ทำให้เด็กมีความพร้อมด้านวิทยาการ มีทักษะการเรียนรู้พร้อมทั้งด้าน การอ่านเขียน พูด และคิด พร้อมจะเรียนรู้ ขึ้นในระดับสูงขึ้น

5. ความพึงพอใจของศึกษานิเทศก์ที่มีต่อการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิด มอนเตสซอรีโดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ที่สามารถ พัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความพร้อมในการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน อย่างเป็นองค์รวม เป็นวิธีการที่มีลำดับ ขั้นตอนการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความพร้อม โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากรูปธรรมมาสู่นามธรรมอย่างเป็นระบบระเบียบเป็นการพัฒนา เด็กตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงทำให้ศึกษานิเทศก์พึงพอใจในระดับมากที่สุด⁴⁹

⁴⁹ สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาผลการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย (4-5 ปี) ตามแนวคิดมอนเตสซอรี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2560), 160-166.

กรรมการ บัณฑิต ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับโครงการบริหารจัดการ มอนเตสซอรีในโรงเรียนไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตัวบ่งชี้มีส่วนสนับสนุน สำหรับโครงการบริหารจัดการมอนเตสซอรีในโรงเรียนไทยอย่างมาก ตัวชี้วัดสี่ด้านคุณภาพ ได้แก่ 1. ผู้ใหญ่เตรียมพร้อมมอนเตสซอรี 2. การเตรียมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 3. การวางแผน การ ดำเนินการและการประเมิน หลักสูตรมอนเตสซอรี 4. ความมุ่งมั่นในการปรับปรุง วิสัยทัศน์ ความเป็น ผู้นำและการสนับสนุนเด็ก โดยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เตรียมไว้เป็นพื้นที่ที่สำคัญที่สุด โดย สภาพแวดล้อมมีความสวยงาม การดูแลรักษาอย่างดี มีระเบียบและจัดให้มีสิ่งจูงใจให้ทำกิจกรรม ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของตัวบ่งชี้หลักในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) สิ่งแวดล้อมถูกจัดระเบียบตาม หลักการของมอนเตสซอรีและเสนอโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลายและในร่ม/กลางแจ้ง 2) ครูใช้ กระบวนการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่ เข้ากันได้กับหลักการมอนเตสซอรี 3) ครูใช้การ สังเกตเป็นเครื่องมือสำคัญในการเฝ้าระวังและการวางแผนโปรแกรม และ 4) โรงเรียนสนับสนุน ภารกิจมอนเตสซอรีที่กว้างขึ้นและดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ได้อภิปรายผลการวิจัย โดยอธิบายแนวคิดตั้งนี้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เตรียมไว้เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับต้นๆ ที่มี ประสิทธิภาพของตัวบ่งชี้สำหรับโปรแกรมการจัดการมอนเตสซอรีในโรงเรียนไทย สภาพแวดล้อมที่ เตรียมไว้จะต้องเต็มไปด้วยแรงจูงใจที่ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมและเชิญชวนให้เด็กทำ ประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งเด็กสามารถพัฒนาได้เต็มที่โดยอาศัยประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม ในการ ช่วยเหลือ เด็ก ผู้ใหญ่ต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้พวกเขาพัฒนาได้อย่างอิสระ ตามที่มอน เตสซอรีค้นพบว่าการศึกษาไม่ใช่สิ่งที่ครูทำ แต่เป็นกระบวนการทางธรรมชาติที่พัฒนาตามธรรมชาติ ในมนุษย์ ซึ่งมาจากประสบการณ์ที่เด็กทำกับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมจะต้องเป็นสิ่งมีชีวิต ควบคุมโดย สติปัญญาที่สูงกว่า ซึ่งจัดโดยผู้ใหญ่ที่พร้อมสำหรับภารกิจของเด็ก สภาพแวดล้อมแบบมอนเตสซอรีใน ห้องเรียนไทยเติบโตจากห้องเรียนด้อยพัฒนาไปสู่ห้องเรียนที่ได้รับการดูแลอย่างดีด้วยความสะอาด และเป็นระเบียบ โดยนำเสนอวัสดุ ทรัพยากร และกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนา ดังนั้น สิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่สวยงาม ได้รับการดูแลอย่างดี มีระเบียบ และเป็นสิ่งล่อใจให้ทำกิจกรรม และ จัดตามหลักการของมอนเตสซอรี และ ให้โอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในร่ม และ กลางแจ้ง โครงการมอนเตสซอรีในโรงเรียนไทยได้รับการยอมรับจากชุมชนโรงเรียนเป็นอย่างดี แนวคิดของมอน เตสซอรีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เตรียมไว้คือทุกสิ่งที่เด็กสัมผัสจะอำนวยความสะดวกและเพิ่มการ เรียนรู้และสำรวจอย่างอิสระให้เกิดประโยชน์สูงสุด สภาพแวดล้อมที่สงบและมี ระเบียบนี้มีการ เคลื่อนไหวและกิจกรรมมากมาย เด็กๆ มีโอกาสที่จะเลือกและทำกิจกรรมต่างๆ ตามจังหวะของ ตนเอง พวกเขาได้รับประสบการณ์จากการผสมผสานระหว่างอิสรภาพและความเป็นวินัยในตนเองตาม คำแนะนำของสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของครูคือต้องเป็นผู้ที่มีการสังเกต เพราะ การสังเกตเป็นรากฐานที่สำคัญของวิธีมอนเตสซอรี ทำให้ครูสามารถตอบสนองต่อความต้องการของ

เด็กได้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการฝึกมอนเตสซอรี เมื่อผู้ใหญ่รู้สึกตัว มุ่งมั่นใส่ใจ เห็นปรากฏการณ์ทางจิตวิญญาณของเด็ก และประสบกับความสุขอันเจิบสงบและความกระตือรือร้น ที่ไม่อาจต้านทานได้ในการสังเกตเขา เธอจะรู้ว่าเธอถูกริเริ่มบทบาทของครูในฐานะการเชื่อมโยง ระหว่างเด็กกับสภาพแวดล้อมที่เตรียมไว้นั้นต้องใช้ศิลปะของผู้สังเกต ผู้ใหญ่จะได้รับความเข้าใจอย่าง ถ่องแท้ถึงความสำเร็จของเด็กผ่านการสังเกต สังเกตความชอบและความสนใจของเด็ก ตระหนักถึง ความสามารถของพวกเขา การสังเกตจากการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ของเด็กแต่ละคนช่วยให้เราสามารถนำการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีความพิเศษเฉพาะตัวสำหรับเด็กแต่ละคน ไม่เป็นแบบเหมารวม หรือลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับเด็ก ไม่ใช่ทฤษฎีที่เราคิดขึ้นมา เครื่องมือสังเกตการณ์ ได้แก่ การบันทึก การวางแผนบทเรียน และการบันทึกภาพถ่าย สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือของครูในการติดตามว่าเด็ก กำลังทำอะไรและความคืบหน้าอย่างไร ช่วยครูในการวางแผนบทเรียนและสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ครูใช้ การ สังเกตเป็นเครื่องมือสำคัญในการไตร่ตรองและวางแผนโปรแกรมและ ทำหน้าที่ เป็นแบบอย่าง ที่แสดงตัวบ่งชี้ความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่ง เราต้องเป็นแบบอย่างเพื่อให้สามารถสังเกต ผลลัพธ์ได้ โรงเรียนที่ดำเนินการในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน ครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องบรรลุภารกิจ ในการให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องสามารถจัดการได้มากกว่าแค่บทเรียนใน ห้องเรียน ภารกิจที่กว้างขึ้นและดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็น ปัจจัยที่สามารถนำไปสู่ ความสำเร็จของโปรแกรม และบ่อยครั้ง มีเพียงผู้บริหารระดับสูงเท่านั้นที่มีอำนาจในการจัดการกับ ปัจจัยเหล่านี้ แม้ว่างบประมาณและตารางเวลาจะเป็นประเด็นที่ผู้บริหารระดับสูงสามารถรับมือได้ แต่ประโยชน์ที่คาดหวังจากคุณภาพของโปรแกรมมักเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุด ความมุ่งมั่นของ ผู้บริหารครอบคลุมวิธีการต่างๆ เช่น การมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วม การกำกับดูแล อิทธิพล ความเป็น ผู้นำ และการสนับสนุนจากผู้ บริหาร ระดับสูง ความมุ่งมั่นในการเป็นผู้นำมีความสำคัญเนื่องจาก ผู้บริหารระดับสูงควบคุมทรัพยากรภายในองค์กร ผู้นำโรงเรียนจำเป็นต้องขยายเหตุผลสำหรับ โปรแกรมด้วยความกระตือรือร้นที่มองเห็นได้ โดยสนับสนุนกิจกรรมของโปรแกรมเพื่อเพิ่มคุณภาพ ของผลลัพธ์ของโปรแกรม แนวทางของมอนเตสซอรีมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาความเป็นอิสระและ ความสามารถในการปรับตัวของเด็ก ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเครื่องช่วยและเตรียมความพร้อมสำหรับ ชีวิตและประสบการณ์ในโรงเรียนที่เชื่อมโยงกับโลกภายนอก การเรียนรู้เกิดขึ้นได้หลากหลายวิธีและ เหมาะสมกับความต้องการส่วนบุคคลของเด็ก: การเรียนรู้เป็นกิจกรรมเชิงรุกและทดลอง ดำเนินไปที่ ละก้าว แก่ไขตนเอง เป็นอิสระ และไม่จำกัดขอบเขต การค้นพบนี้เป็นตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนว่า โรงเรียนมี โปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองของมอนเตสซอรีที่ส่งเสริมความเข้าใจในหลักสูตรมอนเตสซอรี

และการศึกษาเพื่อช่วยเหลือชีวิตในการสนับสนุน ความซาบซึ้ง และความหวังสำหรับการศึกษาในอนาคต⁵⁰

พัทธนันท์ ปาเป็ง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรีของโรงเรียนระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่ มีการดำเนินงานการบริหารวิชาการตามวงจร PDCA โดยครอบคลุมงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย พ.ศ. 2560 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านการประเมินพัฒนาการ และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ยังมีจุดอ่อนคือขาดความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เป็นระบบทำให้การจัดการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาบางแห่งไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ดังนั้นการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรีที่มีการดำเนินงานตามวงจร PDCA มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและผ่านการประเมินความเหมาะสมแล้ว เมื่อนำไปใช้จะช่วยให้การดำเนินงานบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิภาพดีขึ้นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่⁵¹

นวกขมน นิติมานพ และปณัฐชนม์ จารุชัยนิวัฒน์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดการศึกษาตามแนวคิดของมอนเตสซอรีของเด็กอนุบาลในโรงเรียนรัตนฉัตร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารและการจัดการ ครูผู้สอนต้องจบด้านการสอนแนวมอนเตสซอรีโดยตรง เด็กมีแผนการเรียนรู้เป็นของตนเอง พัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ส่งเสริมการทำงานกับผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนแบบมอนเตสซอรี ด้านการจัดประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้ เป็นรายบุคคล เลือกรูปแบบกิจกรรมที่สนใจได้อย่างอิสระ ทำงานได้อย่างต่อเนื่องโดยปราศจากการรบกวน และด้านคุณลักษณะเด็ก พบว่า ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม และด้านอารมณ์ จิตใจ ตามลำดับ⁵²

⁵⁰ กรรณิการ์ บัทท์, “การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับโครงการบริหารจัดการมอนเตสซอรีในโรงเรียนไทย”, วารสารมหาวิทยาลัยบูรพา 12, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561): 61-68.

⁵¹ พัทธนันท์ ปาเป็ง, “การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรี”, (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562): 91-96

⁵² นวกขมน นิติมานพ และปณัฐชนม์ จารุชัยนิวัฒน์, “การวิเคราะห์การจัดการศึกษาตามแนวคิดของมอนเตสซอรีของเด็กอนุบาลในโรงเรียนรัตนฉัตร”, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 16, 1 (มกราคม – เมษายน, 2563), 1.

มุรินทร์ นวลเนตร และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปีด้วยการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอริ โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปีจากการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอริ และ 2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอริของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี จากการจัดประสบการณ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอริทักษะการคิดวิเคราะห์โดยรวมของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากเด็กได้ลงมือกระทำและปฏิบัติจริงมีอิสระในการเล่น รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น เด็กจะได้ลงมือปฏิบัติและร่วมกันแสดงความคิดเห็นภายใต้ความคิดของเขาเองอย่างสนุกสนาน จากกิจกรรมเด็กให้ความกระตือรือร้น สนใจที่จะลงมือทำโดยไม่อายหยิบจับสิ่งของ และเมื่อลงมือกระทำแล้วมีข้อผิดพลาด ครูคอยชี้แนะบอกกล่าว และในขณะที่เมื่อทำถูกก็กล่าวคำชื่นชมคอยให้กำลังใจ ผลปรากฏว่าทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ด้วยการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอริส่งผลให้เด็กมีทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นอภิปรายดังนี้ 1.1.ด้านการจัดหมวดหมู่อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอริได้ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์แยกแยะจากการที่เด็กได้ลงมือกระทำและปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีครูคอยดูแลอยู่ใกล้ชิด เด็กสามารถบอกสิ่งของต่างๆ ได้และร่วมกันแก้ไขปัญหาทำความเข้าใจร่วมกันเมื่อมีเด็กไม่เข้าใจจะมีเพื่อนคอยให้คำปรึกษาบอกเล่าว่าสิ่งที่ทำอยู่จะดำเนินการอย่างไรให้ถูกต้อง เป็นการช่วยเหลือแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และครูจะคอยเสริมเมื่อมีสิ่งที่ต้องเติมความรู้สอดแทรกให้ในระหว่างที่เด็กพูดคุยกัน 1.2 ด้านการหาความสัมพันธ์อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากได้ส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักการคิดวิเคราะห์คิดแก้ไขปัญหาการเปรียบเทียบเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ในเรื่องต่างๆ สามารถจัดแบ่งความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะต่อยอดให้เด็กเป็นคนที่ชอบเรียนรู้สิ่งแวดล้อม สามารถหาสิ่งที่อยู่รอบตัวมาคิดวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบเชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชาในระดับที่สูงขึ้นอนาคตต่อไปได้ 2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยอนุบาลอายุ 5-6 ปีหลังจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ทั้งโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากตามวิธีการของมอนเตสซอริที่让孩子ใช้อุปกรณ์จริงและเป็นของที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน เด็กสามารถมีอิสระเป็นของตัวเองเลือกเล่นได้ตามความสนใจ ฝึกการมีสมาธิ มีความเอื้ออาทร แบ่งปันของเล่นให้ผู้อื่น รู้จักนำสิ่งใช้แล้วเก็บเข้าที่เดิมทุกครั้ง ฝึกการมีระเบียบวินัย รู้จักการรอคอย จากการศึกษาผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการอย่างเป็นอิสระ ทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่อยากทำกิจกรรมและผลงานที่แปลกใหม่ เด็กจะต้องใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์อย่างมาก ในการสร้างสรรค์ผลงานรวมทั้งการที่เด็กได้สรุปผลงานของตนเอง ซึ่งเกิดจากความคิดจินตนาการของเด็กแต่ละคนผสมผสานกับ

ประสบการณ์เดิมและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวเป็นนวัตกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากการศึกษาอย่างลุ่มลึก และเป็นเรื่องที่เด็กสนใจอยากเรียนรู้โดยการเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการกำหนดเวลาตามความต้องการของเด็ก ครูควรนำสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือ ภาพ วีดีโอ การออกไปเรียนรู้ในห้องเรียน การเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ เพื่อให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละเรื่องที่จะเรียนในโครงการนั้นๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กๆ เกิดกระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานได้ด้วยตนเองและสามารถนำความรู้ที่ไปต่อยอดยังผลงานศิลปะของตนเอง ได้การจัดกิจกรรม นอกจากนั้นครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในด้านต่างๆ ครูควรจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง⁵³

งานวิจัยต่างประเทศ

นิมาลี มาทอส (Nimali Matos) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของปฏิสัมพันธ์ของครูต่อการจัดการห้องเรียนในสภาพแวดล้อมมอนเตสซอรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางที่ประสบความสำเร็จมาปฏิบัติ เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีผลกระทบต่อการจัดการห้องเรียนในสภาพแวดล้อมมอนเตสซอรี จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า ปฏิสัมพันธ์ของครูมีส่วนในการพัฒนาเด็กโดยรวม เด็กๆ รู้สึกรักและมีแรงจูงใจในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นและเต็มไปด้วยความรัก ความห่วงใย ซึ่งครูสามารถสื่อสารตอบโต้ในเชิงบวกในการจัดการห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นการทักทาย การชื่นชมหรือสื่อสารด้วยวาจาเชิงบวก ล้วนมีผลดีทั้งสิ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างวินัยของเด็ก ความรู้ความเข้าใจในปรัชญามอนเตสซอรี การอบรมครู และการมีประสบการณ์ มีผลในเชิงบวก ทั้งด้านวิชาการ สังคม อารมณ์ ร่างกาย หรือพัฒนาการของเด็กอย่างมาก⁵⁴

เวนโดลิน เจ แม็ค (Gwendolyn J Mak) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของมอนเตสซอรีสมัยใหม่ โดยการรวบรวมแนวคิด/คำตอบของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับองค์ประกอบของ

⁵³ มูนิินทร์ นวลเนตร และคณะ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยอายุ5-6 ปีด้วยการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอรี วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม2564): 229-299.

⁵⁴ Matos Nimali, “The Effect of Teacher Interactions on Classroom Management in a Montessori Environment” (Master degree of Art in Education at St. Catherine University of Minnessota, United States, 2014), 14-15.

มอนเตสซอรี ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของของมอนเตสซอรีสมัยใหม่ ได้แก่ 1. สภาพแวดล้อมที่เตรียมไว้อย่างดี บอกความพร้อมของห้องเรียนที่สอดคล้องกับมุมมองหรือแนวปฏิบัติตามเจตนาของกลุ่มสังคมมอนเตสซอรีอเมริกัน (American Montessori Society : AMS) เป็นห้องเรียนที่บ่งชี้ความเป็นอิสระ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนี้ จะครอบคลุมตัวอาคาร ภายในและภายนอกห้องเรียน พื้นที่สำหรับนักเรียนที่จะเก็บอุปกรณ์กลางแจ้ง รวมถึงบรรยากาศที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เช่น พฤติกรรมของครู ความสงบหรือการใช้เสียงที่เงียบของคณะครู ซึ่งมอนเตสซอรีสมัยใหม่หลายแห่งจะจัดพื้นที่เฉพาะให้นักเรียนแก้ไขข้อขัดแย้งเอง 2. สื่ออุปกรณ์มีขนาดเล็ก เหมาะสมกับนักเรียน 3. คุณสมบัติของครูควรเป็นผู้จิตใจดี เป็นมิตร มีความสุข ผ่านการรับรองหรือฝึกอบรมมาแล้ว 4. การดูแลเด็กเป็นไปตามปรัชญามอนเตสซอรี มีความสอดคล้องกับพื้นฐานหลักสูตรมอนเตสซอรี ทั้งในหมวดชีวิตประจำวัน ประสาทสัมผัส ศิลปะ ภาษา และคณิตศาสตร์ เป็นงานสอนที่ชัดเจนตามคำอธิบายของ ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี⁵⁵

เจเน็ต เอ็ม ครอส (Janet M. Krause) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องอะไรทำให้เกิดโรงเรียนมอนเตสซอรี โดยได้สำรวจสิ่งที่ก่อให้เกิดการศึกษามอนเตสซอรีจากมุมมองของครูและผู้บริหาร โดยมีการประชุมและสำรวจ คำตอบที่ได้จากข้อคำถาม “ทำไมคุณถึงเลือกโรงเรียนมอนเตสซอรีสำหรับครอบครัวของคุณ” มีดังนี้ 1.ความเชื่อมั่น ชื่นชมในปรัชญา วิธีการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอรี ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบองค์รวม เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง รวมถึงคุณภาพทางการศึกษา 2. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สื่อการสอนและบรรยากาศในห้องเรียน ลักษณะเด่นที่สุดคือห้องเรียนมีการคละอายุ ซึ่งการคละอายุในแต่ละชั้นช่วยให้เด็กสามารถเสริมสร้างสิ่งที่พวกเขาเรียนรู้โดยการช่วยเหลือ น้อยๆ การช่วยเหลือกัน ห้องเรียนมีขนาดเล็ก : อัตราส่วนนักเรียนต่อครูที่ดี สภาพแวดล้อมมีความปลอดภัย สงบ มีเอกลักษณ์ มีประสิทธิภาพในการปลูกฝังเด็กๆ เกี่ยวกับสามัญสำนึก ความรับผิดชอบ หน้าที่การเป็นสมาชิกของสังคม ทักษะชีวิต รวมถึงบุคลิกภาพของลูกๆ ที่สุภาพ ประพฤติดี มีความสุข ซึ่งเราจะไม่เห็นพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและเกรงใจในห้องเรียน ความมีอิสระในการเคลื่อนที่ไปรอบๆ ห้องเรียน เด็กๆ สามารถขยับไปมาระหว่างวัน แทนการนั่งบนเก้าอี้ทั้งวัน 3. หลักสูตร วิธีการสอน เป้าหมายการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง การได้ลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีอิสระใน

⁵⁵ Gwendolyn J Mak, “Characteristics of Modern Montessori” (the degree of Master of Science Educational Psychology at George Mason University of Virginia, United States, 2014), 39-45.

การเรียนรู้ที่ได้รับการศึกษารอบด้านรอบห้องเรียน การเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล วิธีที่ปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน และจุดแข็งของเด็กได้ เช่น การผสมผสานศิลปะและคณิตศาสตร์ ซึ่งแนวการจัดการศึกษามอนเตสซอรี ช่วยให้เด็กๆ เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในอันดับต้นๆ ของจำนวนเด็กในระดับชั้น 4.คุณสมบัติของครูและบุคลากร ครูใจดี มีความอ่อนโยน แสดงความห่วงใยอย่างจริงใจ ครูผ่านการอบรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี การทำงานเป็นทีม ร่วมมือกันทำงานแทนที่จะแข่งขันกัน 5. ชื่อเสียงที่ยอดเยียมของโรงเรียน ความสำเร็จที่เป็นที่ได้รับการชื่นชมจากผู้ปกครองและชุมชน การพูดคุยต่อกันในเรื่องดีๆ ของโรงเรียน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังได้อธิบายคุณสมบัติที่ยอดเยียมของโรงเรียนมอนเตสซอรี ได้แก่ ห้องเรียนที่มีการคละอายุและผู้ดูแลที่ยอดเยียม วิธีมอนเตสซอรี การสอนแบบรายบุคคล ความมีอิสระในการเรียนรู้ วัสดุ สื่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หน้าที่ของผู้บริหารและคุณสมบัติของบุคลากร⁵⁶

เมลินดา เอ็ม. แฮร์ริส (Melinda M. Harris) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของการรู้เท่าทันในสภาพแวดล้อมแบบมอนเตสซอรี และผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบทักษะการรู้เท่าทันซึ่งอยู่ในปรัชญาการศึกษาและหลักสูตรของมอนเตสซอรีและผลกระทบต่อความสำเร็จของนักเรียน การศึกษาครั้งนี้ได้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ความสำเร็จเกี่ยวกับการรับรู้ทางสายตาและวิธีการความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ปัจจัยเหล่านี้ได้ถูกฝังอยู่ในปรัชญาการศึกษาของมอนเตสซอรีแล้ว และผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัฒนธรรมโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว การเกิดขึ้นในด้านเทคโนโลยี ความคาดหวังของแรงงาน และโอกาสในการทำงาน และความรับผิดชอบในการเตรียมความพร้อมของนักเรียน มุ่งเน้นไปที่การเตรียมความพร้อมของนักเรียน สำหรับโลกของการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และการรับรู้ ความสามารถในการวางแผน การจัดลำดับความสำคัญ การจัดระเบียบ และการจัดการเวลาเป็นลักษณะที่จะกำหนดความสำเร็จ งานวิจัยนี้ได้สำรวจภายในห้องเรียนมอนเตสซอรีได้รับเลือกจากนักเรียน เกรด 3-8 ทั้งหมด 96 คนได้พิเคราะห์และตรวจสอบความสำคัญของกลยุทธ์การสอน มุ่งเน้นการผลิตนักเรียนที่มีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นที่เข้มแข็งทักษะ เทคนิคการแก้ปัญหาและการวางแผน และความเข้าใจของตนเองโลกกลายเป็นสิ่งที่ซับซ้อน อุดมไปด้วยข้อมูลเต็มไปด้วยตัวเลือกและความต้องการมากขึ้น ด้วยการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนเหล่านี้เป็น แรงผลักดันให้พัฒนาทักษะการรู้เท่าทันเด็กที่ติดตามการรู้คิดมากขึ้นจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นทั้งในและนอกของโรงเรียนและที่เพิ่มปริมาณ และคุณภาพของการรับรู้ของเด็กงานของมอนเตสซอรี มีศูนย์กลางอยู่ที่แนวคิดใน

⁵⁶ Krause M. Janet, "What Makes a School Montessori?" (Master of Science in Education University of Wisconsin - River Falls, 2015). 30-55.

การเตรียมเด็กโดยเน้นความสามารถของนักเรียนในการวางแผน จัดระเบียบ และบริหารเวลาทักษะ การรู้เท่าทัน ทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จเมื่อนักเรียนออกจากห้องเรียนและ กลายเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน⁵⁷

สเตฟานี เอ็ม แวน ฟลีท (Stephanie M. Van Fleet) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การซึมซับ ปลุกฝังคุณธรรมด้วยวัสดุของมอนเตสซอริผ่านกระบวนการ Grace and Courtesy การวิจัยเชิง ปฏิบัติการนี้เป็นการศึกษาผลกระทบของบทเรียน Grace and Courtesy ในสภาพแวดล้อมการสอน ในชั้นเรียนทำการศึกษากับห้องเรียนมอนเตสซอริส่วนตัวในระดับประถมศึกษา (6-9 ปี) กับผู้เรียนสิบแปดคนได้รับการเรียนบทเรียน Grace and Courtesy จำนวน 20 บทเรียนในช่วงเวลา 4 สัปดาห์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรูปภาพการประเมินสภาพแวดล้อมการสังเกตและการประเมินผู้เรียน การใช้บทเรียน Grace and Courtesy ส่งผลต่อการประเมินสภาพแวดล้อมห้องเรียนโดยลดบทบาท การแทรกแซงของครูลง เมื่อมีการใช้วัสดุของมอนเตสซอริช่วยและเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับครูผู้เรียนเริ่มเข้าสู่กระบวนการหรือวิธีการทำงานในห้องมอนเตสซอริ จากการเตรียมพื้นที่การทำงานให้นักเรียนนำ วัสดุกลับไปไว้ที่เดิมบนหิ้งได้บทเรียน Grace and Courtesy มีผลกระทบเชิงบวกต่อสภาพแวดล้อม ในห้องเรียนเสมอเด็กที่อยู่ในชั้นเรียนมอนเตสซอริทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความมั่นใจภายใต้ สภาพแวดล้อมที่เด็กเป็นศูนย์กลางมากกว่าการให้ผู้ใหญ่ทำ เด็กเล็กกิจกรรม เด็กเลือกวัสดุ การเตรียม พื้นที่การทำงานของตนเอง น้อยครั้งที่เด็กจะสนใจในสิ่งเดียวกันเด็กในห้องเรียนมอนเตสซอริมีอิสระ ในการเคลื่อนไหว และมีอิสระในการเลือกพื้นที่ทำงาน และเรียนรู้การทำงานของสิ่งต่าง ๆ ที่สำคัญ เด็กเรียนรู้ด้วยการลงมือทำด้วยตนเอง กับวัสดุมอนเตสซอริ วัสดุเหล่านี้ประกอบด้วยวัสดุที่ สลับซับซ้อน สวยงาม เทียงตรง และมีรูปทรงต่างๆ มีที่วางอย่างลงตัว ช่วยให้เด็กเกิดความคิด สร้างสรรค์ วัสดุเหล่านี้มีค่าใช้จ่ายมากและใช้เวลามากในการสร้าง วัสดุชุดหนึ่งๆมีหลายชิ้นและถ้า ขำรดหรือเสียหาย จะทำให้บทเรียนและการเรียนรู้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้ความรู้สึกร ะเบียดรำคาญ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมขาดหายไป แต่ยังสามารถก่อให้เกิดความผิดปกติกับวงจร

⁵⁷ Harris M. Melinda, .”The Role of Metacognition in a Montessori Environment and the Effects on Academic Achievement” ,” (Dissertation of Education In Educational Leadership for the Doctor degree to Union University, United States, 2015), 95-104.

ความรู้สึกรักของเด็กๆเกิดการหยุดชะงักเนื่องจากการขาดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเกิดความล้มเหลวที่จะได้รับแนวคิดที่สมบูรณ์ของวัสดุที่ผ่านการใช้งานที่เหมาะสม⁵⁸

ไรท์ เอ็ม. แคธี (Wright M. Katy) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผู้บริหารโรงเรียนของรัฐกับการศึกษามอนเตสซอรี การวิจัยนี้ได้สำรวจความรู้และการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอรี และโปรแกรมมอนเตสซอรีในเขตของตน เนื่องด้วยโปรแกรมมอนเตสซอรีได้ขยายไปสู่โรงเรียนของรัฐ โดยได้สำรวจและพูดคุยเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยนี้พบว่าความรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับปรัชญา วิธีปฏิบัติและผลการจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรียังไม่เพียงพอ ซึ่งผู้บริหารหลายคนต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอรีที่ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นปรัชญาการศึกษา วิธีปฏิบัติ รวมถึงการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น อุปสรรคในโปรแกรมมอนเตสซอรีคือผู้ปกครองในเขตการศึกษานี้ขาดความรู้เกี่ยวกับมอนเตสซอรี การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ยืนยันให้เห็นว่า ความรู้ของผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ เมื่อผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอรีเพิ่มขึ้น การรับรู้เชิงบวกเกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอรีก็เพิ่มขึ้น ความรู้ที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นปรัชญา แนวการปฏิบัติและผลลัพธ์ ได้เพิ่มการสนับสนุนให้โปรแกรมมอนเตสซอรีเป็นโปรแกรมสาธารณะที่จะต้องกระจาย/ขยายไปทั่วเขตการศึกษานี้⁵⁹

บาโบลิ อาชีซอลเลาะห์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบหลักของหลักสูตรในรูปแบบก่อนวัยเรียนของมอนเตสซอรี ซึ่งได้อธิบายดังนี้ มาเรียน มอนเตสซอรีแพทย์และปราชญ์ด้านการศึกษาอาจเป็นหนึ่งในนักทฤษฎีการศึกษาที่มีชื่อเสียงและโด่งดังที่สุดในสาขาการศึกษา ก่อนวัยเรียน การวิจัยในปัจจุบันพยายามที่จะแยกแยะและชี้แจงองค์ประกอบหลักของหลักสูตรโดยอาศัยมุมมองของมอนเตสซอรี ในบทความนี้ อันดับแรก จะมีการกล่าวถึงพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษาก่อนวัยเรียนจากมุมมองของมอนเตสซอรี จากนั้นจึงวิเคราะห์แนวคิดหลักของการศึกษาในทฤษฎีนี้ และใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์นี้ ในที่สุด องค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตรก่อนวัยเรียนจะถูก

⁵⁸ Van fleet M. Stephanie, “Instilling Reverence for Montessori Materials Through Rituals of Grace and Courtesy” (Master degree in Education at St. Catherine University of Minnesota, United States, 2015), accessed January 27, 2022, available from <https://core.ac.uk/display/200291916>

⁵⁹ Wright M. Katy, “Public School Administrators and Montessori Education,” (Master degree in Education at St. Catherine University of Minnesota, United States, 2015), 19-20.

ตรวจสอบจากมุมมองของมัน มอนเตสซอรีถือว่าวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาก่อนวัยเรียนคือการพัฒนาและการเติบโตของความเป็นอิสระและการได้มาซึ่งทักษะส่วนบุคคลและทางสังคม เธอเสนอให้สอนตนเอง การประเมินตนเอง และการพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้⁶⁰

ฟิเจนัน กูลส์ (Figen Gules) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเรียนรู้ของบุคคลที่มีความรับผิดชอบทางสังคม : รูปแบบการศึกษามอนเตสซอรี งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความเข้าใจของการศึกษามอนเตสซอรี การเพิ่มขึ้นของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม บทบาทสำคัญของรูปแบบการศึกษามอนเตสซอรีในการสร้าง "จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้คน" ความรับผิดชอบต่อสังคม ถือเป็นสมบัติของบุคคล สามารถรู้จักตนเองและบทบาทของตนในสังคมได้เป็นอย่างดี โครงการโรงเรียนประถมมอนเตสซอรีส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมตามธรรมชาติ การศึกษาด้วยตนเองการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการศึกษาแบบเพื่อนและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การส่งเสริมการศึกษาทางอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ หลักสูตรได้รับการวางแผนเพื่อให้มุมมองเกี่ยวกับการเรียนสำหรับเด็กๆ และเพื่อพัฒนา สติสัมปชัญญะ สามารถอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง คือ การเลี้ยงดูบุคคล ผู้เตรียมพร้อมตนเองด้วยโลกแห่งความเป็นจริงเพื่อสร้างทักษะและความมั่นใจพัฒนาไปสู่ความคิดเห็นที่ได้จากการเข้าถึงอย่างจริงจัง มุ่งสู่วิทยาศาสตร์ด้านมนุษยธรรม มอนเตสซอรีแสดงให้เห็นถึงการศึกษามอนเตสซอรี ในแบบที่ "มีส่วนทำให้เกิดการเคลื่อนไหวเพื่อเสรีภาพสากล" ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษามอนเตสซอรี ในช่วงอายุ 12-18 ปี แสดงความตระหนักถึงการค้นพบช่องว่างระหว่างความต้องการและสามารถที่จะประสบความสำเร็จ ความสามารถที่จะทำและบังคับให้ทำ และระหว่างสิทธิและหน้าที่ ดังนั้น เด็กๆ จึงค้นพบว่าพวกเขาควรมีความรับผิดชอบต่อทุกสิ่งในชีวิตของตนเองและของคนอื่น เมื่อถึงเวลา ด้วยการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่เกิดขึ้นจากภายใน ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ การศึกษาในการสร้าง "จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม" ซึ่งจะพัฒนาและปกป้องผลประโยชน์ทั่วไปของสังคมได้เป็นอย่างมาก⁶¹

ก๊อคแฮน คายาลิ และ อารี แรมมาแซน (Gökhan Kayili and Ari Ramazan) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของวิธีการมอนเตสซอรีที่สนับสนุนโดยโปรแกรมฝึกทักษะทางสังคมต่อทักษะของเด็กอนุบาลตุรกีในการทำความเข้าใจความรู้สึกและการ แก้ปัญหาทางสังคมของเด็กอนุบาล

⁶⁰ Azizollah Baboli, “ Principle Elements of Curriculum in the Preschool Pattern of Montessori” *International Education Studies* 9, 1 (2016): 148-153.

⁶¹ Gules Figen , “Raising Social Responsible Individuals : Montessori Education Model” *The Online Journal of Science and Technology* 6, 1 (2016): 59-62.

ในเมืองเซลคัคคู (Selcuklu) รัฐคอนยา (Konya) ในประเทศตุรกี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลของวิธีมอนเตสซอรีที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการอบรมทักษะทางสังคมต่อทักษะความเข้าใจ ความรู้สึกและการแก้ปัญหาสังคมของเด็กอนุบาล โดยใช้วิธีการทดสอบก่อนเรียน และทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มควบคุมภายในโดยเว้นระยะเวลา 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า การสอนแบบมอนเตสซอรีทำให้ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของเด็กโรงเรียนเตรียมความพร้อมมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การสอนแบบมอนเตสซอรี มีประสิทธิภาพมากในการช่วยเตรียมความพร้อมเด็ก เพื่อเข้าสู่การเรียนในระดับประถมศึกษา และวัสดุของมอนเตสซอรีที่ถูกจัดเตรียมไว้ช่วยให้เด็กสามารถค้นหาและแก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง โดยสรุป วิธีมอนเตสซอรีได้รับการ สนับสนุนโดยโครงการฝึกทักษะทางสังคม สนับสนุนการพัฒนาทักษะของเด็กในการเข้าใจความรู้สึกและการแก้ปัญหาสังคม⁶²

แอมบา จูดิธ ชาเวซ ซาเลห์-ซิโพลโลนี (Ambar Judith Chavez Saleh-Cipolloni) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของครูปฐมวัยมอนเตสซอรี อันเป็นผลมาจากการฝึกอบรมเฉพาะทาง ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมมอนเตสซอรีเฉพาะส่งผลกระทบต่อมุมมองส่วนตัวของผู้เข้าร่วม/ครูต่อเด็กเล็ก การรับรู้บทบาทการสอนของพวกเขา และการแสดงของพวกเขา กับลูกๆ เมื่อเทียบกับช่วงเริ่มต้นของการศึกษาหลังจากสี่สัปดาห์ของการฝึกอบรมผู้เข้าร่วม / ครูได้ตระหนักถึงมุมมองการสร้างความรู้มากขึ้น พวกเขาแสดงการรับรู้ที่ไตร่ตรองมากขึ้นเกี่ยวกับบทบาทการสอนของพวกเขา และมีส่วนร่วมมากขึ้นการตอบสนอง การอำนวยความสะดวก และมีการรบกวนต่อเด็กน้อยลง บทสรุปของการศึกษาว่าการฝึกอบรมการสอนและปรัชญาแบบมอนเตสซอรีสามารถปรับปรุงความสัมพันธ์เชิงคุณภาพของครูที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก⁶³

⁶² Kayili, Gökhan, “The Effect of Montessori Method Supported by Social Skills Training Program on Turkish Kindergarten Children's Skills of Understanding Feelings and Social Problem Solving,” **Journal of Management** 4, 12 (2016): 81-91.

⁶³Chavez Saleh-Cipolloni Ambar Judith, “A Study of Changes in Montessori Early Childhood Teachers as a Result of Specialized Training,” (An Applied Dissertation to the Abraham S. Fischler College of Education for the Degree of Doctor of Education, Nova Southeastern University, United States, 2016). 62-67.

แอน ดี. ซัตตัน (Ann D. Sutton) มุมมองเกี่ยวกับมอนเตสซอริ : การสอบถาม ครู การสนทนา และความยั่งยืนงาน วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับครุมอนเตสซอริที่มีประสิทธิภาพและขยายบริบทของหัวข้อโดยการตรวจสอบการจัดเรียงทฤษฎีมอนเตสซอริให้สอดคล้องกับทฤษฎีท้องถิ่น ทฤษฎีความยั่งยืน การวิจัยได้รับการชี้แนะโดยกระบวนการวิจัยของคนที่ท้องถิ่นและมีส่วนร่วมโดยใช้การสอบถามเชิงลึก และการใช้สติปัญญาของนักการศึกษา มอนเตสซอริที่มีประสบการณ์ถือว่าเป็นนักวิจัยหลักและผู้ปกครอง โดยใช้กระบวนการสนทนา 6 กลุ่มเล็กๆ ของผู้ปกครองร่วมกันไตร่ตรองเกี่ยวกับสาระสำคัญของมอนเตสซอริและความเข้าใจของพวกเขาเกี่ยวกับครูที่ใช้แนวคิดมอนเตสซอริอย่างมีประสิทธิภาพ นักวิจัยหลักทั้งหมด 20 คนลงความเห็นว่าสาระสำคัญของมอนเตสซอริคือตอนที่มอนเตสซอริกลายเป็นวิถีชีวิต กระบวนการ หัวใจของปรัชญามอนเตสซอริคือการเคารพและการเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อม ความคิดของความเคารพในตนเองและผู้อื่น การแสดงความเคารพที่เด็กและผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อกัน มุมมองของมอนเตสซอริสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ความเป็นสถานที่ที่เด็กๆ มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ บทบาทสำคัญของครูคือสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ให้เด็ก ผู้ปกครองได้ให้แนวคิดที่ครุมอนเตสซอริที่มีประสิทธิภาพคือคนที่สามารถใช้แนวคิดมอนเตสซอริในห้องเรียนของพวกเขา คุณลักษณะหลักของครุมอนเตสซอริที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถในการไว้วางใจ, ฝึกทักษะการสังเกตอย่างเฉียบแหลม, และพัฒนาสติ, ความเข้าใจ งานวิจัยนี้เสนอให้ผู้บริหาร นักการศึกษาและครูควรให้เวลามากขึ้นสำหรับผู้เรียนและฝึกฝนดำเนินการตามแนวคิดทฤษฎี ผู้ปกครองเชื่อว่าการพัฒนาของครูเป็นสิ่งที่ต้องสนับสนุนเช่นเดียวกับ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดแนวทางระหว่างทฤษฎีการศึกษาของมาเรีย มอนเตสซอริ และวิธีการปฏิบัติ บังชี้ถึงการส่งเสริมการศึกษามอนเตสซอริแนวทางความยั่งยืน⁶⁴

ดาเมเซีย เดนิซ สตาร์ริง (DaMesia Denise Starling) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความถูกต้องของการดำเนินการโครงการอนุบาลมอนเตสซอริของประถมศึกษาเมือง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของการดำเนินการโครงการอนุบาลมอนเตสซอริของประถมศึกษาเมือง ได้แก่ : 1. การสนับสนุนด้านการบริหารและการสร้างขีดความสามารถสำหรับโครงการอนุบาลมอน

⁶⁴ Sutton D. Ann, “ Perspectives on Montessori : Indigenous Inquiry, Teachers, Dialogue, and Sustainability” (Doctor of Philosophy in Sustainability Education, Prescott College, United States, 2017). 88-105.

เตสซอรีนี้ นั่นคือผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจำเป็นต้องมีการพัฒนา 2. ความพร้อมของสื่อและ
 ทรัพยากรมอนเตสซอรีขั้นสูง ซึ่งจำเป็นต้องมีเพิ่มเติม เพื่อรองรับการเรียนรู้ของนักเรียนที่ทำงาน
 เหนือระดับชั้น คือต้องมีบทเรียนส่วนขยาย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการของผู้เรียนต่อไป 3. การ
 ฝึกสอนโดยเพื่อนสนับสนุนครูมือใหม่ โดยการแนะนำ เป็นพี่เลี้ยง เป็นการพัฒนาความร่วมมือของ
 ผู้ร่วมงาน โดยให้ครูที่มีประสบการณ์เป็นโค้ชให้คำแนะนำครูมือใหม่ นอกจากนี้ ความสำเร็จของครูจะ
 มากขึ้นโดยการสังเกตครูที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ วิธีการสอน วิธีการดำเนินการตามขั้นตอน
 ซึ่งข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน ส่งผลการเติบโตและส่งผลให้ทักษะการทำงานร่วมกันแข็งแกร่งขึ้น 4.
 การนำวิธีมอนเตสซอรีไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง แม่นยำและสม่ำเสมอ ความรู้ความเข้าใจรูปแบบการ
 เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด 5. การพัฒนาวิชาชีพที่
 เกี่ยวข้องและตรงเป้าหมาย ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมมือกันทำงาน/ทำงานเป็นทีม โดยมี
 เป้าหมายตามปรัชญามอนเตสซอรี นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้อธิบายโครงการมอนเตสซอรีว่ามีกิจกรรม
 3 วัน โดยการอภิปราย สาธิต แบ่งปันความคิดเห็น การให้ความรู้ตามปรัชญาการศึกษา แผนการสอน
 การสร้างสื่อและทรัพยากรมอนเตสซอรี ประสิทธิภาพในการเตรียมครูและผู้บริหารโดยการวิธีมอน
 เตสซอรี การเพิ่มทักษะและกลยุทธ์ที่ครูและผู้บริหารมอนเตสซอรีใช้ ได้แก่การวางแผนบทเรียนและ
 การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นผลจากการเสริมสร้างผู้เรียน ครูช่วยกันเขียนแผนการสอน ซึ่งการทำงาน
 ร่วมกันขณะเขียนแผนการสอน สามารถช่วยให้ครูที่เป็นผู้สนับสนุน ให้แน่ใจว่าบทเรียนตรงตาม
 มาตรฐาน ทั้งปรัชญาตามแนวคิดมอนเตสซอรีและตรงตามวัตถุประสงค์ของรัฐ แนวทางที่มี
 ประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสที่นักเรียนมอนเตสซอรีทุกคนจะประสบความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียน ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสการประสบความสำเร็จทางวิชาการในชั้นประถมศึกษาในปีถัดไป การ
 ฝึกอบรมช่วยจัดการกับอุปสรรคต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กของครู เพื่อร่วมงาน ผู้บริหาร
 และผู้ปกครอง ในทางตรงข้าม มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้เรียน โครงการได้ส่งเสริมการ
 เรียนรู้ของนักเรียน สรุปรูปโครงการนี้ช่วยปรับปรุงคุณภาพการสอน ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของครูและ
 ผู้บริหาร และช่วยปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียน⁶⁵

⁶⁵ Starling Denise DaMesia, “Fidelity of Implementation of an Urban
 Elementary Montessori Kindergarten Program,” (Dissertation for the Doctor degree to
 Walden University, United States, 2018), 85-94.

วิลเลียม เจ แอนเดอร์สัน (William J Anderson II) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเติบโตและวิวัฒนาการของโรงเรียนวอวาโตซามอนเตสซอรี ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาและการนำมอนเตสซอรีไปปฏิบัติในโรงเรียนของรัฐในเขตการศึกษาวอวาโตซา เป้าหมายของการศึกษาคั้งนี้คือการเห็นภาพการเติบโตของโรงเรียน ที่จะเป็นตัวอย่างของชุมชนโรงเรียนของรัฐที่สามารถริเริ่มและนำวิธีการมอนเตสซอรีไปใช้ รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่วางแผนจะดำเนินการโรงเรียนมอนเตสซอรีอีกด้วย เป้าหมายนี้ไม่ใช่การกำหนดหรือพิสูจน์ว่าเส้นทางการเรียนรู้ใดดีกว่า แต่เพื่อยืนยันการเดินทางของโรงเรียนแห่งหนึ่งในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวาและแข็งแกร่ง ดังนั้นจึงให้ความกระจ่างแนวการสอนเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านโรงเรียนมอนเตสซอรีของรัฐ ข้อเสนอจากการศึกษาคั้งนี้ คือ

1. โรงเรียนมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง และนำไปใช้เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้มีหลักฐานเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียน การเติบโตของโรงเรียน และความสำเร็จในห้องเรียน
2. โรงเรียนได้สร้างวัฒนธรรม โดยมีแนวคิดเพื่อการเติบโตพัฒนาสำหรับนักเรียน บุคลากรและผู้ใหญ่
3. โรงเรียนได้จัดเวลาสำหรับการพัฒนาวิชาชีพและการฝึกสอนของครู รวมถึงการฝึกสอนฝึกอบรมของครู เพื่อปรับปรุงการสอนของครูและลดความแปรปรวนในห้องเรียน
4. โรงเรียนใช้ประโยชน์จากข้อมูล การสังเกต และความคืบหน้าในห้องเรียน รวมทั้งความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองและครูผ่านระบบออนไลน์
5. โรงเรียนมีการร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญภายนอก เพื่อวางแผนระยะยาว
6. โรงเรียนให้โอกาสนักเรียนออกไปสู่ชุมชน ซึ่งแนวคิดมอนเตสซอรีเป็นวิธีการสอนที่ปฏิบัติได้จริง ที่นักเรียนหลายคนได้รับประโยชน์ จนพัฒนาสู่ผู้ใหญ่ที่พวกเขาถือว่าเป็นผู้ใช้ในชุมชนและสังคม⁶⁶

แมรี ดี. เบอร์แบงก์ (Mary D. Burbank) และ เมลิสซ่า เอ็ม. โกลด์สมิท (Melissa M. Goldsmith) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอรีและโรงเรียนในละแวกใกล้เคียง : กรณีศึกษาห้องเรียนปฐมวัยสองห้อง โดยได้อธิบายดังนี้ โครงการความร่วมมือได้ให้รายละเอียดมุมมองของชุมชน ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มุ่งมั่นจะส่งเสริมการศึกษาระดับประถมศึกษา แม้ว่าจะมีโครงการโรงเรียนตามหลักปรัชญาแนวคิดมอนเตสซอรีเพิ่มขึ้น แต่ประสบการณ์การศึกษา มอนเตสซอรีมักเกิดขึ้นในชุมชนที่ร่ำรวย โครงการความร่วมมือมีเป้าหมายเพื่อยกระดับประสบการณ์ การศึกษาระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมปีที่ 3 สำหรับนักเรียนที่ด้อยโอกาส โดยเปลี่ยนห้องเรียน

⁶⁶ Anderson II J William, “The Growth and Evolution of the Wauwatosa Montessori School,” (Dissertation for the Doctor of Philosophy degree to Cardinal Stritch University, United States, 2018), 149-152.

ปฐมวัย 2 ห้องแบบดั้งเดิมให้กลายเป็นห้องเรียนแบบมอนเตสซอรี วิธีการสอน หลักสูตร และสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี สอดคล้องกับความมุ่งมั่นของโรงเรียนในเรื่องความเท่าเทียมความยุติธรรมในสังคม การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งในการสำรวจผลกระทบของการศึกษามอนเตสซอรีที่มีต่อชุมชนและโรงเรียนในละแวกใกล้เคียง โดยพิสูจน์ได้จากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทัศนคติของครู การดำเนินโครงการ ซึ่งข้อมูลโครงการความร่วมมือนี้แสดงให้เห็นว่าประสพการณ์การศึกษาแบบมอนเตสซอรีสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสนับสนุนเด็ก ๆ จากชุมชนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม⁶⁷

อริสรา อาลี (Arisara Ali) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนานโยบายการบริหารที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสำหรับศูนย์มอนเตสซอรินานาชาติ ประเทศไทย การวิจัยเชิงสำรวจนี้ใช้เพื่อปรับปรุงนโยบายการบริหารที่ศูนย์มอนเตสซอรินานาชาติ ประเทศไทย (International Montessori Center : IMC) ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ประเทศไทย เป้าหมายหลักของการศึกษาคือการรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและหน้าที่ในแต่ละวัน โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการดำเนินการตามนโยบายการบริหารที่ดีขึ้น การทบทวนวรรณกรรมระบุว่าไม่มีการวิจัยก่อนหน้านี้โดยตรง แบบสำรวจรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่ม ได้แก่ ครู 15 คน ผู้ปกครอง 104 คน พนักงาน 17 คน และผู้บริหาร 3 คน เกี่ยวกับความปลอดภัยทางกายภาพ ความรู้สึกของเด็กในการถูกประเมิน (บรรยากาศในห้องเรียน) สภาพห้องเรียน ความพร้อมของข้อมูล คุณภาพการประชุมผู้ปกครอง-ครู ฝ่ายธุรการ การสนับสนุน การสนับสนุนของผู้ปกครอง (โดยรวม) เครื่องมือและเทคโนโลยีการศึกษา คุณภาพของความสัมพันธ์แบบมืออาชีพระหว่างเพื่อนร่วมงาน และความพร้อมของอุปกรณ์ที่จำเป็น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้คะแนนพื้นที่ปฏิบัติงานรายวันโดยสรุป ผลการวิจัยได้เน้นย้ำถึงมุมมองที่เป็นประโยชน์หลายประการสำหรับการจัดการบริหารเด็กปฐมวัยที่มีการศึกษาน้อย: ก) หน้าที่ของโรงเรียนมีความสำคัญต่อผู้ที่มีประสพการณ์เหล่านี้เป็นประจำ ข) ข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดมีค่าเมื่อรวบรวมผลตอบรับการปฏิบัติงานประจำวันของโรงเรียน ค) ความเหมือนและความแตกต่างในการป้อนข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยให้ผู้บริหารพัฒนามุมมององค์รวมมากขึ้นเกี่ยวกับการทำงานของโรงเรียน และ ง) ข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นเครื่องมืออันมีค่า สำหรับผู้ดูแล ระบบที่จะใช้ เมื่อพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณในการกำหนด

⁶⁷ Burbank, Mary D.; Goldsmith, Melissa M. Montessori Education and a Neighborhood School: A Case Study of Two Early Childhood Education Classrooms Journal of Montessori Research (Spring 2020 Vol 6 Iss 1): 1-18.

นโยบายที่ตอบสนอง อย่างไรก็ตาม เป็นที่ชัดเจนว่างานวิจัยต้นฉบับนี้เป็นขั้นตอนที่มีคุณค่าในการปรับปรุงการดำเนินการตามนโยบายการบริหารในระดับอนุบาล⁶⁸

ทาสกิน ทาสเท็ป และ เมิร์ฟ เอ. บาซเบย์ (Taşkin Taştepe and Merve A. Başbay) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรีในตุรกี งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อการสังเกตการศึกษาในประเทศตุรกีเกี่ยวกับแนวทางมอนเตสซอรี การวิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรทั้งหมด 53 แห่ง แบ่งออกเป็น 17 วิทยานิพนธ์ 30 บทความและ 6 เอกสารการประชุม ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือ ทางอ้อมกับแนวทางของมอนเตสซอรี จากผลการวิจัยที่ถ่ายทอดโดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา การศึกษาทั้งหมดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางวิชาการ เช่น คณิตศาสตร์ และการเตรียมตัวสำหรับการอ่านและการเขียน ได้แสดงผลในเชิงบวกสำหรับแนวทางมอนเตสซอรี ในทำนองเดียวกัน การศึกษาต่างๆ ที่ใช้วิธีการเดียวกันระบุว่าแนวทางของมอนเตสซอรี มีผลดีต่อพัฒนาการทางร่างกาย สังคมและภาษาของเด็ก ในขณะที่การศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการในการศึกษาปฐมวัยการศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของมอนเตสซอรี ในการศึกษาความต้องการพิเศษได้จัดการศึกษาในจำนวนจำกัด ข้อเท็จจริงคือไม่มีการศึกษาใดๆ ยกเว้น งานแก้ไขงานหนึ่งๆ ที่ดำเนินการตามแนวทางมอนเตสซอรีในระดับประถมศึกษาเรียกร้องให้มีความสนใจ⁶⁹

ซูซานา ซิลวา (Susana Silva) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษามอนเตสซอรีสร้างชีวิตด้วยทักษะที่อ่อนโยน เพื่อชีวิตที่ดีกว่า ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ ความสามารถในการยืดหยุ่นของสมอง และความสามารถในการเรียนรู้ยืนยันว่าช่วงแรกๆ ของชีวิตมีความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นฐานของสิ่งที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มาเรีย มอนเตสซอรี ผู้หญิงที่มีวิสัยทัศน์ที่ยอดเยี่ยมสำหรับช่วงชีวิตของเธอในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ที่ได้พัฒนารูปแบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในทุกวันนี้ เป็นการติดตามความสนใจของเด็กๆ ในการกระทำและการเคลื่อนไหวของพวกเขาในโรงเรียนที่ส่งเสริมความเป็นอิสระความคิดสร้างสรรค์ และการจำลองชีวิตจริงในสังคม การศึกษาแบบมอนเตสซอรีรวมอยู่ในหลักสูตรความรู้ความเข้าใจแบบเดิมๆ ที่

⁶⁸ Ali Arisara, Developing Data-Driven Administrative Policy for International Montessori Center, Thailand, "Education Quarterly Reviews, 4, 2 (2021): 1-19.

⁶⁹ Taştepe Taşkin and Başbay A. Merve "Analysis of studies made on Montessori approach in Turkey" accessed October 7, 2021, available from https://www.academia.edu/30981666/ANALYSIS_OF_STUDIES_MADE_ON_MONTESSORI_APPROACH_IN_TURKEY

ให้ความสำคัญกับทักษะด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นมิติที่สำคัญของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ขาดหายไปในการศึกษาส่วนใหญ่ องค์ประกอบที่สำคัญในการศึกษาแบบมอนเตสซอรีคือการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาควบคู่ไปกับกิจกรรมที่เด็กทำในห้องเรียน โดยจำลองกิจกรรมภาคปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ความสง่างามและมารยาทของมอนเตสซอรี ถูกฝังอยู่ในบทเรียนที่ได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในความสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนและผู้ใหญ่ นี่เป็นบทเรียนที่ก่อตั้งขึ้นในการพัฒนาทักษะอย่างอ่อนโยน ซึ่งกลายเป็นส่วนสำคัญของพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตส่วนตัว การศึกษาของมอนเตสซอรีตอบสนองต่อหลักฐานมากมายเกี่ยวกับความจำเป็นของทักษะที่อ่อนโยนในทุกระดับการศึกษา และตั้งแต่อายุยังน้อยจะพัฒนาทักษะอย่างอ่อนโยน ที่นักเรียนจะต้องประสบความสำเร็จในชีวิตและมีความต้องการมากขึ้นในที่ทำงาน การศึกษาวิจัยนี้ได้เน้นถึงความจำเป็นในการเริ่มสอนและฝึกทักษะที่อ่อนโยนในระดับการศึกษาขั้นต้น และแสดงให้เห็นถึงวิธีการที่การศึกษาของมอนเตสซอรีบรรลุวัตถุประสงค์นี้มานานกว่าศตวรรษ⁷⁰

สรุป

จากการได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ได้ทราบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีเป็นหนึ่งในแนวคิดของการศึกษาทางเลือก เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบมอนเตสซอรี เด็กๆ จะตัดสินใจเลือกอย่างสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และการเล่นแบบร่วมมือกัน และครูที่ผ่านการฝึกอบรมมาอย่างดี มีกระบวนการเสนอกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของเด็ก

⁷⁰ Silva Susana “Montessori Education Building Life with Soft Skills for a Better Life” accessed October 8, 2021, available from <https://www.oreilly.com/library/view/soft-skills-for/9781000368949/xhtml/ch05.xhtml>

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิด มอนเตสซอริในประเทศไทย 2) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิด มอนเตสซอริในประเทศไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้คือ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือ และการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยดำเนินไปตามระเบียบวิธีวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การจัดเตรียมโครงการวิจัย 2) การดำเนินการวิจัย 3) การรายงานผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ซึ่งรวบรวมจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ วารสารและเว็บไซต์ต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ จากนั้นนำผลที่ได้รับจากการศึกษามาจัดทำโครงร่างงานวิจัย แก่ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และเสนอขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เพื่อตอบคำถามการวิจัย ข้อ 1 “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ประกอบไปด้วยองค์ประกอบใดบ้าง และ ข้อ 2 องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทยมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่” ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอน และวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา ค้นคว้า ตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ (Content Analysis) เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview)

1.3 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ที่สร้างขึ้นได้รับคำแนะนำพัฒนาปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณวุฒิของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังนี้

1.3.1 ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิจากสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย จำนวน 3 คน มีคุณวุฒิดังนี้

- มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย
- วุฒิต่างการศึกษาในระดับปริญญาเอก และ/หรือ ผ่านการอบรมหลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอริ จากสมาคมมอนเตสซอริสากล (Association Montessori International : AMI)
- ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ

- มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี และเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในทางการศึกษา

1.3.2 ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จากคณะทำงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน มีคุณวุฒิดังนี้

- มีตำแหน่งเป็นคณะทำงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก และ/หรือผ่านการอบรมหลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอรี จากสมาคมมอนเตสซอรีสากล (Association Montessori International : AMI)

- มีตำแหน่งทางการบริหารหรือเคยดำรงตำแหน่งทางการบริหาร

- ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี

- มีประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี และเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในทางการศึกษา

1.3.3 ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ การบริหารโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี จำนวน 3 คน มีคุณวุฒิดังนี้

- ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

- วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก และ/หรือผ่านการอบรมหลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอรี จากสมาคมมอนเตสซอรีสากล (Association Montessori International : AMI)

- มีตำแหน่งทางการบริหารหรือเคยดำรงตำแหน่งทางการบริหาร

- ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี

1.3.4 ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสอนและจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี จำนวน 2 คน มีคุณสมบัติดังนี้

- มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอนหรือเคยเป็นครูผู้สอน และรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี

- ผ่านการอบรมหลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอรี จากสมาคมมอนเตสซอรีสากล (Association Montessori International : AMI)

- ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

- มีประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกและเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในทางการศึกษา 3-6 ปี

1.4 ประมวลตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี จากการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ (content analysis) สรุปเป็นตัวแปรทั้งหมด เพื่อนำไปสร้างเป็นระงคว่าถามในแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1. สร้างเครื่องมือโดยนำตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็น และนำมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัด โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ และคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาฯ ปรึกษา

2.2 นำแบบสอบถามการวิจัยไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้ จำนวนสถานศึกษา 6 โรง โรงเรียนละ 5 คน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และครู/ผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมอนเตสซอรี 2 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α - Coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จะได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .996

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์องค์ประกอบ

3.1 นำแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) ประกอบด้วยโรงเรียนทางเลือก จำนวน 130 โรงเรียน จากจำนวนทั้งหมด 195 โรงเรียน (โรงเรียนละ 5 คน) คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และครู/ผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมอนเตสซอรี 2 คน รวมทั้งสิ้น 650 คน ทั้งนี้ โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อให้ได้องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

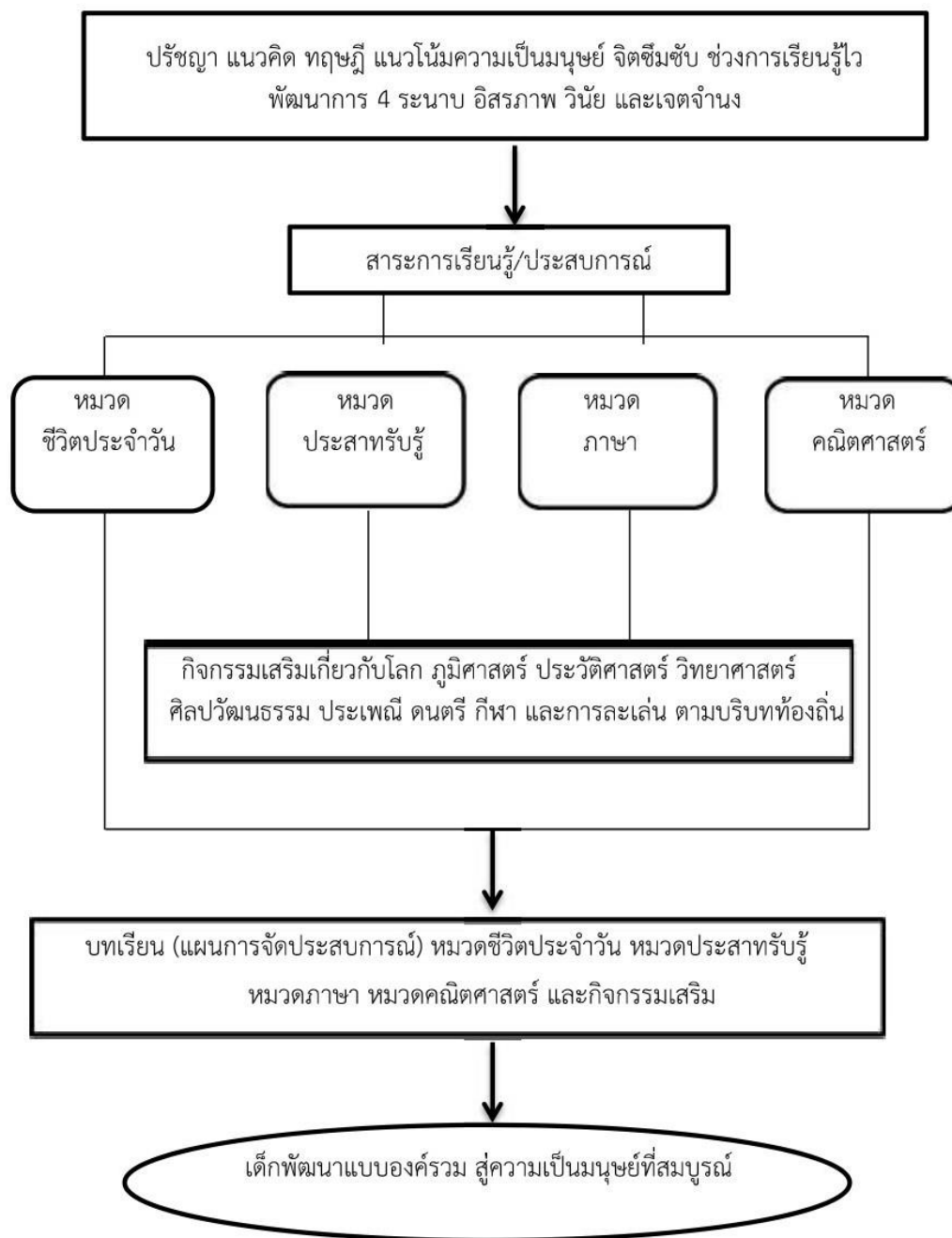
ขั้นตอนที่ 4 การยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ดังนี้

การยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยที่ค้นพบมายืนยันด้วยวิธีการใช้แบบยืนยันองค์ประกอบกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยมีเกณฑ์การคัดเลือกคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและมีงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
2. มีผลงานวิจัยเผยแพร่หลังจากสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรของบัณฑิตศึกษาแล้ว หรือเป็นกรรมการควบคุมงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือเคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือเคยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว โดยได้รายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนการร่างรายงานผลการวิจัยเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมดุขภูิบัณฑิตเสนอแนะ จากนั้นจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา ดังแผนภูมิที่ 2

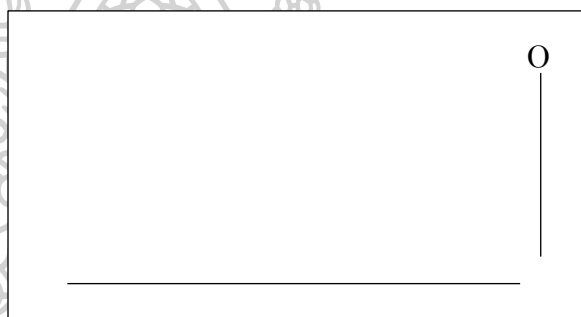
แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแบบแผนการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแปรที่จะศึกษา การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้

แบบแผนการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว ศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The one shot, non experimental case study) ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

- เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ทั้งภาครัฐ 170 โรงเรียนและภาคเอกชน 25 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 195 โรงเรียน ดังตารางที่ 1 ซึ่งจำนวนโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถจำแนกตามภูมิภาคดังนี้ ภาคเหนือ 13 โรงเรียน, ภาคกลาง 6 โรงเรียน, ภาค

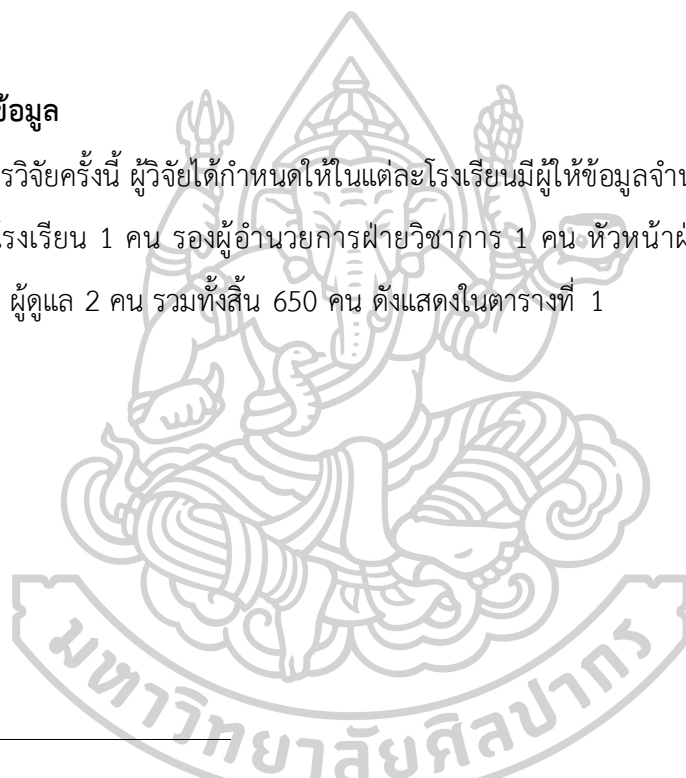
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 85 โรงเรียน, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 46 โรงเรียน, ภาคตะวันออก 6 โรงเรียน และภาคใต้ 14 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 170 โรงเรียน⁷¹

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)⁷² และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling)⁷³ ได้โรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่เป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 130 โรงเรียน ดังตารางที่ 1

ผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ในแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน หรือ ผู้ดูแล 2 คน รวมทั้งสิ้น 650 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

⁷¹ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, รายชื่อโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/๒๕๖๔ (๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔): 1-7.

⁷² Krejcie V. Robert and Morgan W. Daryle, **Determining Sample Size for Research Activities**, accessed September 12, 2021, available from <http://www.learningace.com/doc/1232649/712ceb977e68b4891e02e9e8011a81d2/krejcie..>

⁷³ มาเรียม นิลพันธ์, **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 3** (นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 120-122.

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ประเภท ประชากร	จำนวน ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล				รวม
			ผู้อำนวยการ	รอง ผู้อำนวยการ	หัวหน้า ฝ่าย วิชาการ	ครูผู้สอน/ ผู้ดูแล	
โรงเรียน ทางเลือกฯ ภาครัฐ	170	116	116	116	116	232	580
โรงเรียน ทางเลือกฯ ภาคเอกชน	25	14	14	14	14	28	70
รวม	195	130	130	130	130	260	650

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน
2. ตัวแปรที่จะศึกษา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ซึ่งได้จากผลสรุปการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศและผลสรุปจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งหมด 3 ประเภท คือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured interview)
2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)
3. แบบตรวจสอบรายการ (Check list form)

ซึ่งเครื่องมือแต่ละประเภทได้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อให้ได้กรอบความคิดที่เป็นองค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย แล้วนำไปสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้น นำมาสรุปร่วมกับหลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดขององค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของขั้นตอนนี้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured interview) ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ที่ไม่ถามชี้แนะและสัมภาษณ์โดยใช้แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive interview)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการนำข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมาสรุปเป็นตัวแปร แล้วสร้างเป็นข้อกระทงคำถามของแบบสอบถาม เพื่อนำไปสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นในครั้งนี้ ใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ปัจจุบัน ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน และหน่วยงานที่โรงเรียนสังกัด เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list form)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในประเทศไทย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)⁷⁴ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 แบบยืนยันองค์ประกอบ (Confirmatory Form) องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย โดยการใช้แบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อหาค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี โดยให้พิจารณาประเด็นด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ และจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน

⁷⁴Likert, R.A., "Technique for the Measurement of Attitudes," Arch Psychological. 25(140) (1932, May), 1 – 55.

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในแต่ละขั้นตอน การดำเนินการมีรายละเอียด ดังนี้

1. การค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

1.2 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้กรอบแนวคิด องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยและนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi- Structured Interview)

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

1.4 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview)

2. การพัฒนาเครื่องมือสำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สอบถามองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบดังนี้

2.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

2.2 สร้างแบบสอบถามข้อเท็จจริงที่ใช้ในวิจัยให้ครอบคลุมองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามจากตัวแปรที่ได้จากการสรุปผล การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ไปหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปหาค่าความสอดคล้องและความตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด ที่เรียกว่าค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5-1.00

25 นำเครื่องมือ แบบสอบถามการวิจัยไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี จำนวน 6 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)⁷⁵ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .996

26 ปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบยืนยัน โดยนำองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยที่ได้มาจากในขั้นตอนที่ 2 มาสร้างแบบยืนยัน และเพิ่มความน่าเชื่อถือของการมีองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยที่เหมาะสม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดย

1. การสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์ผ่านทางโปรแกรม zoom
2. การส่งแบบสอบถามผ่านทาง google forms
3. การเก็บข้อมูลจาก google forms

⁷⁵ Lee Cronbach, Essentials of Psychological Testing, 4th ed. (New York: Harper & Publishers, 1984),164.

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามหลักระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลจากสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และหน่วยงานที่สังกัด จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยวิธีการสกัดปัจจัยแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธี แวริแมกซ์ (varimax)⁷⁶ โดยกำหนดข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งถือเกณฑ์การคัดเลือกตัวแปรเข้าองค์ประกอบ 3 เกณฑ์ ดังนี้ 1) พิจารณาจากค่าความแปรปรวน (Eigen values) ที่มากกว่า 1 ขึ้นไป 2) พิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้น มีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป 3) พิจารณาองค์ประกอบที่บรรยายตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser)⁷⁷

2. การวิเคราะห์เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย โดยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage)

⁷⁶ ยุทธ ไกยวรรณ. การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปร สำหรับงานวิจัย. (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), 79.

⁷⁷ Kaiser, cited in Baarbara G. Tabachnik and Linda S. Fidell, Using Multivariate Statistics (New York: Harpaer & Row Publishing, 2001), 588.

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกรตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best)⁷⁸ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกรตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกรตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกรตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกรตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกรตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยในระดับน้อยที่สุด

⁷⁸ John W. Best, *Research in Education* (New Delhi: Prentice Hall, 1981), 112.

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Analysis) โดยการวิเคราะห์แบบองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis : PCA)

4. การตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทยกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

สรุปการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย และ 2) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1) การศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทยที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ คือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ขั้นตอนที่ 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย โดยนำแบบสอบถามความคิดเห็นมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และนำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริงจำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และ ครูหรือผู้ดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนทางเลือก จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .996 และนำแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 130 แห่ง ซึ่งได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan แล้วเลือกตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่ง

โครงสร้าง (Semi-Structured Interview) 2) แบบสอบถาม (Opinionnaire) และ 3) แบบตรวจสอบรายการ (Check list form) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis : PCA) ขั้นตอนที่ 3) สังเคราะห์ข้อมูล และ ขั้นตอนที่ 4) รายงานผลการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์วิชาชีพและครู หรือผู้ดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนฯ และการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย โดยนำองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยที่ค้นพบมายืนยันในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยใช้แบบยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

บทที่ 4

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. เพื่อทราบองค์ประกอบ การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย 2. เพื่อยืนยัน องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย โดย ออกแบบการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิด มอนเตสซอรีในประเทศไทย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

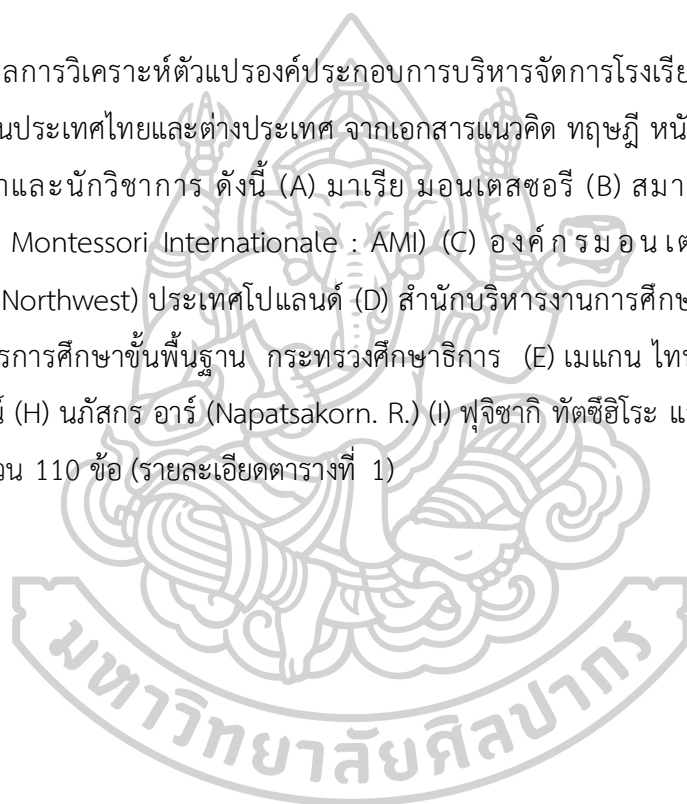
1. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี หนังสือและตำราต่างๆ
2. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยจากงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
3. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน
4. สรุปผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย
5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิด มอนเตสซอรีในประเทศไทย ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้
 - 5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งในปัจจุบัน
 - 5.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อตัวแปรองค์ประกอบ การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย
 - 5.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) เพื่อสกัดตัวแปรให้เหลือตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบสำคัญด้วยการสกัดปัจจัย (Principle Component Analysis : PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์แบบยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย จากผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

1. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยและต่างประเทศ จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี หนังสือและตำราต่างๆ ของนักการศึกษาและนักวิชาการ ดังนี้ (A) มาเรีย มอนเตสซอรี (B) สมาคมมอนเตสซอรีสากล (Association Montessori Internationale : AMI) (C) องค์กรรมมอนเตสซอรีนอร์ทเวสต์ (Montessori Northwest) ประเทศโปแลนด์ (D) สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (E) เมแกน ไทน์ (F) มิกะ อิโต (G) จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ (H) นภัสกร อาร์ (Napatsakorn. R.) (I) พุจฉากิ ทัตซึอิโระ และ (J) วรณภา คัมภีรานนท์ ได้จำนวน 110 ข้อ (รายละเอียดตารางที่ 1)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	ร่วมจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องและประสานงานกันทุกฝ่ายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ	✓	✓		✓			✓		✓	
2	งานบริหารทุกอย่างต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ มีการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบเพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุด	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
3	นำวิธีการที่ดีที่สุด มาใช้บริหารงาน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
4	ผู้บริหารมีทักษะการวางแผน การจัดองค์กร และการบริหารเวลา	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
5	ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ได้รับ การฝึกอบรมมาอย่างดี	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
6	ครูมีการแบ่งปันประสบการณ์ ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงให้แก่ครูใหม่ หรือครูที่ยังไม่มี ประสบการณ์ในการจัดการ เรียนรู้ให้แก่เด็ก	✓	✓		✓			✓		✓	
7	ส่งเสริมการทำงานดีที่สุดในแต่ละบุคคล และพยายามหาวิธีการที่จะให้คนงานปฏิบัติตามที่ฝ่ายบริหารต้องการ	✓	✓		✓			✓		✓	
8	จัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นกับองค์กร	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
9	มีความยืดหยุ่นและมีอิสระในการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
10	กำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารครูในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของเด็ก	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
11	กระตุ้นส่งเสริมให้ครูมีความช่างสังเกต เอาใจใส่และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
12	มุ่งเน้นคุณภาพ เน้นหลักความรับผิดชอบเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
13	ส่งเสริมให้ครูใช้สื่ออุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
14	ให้การศึกษาแก่เด็กแบบองค์รวมทั้งสมอง จิตใจและการกระทำด้วยมือ	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
15	พัฒนาเด็กไปตามช่วงอายุ	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
16	สร้างความสมดุลระหว่างวิชาการ ศิลปะและการฝึกฝนด้านการปฏิบัติ	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
17	เคารพในลักษณะปัจเจกของเด็กแต่ละคน เพื่อให้บรรลุศักยภาพสูงสุดของตนเองได้	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
18	โรงเรียนใช้สื่อที่มีมาตรฐานสวยงาม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
19	ปลูกฝังให้เด็กเจริญเติบโตไปตามความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
20	มุ่งเน้นจัดสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ให้เด็กได้มีอิสระในการเรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
21	ให้เสรีภาพกับเด็กในการเลือกเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามที่เด็กต้องการ	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
22	ส่งเสริมการจัดหาและบำรุงรักษาสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้คงสภาพสมบูรณ์ พร้อมใช้งาน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
23	เป็นการจัดการเรียนรู้เป็นการเลือกไม่ใช้การบังคับหรือทำให้กลัวโรงเรียน	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
24	จัดสภาพแวดล้อมให้อุ่นและคุ้มครองการมีเสรีภาพของเด็ก	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
25	สนับสนุนการศึกษาแบบบ้านเรียน	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
26	โรงเรียนทางเลือกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
27	เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
28	เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
29	ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
30	เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ของผู้เรียนไปพร้อมกับพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชนและสังคม	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
31	เป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลครอบครัว องค์กรชุมชน สถาบันทางสังคม	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
32	ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้กับเนื้อหาสาระของสิ่งที่เรียนรู้เข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
33	มีลักษณะนำไปสู่การปฏิบัติและสัมพันธ์กับชีวิตจริง	✓	✓	✓			✓		✓		✓
34	เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนมากขึ้น	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
35	แนวคิดการจัดการศึกษาในเชิงอุดมคติ ที่แสดงถึงคุณลักษณะของรูปแบบการศึกษาที่ไม่ใช่การศึกษาแบบเดิม	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
36	ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้อย่างอิสระหรือเป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัย	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
37	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
38	เป็นการศึกษาเชิงอุดมคติ เพื่อแสดงถึงคุณลักษณะของรูปแบบการศึกษาที่ไม่ใช่การศึกษาแบบเดิม	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
39	เป็นการจัดการศึกษาในโรงเรียน ก็จะเป็นการจัดการศึกษาแบบก้าวหน้า		✓		✓			✓		✓	
40	เป็นการจัดชั้นเรียนแบบคละอายุ	✓	✓	✓			✓		✓		✓
41	ส่งเสริมให้เด็กๆ มีวินัย มีความอดทน มีมารยาท มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันในสังคม	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
42	หลักสูตร และกิจกรรมออกแบบโดยเลียนแบบชีวิตจริง	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
43	ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ทั้งการประชุมอบรม และศึกษาดูงาน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
44	ครูให้เกียรติ เคารพ และเป็นมิตรต่อนักเรียน	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
45	มุ่งตอบสนองความต้องการที่แตกต่างและหลากหลายของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
46	สื่อ วัสดุอุปกรณ์มีขนาดเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
47	กิจกรรมการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่นสูง	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
48	อิสระในการกำหนดเนื้อหาสาระต่างๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนอย่างแท้จริง	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
49	ให้ความสำคัญกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และค่านิยมในชุมชนท้องถิ่น	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
50	ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
51	ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มตามศักยภาพของตนเอง	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
52	จัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
53	กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
54	ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	✓	✓		✓			✓		✓	
55	มีขั้นตอนของการใช้อุปกรณ์ ที่เป็นรูปธรรมสู่นามธรรม จากง่ายไปหายาก	✓	✓	✓			✓		✓		✓

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
56	เน้นความสำคัญ ทั้ง ความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับการศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
57	กำหนดนโยบาย จัดทำ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ ประจำปีในการจัดการศึกษาตาม แนวคิดมอเนตสซอรี		✓	✓	✓		✓	✓			✓
58	พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งเสริมและ จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
59	ผู้บริหาร ครู เข้าร่วมการอบรม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะ	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
60	เป็นการจัดการศึกษาที่มีความ ยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับสาระความรู้และ กระบวนการจัดการเรียนรู้ตาม พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
61	ออกแบบการศึกษาให้สอดคล้อง กับปรัชญา ความเชื่อหรือ จุดมุ่งหมายของครอบครัว, ความสามารถ ความสนใจความ ถนัดหรือธรรมชาติของผู้เรียน และบริบทของครอบครัว	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
62	มีการประเมินผลการดำเนินงาน		✓	✓	✓		✓	✓			✓

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
63	มีการประเมินพัฒนาการเด็กและการจัดประสบการณ์	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
64	เด็กปฐมวัยใช้แบบประเมินพัฒนาการของบ้านเรียนโดยปรับให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาของแต่ละครอบครัว	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
65	โรงเรียนประเมินพัฒนาการเด็กตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ		✓		✓			✓		✓	
66	การศึกษาทางเลือกที่อิงกับระบบรัฐ เป็นการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระบบที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยปรัชญาและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพตามความแตกต่างของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
67	วิธีการสอนมาบูรณาการกับหลักการ วิธีการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
68	จัดการศึกษาโดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยปรับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับปรัชญาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน		✓	✓	✓		✓	✓			✓

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
69	โรงเรียนทางเลือกให้คุณค่าต่อ ความเป็นมนุษย์และการพัฒนา ศักยภาพ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
70	พัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีอิสระทางปัญญา มีความสุข และความสร้างสรรค์ สามารถ ประสบความสำเร็จได้ตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพของ ผู้เรียนแต่ละคน	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
71	ด้านหลักสูตร โรงเรียนทางเลือก ออกแบบ / ปรับหลักสูตรให้มี ความสมดุล ผสมผสาน ครอบคลุมองค์รวมทั้งหมดของ ชีวิต	✓	✓	✓			✓		✓		✓
72	พัฒนาหลักสูตรตามแนวปรัชญา และหลักการมอนเตสซอรี	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
73	ด้านการจัดการเรียนรู้ เน้น วิธีการเรียนรู้มากกว่าความรู้	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
74	ให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้และ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของ ความรู้ผู้เรียนสร้างทางเลือกและ วิธีการเรียนรู้ของตนเองได้	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
75	เน้นการเรียนรู้จากความเป็นจริง นำไปใช้ในชีวิตจริงได้	✓	✓	✓	✓			✓		✓	

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
76	ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนจนเกิดความรักที่จะเรียนรู้	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
77	เกิดความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
78	ด้านการวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง		✓	✓	✓		✓	✓			✓
79	สภาพแวดล้อมในห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
80	สร้างโอกาสให้ทุกคนสามารถประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้ตามศักยภาพของแต่ละคน	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
81	เป็นการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มการศึกษาที่จัดตั้งเป็นสถาบันมีโครงสร้างการบริหาร คณะกรรมการ ระบบการจัดการ มีการพัฒนาองค์ความรู้และยกระดับเป็นหลักสูตร	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
82	มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายศึกษา ทฤษฎี หลักการสอนแบบมอนเตสซอริ	✓	✓		✓			✓		✓	
83	บูรณาการการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน		✓		✓	✓			✓		

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
84	ผู้ใหญ่ทุกคน ครูและบุคลากรทุกคนคือส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของเด็ก	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
85	เป็นรูปแบบการศึกษาที่เชื่อว่าเด็กมีศักยภาพการเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างสูงสุด	✓	✓	✓	✓					✓	
86	การเรียนรู้ตามระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่มีกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างออกไป		✓		✓			✓		✓	
87	สร้างบรรยากาศแบบครอบครัวภายในโรงเรียน ส่งเสริมทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
88	มีระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติเป็นการเฉพาะ และประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
89	โรงเรียนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ใช้หลักการให้เด็กทุกคนมีโอกาสได้รับการวัดแววว่ามีความสามารถพิเศษด้านใดบ้าง	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
90	โรงเรียนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการบริหารงาน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส										
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
91	เป็นโรงเรียนที่อาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคมและเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นหลัก โดยผู้เรียนจะเรียนที่ไหนก็ได้ ไม่ต้องไปนั่งเรียนในห้องเรียนจริง								✓		✓	
92	เป็นการเรียนรู้ที่มีสมาธิ สงบ	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	
93	การจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี เป็นการนำวิธีการสอนเด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาล่าช้าที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		
94	เป็นแนวการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในช่วงวัยอนุบาลโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓	
95	เป็นแนวการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในช่วงวัยอนุบาลโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		
96	ทำให้เด็กเรียนรู้ความอดทนอดกลั้น มีความรับผิดชอบ รักตัวเอง เข้าสังคมได้ดี เห็นคุณค่าและเคารพในความแตกต่างของผู้อื่น	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		
97	ทำให้เด็กสามารถตัดสินใจเองได้ เป็นเด็กที่โตตามธรรมชาติของตัวเอง	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	
98	หลักสูตรจะเน้นทักษะด้านกระบวนการทางความคิด	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		

ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
99	ส่งเสริมให้เด็กๆ รู้จักคัดกรอง ความรู้มีการวางแผน การ คาดคะเนคำตอบ และใช้ ความคิดสร้างสรรค์	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
100	กิจกรรมในห้องเรียนจะเกิดจาก สิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
101	การจัดกิจกรรมสามารถให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมนั้นได้ ซึ่งจะทำให้เด็กมี ความมั่นใจ เห็นคุณค่าในตัวเอง และรู้จักเคารพผู้อื่น	✓	✓	✓	✓			✓		✓	
102	แนวการสอนที่ให้เด็กได้พัฒนา ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยมีศิลปะเป็นตัวเชื่อม	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
103	ทำให้เด็กๆ เรียนรู้ที่จะอยู่ใน สังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความ เข้าอกเข้าใจ มีธรรมะคอยกล่อม เกลาจิตใจ	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
104	ทำให้เด็กสามารถมองเห็นและ รับมือกับปัญหาได้เป็นอย่างดี และเติบโตอย่างมีอารมณที่ มั่นคง	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓
105	แนวการสอนที่มุ่งเน้นสร้างเด็กที่ มีความฉลาด จิตใจดี มีร่างกายที่ แข็งแรง	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	

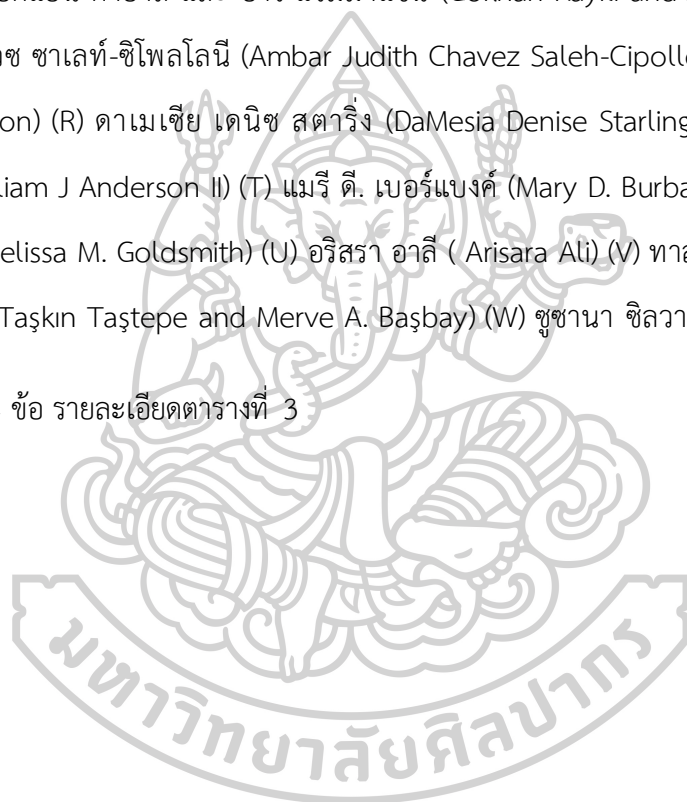
ลำดับ	ตัวแปร	รหัส									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
106	แนวการสอนที่ปลูกฝังให้เด็กรักการเรียนรู้ โดยให้เด็กๆ ได้แลกเปลี่ยนหัวข้อที่ตัวเองสนใจ จะศึกษาร่วมกับกับเพื่อนๆ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
107	แนวการสอนที่เน้นให้เด็กมีการคิดแบบเชื่อมโยงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและสมวัย โดยมีครูคอยกระตุ้นให้เด็กรู้จักการวางแผนลงมือทำ และมีการทบทวน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
108	เป็นการส่งเสริมพัฒนาการและสติปัญญา ทำให้เด็กมีพื้นฐานจิตใจที่มั่นคงแข็งแรงจากการที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ ให้ลงมือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
109	แนวการสอนที่เชื่อว่าเด็กเล็กนั้นมีความฉลาดที่แตกต่างกันออกไปเฉพาะบุคคล	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
110	แนวการสอนที่เน้นให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น		✓	✓	✓		✓	✓			✓

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เพื่อสรุปเป็นตัวแปรนำมาสร้างเป็นข้อคำถามของแบบสอบถาม พบว่ามีจำนวน 110 ตัวแปร

2. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย จากงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จากผลงานวิจัยต่างประเทศและในประเทศ ดังนี้

(A) จุฬินทิพา นพคุณ (B) สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (C) กรรณิการ์ บัณฑ์ (D) พัชรนันท์ ปาเป็ง (E) นวกชมน
นิติมานพ และปณัฐชรรณ จารุชัยนิวัฒน์ (F) มุนินทร์ นวลเนตร และคณะ (G) นิมาลี มาทอส (Nimali
Matos) (H) เวนด์โกลีน เจ แม็ค (Gwendolyn J Mak) (I) เจเนท เอ็ม ครอส (Janet M. Krause) (J)
เมลินดา เอ็ม. แฮร์ริส (Melinda M. Harris) (K) สเตฟานี เอ็ม แวน ฟ्लीท (Stephanie M. Van
Fleet) (L) ไรท์ เอ็ม. แคธี (Wright M. Katy) (M) บาโบลี อาซิซอลเลาะห์ (N) ฟิเจนน์ กูลส์ (Figen
Gules) (O) ก๊อคแฮน คายาลี และ อารี แรมมาแซน (Gökhan Kayili and Ari Ramazan) (P) แอม
บา จูดิธ ซาเวซ ซาเลห์-ซิโพลโลนี (Ambar Judith Chavez Saleh-Cipolloni) (Q) แอน ดี. ซัตตัน
(Ann D. Sutton) (R) ดาเมเซีย เดนิซ สตาร์ลิง (DaMesia Denise Starling) (S) วิลเลียม เจ แอน
เดอร์สัน (William J Anderson II) (T) แมรี ดี. เบอร์แบงก์ (Mary D. Burbank) และ เมลิสซ่า เอ็ม.
โกลด์สมิท (Melissa M. Goldsmith) (U) อริสรา อาลี (Arisara Ali) (V) ทาสกิน ทาสเท็ป และ เมฟ
เอ. แบสเบย์ (Taşkın Taştepe and Merve A. Başbay) (W) ซูซานา ซิลวา (Susana Silva)

ได้จำนวน 94 ชื่อ รายละเอียดตารางที่ 3

ข้อ	ประเด็น/ตัวแปร	รหัส																										
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W				
34	โครงการการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย / การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในโรงเรียนไทยได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																			
35	ส่งเสริมผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริงโดยผ่านการสร้างองค์ความรู้					✓					✓										✓							
36	เตรียมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของหลักสูตรมอนเตสซอรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
37	มีการวางแผน การนำไปปฏิบัติและการประเมินของหลักสูตรมอนเตสซอรี								✓																			
38	ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และการสนับสนุนเด็กให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสูงสุด	✓						✓					✓								✓	✓	✓					
39	จัดสิ่งแวดล้อมให้มีความสวยงาม ดูแลรักษาให้เรียบร้อยและจัดให้มีสิ่งจูงใจเพื่อให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม			✓					✓				✓								✓	✓						✓

ข้อ	ประเด็น/ตัวแปร	รหัส																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W			
40	ชี้แจง ประชุมกับผู้ปกครองของมอนเตสซอร์รี่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในหลักสูตรและเป้าหมายของการศึกษาแบบมอนเตสซอร์รี่	✓				✓			✓					✓						✓				✓			
41	เป็นการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมทุกด้าน	✓							✓						✓					✓					✓		
42	จัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเพื่อให้ได้มีโอกาพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่	✓							✓									✓			✓				✓		
43	การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง		✓																✓								
44	ต้องมีความเป็นกัลยาณมิตร พร้อมที่จะแนะนำสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก					✓													✓							✓	
45	การจัดกิจกรรมการศึกษาประกอบด้วยในหน่วยของกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรรมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน		✓																		✓					✓	

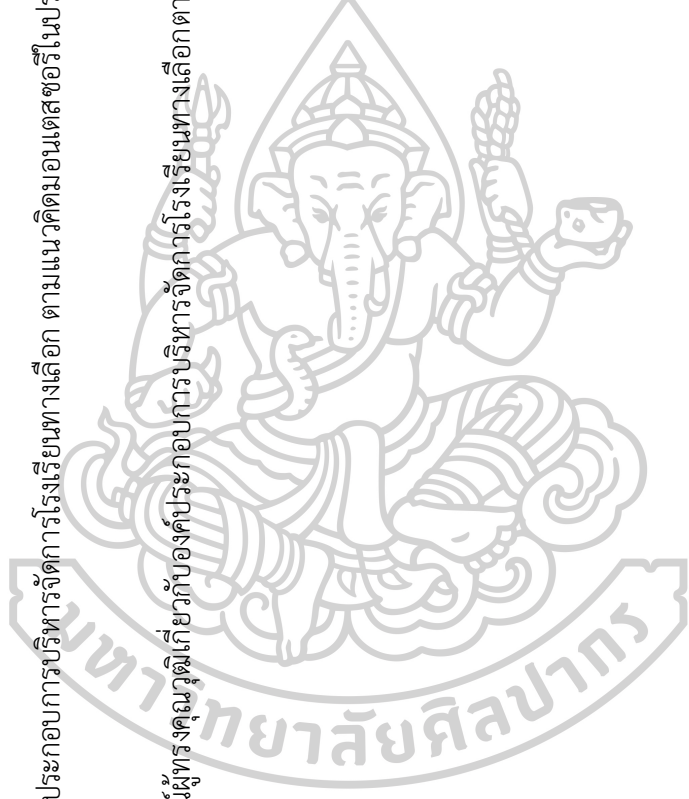
ข้อ	ประเด็น/ตัวแปร	รหัส																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W			
46	การประเมินผลประเมินพฤติกรรมทางกาย สังคม จิตใจ และสติปัญญา โดยดูตามลำดับพัฒนาการ และความสามารถของเด็ก					✓						✓										✓					
47	เน้นการประเมินตามสภาพจริง หลีกเลี่ยงที่ใช้กับเด็ก										✓			✓						✓							
48	ส่งเสริมให้ครูตระหนักในความรับผิดชอบ โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก	✓						✓																			
49	ปรับแนวคิด วิธีการ กระบวนการในการส่งเสริมการจัดการศึกษาพัฒนานโยบายให้มีประสิทธิภาพ											✓			✓										✓		
50	มีการดำเนินงานการบริหารวิชาการตามวงจร PDCA โดยครอบคลุมงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย	✓										✓						✓					✓		✓		

ชื่อ	ประเด็น/ตัวแปร	รหัส																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W			
70	สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่สภาพดี ได้มาตรฐาน พร้อมใช้ งาน	✓									✓							✓		✓		✓		✓		✓	
71	การสอนแบบมอนเตสซอร์ใช้วิธีการสอนแบบ อุปนัย	✓										✓						✓		✓							
72	การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง และนำไปใช้ เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน						✓			✓		✓						✓		✓							
73	สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวาและ แข็งแกร่ง				✓							✓						✓		✓							
74	ผู้บริหารที่เป็นผู้นำที่มีคุณธรรมต้องสามารถนำ บุคคล นำสังคม ให้บรรลุเป้าหมายต่างๆให้สู่ ความสำเร็จได้		✓							✓													✓				

จากตารางที่ 3 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย พบว่ามีตัวแปรจำนวน 94 ตัวแปร

3. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย จำนวน 10 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
7	วางแผนและจัดหลักสูตรของโรงเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่	✓	✓			✓	✓	✓		✓	
8	มีการจัดประชุมสัมมนาทำให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
9	มีการนำคณะครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ที่เป็น Best Practice ในประเทศไทย	✓	✓		✓			✓		✓	
10	มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอร์รี่แห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	✓	✓	✓			✓		✓		✓
11	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเรียน	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
12	บริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่		✓	✓	✓		✓	✓			✓

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
13	บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓	✓			✓	✓	✓		✓	
14	บริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
16	กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางเลือก/การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี				✓			✓			✓
17	กำหนดบทบาทหน้าที่ และแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน	✓	✓	✓		✓	✓		✓		
18	สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน		✓	✓	✓		✓	✓			✓

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
19	ผู้บริหารทุกระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ให้ประสบความสำเร็จ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
20	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่อย่างถูกต้องและเหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
21	ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้อื่นๆให้เชื่อมโยงความรู้ออกจากประสบการณ์เดิม และประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
22	กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัตินวัตกรรมที่ดี และ ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่		✓		✓			✓			✓
23	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ ครูและบุคลากรในโรงเรียน	✓	✓	✓							✓

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
24	สนับสนุนความรู้ในการเข้ารับการอบรมความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ จากวิทยากรตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่อย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
25	ให้ผลตอบแทน/รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
26	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
27	ส่งเสริมให้ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
28	ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่	✓			✓			✓			✓
29	กระตุ้นส่งเสริมให้ครูมีความช่างสังเกตเอาใจใส่และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้	✓	✓	✓			✓				✓

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
37	ความมีการจัดหา จัดทำและบำรุงรักษาสื่อตามแนวคิดมอเนตสเซอร์ ให้คงสภาพสมบูรณ์ครบถ้วนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
38	จัดสื่ออุปกรณ์ที่มีความประณีตสวยงาม สะอาดปลอดภัยและพร้อมใช้งาน	✓		✓							
39	ส่งเสริมให้ครูสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนมาผลิตสื่อ ตามแนวคิดมอเนตสเซอร์ให้กับนักเรียนได้	✓			✓			✓		✓	✓
40	ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอเนตสเซอร์ที่มีขนาดเหมาะสมกับมือ ของเด็กในแต่ละวัย	✓			✓			✓	✓	✓	
41	จัดสื่ออุปกรณ์และจัดกิจกรรมตามแนวคิดมอเนตสเซอร์ที่เหมาะสม กับพัฒนาการของนักเรียน	✓			✓			✓	✓	✓	
42	จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของโรงเรียนได้มีส่วนร่วม ประชุมเพื่อให้มีการเรียนรู้และมีการปฏิบัติจริงร่วมกัน	✓	✓		✓			✓			✓

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
48	จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอร์ที่ต่อโปรงสะอาด มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือกงานได้ด้วยตนเอง	✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓
49	จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓
50	ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตาม แนวคิดมอนเตสซอร์		✓	✓	✓		✓	✓			✓
51	จัดชั้นเรียนในแต่ละห้อง โดยมีการคัดละกั้นทั้งเพศและอายุ		✓	✓	✓		✓	✓		✓	
52	มีการกำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อผู้เรียนให้เหมาะสม	✓	✓				✓	✓	✓	✓	
53	จัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนพัฒนาการของเด็กและส่งเสริมความรับผิดชอบในตนเอง	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
54	มีการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการรู้จักการแบ่งปันและมีมารยาทในการอยู่ร่วมกัน	✓	✓		✓	✓					
55	ออกแบบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละวัน โดยการใช้เวลาอย่างเหมาะสม 3 ชั่วโมงต่อเนื่องกัน รวมถึงการจัดการเรียนรู้โครงการพิเศษต่างๆ ซึ่งรวมอยู่ในช่วงเวลานี้	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓
56	มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ ที่มีลักษณะเฉพาะ และ มีกิจกรรมที่ต้องลงมือทำด้วยตนเอง		✓	✓	✓		✓	✓			✓
57	ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ มีชิ้นวางสำหรับ การจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ หยิบใช้ง่าย		✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓
58	จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีความสงบ ร่มรื่น เป็นธรรมชาติ	✓			✓	✓	✓		✓	✓	
59	จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	
60	มีการวางแผนและกำหนดแนวทางการนิเทศการสอนไว้อย่างชัดเจน	✓			✓						

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
61	มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจถึงบทบาทของผู้ที่จะทำการนิเทศและ ผู้รับการนิเทศอย่างชัดเจน	✓	✓	✓			✓		✓		✓
62	มีการสนับสนุนส่งเสริมการทำงานของคุณครูและบุคลากรอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง สม่ำเสมอทุกหมวดประสบการณ์		✓	✓	✓		✓	✓		✓	
63	สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนวางแผนการประเมิน ร่วมกัน		✓	✓	✓		✓	✓		✓	
64	รายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีแก่ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	✓		✓	✓		✓		✓	✓	
65	สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้วิธีวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	
66	ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ที่ถูกต้องและการประสบความสำเร็จ		✓		✓		✓			✓	

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
67	เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่	✓	✓	✓			✓		✓		✓
68	หาแนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนและช่วยเหลือจาก ผู้ปกครองและชุมชนในด้านงบประมาณและสื่อ		✓	✓	✓		✓	✓			
69	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรการศึกษา เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่	✓			✓				✓		✓
70	มีการบูรณาการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของ ชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
71	มีการประสานงานเชิญชวนโรงเรียนให้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
72	มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของ นักเรียน		✓		✓		✓	✓			✓

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
73	สร้างบรรยากาศแบบครอบครัวภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความรู้สึกร่วมกัน	✓	✓	✓			✓		✓		✓
74	มีเครือข่ายโรงเรียนทางเลือกที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน		✓	✓	✓		✓	✓			✓
75	มีการขอความอนุเคราะห์ครูผู้เชี่ยวชาญของเครือข่าย ให้ความรู้แก่ครูในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรีเป็นรายบุคคลและกลุ่มอย่างต่อเนื่อง		✓		✓			✓	✓		✓
76	มีการขอความอนุเคราะห์ครูผู้เชี่ยวชาญของเครือข่าย ให้ความรู้แก่ครูในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรีเป็นรายบุคคลและกลุ่มอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓			✓		✓	✓	✓
77	ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเครือข่ายที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	

ที่	ตัวแปร	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 9	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 10
78	มีการศึกษาดูงานโรงเรียนเครือข่าย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้	✓	✓		✓			✓	✓	✓	
79	ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กร ท้องถิ่น และชุมชน	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	
80	ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอเนตซอร์กับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันดูแลและจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนอย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
81	มีการเผยแพร่ความรู้ หลักการ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอเนตซอร์ ให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง		✓		✓		✓		✓		✓

จากตารางที่ 4 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบ การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย จำนวน 10 คนพบว่า มี จำนวนตัวแปร 81 ตัวแปร

4. สรุปผลการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกจากหนังสือและตำรา ข้อ ค้นพบการวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จากการสังเคราะห์ตารางที่ 2, 3 และ 4 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหาร จัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ซึ่งได้มาโดยการรวบรวมจากการ วิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) ผลงานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน พบว่า ตัว แปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทยได้จำนวน 122 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงนำประเด็นที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกันและปรับรายละเอียดของตัวแปรหรือ ประเด็นที่เหมือนกันให้เป็นตัวแปรหรือประเด็นเดียวกันซึ่งยังคงสาระสำคัญในแต่ละตัวแปรหรือ ประเด็นได้ครบถ้วน สำหรับตัวแปรหรือประเด็นที่ไม่เหมือนกัน ผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรทุกรายการ แล้วนำสังเคราะห์ใหม่เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกใน ประเทศไทยได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องจำนวน 122 ตัวแปร และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective – congruence : IOC) ของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มี ตัวแปรบางตัวที่ไม่สอดคล้อง จึงได้นำข้อมูลมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญได้จำนวนตัว แปร 121 ข้อ จากนั้นได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เดียวกับการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 30 ฉบับ เมื่อนำวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการ คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.996 จึงนำแบบสอบถามความ คิดเห็นไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิด มอนเตสซอริในประเทศไทย

ผู้วิจัยนำข้อมูลการไปทดลองใช้ (try out) ไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วย การคำนวณ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.996 จึงได้นำแบบสอบถามไป เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย จำนวน ทั้งสิ้น 130 โรง จำนวน 650 ฉบับ โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 650 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยสถิติวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ประเภทการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และได้สรุปเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ตามลำดับดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และครู/ผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมอนเตสซอรี 2 คน โดยแยกพิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งในปัจจุบัน และพื้นที่การศึกษา รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 650 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และ หาค่าร้อยละ (percentage) มีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพ	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	303	46.62
	- หญิง	347	53.38
	รวม	650	100
2	อายุ		
	- ไม่เกิน 30 ปี	70	10.77
	- 31 – 40 ปี	146	22.46
	- 41 - 50 ปี	349	53.69
	- 51 ปีขึ้นไป	85	13.08
	รวม	650	100
3	ระดับการศึกษา		
	- ปริญญาตรี	100	15.38
	- ปริญญาโท	532	81.85
	- ปริญญาเอก	18	2.77
	รวม	650	100

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อ	สถานภาพ	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
4	ตำแหน่งงานปัจจุบัน		
	- ผู้อำนวยการโรงเรียน	130	20
	- รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ	130	20
	- หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์วิชาชีพ	130	20
	- ครูผู้สอน/ผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการ มอนเตสซอรี	260	40
รวม		650	100
5	ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน	30	4.62
	- ไม่เกิน 5 ปี	39	6.00
	- 5-10 ปี	140	21.54
	- 11-20 ปี	273	42.00
	- 21-30 ปี	168	25.84
	- 31 ปี ขึ้นไป		
รวม		650	100
6	หน่วยงานที่โรงเรียนสังกัด		
	-โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.	570	87.69
	-โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน	80	12.31
รวม		650	100

จากตารางที่ 5 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมด้านเพศ พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิง จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 53.38 อายุของผู้ตอบ

แบบสอบถามอายุ 41- 50 ปีมากที่สุด จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 53.69 ระดับการศึกษา
วุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 532 คน คิดเป็นร้อยละ 81.85 ตำแหน่งงานปัจจุบัน
พบว่าครูผู้สอน/ผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมอนเตสซอรีมากที่สุด จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อย
ละ 40 ประสพการณ์ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียนอายุ 21- 30 ปีมากที่สุด จำนวน 273 คน คิดเป็น
ร้อยละ 42 และหน่วยงานที่โรงเรียนสังกัด คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน จำนวน 570 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.69

5.2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารจัดการ
โรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย วิเคราะห์จากค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติของตัวแปร
องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

(n = 650)

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	มีการจัดทำแผนกลยุทธ์/ แผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.03	0.87	มาก
2	ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียน	4.05	0.75	มาก
3	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ผ่านการอบรม ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงระดับปฐมวัยของมอนเตสซอรีสากล	3.96	0.82	มาก
4	มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.17	0.89	มาก
5	ปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ ในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.15	0.91	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6	มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ	3.93	0.90	มาก
7	แจ้งผู้ปกครองให้ทราบถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียนในการเข้าร่วมกับสังคมและชุมชน	3.85	0.91	มาก
8	มีการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ	4.00	0.84	มาก
9	วางแผนหลักสูตรของโรงเรียนที่ถูกสร้างขึ้น โดยหลักการมอนเตสซอริในทุกแง่มุม	3.96	0.88	มาก
10	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดมอนเตสซอริที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน	3.90	0.87	มาก
11	จัดทำหลักสูตรตามแนวคิดมอนเตสซอริที่ส่งเสริมความเป็นอิสระ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกและการค้นพบตัวเองของนักเรียน	3.62	0.99	มาก
12	มีแผนงาน/โครงการในการพัฒนาครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ	3.80	0.91	มาก
13	ส่งเสริมครูและบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริกับสมาคมมอนเตสซอริสากล (AMI : ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL) ซึ่งจัดโดยสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ	3.95	0.87	มาก
14	มีการจัดประชุมสัมมนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ	4.11	0.83	มาก
15	มีการนำคณะครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ ที่เป็น Best Practice ในประเทศไทย	3.95	0.82	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
16	มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.98	1.00	มาก
17	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน	4.11	0.99	มาก
18	ปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียน	4.15	0.96	มาก
19	บริหารงานบุคคลที่ สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.15	1.01	มาก
20	บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	3.99	0.91	มาก
21	บริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.02	0.81	มาก
22	บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	3.90	0.81	มาก
23	จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.08	0.81	มาก
24	กำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน	3.81	0.92	มาก
25	นำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพไปปฏิบัติจริง	3.87	0.84	มาก
26	กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางเลือก/การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	3.92	0.84	มาก
27	กำหนดบทบาทหน้าที่ และแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของครู และบุคลากรอย่างชัดเจน	3.96	0.84	มาก
28	สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติจริงในชั้นเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี	3.93	0.89	มาก
29	จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้กับเด็กนักเรียน	3.97	0.88	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	ได้รับการพัฒนาในองค์กรครบทุกด้าน			
30	สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	4.19	0.80	มาก
31	มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ	4.06	0.76	มาก
32	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และเป้าหมายของการศึกษาทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	3.92	0.86	มาก
33	ผู้บริหารทั้งระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้ประสบความสำเร็จ	4.01	0.86	มาก
34	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.07	0.94	มาก
35	ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.16	0.85	มาก
36	กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	3.99	0.91	มาก
37	กำหนดคุณลักษณะครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.11	0.77	มาก
38	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหารจัดการและนำไปสู่เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้สำเร็จ	4.04	0.89	มาก
39	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการบริหารสามารถนำหลักการการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด	4.04	0.89	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มอนเตสซอริมาสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
40	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูและบุคลากรในโรงเรียน	3.99	0.86	มาก
41	สนับสนุนครูในการเข้ารับการอบรมความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ จากวิทยากรตามแนวคิดมอนเตสซอริอย่างสม่ำเสมอ	4.11	0.83	มาก
42	ให้ผลตอบแทน/รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอริ	4.18	0.87	มาก
43	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	0.79	มาก
44	ส่งเสริมให้ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้ของนักเรียน	4.15	0.80	มาก
45	ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ	3.96	0.90	มาก
46	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนสามารถทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.94	0.82	มาก
47	กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุ่มเทเอาใจใส่ในการทำงาน	4.09	0.74	มาก
48	กำหนดมาตรฐานในการทำงานของครูและบุคลากร	4.02	0.84	มาก
49	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีขวัญกำลังใจในการทำงาน	4.06	0.85	มาก
50	พัฒนาครูและบุคลากรทุกคนให้สามารถให้คำแนะนำนักเรียนได้	4.17	0.92	มาก
51	กระตุ้นส่งเสริมให้ครูมีความช่างสังเกตเอาใจใส่และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้	4.17	0.71	มาก
52	ส่งเสริมให้ครูมีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน	4.22	0.82	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
53	ส่งเสริมให้ครูให้เกียรติและเป็นมิตรต่อนักเรียน	4.27	0.82	มาก
54	กระตุ้นให้ครูรับรู้และใส่ใจพัฒนาการของผู้เรียน	4.01	0.83	มาก
55	ส่งเสริมครูได้ช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง	4.16	0.73	มาก
56	กระตุ้นครูให้มีการบันทึกพัฒนาการและผลงานของนักเรียนแต่ละคน	4.13	0.85	มาก
57	สนับสนุนให้ครูได้ใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ	4.31	0.84	มาก
58	ส่งเสริมการใช้สื่อที่มีมาตรฐานตามแนวคิดมอนเตสซอริและสามารถจัดทำสื่อในบางกลุ่มประสบการณ์ได้ด้วยตนเอง	4.05	0.90	มาก
59	ควรมีการจัดหาจัดทำและบำรุงรักษาสื่อตามแนวคิดมอนเตสซอริให้คงสภาพสมบูรณ์ครบถ้วนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	3.97	0.82	มาก
60	จัดสื่ออุปกรณ์ที่มีความประณีตสวยงาม สะอาด ปลอดภัยและพร้อมใช้งาน	4.04	0.89	มาก
61	ส่งเสริมให้ครูสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาผลิตสื่อตามแนวคิดมอนเตสซอริให้กับนักเรียนได้	4.04	0.79	มาก
62	ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริที่มีขนาดเหมาะสมกับมือของเด็กในแต่ละวัย	3.97	0.85	มาก
63	จัดสื่ออุปกรณ์และจัดกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอริที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน	4.08	0.86	มาก
64	จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีการเรียนรู้และมีการปฏิบัติจริงร่วมกัน	4.10	0.85	มาก
65	มีกำหนดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์ตามหมวดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริไว้อย่างชัดเจน	4.07	0.83	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
66	จัดสรรงบประมาณในการจัดประชุมและการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน	3.95	0.89	มาก
67	จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยมีหมวดประสบการณ์ครบทั้ง 5 หมวด คือ หมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวดคณิตศาสตร์ และหมวดกิจกรรมเสริมประสบการณ์	3.95	0.86	มาก
68	มีการจัดเรียงอุปกรณ์ภายในห้องเรียน จะต้องจัดเรียงจากบนลงล่าง ง่ายไปหายากและจากซ้ายไปขวาอย่างเป็นระบบระเบียบ	4.15	0.89	มาก
69	จัดพื้นที่ทำงานในห้องเรียนที่อำนวยความสะดวกให้กับเด็กในการเลือกพื้นที่บนโต๊ะทำงาน หรือนั่งพื้น โดยใช้เสื่อหรือพรม	4.16	0.84	มาก
70	จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ต้องโปร่งสะอาด มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือกงานได้ด้วยตนเอง	3.90	0.96	มาก
71	จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	3.96	0.80	มาก
72	ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.09	0.86	มาก
73	จัดชั้นเรียนในแต่ละห้องเรียน โดยมีการคละกันทั้งเพศและอายุ	4.16	0.88	มาก
74	มีการกำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อผู้เรียนให้เหมาะสม	4.05	0.84	มาก
75	จัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนพัฒนาการของเด็กและส่งเสริมความรับผิดชอบในตนเอง	4.09	0.84	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
76	มีการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการรู้จักการแบ่งปันและมีมารยาทในการอยู่ร่วมกัน	3.99	0.93	มาก
77	ออกแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนในแต่ละวัน โดยใช้เวลาอย่างเหมาะสม 3 ชั่วโมงต่อเนื่องกัน รวมถึงการจัดการเรียนรู้โครงการพิเศษต่างๆ ซึ่งรวมอยู่ในช่วงเวลานี้	4.20	0.88	มาก
78	มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ที่มีลักษณะเฉพาะ และมีกิจกรรม ที่ต้องลงมือทำด้วยตนเอง	4.11	0.93	มาก
79	ใช้กระบวนการรายงานความคืบหน้าพัฒนาการของนักเรียนที่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดมอนเตสซอรี	4.15	0.79	มาก
80	ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีชั้นวางสำหรับการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ หยิบใช้ง่าย	3.92	0.84	มาก
81	จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีความสงบ ร่มรื่น เป็นธรรมชาติ	3.86	0.97	มาก
82	จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	3.86	1.05	มาก
83	มีการติดตามนักเรียนที่มีการพัฒนาการช้าอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.86	มาก
84	มีการวางแผนและกำหนดแนวทางการนิเทศการสอนไว้อย่างชัดเจน	4.04	0.88	มาก
85	มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจถึงบทบาทของผู้ที่จะทำการนิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างชัดเจน	3.99	0.92	มาก
86	มีการสนับสนุนส่งเสริมการทำงานของครูและบุคลากรอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง สม่ำเสมอทุกหมวดประสบการณ์	3.83	0.85	มาก
87	บันทึกผลการนิเทศเป็นลายลักษณ์อักษรและนำข้อมูลไปปรับปรุงและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	3.95	0.79	มาก
88	ใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.15	0.95	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
89	ใช้แบบสังเกตการณ์ทำงานของเด็กเป็นรายบุคคล เป็นเครื่องมือของครูสำหรับการประเมินผู้เรียน	3.91	0.91	มาก
90	สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนวางแผนการประเมินร่วมกัน	4.10	0.99	มาก
91	รายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีแก่ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.14	0.86	มาก
92	สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้วิธีวัดและประเมินผลตามสภาพจริงตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.02	0.76	มาก
93	จัดเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.03	0.86	มาก
94	ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ถูกหลักการและประสบความสำเร็จ	3.95	0.83	มาก
95	เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.05	0.90	มาก
96	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีเพื่อสร้างแรงจูงใจของครูและบุคลากรอย่างความสม่ำเสมอ	4.09	0.85	มาก
97	จัดทำแผนงานโครงการความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและชุมชน	4.10	0.83	มาก
98	หาแนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านงบประมาณและสื่อ	3.78	0.87	มาก
99	มีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน	3.90	0.77	มาก
100	มีการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ผู้ปกครองและชุมชน	4.11	0.79	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
101	ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มาเป็นวิทยากรหรืออาสาสมัครเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีเชี่ยวชาญตามหมวดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้กับนักเรียน	4.14	0.82	มาก
102	มีการประสานงานเชิญชวนโรงเรียนให้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.09	0.76	มาก
103	มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน	3.98	0.91	มาก
104	สร้างบรรยากาศแบบครอบครัวภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความรู้สึกการอยู่ร่วมกันกับชุมชน	4.18	0.78	มาก
105	มีเครือข่ายโรงเรียนทางเลือกที่ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.11	0.77	มาก
106	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนเครือข่ายด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.00	0.76	มาก
107	มีการขอความอนุเคราะห์ครูผู้เชี่ยวชาญของเครือข่าย ให้ความรู้แก่ครูในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรีเป็นรายบุคคลและกลุ่มอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.87	มาก
108	ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเครือข่ายที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.09	0.76	มาก
109	มีการศึกษาดูงานโรงเรียนเครือข่าย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้	3.85	0.79	มาก
110	ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรท้องถิ่น และชุมชน	3.69	0.93	มาก
111	เน้นการมีส่วนร่วมและร่วมรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม	4.11	0.78	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
112	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีระบบการวางแผน การจัดหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร จัดสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมต่างๆอย่างชัดเจนและประสบผลสำเร็จ จนได้รับความสนใจจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน	4.23	0.78	มาก
113	ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันดูแลและจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนอย่างถูกต้อง	4.27	0.68	มาก
114	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	3.99	0.76	มาก
115	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน	4.19	0.87	มาก
116	มีการประชาสัมพันธ์และชี้แจงภารกิจ บทบาท หน้าที่ รูปแบบการจัดการศึกษา แก่ชุมชน สังคม อย่างทั่วถึง	4.08	0.76	มาก
117	ให้ความร่วมมือจัดทำหลักสูตรกับคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.05	0.86	มาก
118	มีการคัดเลือกครูที่จบหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีความรู้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยตรง	4.14	0.89	มาก
119	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นเครือข่าย เพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.22	0.81	มาก
120	มีการเผยแพร่ความรู้ หลักการ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง	3.95	0.85	มาก

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
121	สร้างความเข้าใจ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริให้กว้างขวาง ทั่วถึง ครอบคลุมโรงเรียนทั่วประเทศ ทั้งโรงเรียนภาครัฐและภาคเอกชน	3.93	0.82	มาก
	รวม	4.03	0.82	มาก

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมของตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ทั้ง 121 ตัวแปร พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับมากมีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) เท่ากับ 4.03 แสดงว่าในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย อยู่ในระดับมาก และพบว่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมเท่ากับ 0.82 หมายความว่า การกระจายข้อมูลความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย อยู่ในระดับ 4 ในลักษณะนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ใกล้เคียงกัน

เมื่อได้วิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายตัวแปรขององค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทยทั้ง 121 ตัวแปร พบว่า ระดับความสำคัญของตัวแปรอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) อยู่ระหว่าง 3.62 – 4.33 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.68 - 1.05 โดยข้อคำถามที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) สูงที่สุดคือ ข้อที่ 43 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) เท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.79 และข้อคำถามที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ต่ำสุด คือข้อ 11 จัดทำหลักสูตรตามแนวคิดมอนเตสซอริที่ส่งเสริมความเป็นอิสระ ส่งเสริมการเรียนรู้

เชิงรุกและการค้นพบตัวเองของนักเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) เท่ากับ 3.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.99

5.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 “เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย” คำถามวิจัยข้อที่ 1 “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยเป็นอย่างไร” และสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยเป็นพหุองค์ประกอบ” ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูงคือ สถิติวิเคราะห์ตัวประกอบ (factor analysis) ประเภทการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยจัดกระทำข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.3.1 ทดสอบความเหมาะสม ความเพียงพอ และแมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งพิจารณาจากสถิติทดสอบสองค่า คือ

1.ค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) โดยดูค่า KMO ที่มีค่าเท่ากับ 0.920 (เข้าใกล้หนึ่ง) และมีค่ามากกว่า 0.5 หมายถึงขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม

2.ค่าที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ของ Bartlett's Test of Sphericity ;

H_0 : ตัวแปรการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทยไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กัน

โดยพิจารณาจากค่า Chi - Square และการมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ .05 (Sig \leq 0.05) ว่ายอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน ได้ผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 7 ค่า KMO and Bartlett's Test of Sphericity

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	.951
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square	74741.266
df	7260
Sig	.000

จากตารางที่ 7 พบว่าค่า KMO (Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ 0.951 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 121 ตัวแปรของการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย เป็นข้อมูลที่มีความเพียงพอและมีความเหมาะสมสามารถใช้สถิติการวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ระดับดีมาก ทั้งนี้เพราะค่า KMO มีค่ามากกว่า 0.5 และเข้าใกล้ 1 และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบในลักษณะเดียวกัน คือ ค่า Chi – Square = 74741.266 ค่า significance = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ซึ่งแสดงว่าค่าเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ทั้ง 121 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันทำให้ข้อมูลนี้ไปวิเคราะห์ตัวประกอบ(factor analysis) ได้

5.3.2 ทำการสกัดปัจจัย (Factor Extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ใช้การสกัดองค์ประกอบ (factor extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (principle component analysis: PCA) ที่มีการหมุนแกนปัจจัยแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีการหมุนแกนองค์ประกอบแบบ แวริแมกซ์ (varimax rotation) เพื่อให้ความแปรปรวนของค่าน้ำหนักภายในองค์ประกอบเดียวกันมีค่ามากที่สุด และการกระจายตัวของค่าน้ำหนักมากที่สุด ทำให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีความชัดเจนยิ่งขึ้นในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งข้อตกลงเบื้องต้นในการกำหนดเลือกองค์ประกอบสำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ดังนี้

1. มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเป็นไปตามที่แธร์และคณะ กล่าวว่า น้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเป็นค่าน้ำหนักที่มีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (practically significant)
2. มีค่าไอเกน (eigenvalues) ที่มีค่ามากกว่า 1 ตามเกณฑ์ของไคเซอร์ (Kaiser's criterion)

3. มีตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบจำนวนตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป เมื่อพิจารณาตามข้อตกลงดังกล่าว พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหาร

ตารางที่ 8 องค์ประกอบค่าความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	34.204	28.268	28.268	34.204	28.268	28.268	13.819	11.420	11.420
2	10.994	9.086	37.354	10.994	9.086	37.354	12.261	10.133	21.554
3	7.025	5.806	43.160	7.025	5.806	43.160	11.829	9.776	31.330
4	5.448	4.503	47.662	5.448	4.503	47.662	7.459	6.164	37.494
5	5.261	4.348	52.010	5.261	4.348	52.010	5.373	4.440	41.935
6	3.590	2.967	54.977	3.590	2.967	54.977	4.170	3.446	45.381

จากตารางที่ 8 พบว่า เมื่อพิจารณาเฉพาะองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ที่มีค่าความแปรปรวนหรือค่าไอเกน (eigenvalues) ที่มีค่ามากกว่า 1 ขึ้นไป ได้จำนวนองค์ประกอบ(component) ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ค่าร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) ระหว่าง 3.446 - 11.420 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมร้อยละ(Cumulative %) เท่ากับร้อยละ 45.381 นำองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรหรือค่าไอเกน (eigenvalues) เท่ากับ 1 ขึ้นไป ตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser) จำนวน 6 องค์ประกอบไปหมุนแกนแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีการหมุนแกนองค์ประกอบแบบแวร์แมกซ์ (Varimax rotation) เพื่อให้ตัวแปรสัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่เด่นชัด และสรุปเป็นองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ทั้งนี้ในการพิจารณาว่าเป็น 1 องค์ประกอบ ใช้เกณฑ์คัดเลือกตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.60 ขึ้นไป⁷⁹ และมีจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบนั้นๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปร

⁷⁹ Howard B. Lee, Aadraw L. Comrey, **A First Course in Factor Analysis 2nd ed.** (Hillsdale, N.J.: Lawrence Erlbaum Association, Publishers, 1998), 204.

สังเกต ซึ่งพบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 55 ตัวแปร คือ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 55, 62, 64, 65, 67, 69, 70, 72, 74, 79, 80, 88, 90, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 101 และ 103 ส่วนตัวแปรที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงถูกตัดออกจำนวน 66 ตัวแปร ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบสอดคล้องกับการวิเคราะห์เอกสาร (documentary study) การสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย (Thesis Analysis) การสัมภาษณ์ผู้ทรงวุฒิ (interview)

สำหรับองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ 6 องค์ประกอบ ซึ่งหมั่นแกนแล้ว องค์ประกอบที่ 1 มีค่าไอเกน (eigenvalues) สูงสุดเท่ากับ 13.819 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 11.420 องค์ประกอบที่ 2 มีค่าไอเกน (eigenvalues) สูงสุดเท่ากับ 12.261 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมด ได้ร้อยละ 10.133 องค์ประกอบที่ 3 มีค่าไอเกน (eigenvalues) สูงสุดเท่ากับ 11.829 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมด ได้ร้อยละ 9.776 องค์ประกอบที่ 4 มีค่าไอเกน (eigenvalues) สูงสุดเท่ากับ 7.459 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมด ได้ร้อยละ 6.164 องค์ประกอบที่ 5 มีค่าไอเกน (eigenvalues) สูงสุดเท่ากับ 5.373 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมด ได้ร้อยละ 4.440 องค์ประกอบที่ 6 มีค่าไอเกน (eigenvalues) สูงสุดเท่ากับ 4.170 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมด ได้ร้อยละ 3.446 สำหรับค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์สามารถอธิบายรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

องค์ประกอบที่	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
1	14	0.608 – 0.753
2	18	0.606 – 0.808
3	10	0.617 – 0.743
4	6	0.603 – 0.798
5	4	0.608 – 0.702
6	3	0.602 – 0.746
รวม	55	0.602 – 0.808

จากตารางที่ 9 พบว่า องค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1	มีจำนวนตัวแปร 14 ตัวแปร	มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง	0.608 – 0.753
องค์ประกอบที่ 2	มีจำนวนตัวแปร 18 ตัวแปร	มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง	0.606 – 0.808
องค์ประกอบที่ 3	มีจำนวนตัวแปร 10 ตัวแปร	มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง	0.617 – 0.743
องค์ประกอบที่ 4	มีจำนวนตัวแปร 6 ตัวแปร	มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง	0.603 – 0.798
องค์ประกอบที่ 5	มีจำนวนตัวแปร 4 ตัวแปร	มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง	0.608 – 0.702
องค์ประกอบที่ 6	มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร	มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง	0.602 – 0.746
รวมจำนวนตัวแปรทั้ง 55 ตัวแปร			มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.602 – 0.808

ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 1

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	32	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และเป้าหมายของการศึกษาทางเลือก ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ	0.753
2	33	ผู้บริหารทั้งระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริให้ประสบผลสำเร็จ	0.736
3	39	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการบริหารสามารถนำหลักการการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริมาสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.720
4	34	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริอย่างถูกต้องและเหมาะสม	0.712
5	35	ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันตามแนวคิดมอนเตสซอริ	0.708
6	41	สนับสนุนครูในการเข้ารับการอบรมความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ จากวิทยากรตามแนวคิดมอนเตสซอริอย่างสม่ำเสมอ	0.690
7	37	กำหนดคุณลักษณะครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ	0.680

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
8	31	มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ	0.659
9	40	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูและบุคลากรในโรงเรียน	0.651
10	38	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหารจัดการและนำไปสู่เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้สำเร็จ	0.643
11	29	จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้กับเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาในองค์รวมครบทุกด้าน	0.638
12	36	กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.630
13	30	สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	0.618
14	55	ส่งเสริมครูได้ช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง	0.608
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			13.819
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance)			11.420
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative percent)			11.420

จากตารางที่ 10 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 มีจำนวนตัวแปร 14 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.608 – 0.753 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 13.819 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 11.420 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 11.420 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 14 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ได้ร้อยละ 11.420 และเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) กับองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับ 1 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 1 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสำเร็จขององค์การ ระบบการบริหารงานของโรงเรียน การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อนำมาประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีเพื่อ

เป็นแนวทางการปฏิบัติงานในอนาคตขององค์การ ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 1 ว่า “ภารกิจ มอนเตสซอรี”

ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 2

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	19	บริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี	0.808
2	20	บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี	0.808
3	5	ปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.798
4	6	มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.781
5	18	ปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียน	0.781
6	8	มีการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.770
7	17	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน	0.760
8	4	มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.750
9	3	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ผ่านการอบรม ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงระดับปฐมวัยของมอนเตสซอรีสากล	0.727
10	16	มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวง-ศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	0.723
11	7	แจ้งผู้ปกครองให้ทราบถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียนในการเข้าร่วมกับสังคมและชุมชน	0.720

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
12	13	ส่งเสริมครูและบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีกับสมาคมมอนเตสซอรีสากล (AMI : ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL) ซึ่งจัดโดยสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ	0.712
13	14	มีการจัดประชุมสัมมนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.696
14	2	ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียน	0.683
15	9	วางแผนหลักสูตรของโรงเรียนที่ถูกสร้างขึ้น โดยหลักการมอนเตสซอรีในทุกแง่มุม	0.672
16	12	มีแผนงาน/โครงการในการพัฒนาครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.656
17	10	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดมอนเตสซอรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน	0.641
18	1	มีการจัดทำแผนกลยุทธ์/ แผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.606
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			12.261
ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance)			10.133
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative percent)			21.554

จากตารางที่ 11 พบว่า องค์ประกอบที่ 2 มีจำนวนตัวแปร 18 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.606 – 0.808 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 12.261 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 10.133 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 21.554 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 18 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ได้ร้อยละ 10.133 และเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) กับองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับ 2 และเมื่อ

พิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การพิจารณาหาทางเลือก เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์องค์การ ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 2 ว่า “นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา”

ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 3

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	67	จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยมีหมวด ประสบการณ์ครบทั้ง 5 หมวด คือ หมวดชีวิตประจำวัน หมวด ประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวดคณิตศาสตร์ และหมวดกิจกรรม เสริมประสบการณ์	0.743
2	70	จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ต้องโปร่งสะอาด มีพื้นที่ใน การทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือก งานได้ด้วยตนเอง	0.723
3	74	มีการกำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อผู้เรียนให้ เหมาะสม	0.696
4	65	มีกำหนดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์ตามหมวดประสบการณ์การ เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีไว้อย่างชัดเจน	0.693
5	64	จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของโรงเรียนได้มี ส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีการเรียนรู้และมีการปฏิบัติจริงร่วมกัน	0.667
6	72	ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตาม แนวคิดมอนเตสซอรี	0.667
7	79	ใช้กระบวนการรายงานความคืบหน้าพัฒนาการของนักเรียนที่ สอดคล้องกับหลักการแนวคิดมอนเตสซอรี	0.655
8	69	จัดพื้นที่ทำงานในห้องเรียนที่อำนวยความสะดวกให้กับเด็กในการ เลือกพื้นที่บนโต๊ะทำงาน หรือนั่งพื้น โดยใช้เสื่อหรือพรม	0.635

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
9	80	ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีชั้นวางสำหรับการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ หยิบใช้ง่าย	0.631
10	62	ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่มีขนาดเหมาะสมกับมือของเด็กในแต่ละวัย	0.617
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			11.829
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance)			9.776
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative percent)			31.330

จากตารางที่ 12 พบว่า องค์ประกอบที่ 3 มีจำนวนตัวแปร 10 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.617 – 0.743 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 11.829 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 9.776 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 31.330 ลักษณะเช่นนี้ แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 10 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ได้ร้อยละ 9.776 และเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) กับองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับ 3 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 3 ว่า “การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้”

ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 4

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	96	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรีเพื่อสร้างแรงจูงใจของครูและบุคลากรอย่างความ สม่ำเสมอ	0.798
2	97	จัดทำแผนงานโครงการความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและชุมชน	
3	95	เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้านการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.727
4	98	หาแนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนและช่วยเหลือ จากผู้ปกครองและชุมชนในด้านงบประมาณและสื่อ	0.686
5	94	ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรีที่ถูกต้องหลักการและประสบความสำเร็จ	0.629
6	93	จัดเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและ เป็นธรรมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.603
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			7.459
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance)			6.164
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative percent)			37.494

จากตารางที่ 13 พบว่า องค์ประกอบที่ 4 มีจำนวนตัวแปร 6 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปร
ในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.603 – 0.798 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ
7.459 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 6.164 และค่า
ร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 37.494 ลักษณะเช่นนี้
แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้
สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีใน
ประเทศไทย ได้ร้อยละ 6.164 และเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) กับ
องค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับ 4 และเมื่อ
พิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับขวัญกำลังใจที่ผู้บริหาร
จะต้องเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาเพราะถ้าการบำรุงขวัญที่ดีจะทำให้มีการสร้างผลงานที่มีคุณภาพ
ให้แก่หน่วยงาน จึงต้องมีการเสริมสร้างขวัญและบำรุงขวัญของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อรักษาเสถียรภาพ

ของผู้ปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับสูงตามความต้องการ และส่งผลไปถึงประสิทธิภาพของงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 4 ว่า “การสร้างขวัญและกำลังใจ ”

ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 5

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
1	88	ใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.702
2	103	มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน	0.690
3	90	สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนวางแผนการประเมินร่วมกัน	0.671
4	101	ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มาเป็นวิทยากรหรืออาสาสมัครเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีเชี่ยวชาญตามหมวดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้กับนักเรียน	0.608
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			5.373
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance)			4.440
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative percent)			41.935

จากตารางที่ 14 พบว่า องค์ประกอบที่ 5 มีจำนวนตัวแปร 4 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.608 - 0.702 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 5.373 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 4.440 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 41.935 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ได้ร้อยละ 4.440 และเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) กับ

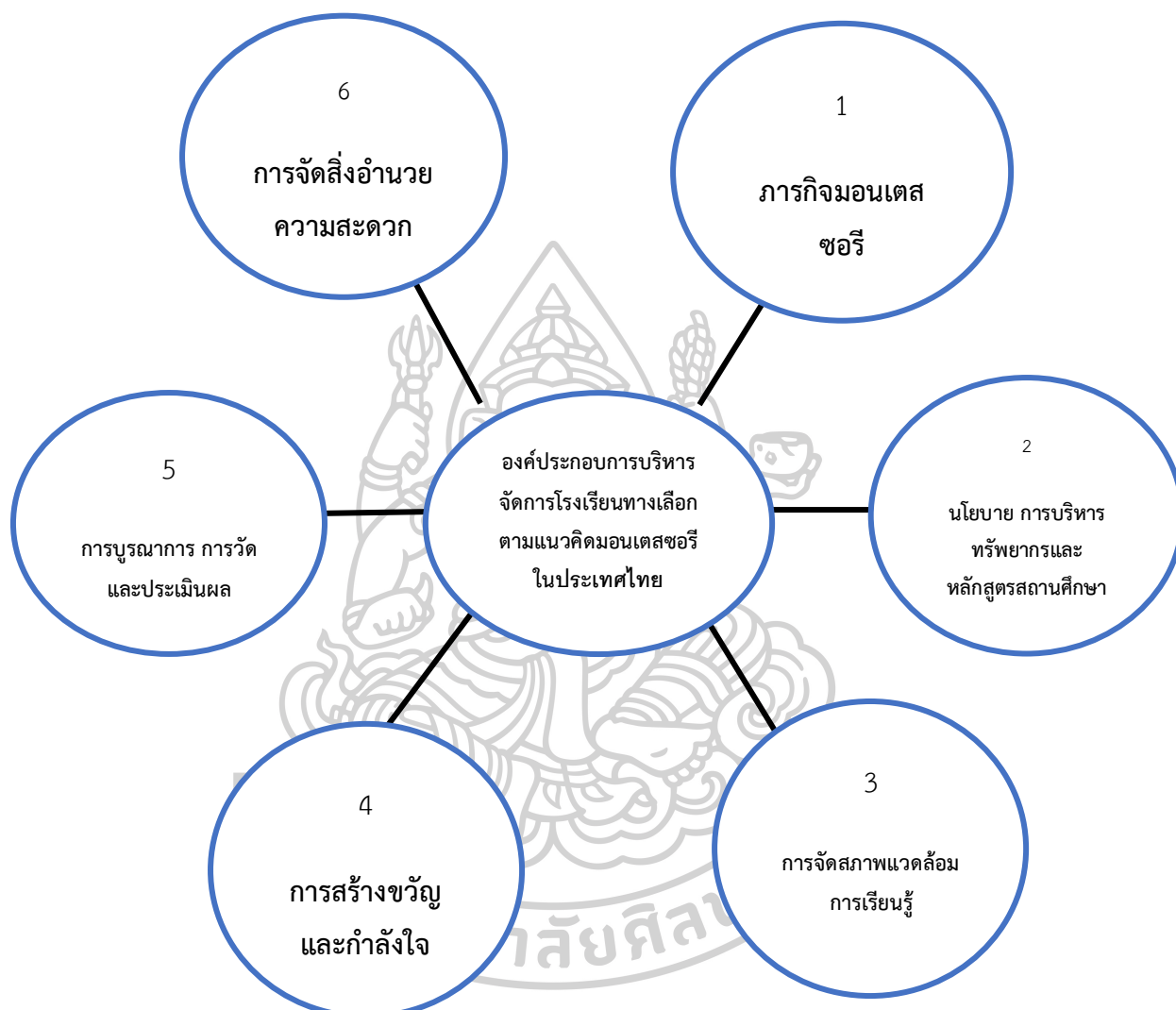
องค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับ 5 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 5 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับกระบวนการหรือขั้นตอนทักษะกระบวนการ โดยใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 5 ว่า “การบูรณาการ การวัดและประเมินผล”

ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 6

อันดับ	ตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
1	22	บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.746
2	24	กำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน	0.698
3	23	จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	0.602
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			3.446
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance)			2.753
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative percent)			45.381

จากตารางที่ 15 พบว่า องค์ประกอบที่ 6 มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.602 – 0.746 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 3.446 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percent of variance) เท่ากับ 2.753 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percent) เท่ากับ 45.381 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ได้ร้อยละ 2.753 และเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) กับองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบแล้ว องค์ประกอบนี้มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับ 6 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 6 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 6 ว่า “การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก”

จากการวิเคราะห์ข้างต้น องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี
ในประเทศไทย

จากแผนภาพที่ 3 องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ผู้วิจัยขอสรุปนิยามแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภารกิจมอนเตสซอรี หมายถึงภารกิจหรือสิ่งที่องค์กรจะต้องดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

องค์ประกอบที่ 2 นโยบาย การบริหารทรัพยากรทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง นโยบาย กระบวนการวางแผน การใช้ทรัพยากร รวมถึงการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ในการดำเนินงานขององค์กรซึ่งจะนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หมายถึง การใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง กลไกในการขับเคลื่อนความรู้สึกที่ดีให้กับบุคลากร การช่วยเหลือเกื้อกูล โดยผ่านการปฏิบัติงานในองค์กรอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งสร้างกิจกรรมที่สามารถสร้างความผูกพันทางความรู้สึกระหว่างบุคลากรกับองค์กรไว้ด้วยกันที่มีเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรลดแรงกดดันทางจิตใจให้มีความรู้สึกผ่อนคลาย ความรู้สึกเป็นมิตร ความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย

องค์ประกอบที่ 5 การบูรณาการ การวัดและประเมินผล หมายถึง การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในการถ่ายทอดประสบการณ์ วิธีการวัดและประเมินผลทางการปฏิบัติงานของบุคลากรในเรื่องความสามารถในการทำงานไปจนถึงศักยภาพที่ช่วยให้องค์กรได้รู้ พัฒนา หรือปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การให้บริการช่วยเหลือผู้เรียนโดยตรง ในการเลือก การจัดหา การหาความรู้และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการให้บริการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับองค์กรที่ให้บริการ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย

2.1 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลข้อค้นพบ คือ องค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ จากตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมายืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย ด้วยวิธีการประเมินโดยใช้แบบยืนยันองค์ประกอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามแนวมอนเตสซอริ จำนวน 3 คน พิจารณายืนยันองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง (Accuracy) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และ ด้านความเป็น

ประโยชน์ (Utility)⁸⁰ ผลการตรวจยืนยันโดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %) สรุปดังรายละเอียดตารางที่ 16 – 20 ดังนี้

ตารางที่ 16 ค่าความถี่และค่าร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย: ความถูกต้อง (Accuracy)

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย:	ความถูกต้อง			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ภารกิจมอนเตสซอรี	5	100.00	0	0.00
1) จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้กับเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาในองค์รวมครบทุกด้าน				
2) สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน				
3) มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ				
4) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และเป้าหมายของการศึกษาทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี				
5) ผู้บริหารทุกระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้ประสบผลสำเร็จ				
6) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอย่างถูกต้องและเหมาะสม				

⁸⁰ G. F. Madaus, M.S. Scriven, and D.I. Stufflebeam, **Evaluation Education Model Viewpoint on Education and Human Service Evaluation** (Boston: Kluwer Nijhoff, 1983), 399 - 402.

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย:	ความถูกต้อง			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7) ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้ให้เชื่อมโยง ความรู้จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และ สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันตามแนวคิด มอนเตสซอรี				
8) กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัติ เจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรี	5	100.00	0	0.00
9) กำหนดคุณลักษณะครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี				
10) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหาร จัดการและนำไปสู่เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรีได้สำเร็จ				
11) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการบริหารสามารถนำหลักการ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีมาสู่การ ปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
12) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญ กำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูและบุคลากรในโรงเรียน				
13) สนับสนุนครูในการเข้ารับการอบรมความรู้และ ประสบการณ์ใหม่ๆจากวิทยากรตามแนวคิด มอนเตสซอรีอย่างสม่ำเสมอ				
14) ให้ผลตอบแทน/รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครู และบุคลากรที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิด มอนเตสซอรี				

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย:	ความถูกต้อง			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2. นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตร สถานศึกษา 1) มีการจัดทำแผนกลยุทธ์/ แผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก ตาม แนวคิดมอนเตสซอรี ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร โรงเรียน	5	100.00	0	0.00
3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ผ่านการ อบรม ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงระดับปฐมวัยของ มอนเตสซอรีสากล 4) มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียน ทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี 5) ปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้ของ กระทรวงศึกษาธิการในการบริหารจัดการโรงเรียน ทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี 6) มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรี 7) แจ้งผู้ปกครองให้ทราบถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียน ในการเข้าร่วมกับสังคมและชุมชน 8) มีการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA เป็น เครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรี 9) วางแผนหลักสูตรของโรงเรียนที่ถูกสร้างขึ้น โดย หลักการมอนเตสซอรีในทุกแง่มุม	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย:	ความถูกต้อง			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>10) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดมอนเตสซอรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน</p> <p>11) มีแผนงาน/โครงการในการพัฒนาครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>				
<p>12) ส่งเสริมครูและบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีกับสมาคมมอนเตสซอรีสากล (AMI : ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL) ซึ่งจัดโดยสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ</p> <p>13) มีการจัดประชุมสัมมนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>14) มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>15) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน</p> <p>16) ปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียน</p> <p>17) บริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>18) บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความถูกต้อง			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 1) ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่มี ขนาดเหมาะสมกับมือของเด็กในแต่ละวัย 2) จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของ โรงเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีการเรียนรู้และม การปฏิบัติจริงร่วมกัน 3) มีกำหนดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์ตามหมวด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีไว้ อย่างชัดเจน 4) จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยมี หมวดประสบการณ์ครบทั้ง 5 หมวด คือ หมวด ชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวด คณิตศาสตร์ และหมวดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) จัดพื้นที่ทำงานในห้องเรียนที่อำนวยความสะดวก ให้กับเด็กในการเลือกพื้นที่ บนโต๊ะทำงาน หรือนั่งพื้น โดยใช้เสื่อหรือพรม 6) จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ต้องโปร่ง สะอาด มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือกงานได้ด้วยตนเอง 7) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี 8) มีการกำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อ ผู้เรียนให้เหมาะสม	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความถูกต้อง			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9) ใช้กระบวนการรายงานความคืบหน้าพัฒนาการของ นักเรียน ที่สอดคล้องกับหลักการแนวคิด มอนเตสซอรี	5	100.00	0	0.00
10) ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี มี ชั้นวางสำหรับการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ หยิบใช้ง่าย				
4. การสร้างขวัญและกำลังใจ	5	100.00	0	0.00
1) จัดเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่าง เหมาะสมและเป็นธรรมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี				
2) ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรี ที่ถูกหลักการและประสบ ความสำเร็จ				
3) เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้าน การจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี				
4) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรีเพื่อสร้างแรงจูงใจของครูและ บุคลากรอย่างความสม่ำเสมอ				
5) จัดทำแผนงานโครงการความร่วมมือระหว่าง ผู้ปกครองและชุมชน				
6) หาแนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุน และช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนในด้าน งบประมาณและสื่อ				

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความถูกต้อง			
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. การบูรณาการ การวัดและประเมินผล 1) ใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนวางแผนการประเมินร่วมกัน 3) ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มาเป็นวิทยากรหรืออาสาสมัคร เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีเชี่ยวชาญตามหมวดประสบการณ์จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้กับนักเรียน 4) มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน	5	100.00	0	0.00
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 1) บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 3) กำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน	5	100.00	0	0.00

จากตารางที่ 16 ผู้ทรงเชี่ยวชาญได้พิจารณายืนยันว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทยมีความถูกต้อง (Accuracy) จำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 17 ค่าความถี่และค่าร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย : ความเหมาะสม (Propriety)

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเหมาะสม			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>1. ภารกิจมอนเตสซอรี</p> <p>1) จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้กับเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาในองค์รวมครบทุกด้าน</p> <p>2) สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน</p> <p>3) มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ</p> <p>4) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และเป้าหมายของการศึกษาทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>5) ผู้บริหารทั้งระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้ประสบผลสำเร็จ</p> <p>6) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>7) ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>8) กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกรตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเหมาะสม			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>9) กำหนดคุณลักษณะครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>10) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหาร จัดการและนำไปสู่เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรีได้สำเร็จ</p> <p>11) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการบริหารสามารถนำหลักการ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีมาสู่การ ปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>				
<p>12) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญ กำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูและบุคลากรในโรงเรียน</p> <p>13) สนับสนุนครูในการเข้ารับการอบรมความรู้และ ประสบการณ์ใหม่ๆ จากวิทยากรตามแนวคิด- มอนเตสซอรีอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>14) ให้ผลตอบแทน/รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครู และบุคลากร ที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิด มอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00
<p>2. นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>1) มีการจัดทำแผนกลยุทธ์/ แผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อจัดการศึกษาทางเลือกรตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก ตาม แนวคิดมอนเตสซอรี ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร โรงเรียน</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเหมาะสม			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ผ่านการอบรม ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงระดับปฐมวัยของมอนเตสซอรีสากล</p> <p>4) มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>5) ปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>6) มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>				
<p>7) แจ้งผู้ปกครองให้ทราบถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียนในการเข้าร่วมกับสังคมและชุมชน</p> <p>8) มีการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>9) วางแผนหลักสูตรของโรงเรียนที่ถูกสร้างขึ้น โดยหลักการมอนเตสซอรีในทุกแง่มุม</p> <p>10) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดมอนเตสซอรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน</p> <p>11) มีแผนงาน/โครงการในการพัฒนาครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย	ความเหมาะสม			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>12) ส่งเสริมครูและบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอริกับสมาคมมอนเตสซอริสากล (AMI : ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL) ซึ่งจัดโดยสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ</p> <p>13) มีการจัดประชุมสัมมนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ</p> <p>14) มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>15) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน</p>				
<p>16) ปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียน</p> <p>17) บริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ</p> <p>18) บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเหมาะสม			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 1) ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่มี ขนาดเหมาะสมกับมือของเด็กในแต่ละวัย 2) จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของ โรงเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีการเรียนรู้และม การปฏิบัติจริงร่วมกัน 3) มีกำหนดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์ตามหมวด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีไว้ อย่างชัดเจน 4) จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยมี หมวดประสบการณ์ครบทั้ง 5 หมวด คือ หมวด ชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวด คณิตศาสตร์ และหมวดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) จัดพื้นที่ทำงานในห้องเรียนที่อำนวยความสะดวก ให้กับเด็กในการเลือกพื้นที่ บนโต๊ะทำงาน หรือนั่งพื้น โดยใช้เสื่อหรือพรม	5	100.00	0	0.00
6) จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ต้องโปร่ง สะอาด มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือกงานได้ด้วยตนเอง 7) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี 8) มีการกำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อ ผู้เรียนให้เหมาะสม 9) ใช้กระบวนการรายงานความคืบหน้าพัฒนาการของ นักเรียนที่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดมอนเตสซอรี	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเหมาะสม			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10) ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี มี ชั้นวางสำหรับการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ หยิบใช้ง่าย				
4. การสร้างขวัญและกำลังใจ 1) จัดเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่าง เหมาะสมและเป็นธรรมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี 2) ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรี ที่ถูกหลักการและประสบความสำเร็จ 3) เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้าน การจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	5	100.00	0	0.00
4) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรีเพื่อสร้างแรงจูงใจของครูและ บุคลากรอย่างความสม่ำเสมอ 5) จัดทำแผนงานโครงการความร่วมมือระหว่าง ผู้ปกครองและชุมชน 6) หาแนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุน และช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนในด้าน งบประมาณและสื่อ				

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย	ความเหมาะสม			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. การบูรณาการ การวัดและประเมินผล 1) ใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ 2) สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนวางแผนการประเมินร่วมกัน 3) ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มาเป็นวิทยากรหรืออาสาสมัคร เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีเชี่ยวชาญตามหมวดประสบการณ์จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริให้กับนักเรียน 4) มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน	5	100.00	0	0.00
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 1) บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ 2) จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ 3) กำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน	5	100.00	0	0.00

จากตารางที่ 17 ผู้ทรงเชี่ยวชาญได้พิจารณายืนยันว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริในประเทศไทย มีความเหมาะสม (Propriety) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 18 ค่าความถี่และค่าร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย: ความเป็นไปได้ (Feasibility)

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นไปได้			
	เป็นไปได้		เป็นไปได้ไม่ได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>1. ภารกิจมอนเตสซอรี</p> <p>1) จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้กับเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาในองค์รวมครบทุกด้าน</p> <p>2) สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน</p> <p>3) มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ</p> <p>4) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และเป้าหมายของการศึกษาทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00
<p>5) ผู้บริหารทั้งระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้ประสบผลสำเร็จ</p> <p>6) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>7) ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นไปได้			
	เป็นไปได้		เป็นไปได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>8) กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>9) กำหนดคุณลักษณะครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>10) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหารจัดการและนำไปสู่เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้สำเร็จ</p> <p>11) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการบริหารสามารถนำหลักการการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีมาสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>12) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูและบุคลากรในโรงเรียน</p> <p>13) สนับสนุนครูในการเข้ารับการอบรมความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ จากวิทยากรตามแนวคิดมอนเตสซอรีอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>14) ให้ผลตอบแทน / รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากร ที่จัดการเรียนการสอน ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>				
<p>2. นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>1) มีการจัดทำแผนกลยุทธ์/ แผนพัฒนาคุณภาพเพื่อจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นไปได้			
	เป็นไปได้		เป็นไปได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียน</p> <p>3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ผ่านการอบรม ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงระดับปฐมวัยของมอนเตสซอรีสากล</p> <p>4) มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>5) ปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>6) มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>7) แจ้งผู้ปกครองให้ทราบถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียน ในการเข้าร่วมกับสังคมและชุมชน</p> <p>8) มีการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>9) วางแผนหลักสูตรของโรงเรียนที่ถูกสร้างขึ้น โดยหลักการมอนเตสซอรีในทุกแง่มุม</p>				
<p>10) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดมอนเตสซอรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน</p> <p>11) มีแผนงาน/โครงการในการพัฒนาครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นไปได้			
	เป็นไปได้		เป็นไปได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>12) ส่งเสริมครูและบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีกับสมาคมมอนเตสซอรีสากล (AMI : ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL) ซึ่งจัดโดยสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ</p> <p>13) มีการจัดประชุมสัมมนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>14) มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>15) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน</p> <p>16) ปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียน</p> <p>17) บริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>18) บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>				
<p>3. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้</p> <p>1) ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่มีขนาดเหมาะสมกับมือของเด็กในแต่ละวัย</p> <p>2) จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีการเรียนรู้และการปฏิบัติจริงร่วมกัน</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นไปได้			
	เป็นไปได้		เป็นไปได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>3) มีกำหนดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์ตามหมวด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีไว้ อย่างชัดเจน</p> <p>4) จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยมี หมวดประสบการณ์ครบทั้ง 5 หมวด คือ หมวด ชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวด คณิตศาสตร์ และหมวดกิจกรรมเสริมประสบการณ์</p> <p>5) จัดพื้นที่ทำงานในห้องเรียนที่อำนวยความสะดวก ให้กับเด็กในการเลือกพื้นที่ บนโต๊ะทำงาน หรือนั่งพื้น โดยใช้เสื่อหรือพรม</p> <p>6) จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ต้องโปร่ง สะอาด มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือกงานได้ด้วยตนเอง</p> <p>7) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>8) มีการกำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อ ผู้เรียนให้เหมาะสม</p>				
<p>9) ใช้กระบวนการรายงานความคืบหน้าพัฒนาการของ นักเรียนที่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>10) ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีชั้นวางสำหรับการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็น ระบบ หยิบใช้ง่าย</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นไปได้			
	เป็นไปได้		เป็นไปได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. การสร้างขวัญและกำลังใจ 1) จัดเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ที่ถูกหลักการและประสบความสำเร็จ 3) เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 4) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีเพื่อสร้างแรงจูงใจของครูและบุคลากรอย่างความสม่ำเสมอ 5) จัดทำแผนงานโครงการความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและชุมชน 6) หาแนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านงบประมาณและสื่อ	5	100.00	0	0.00
5. การบูรณาการ การวัดและประเมินผล 1) ใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนวางแผนการประเมินร่วมกัน 3) ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มาเป็นวิทยากรหรืออาสาสมัคร เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีเชี่ยวชาญตามหมวดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้กับนักเรียน	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นไปได้			
	เป็นไปได้		เป็นไปได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4) มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน				
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 1) บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 3) กำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน	5	100.00	0	0.00

ตารางที่ 18 ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณายืนยันว่าองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีความเป็นไปได้ (Feasibility) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 19 ค่าความถี่และค่าร้อยละและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย: ความเป็นประโยชน์ (Utility)

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นประโยชน์			
	เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>1. ภารกิจมอนเตสซอรี</p> <p>1) จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้กับเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาในองค์รวมครบทุกด้าน</p> <p>2) สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน</p> <p>3) มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ</p> <p>4) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และเป้าหมายของการศึกษาทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>5) ผู้บริหารทุกระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้ประสบผลสำเร็จ</p> <p>6) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>7) ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00
<p>8) กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นประโยชน์			
	เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>9) กำหนดคุณลักษณะครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>10) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหาร จัดการและนำไปสู่เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรีได้สำเร็จ</p> <p>11) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการบริหารสามารถนำหลักการ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีมาสู่การ ปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>12) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญ กำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูและบุคลากรในโรงเรียน</p> <p>13) สนับสนุนครูในการเข้ารับการอบรมความรู้ และประสบการณ์ใหม่ๆ จากวิทยากรตามแนวคิด มอนเตสซอรีอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>14) ให้ผลตอบแทน/รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครู และบุคลากร ที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิด มอนเตสซอรี</p>				
<p>2. นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>1) มีการจัดทำแผนกลยุทธ์/ แผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00
<p>2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก ตามแนวคิด มอนเตสซอรี ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียน</p> <p>3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ผ่านการ อบรม ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงระดับปฐมวัยของ มอนเตสซอรีสากล</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นประโยชน์			
	เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>4) มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียน ทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>5) ปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้ของ กระทรวงศึกษาธิการในการบริหารจัดการโรงเรียน ทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>6) มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>7) แจ้งผู้ปกครองให้ทราบถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียน ในการเข้าร่วมกับสังคมและชุมชน</p> <p>8) มีการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA เป็น เครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>9) วางแผนหลักสูตรของโรงเรียนที่ถูกสร้างขึ้น โดย หลักการมอนเตสซอรีในทุกแง่มุม</p> <p>10) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิด มอนเตสซอรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน</p> <p>11) มีแผนงาน/โครงการในการพัฒนาครู เพื่อการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>				

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นประโยชน์			
	เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<p>12) ส่งเสริมครูและบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีกับสมาคมมอนเตสซอรีสากล (AMI : ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL) ซึ่งจัดโดยสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ</p> <p>13) มีการจัดประชุมสัมมนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>14) มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>15) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน</p> <p>16) ปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียน</p> <p>17) บริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p> <p>18) บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี</p>	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นประโยชน์			
	เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 1) ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่มี ขนาดเหมาะสมกับมือของเด็กในแต่ละวัย 2) จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของ โรงเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีการเรียนรู้และม การปฏิบัติจริงร่วมกัน 3) มีกำหนดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์ตามหมวด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีไว้ อย่างชัดเจน 4) จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยมี หมวดประสบการณ์ครบทั้ง 5 หมวด คือ หมวด ชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวด คณิตศาสตร์ และหมวดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) จัดพื้นที่ทำงานในห้องเรียนที่อำนวยความสะดวก ให้กับเด็กในการเลือกพื้นที่ บนโต๊ะทำงาน หรือนั่งพื้น โดยใช้เสื่อหรือพรม 6) จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ต้องโปร่ง สะอาด มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือกงานได้ด้วยตนเอง 7) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี 8) มีการกำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อ ผู้เรียนให้เหมาะสม 9) ใช้กระบวนการรายงานความคืบหน้าพัฒนาการของ นักเรียน ที่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดมอนเตสซอรี	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นประโยชน์			
	เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10) ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี มี ชั้นวางสำหรับการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ หยิบใช้ง่าย	5	100.00	0	0.00
4. การสร้างขวัญและกำลังใจ 1) จัดเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่าง เหมาะสมและเป็นธรรมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี 2) ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรี ที่ถูกหลักการและประสบ ความสำเร็จ 3) เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้าน การจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 4) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรีเพื่อสร้างแรงจูงใจของครูและ บุคลากรอย่างความสม่ำเสมอ 5) จัดทำแผนงานโครงการความร่วมมือระหว่าง ผู้ปกครองและชุมชน 6) หาแนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุน และช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนในด้าน งบประมาณและสื่อ	5	100.00	0	0.00
5. การบูรณาการ การวัดและประเมินผล 1) ใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี 2) สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและ ครูผู้สอนวางแผนการประเมินร่วมกัน	5	100.00	0	0.00

องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตาม แนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย	ความเป็นประโยชน์			
	เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มาเป็น วิทยากรหรืออาสาสมัคร เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มี เชี่ยวชาญตามหมวดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดมอนเตสซอรีให้กับนักเรียน 4) มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ การจัดการเรียนรู้ของนักเรียน				
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 1) บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 3) กำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานอย่าง ชัดเจน	5	100.00	0	0.00

จากตารางที่ 19 ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณายืนยันว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียน
ทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีความเป็นประโยชน์ (Utility) จำนวน 5 คน คิด
เป็นร้อยละ 100

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยจำนวน 3 คน รวม 5 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า องค์กรประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) จำนวนรวม 5 คน คิดเป็นร้อยละ (%) 100 มีความเหมาะสม (Propriety) จำนวนรวม 5 คน คิดเป็นร้อยละ (%) 100 มีความเป็นไปได้ (Feasibility) จำนวนรวม 5 คน คิดเป็นร้อยละ (%) 100 และมีความเป็นประโยชน์ (Utility) จำนวนรวม 5 คน คิดเป็นร้อยละ (%) 100 ลักษณะนี้แสดงว่าโดยภาพรวม การยืนยันองค์กรประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยมีความถูกต้องครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ มีความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิด ตามกรอบการวิจัย โดยเห็นว่าทุกองค์ประกอบล้วนมีความสำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย 2) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.996 ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย จำนวน 130 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน 3) หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 1 คน และ 4) ครู/ผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมอนเตสซอรี 2 คน รวมโรงเรียนละ 5 คน ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 650 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 650 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ในการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในประเทศไทย คือ การวิเคราะห์เอกสาร (Document analysis) การสังเคราะห์งานวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลขั้นนี้ คือ แบบสอบถาม (Opinionnaire) ชนิดจัดลำดับคุณภาพห้าระดับแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) รวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ประเภทการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ผู้วิจัยประมวลผลข้อค้นพบการวิจัยครั้งนี้ คือ การกึ่งมอนเตสซอรี นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การสร้างขวัญและกำลังใจ การบูรณาการ การวัดและประเมินผล และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ใช้วิธีการยืนยันผลการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย” ซึ่งได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภารกิจมอนเตสซอรี 2) นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา 3) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ 5) การบูรณาการ การวัดและประเมินผล และ 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ภารกิจมอนเตสซอรี ประกอบด้วย 14 ตัวแปร คือ 1) จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้กับเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาในองค์รวมครบทุกด้าน 2) สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน 3) มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ 4) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และเป้าหมายของการศึกษาทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 5) ผู้บริหารทั้งระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้ประสบผลสำเร็จ 6) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอย่างถูกต้องและเหมาะสม 7) ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันตามแนวคิดมอนเตสซอรี 8) กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนคุณสมบัติจุดเด่นที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 9) กำหนดคุณลักษณะครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติจุดเด่นที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 10) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหารจัดการและนำไปสู่เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้สำเร็จ 11) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการบริหารสามารถนำหลักการการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีมาสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ 12) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูและบุคลากรในโรงเรียน 13) สนับสนุนครูในการเข้ารับการอบรมความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ จากวิทยากรตามแนวคิดมอนเตสซอรีอย่างสม่ำเสมอ 14) ส่งเสริมครูได้ช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง

1.2 นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 18 ตัวแปร คือ 1) มีการจัดทำแผนกลยุทธ์/ แผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอรีตามที่ได้รับ

มอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียน 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ผ่านการอบรม ได้รับประกาศนียบัตรขั้นสูงระดับปฐมวัยของมอนเตสซอรีสากล 4) มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี 5) ปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี 6) มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี 7) แจ้งผู้ปกครองให้ทราบถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียน ในการเข้าร่วมกับสังคมและชุมชน 8) มีการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี 9) วางแผนหลักสูตรของโรงเรียนที่ถูกสร้างขึ้น โดยหลักการมอนเตสซอรีในทุกแง่มุม 10) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดมอนเตสซอรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน 11) มีแผนงาน/โครงการในการพัฒนาครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 12) ส่งเสริมครูและบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีกับสมาคมมอนเตสซอรีสากล (AMI : ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL) ซึ่งจัดโดยสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ 13) มีการจัดประชุมสัมมนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 14) มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 15) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน 16) ปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียน 17) บริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 18) บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

1.3 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 10 ตัวแปร คือ 1) ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่มีขนาดเหมาะสมกับมือของเด็กในแต่ละวัย 2) จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีการเรียนรู้และมีการปฏิบัติจริงร่วมกัน 3) มีกำหนดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์ตามหมวดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีไว้อย่างชัดเจน 4) จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยมีหมวดประสบการณ์ครบทั้ง 5 หมวด คือ หมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวดคณิตศาสตร์ และหมวดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) จัดพื้นที่ทำงานในห้องเรียนที่อำนวยความสะดวกให้กับเด็กในการเลือกพื้นที่บนโต๊ะทำงาน หรือนั่งพื้น โดยใช้เสื่อหรือพรม 6) จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ต้องโปร่งสะอาด มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือกงานได้ด้วยตนเอง 7) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี 8) มีการ

กำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อผู้เรียนให้เหมาะสม 9) ใช้กระบวนการรายงานความคืบหน้าพัฒนาการของนักเรียนที่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดมอนเตสซอรี และ 10) ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีชิ้นงานสำหรับการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ หยิบใช้ง่าย

1.4 การสร้างขวัญและกำลังใจ ประกอบด้วย 6 ตัวแปร คือ 1) จัดเงินเดือนสวัสดิการ ค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ถูกต้องหลักการและประสบความสำเร็จ 3) เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 4) มีการประเมินผลการทำงานจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อสร้างแรงจูงใจของครูและบุคลากรอย่างความสม่ำเสมอ 5) จัดทำแผนงานโครงการความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและชุมชนหา และ 6) แนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านงบประมาณและสื่อ

1.5 การบูรณาการ การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ 1) ใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนวางแผนการประเมินร่วมกัน 3) ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มาเป็นวิทยากรหรืออาสาสมัครเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีเชี่ยวชาญตามหมวดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้กับนักเรียนและ 4) มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

1.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ 1) บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี และ 3) กำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน

2. การยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้คือ 1) ภารกิจมอนเตสซอรี 2) นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา 3) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ 5) การบูรณาการ การวัดและประเมินผล และ 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก โดยผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ไปยืนยันโดยวิธีอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ผลคือผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการ

โรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ครอบคลุมสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ และแนวคิดตามกรอบการวิจัย โดยทุกท่านลงความเห็น ว่า แต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ซึ่งในการบริหารของผู้บริหารแต่ละองค์ประกอบ ผู้บริหารควรจะต้องมีความรู้ ความสามารถทักษะในการบริหารสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลและระบบต่างๆ เพื่อกำหนดมาตรการและข้อปฏิบัติในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน รวมถึงการจัดระบบการบริหารงานของโรงเรียน การกำหนดวิสัยทัศน์ได้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคม จัดทำแผนงบประมาณที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารและบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการระดมแนวคิดเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาที่หลากหลาย การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น เมื่อพิจารณาแล้วทุกองค์ประกอบมีความซับซ้อนซึ่งไม่สามารถบริหารจัดการโดยลำพังได้ ต้องมองให้เห็นว่าทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อีกทั้งระดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและขนาดของแต่ละโรงเรียน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่เป็นข้อค้นพบเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย และสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ เพื่อความชัดเจนและนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภารกิจมอนเตสซอรี 2) นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา 3) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ 5) การบูรณาการ การวัดและประเมินผล และ 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้วิจัยมีความเห็นว่า องค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมตามเหตุผลของตัวแปรที่อธิบายคุณลักษณะของแต่ละองค์ประกอบได้ในแนวทางเดียวกัน ซึ่งสามารถแปลผลได้ตามเกณฑ์ มีความสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบจากการศึกษาผลงานวิจัยทั้งของนักวิชาการ นักบริหาร หน่วยงานและองค์การทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จากองค์ประกอบที่ได้ผู้บริหารต้องมีทักษะที่สำคัญ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การวางแผน การมีกระบวนการในการบริหาร ซึ่งทักษะเช่นนี้ผู้บริหารต้องเรียนรู้สร้างความเข้าใจ ผึกฝนให้เกิดทักษะ การใช้เทคนิควิธีการบริหารที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวได้ทันในสภาพแวดล้อมยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะการบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับเกือบทุกขั้นตอนของผู้บริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดสรรคนเข้าทำงาน การประสานงานการติดตามประเมินงานและการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับบริหารจัดการ ซึ่งถือว่าเป็นภาระอย่างหนึ่งของผู้บริหารที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ความยากง่ายของการบริหารจัดการนั้น อาจจะแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ ดังนั้นองค์ประกอบการบริหารจัดการจึงต้องมีความหลากหลาย มีความแตกต่างกัน บางครั้งอาจต้องใช้ความคิดส่วนตัว ประสบการณ์ ทักษะและความชำนาญ วิสัยทัศน์ การปฏิบัติภารกิจมอนเตสซอรี นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การสร้างขวัญและกำลังใจ การบูรณาการ การวัดและประเมินผล และ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งจากองค์ประกอบที่ได้สามารถอภิปรายผลในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภารกิจมอนเตสซอรี เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ซึ่งการกำหนดเป้าหมายการจัดการเป็นการแปรรูปภารกิจให้อยู่ในรูปของจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน และเฉพาะเจาะจง โดยที่วิสัยทัศน์ ทิศทาง และภารกิจขององค์กรจะถูกถ่ายทอดเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานที่สามารถวัดได้ การกำหนดเป้าหมายการจัดการชัดเจนและเป็นรูปธรรมจะมีประโยชน์คือ

ทำให้ผู้บริหารครูและบุคลากรถูกผลักดันให้ดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ สมาคมมอนเตสซอริสากล (Association Montessori Internationale : AMI) ได้อธิบายว่า การศึกษาแบบมอนเตสซอริสร้างความสามารถของเด็กให้กลายเป็นผู้ใหญ่ที่เต็มเต็มและมีประสิทธิผลที่สามารถมีส่วนร่วมในโลกได้ที่บ้าน ที่ทำงาน และในชุมชนของพวกเขา การสังเกตพัฒนาการมนุษย์ของมาเรียนตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ นำไปสู่แนวทางการศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาตามธรรมชาติของเด็กๆ โดยให้ทักษะและการสนับสนุนเพื่อบรรลุศักยภาพสูงสุดในชีวิต ด้วยรากฐานทางอารมณ์ พฤติกรรม และศีลธรรมที่เข้มแข็ง เด็กๆ จะกลายเป็นผู้เรียนที่มีแรงจูงใจ กระตือรือร้นและเป็นอิสระที่พร้อมสำหรับโลกแห่งความเป็นจริง ตามที่มาเรีย มอนเตสซอริ ได้กล่าวว่า “การศึกษาไม่ควรให้ความรู้เป็นส่วนใหญ่อีกต่อไป แต่ต้องให้เส้นทางใหม่ แสวงหาการปลดปล่อยศักยภาพของมนุษย์” และยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ อธิบายว่า การสอนตามแนวคิดมอนเตสซอริ เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ตามความสนใจ ความต้องการ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งการนำการสอนแบบมอนเตสซอริไปใช้ในโรงเรียน ทำให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไรท์ เอ็ม. แคธี (Wright M. Katy) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผู้บริหารโรงเรียนของรัฐกับการศึกษามอนเตสซอริ การวิจัยนี้ได้สำรวจความรู้และการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอริ และโปรแกรมมอนเตสซอริในเขตของตน เนื่องด้วยโปรแกรมมอนเตสซอริได้ขยายไปสู่โรงเรียนของรัฐ โดยได้สำรวจและพูดคุยเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยนี้พบว่า ผู้บริหารหลายคนต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอริที่ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นปรัชญาการศึกษา วิถีปฏิบัติ รวมถึงการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ยืนยันให้เห็นว่า ความรู้ของผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ เมื่อผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอริเพิ่มขึ้น การรับรู้เชิงบวกเกี่ยวกับการศึกษามอนเตสซอริก็เพิ่มขึ้น ความรู้ที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นปรัชญา แนวทางปฏิบัติและผลลัพธ์ ได้เพิ่มการสนับสนุนให้โปรแกรมมอนเตสซอริเป็นโปรแกรมสาธารณะที่จะต้องกระจาย/ขยายไปทั่วเขตการศึกษานี้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอมบา จูดิธ ซาเวซ ซาเลห์-ซิโพลโลนิ (Ambar Judith Chavez Saleh-Cipolloni) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของครูปฐมวัยมอนเตสซอริ อันเป็นผลมาจากการฝึกอบรมเฉพาะทาง ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมมอนเตสซอริเฉพาะส่งผลกระทบต่อมุมมองส่วนตัวของผู้เข้าร่วม/ครูต่อเด็กเล็ก การรับรู้บทบาทการ

สอนของพวกเขา และการแสดงของพวกเขาบ้างลู่ๆ เมื่อเทียบกับช่วงเริ่มต้นของการศึกษาหลังจากสี่ สัปดาห์ของการฝึกอบรมผู้เข้าร่วม / ครูได้ตระหนักถึงมุมมองการสร้างความรู้มากขึ้น พวกเขาแสดง การรับรู้ที่ไตร่ตรองมากขึ้นเกี่ยวกับบทบาทการสอนของพวกเขา และมีส่วนร่วมมากขึ้นในการตอบสนอง การอำนวยความสะดวก และมีการรบกวนต่อเด็กน้อยลง บทสรุปของการศึกษาว่าการฝึกอบรมการสอนและปรัชญาแบบมอนเตสซอรีสามารถปรับปรุงความสัมพันธ์เชิงคุณภาพของครูที่มีผลต่อการ เรียนรู้ของเด็กเล็ก นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ นวกชมน นิติมานพ และปณัฐชรรณ จารุชัยนิวัฒน์ ได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดการศึกษาตามแนวคิดของมอนเตสซอรีของเด็กอนุบาลใน โรงเรียนรศรณัฏฐ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารและการจัดการ ครูผู้สอนต้องจบด้านการสอนแนว มอนเตสซอรีโดยตรง เด็กมีแผนการเรียนเป็นของตนเอง พัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ส่งเสริมการทำงาน กับผู้ปกครองให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนแบบมอนเตสซอรี ด้านการจัดประสบการณ์ การ จัดการเรียนรู้ เป็นรายบุคคล เลือกกิจกรรมที่สนใจได้อย่างอิสระ ทำงานได้อย่างต่อเนื่องโดย ปราศจากการรบกวน และด้านคุณลักษณะเด็ก พบว่า ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม และด้านอารมณ์ จิตใจ ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 2 นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญหนึ่งในกระบวนการบริหารของผู้บริหาร เนื่องจากในการกำหนดนโยบายขององค์กรนั้น ต้องกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความเป็นจริงขององค์กรและสังคมเป็นสำคัญ เมื่อได้มีการ กำหนดนโยบายขององค์กรแล้ว จะต้องทำการกำหนดแผนงานขององค์กรเพื่อเป็นแนวทางไป ดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดขึ้นมาการดำเนินงานตามนโยบายขององค์กรว่าจะประสบ ความสำเร็จนั้นต้องสอดคล้องกับนโยบายที่ได้กำหนดไว้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนัก บริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้อธิบายว่า นวัตกรรมการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอรี เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบ องค์กรรวม เน้นความเป็นมนุษย์โดยมีมุมมองเรื่องโลก มนุษย์ และผลที่ได้กับผู้เรียนสัมพันธ์กัน ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี โดยได้ ดำเนินการโครงการพัฒนาการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอรี ระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรสมาคมมอน เตสซอรีสากล (Association Montessori Internationale : AMI) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับพัทธนันท์ ปาเป็ง ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิด

แบบมอนเตสซอรีของโรงเรียนระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ มีการดำเนินงานการบริหารวิชาการตามวงจร PDCA โดยครอบคลุมงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย พ.ศ. 2560 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านการประเมินพัฒนาการ และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรีที่มีการดำเนินงานตามวงจร PDCA มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและผ่านการประเมินความเหมาะสมแล้ว เมื่อนำไปใช้จะช่วยให้การดำเนินงานบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิภาพดีขึ้นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่ สอดคล้องกับ อริสรา อาลี (Arisara Ali) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนานโยบายการบริหารที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสำหรับศูนย์มอนเตสซอรีนานาชาติ ประเทศไทย การวิจัยเชิงสำรวจนี้ใช้เพื่อปรับปรุงนโยบายการบริหารที่ศูนย์มอนเตสซอรีนานาชาติ ประเทศไทย (International Montessori Center : IMC) ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ประเทศไทย เป้าหมายหลักของการศึกษาคือการรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและหน้าที่ในแต่ละวัน โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการดำเนินการตามนโยบายการบริหารที่ดีขึ้น โดยสรุป ผลการวิจัยได้เน้นย้ำถึงมุมมองที่เป็นประโยชน์หลายประการสำหรับชุมชนการบริหารเด็กปฐมวัยที่มีการศึกษาน้อย: ก) หน้าที่ของโรงเรียนมีความสำคัญต่อผู้ที่มีประสบการณ์เหล่านี้เป็นประจำ ข) ข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดมีค่าเมื่อรวบรวมผลตอบรับการปฏิบัติงานประจำวันของโรงเรียน ค) ความเหมือนและความแตกต่างในการป้อนข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยให้ผู้บริหารพัฒนามุมมององค์รวมมากขึ้นเกี่ยวกับการทำงานของโรงเรียน และ ง) ข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นเครื่องมืออันมีค่า สำหรับผู้ดูแล ระบบที่จะใช้ เมื่อพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณในการกำหนดนโยบายที่ตอบสนอง อย่างไรก็ตาม เป็นที่ชัดเจนว่างานวิจัยต้นฉบับนี้เป็นขั้นตอนที่มีคุณค่าในการปรับปรุงการดำเนินการตามนโยบายการบริหารในระดับอนุบาล นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ บาโบลิ อาซิซอลเลาะห์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบหลักของหลักสูตรในรูปแบบก่อนวัยเรียนของมอนเตสซอรี ซึ่งได้อธิบายดังนี้ มาเรีย มอนเตสซอรี แพทย์และปราชญ์ด้านการศึกษาอาจเป็นหนึ่งในนักทฤษฎีการศึกษาที่มีชื่อเสียงและโด่งดังที่สุดในสาขาการศึกษาก่อนวัยเรียน การวิจัยในปัจจุบันพยายามที่จะแยกแยะและชี้แจงองค์ประกอบหลักของหลักสูตรโดยอาศัยมุมมองของมอนเตสซอรี ในบทความนี้ อันดับแรก จะมีการกล่าวถึงพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษาก่อนวัยเรียนจากมุมมองของมอนเตสซอรี จากนั้นจึงวิเคราะห์แนวคิดหลักของการศึกษาในทฤษฎีนี้ และใช้วิธีการพรรณนา-วิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์นี้ ในที่สุด องค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตรก่อนวัยเรียนจะถูกตรวจสอบจากมุมมองของมัน มอนเตสซอรีถือว่าวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาก่อนวัย

เรียนคือการพัฒนาและการเติบโตของความเป็นอิสระและการได้มาซึ่งทักษะส่วนบุคคลและทางสังคม เธอเสนอให้สอนตนเอง การประเมินตนเอง และการพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้

องค์ประกอบที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมเด็กหรือผู้เรียนให้ได้พัฒนาศักยภาพอย่างสูงสุด ดังนั้นผู้บริหาร ครู และบุคลากร จะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งผลต่อผลสำเร็จตามเป้าหมายการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรี สอดคล้องกับแนวคิดของนักสกร อาร์ (Napatsakorn. R.) ได้อธิบายว่า การจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีเป็นการจัดสภาพการเรียนรู้สำหรับเด็ก โดยมีครูเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมือนบ้าน และเป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้เสรีภาพแก่เด็ก ให้คำปรึกษาและกระตุ้นให้เด็กคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้ใช้จิตใจสัมผัสสิ่งแวดล้อม โดยครูคำนึง ถึงความสนใจ ความต้องการและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ของเด็กและยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการจัดการสอนแบบมอนเตสซอรีจะคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ จัดสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์ให้เด็กได้ฝึกทักษะกลไกผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า รู้จักควบคุมการทำงานด้วยตัวเอง สอดคล้องแนวคิดของจิระพันธ์ พูลพัฒน์ ที่อธิบายว่า การสอนแบบมอนเตสซอรีเป็นการสอนที่ให้อิสระแก่เด็ก เด็กสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากสภาพแวดล้อมที่ครูจัดให้ไว้ในห้อง มีหลักการคือ การพัฒนาเด็กให้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยไม่เน้นให้เด็กเรียนรู้แบบท่องจำ ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการเล่นของเด็ก โดยครูที่เลี้ยงเป็นผู้แนะนำและสาธิตอุปกรณ์การเล่นในครั้งแรก และให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเล่นเข้าไปซ้ำมา ตามความชอบของเด็กจะส่งผลให้เด็กมีสมาธิ มีวินัยในตนเอง และมีพัฒนาการที่ดีขึ้นและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพที่ดีต่อไป และสอดคล้องกับสำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ ที่ได้ให้แนวคิดโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning: BBL) กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ระดับปฐมวัย. การเตรียมสิ่งแวดล้อม (The Prepared Environment) ดังนี้ ในห้องเรียนมอนเตสซอรี จะจัดสภาพแวดล้อม ดังนี้ จัดอุปกรณ์เป็น 4 หมวด และกิจกรรมเสริมเกี่ยวกับโลก ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ดนตรี กีฬา อุปกรณ์สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน อุปกรณ์เป็นของจริงหรือใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติ ไม่ใช่พลาสติก อุปกรณ์มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก จัดอุปกรณ์เป็นระบบระเบียบ เรียงลำดับความยากง่าย จากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง มีที่วางประจำ ชั้นวางควรเป็นชั้นโล่ง สูงไม่เกินระดับสายตาเด็ก อุปกรณ์ต้องสมบูรณ์ พร้อมใช้ ไม่ชำรุด ดูแลให้สะอาด ถ้าอุปกรณ์แตกหักหรือมีไม่ครบ ควรนำออกไปจากชั้นวางจัดห้องให้สะอาด เรียบร้อย มีพื้นที่สะดวกต่อการทำกิจกรรมรายบุคคล กลุ่มย่อย บรรยากาศน่าอยู่ นอกห้องเรียนให้มีแหล่งเรียนรู้ เช่น สนามเด็กเล่น ที่เล่นน้ำ

เล่นทราย สวนหย่อม สวนป่า ไม้ดอก ไม้ประดับ ห้องต่างๆ ในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้โรงเรียน นอกจากนี้ ยังสอดคลองงานวิจัยของ เวนโดลิน เจ แม็ค (Gwendolyn J Mak) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของมอนเตสซอริสมัยใหม่ โดยการรวบรวมแนวคิด/คำตอบของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับองค์ประกอบของมอนเตสซอริ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของมอนเตสซอริสมัยใหม่ ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมที่เตรียมไว้อย่างดี บอกความพร้อมของห้องเรียนที่สอดคล้องกับมุมมองหรือแนวปฏิบัติตามเจตนาของ กลุ่มสังคมมอนเตสซอริอเมริกัน (American Montessori Society : AMS) เป็นห้องเรียนที่บ่งชี้ความเป็นอิสระ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนี้ จะครอบคลุมตัวอาคาร ภายในและภายนอกห้องเรียน พื้นที่สำหรับนักเรียนที่จะเก็บอุปกรณ์กลางแจ้ง รวมถึงบรรยากาศที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เช่น พฤติกรรมของครู ความสงบหรือการใช้เสียงที่เงียบของคณะครู ซึ่งมอนเตสซอริสมัยใหม่หลายแห่งจะจัดพื้นที่เฉพาะให้นักเรียนแก้ไขข้อขัดแย้งเอง
2. สื่ออุปกรณ์มีขนาดเล็กเหมาะสมกับนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิมาลี มาตอส (Nimali Matos) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของปฏิสัมพันธ์ของครูต่อการจัดการชั้นเรียนในสิ่งแวดล้อมมอนเตสซอริ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่าครูที่ได้รับการอบรมอาจมีความรู้และประสบการณ์มากขึ้นในการจัดการห้องเรียนที่ดีขึ้นและยังมีความสามารถในการทำงานภายใต้แนวทางและหลักการของมอนเตสซอริมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคลองกับ แอน ดี. ซัตตัน (Ann D. Sutton) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง มุมมองเกี่ยวกับมอนเตสซอริ : การสอบถาม ครู การสนทนา และความยั่งยืนงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับครูมอนเตสซอริที่มีประสิทธิภาพและขยายบริบทของหัวข้อโดยการตรวจสอบการจัดเรียงทฤษฎีมอนเตสซอริให้สอดคล้องกับทฤษฎีท้องถิ่น ทฤษฎีความยั่งยืน นักวิจัยหลักทั้งหมด 20 คนลงความเห็นว่สาระสำคัญของมอนเตสซอริคือตอนที่มอนเตสซอริกลายเป็นวิถีชีวิต กระบวนการ หัวใจของปรัชญามอนเตสซอริคือการเคารพและการเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อม ความคิดของความเคารพในตนเองและผู้อื่น การแสดงความเคารพที่เด็กและผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อกัน มุมมองของมอนเตสซอริ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ความเป็นสถานที่ที่เด็ก ๆ มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ บทบาทสำคัญของครูคือสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ให้เด็ก ผู้ปกครองได้ให้แนวคิดว่ครูมอนเตสซอริที่มีประสิทธิภาพคือ คนที่สามารถใช้แนวคิดมอนเตสซอริในห้องเรียนของพวกเขา คุณลักษณะหลักของครูมอนเตสซอริที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถในการไว้วางใจ, ฝึกทักษะการสังเกตอย่างเฉียบแหลม, และพัฒนาสติ, ความเข้าใจ

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรมีหัวใจสำคัญอยู่ที่ความรู้สึกของความเป็นมนุษย์ เพราะทุกย่อมมีเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่าเทียมกัน แม้ว่าจะอยู่ในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกน้องที่คอยตอบสนองต่อคำสั่งของหัวหน้างาน ซึ่งบางครั้งจะมีแรงกดดัน ความเครียดเรื่องคุณภาพของงาน ความขัดแย้งระหว่างเพื่อนร่วมงาน และ

ปัญหาส่วนอื่นๆ อีกมากมายทำให้องค์กรต่างๆ ได้แนวคิดที่จะให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขพร้อมกับสามารถลดความกังวลอื่นๆ ลงไปด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจซึ่งเป็นรากฐานของสภาวะจิตใจของบุคคลที่แสดงออกด้วยความสนใจ หรือกระตือรือร้นในการทำงาน ขวัญและกำลังใจ เป็นเสมือนแก่นแท้ของความรู้สึกรักที่จะอุทิศกายและใจในการทำงานให้กับองค์กร ถ้าสมาชิกในองค์กรใดมีขวัญและกำลังใจต่ำ ผลการทำงานนั้นก็มักจะล้มเหลว หรือไม่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับวิลเลียม เจ แอนเดอร์สัน (William J Anderson II) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเติบโตและวิวัฒนาการของโรงเรียนอวาโตชามอนเตสซอรี ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาและการนำมอนเตสซอรีไปปฏิบัติในโรงเรียนของรัฐในเขตการศึกษาอวาโตชา เป้าหมายของการศึกษาคั้งนี้คือการเห็นภาพการเติบโตของโรงเรียน ที่จะเป็นตัวอย่างของชุมชนโรงเรียนของรัฐที่สามารถริเริ่มและนำวิธีการมอนเตสซอรีไปใช้ร่วมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่วางแผนจะดำเนินการโรงเรียนมอนเตสซอรีอีกด้วย โรงเรียนได้สร้างวัฒนธรรม โดยมีแนวคิดเพื่อการเติบโตพัฒนาสำหรับนักเรียน บุคลากรและผู้ใหญ่ 3. โรงเรียนได้จัดเวลาสำหรับการพัฒนาวิชาชีพและการฝึกสอนของครู รวมถึงการฝึกสอนฝึกอบรมของครู เพื่อปรับปรุงการสอนของครูและลดความแปรปรวนในห้องเรียน และสอดคล้องกับ ดาเมเซีย เดนิช สตาร์ลิง (DaMesia Denise Starling) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความถูกต้องของการดำเนินการโครงการอนุบาลมอนเตสซอรีของประถมศึกษาเมือง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของการดำเนินการโครงการอนุบาลมอนเตสซอรีของประถมศึกษาเมือง ได้แก่ : 1. การสนับสนุนด้านการบริหารและการสร้างขีดความสามารถสำหรับโครงการอนุบาลมอนเตสซอรีนี้ นั่นคือผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจำเป็นต้องมีการพัฒนา 2. ความพร้อมของสื่อและทรัพยากรมอนเตสซอรีขั้นสูง ซึ่งจำเป็นต้องมีเพิ่มเติม เพื่อรองรับการเรียนรู้ของนักเรียนที่ทำงานเหนือระดับชั้น คือต้องมีบทเรียนส่วนขยาย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการของผู้เรียนต่อไป 3. การฝึกสอนโดยเพื่อนสนับสนุนครูมือใหม่ โดยการแนะนำ เป็นพี่เลี้ยง เป็นการพัฒนาความร่วมมือของผู้ร่วมงาน โดยให้ครูที่มีประสบการณ์เป็นโค้ชให้คำแนะนำครูมือใหม่ นอกจากนี้ ความสำเร็จของครูจะมากขึ้นโดยการสังเกตครูที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ วิธีการสอน วิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน ส่งผลการเติบโตและส่งผลให้ทักษะการทำงานร่วมกันแข็งแกร่งขึ้น 4. การนำวิธีมอนเตสซอรีไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง แม่นยำและสม่ำเสมอ ความรู้ความเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด 5. การพัฒนาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและตรงเป้าหมาย ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมมือกันทำงาน/ทำงานเป็นทีม โดยมีเป้าหมายตามปรัชญามอนเตสซอรี นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้อธิบายโครงการมอนเตสซอรีนี้ว่ามีกิจกรรม 3 วัน โดยการอภิปราย สาธิต แบ่งปันความคิดเห็น การให้ความรู้ตามปรัชญาการศึกษา แผนการสอน การสร้างสื่อและทรัพยากรมอนเตสซอรี ประสิทธิภาพในการเตรียมครูและผู้บริหารโดยการวิธีมอนเตสซอรี การเพิ่มทักษะและกลยุทธ์ที่ครูและผู้บริหารมอนเตสซอรีใช้ ได้แก่การวางแผนบทเรียนและการนำเสนอเนื้อหา

ที่เป็นผลจากการเสริมสร้างผู้เรียน ครูช่วยกันเขียนแผนการสอน ซึ่งการทำงานร่วมกันขณะเขียนแผนการสอน สามารถช่วยให้ครูที่เป็นผู้สนับสนุน ให้ความสนใจว่าบทเรียนตรงตามมาตรฐาน ทั้งปรัชญาตามแนวคิดมอนเตสซอรีและตรงตามวัตถุประสงค์ของรัฐ แนวทางที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสที่นักเรียนมอนเตสซอรีทุกคนจะประสบความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสการประสบความสำเร็จทางวิชาการในชั้นประถมศึกษาในปัดไป การฝึกอบรมช่วยจัดการกับอุปสรรคต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กของครู เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารและผู้ปกครอง ในทางตรงข้าม มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้เรียน โครงการได้ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สรุปโครงการนี้ช่วยปรับปรุงคุณภาพการสอน ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของครูและผู้บริหาร และช่วยปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แอมบา จูดิธ ซาเวซ ซาเลห์-ซิโพลโลนี (Ambar Judith Chavez Saleh-Cipolloni) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของครูปฐมวัยมอนเตสซอรี อันเป็นผลมาจากการฝึกอบรมเฉพาะทาง ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมมอนเตสซอรีเฉพาะส่งผลกระทบต่อมุมมองส่วนตัวของผู้เข้าร่วม/ครูต่อเด็กเล็ก การรับรู้บทบาทการสอนของพวกเขา และการแสดงของพวกเขาต่อกัน เมื่อเทียบกับช่วงเริ่มต้นของการศึกษาหลังจากสี่สัปดาห์ของการฝึกอบรมผู้เข้าร่วม / ครูได้ตระหนักถึงมุมมองการสร้างความรู้มากขึ้น พวกเขาแสดงการรับรู้ที่ไตร่ตรองมากขึ้นเกี่ยวกับบทบาทการสอนของพวกเขา และมีส่วนร่วมมากขึ้นการตอบสนองการอำนวยความสะดวก และมีการรบกวนต่อเด็กลดลง บทสรุปของการศึกษาว่าการฝึกอบรมการสอนและปรัชญาแบบมอนเตสซอรีสามารถปรับปรุงความสัมพันธ์เชิงคุณภาพของครูที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก

องค์ประกอบที่ 5 การบูรณาการ การวัดและประเมินผล ถือเป็นเครื่องมือสำคัญขององค์กรที่ช่วยชี้วัดความสำเร็จได้ การประเมินนี้เป็นวิธีการวัดผลทางการปฏิบัติงานของพนักงานทั้งในเรื่องความสามารถในการทำงานไปจนถึงศักยภาพที่ช่วยให้บริษัทประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น แล้วการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้ยังถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางอาชีพ ที่สำคัญขององค์กรด้วย ดังเช่น สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้แนวคิดที่ ครูที่สอนแบบมอนเตสซอรี บทบาทหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งคือ ประเมินผลการดำเนินงานประจำภาค หรือประจำปี เพื่อรายงานการพัฒนาเด็กให้ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ และนำผลการประเมินมาวางแผน แก้ไข พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สอดคล้องกับทฤษฎีหลักของนักการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) ของกระทรวงศึกษาธิการ การนำหลักสูตรการสอนแบบมอนเตสซอรีมาใช้ในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้ 1) ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายศึกษาทฤษฎี หลักการสอนแบบมอนเตสซอรี อภิปราย

ซักถาม ให้มีความรู้และความเข้าใจ และตัดสินใจเลือก ปรัชญา แนวคิด วิธีการที่จะใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 2) วิเคราะห์หลักสูตรการสอนแบบมอนเตลซอรี (อายุ 3-6 ปี) กับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรการสอนแบบมอนเตลซอรี สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ ควรปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมอะไรให้ครอบคลุมกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ 3) กำหนดนโยบาย จัดทำ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี ในการจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตลซอรี 4) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) โดยใช้ทฤษฎี หลักการ วิธีการจัดประสบการณ์แบบมอนเตลซอรี หรือนำทฤษฎี หลักการ วิธีการสอนมาบูรณาการกับหลักการ วิธีการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

องค์ประกอบที่ 6 การจัดสิ่งแวดล้อมความสะดวก เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบโรงเรียนทางเลือกจะต้องจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมความสะดวก ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของเด็กแต่ละคน เพราะจะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้มีการ พัฒนาการการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง กระณีการ์ บัณฑ์ ได้ทำการศึกษา วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับโครงการบริหารจัดการมอนเตลซอรีในโรงเรียนไทย ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาตัวบ่งชี้มีส่วนสนับสนุนสำหรับโครงการบริหารจัดการมอนเตลซอรี ในโรงเรียนไทยอย่างมาก ตัวชี้วัดสี่ด้านคุณภาพ ได้แก่ 1. ผู้ใหญ่เตรียมพร้อมมอนเตลซอรี 2. การเตรียมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 3. การวางแผน การดำเนินการและการประเมิน หลักสูตร มอนเตลซอรี 4. ความมุ่งมั่นในการปรับปรุง วิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำและการสนับสนุนเด็ก โดยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เตรียมไว้เป็นพื้นที่ที่สำคัญที่สุด โดยสภาพแวดล้อมมีความสวยงาม การดูแลรักษาอย่างดี มีระเบียบและจัดให้มีสิ่งจูงใจให้ทำกิจกรรม ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของตัวบ่งชี้หลักในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) สิ่งแวดล้อมถูกจัดระเบียบตามหลักการของมอนเตลซอรีและเสนอโอกาส ในการเรียนรู้ที่หลากหลายและในร่ม/กลางแจ้ง 2) ครูใช้กระบวนการรายงานความก้าวหน้าของ นักเรียนที่ เข้ากันได้กับหลักการมอนเตลซอรี 3) ครูใช้การสังเกตเป็นเครื่องมือสำคัญในการไต่ตรอง และการวางแผนโปรแกรม และ 4) โรงเรียนสนับสนุนภารกิจมอนเตลซอรีที่กว้างขึ้นและดำเนินการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ได้อภิปรายผลการวิจัยโดยอธิบายแนวคิดตั้งนี้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เตรียมไว้เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับต้นๆ ที่มีประสิทธิผลของตัวบ่งชี้สำหรับโปรแกรมการจัดการมอนเตลซอรีในโรงเรียนไทย สภาพแวดล้อมที่เตรียมไว้จะต้องเต็มไปด้วยแรงจูงใจที่ให้ความ

สนใจในการทำกิจกรรมและเชิญชวนให้เด็กทำประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งเด็กสามารถพัฒนาได้เต็มที่ โดยอาศัยประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม ในการช่วยเหลือ เด็ก ผู้ใหญ่ต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้พวกเขาพัฒนาได้อย่างอิสระ ตามที่มอนเตสซอริค้นพบว่าการศึกษาไม่ใช่สิ่งที่ครูทำ แต่เป็นกระบวนการทางธรรมชาติที่พัฒนาตามธรรมชาติในมนุษย์ ซึ่งมาจากประสบการณ์ที่เด็กทำกับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมจะต้องเป็นสิ่งมีชีวิต ควบคุมโดยสติปัญญาที่สูงกว่า ซึ่งจัดโดยผู้ใหญ่ที่พร้อมสำหรับภารกิจของเด็ก สภาพแวดล้อมแบบมอนเตสซอริในห้องเรียนไทยเติบโตจากห้องเรียนด้อยพัฒนาไปสู่ห้องเรียนที่ได้รับการดูแลอย่างดีด้วยความสะอาดและเป็นระเบียบ โดยนำเสนอวัสดุทรัพยากร และกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนา ดังนั้น สิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่สวยงาม ได้รับการดูแลอย่างดี มีระเบียบ และเป็นสิ่งล่อใจให้ทำกิจกรรม และ จัดตามหลักการของมอนเตสซอริ และ ให้โอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในร่ม และ กลางแจ้ง โครงการมอนเตสซอริในโรงเรียนไทยได้รับการยอมรับจากชุมชนโรงเรียนเป็นอย่างดี แนวคิดของมอนเตสซอริเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เตรียมไว้คือทุกสิ่งที่เด็กสัมผัสจะอำนวยความสะดวกและเพิ่มการเรียนรู้และสำรวจอย่างอิสระให้เกิดประโยชน์สูงสุด สภาพแวดล้อมที่สงบและมีระเบียบนี้มีการเคลื่อนไหวและกิจกรรมมากมาย เด็กๆ มีโอกาสที่จะเลือกและทำกิจกรรมต่างๆ ตามจังหวะของตนเอง พวกเขาได้รับประสบการณ์จากการผสมผสานระหว่างอิสรภาพและความมีวินัยในตนเองตามคำแนะนำของสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของครูคือต้องเป็นผู้ที่มีการสังเกต เพราะการสังเกตเป็นรากฐานที่สำคัญของวิธีมอนเตสซอริ ทำให้ครูสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กได้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการฝึกมอนเตสซอริ นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มุนินทร์ นวลเนตร และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ด้วยการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอริ การศึกษาผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการอย่างเป็นอิสระ ทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่อยากทำกิจกรรมและผลงานที่แปลกใหม่ เด็กจะต้องใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์อย่างมาก ในการสร้างสรรค์ผลงานรวมทั้งการที่เด็กได้สรุปผลงานของตนเอง ซึ่งเกิดจากความคิดจินตนาการของเด็กแต่ละคนผสมผสานกับประสบการณ์เดิมและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว เป็นนวัตกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากการศึกษาอย่างลุ่มลึก และเป็นเรื่องที่เด็กสนใจอยากเรียนรู้โดยการเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการกำหนดเวลาตามความต้องการของเด็ก ครูควรนำสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือ ภาพ วิดีโอ การออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน การเชิญวิทยากร

ภายนอกมาให้ความรู้ เพื่อให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละเรื่องที่จะเรียนในโครงการนั้นๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กๆเกิดกระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานได้ด้วยตนเองและสามารถนำความรู้ที่ไปต่อยอดยังผลงานศิลปะของตนเองได้การจัดกิจกรรม นอกจากนั้นครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในด้านต่างๆ ครูควรจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง

ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

ผลการตรวจสอบการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย โดยวิธีอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบตรวจสอบยืนยันจำนวน 5 คน ผลการตรวจสอบยืนยันพบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เป็นพหุองค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภารกิจมอนเตสซอรี 2) นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา 3) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ 5) การบูรณาการ การวัดและประเมินผล และ 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับองค์ประกอบหลัก

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย เป็นผู้มีอุดมการณ์ในการจัดการศึกษา ได้บริหารจัดการโรงเรียนโดยจัดการประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ยอดเยี่ยม ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กแบบองค์รวม มีการทำงานเป็นทีม สามารถการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ได้ค้นพบที่เป็นประโยชน์ที่เป็นองค์ความรู้ด้านองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรีเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ส่งเสริมพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสามารถนำองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ไปใช้ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ตามเป้าหมาย
2. ผู้บริหารการศึกษาทุกภาคส่วน สามารถส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร นำองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีไปใช้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างสูงสุด รวมถึงการพัฒนากิจการศึกษิตตามแนวคิดมอนเตสซอรีทั้งในประเทศไทยและอาเซียนให้เกิดขึ้นกว้างขวางยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้องค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย มีการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร จึงเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคตดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนโยบาย และกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อสรุปองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้เพิ่มขึ้น
2. ทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในสังกัดอื่นๆ และ/หรือระดับอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาโรงเรียนในสังกัดนั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรณิการ์ บัทท์. “การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับโครงการบริหารจัดการมอนเตสซอรีในโรงเรียนไทย”.

วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2561.

กิติชัย วงศ์ศิลปะกุล. “การบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.

2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563.

จรีพร นาคสัมฤทธิ์. “กระบวนการบริหารโรงเรียนทางเลือก”. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญา

ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

จีระพันธุ์ พูลพัฒน์. แนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอรีที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม

2563. เข้าถึงได้จาก <http://www.pecerathailand.org/2018/01/633.html>

จุฬินทิพา นพคุณ. “การสอนแบบมอนเตสซอรีให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต: อดีต ปัจจุบัน อนาคต”. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 13, 3 (กันยายน – ธันวาคม, 2560): 231.

ชนันภรณ์ อารีกุล. การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวคิด หลักการ และสาระสำคัญ. กรุงเทพฯ

: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2563.

โชติ บดีรัฐ. เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

นวกชมน นิติมานพ และปณัฐชนัน จารุชัยนิวัฒน์. “การวิเคราะห์การจัดการศึกษาตามแนวคิดของ

มอนเตสซอรีของเด็กอนุบาลในโรงเรียนรัตนฉัตร”. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
16, 1 (มกราคม – เมษายน, 2563): 1-17.

นริศรา จริยะพันธุ์. “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิผลของโรงเรียนทางเลือก”.

วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2555.

นภัสกร อาร์. (Napatsakorn. R.). แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก. เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2564.

เข้าถึงได้จาก <https://th.theasianparent.com/6-แนวการสอนของโรงเรียนทางเลือก>

เทวินภูฏ อัครศิลาชัย. “แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือก เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามนโยบายประเทศไทย 4.0”. เอกสารรายงานการวิจัยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560.

ธิดารัตน์ กลิ่นอำนวย และคณะ. "การพัฒนาทักษะด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อตามแนวคิดการสอน แบบมอนเตสซอรี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเวียงชัย”.

เอกสารรายงานการวิจัยสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1, 2560.

ปกป้อง จันทวิทย์ และสุนทร ตันตันทอง. โรงเรียนทางเลือกกับทางเลือกในการศึกษาของประชาชน.

เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://thaipublica.org/2012/02/alternative-school-innovation/>

“แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุง”.

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘, ตอนพิเศษ ๔๔ ง (๒๕๖๔): 1.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553”. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 8.

พัทธนันท์ ปาเป็ง. “การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562.

พุจฉากิ ทัดซีอิโระ. บ้านมอนเตสซอรีสำหรับเด็กวัย 3-6 ขวบ. กรุงเทพมหานคร : แชนด์ คลือคบุ๊กส์, 2563.

มณฑริกา วิฑูรชาติ. “การพัฒนากิจกรรมการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในเขตกรุงเทพมหานคร”. ดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, 2551.

มิกะ อีโต. **คุณแม่นักจัดฉากสไตล์มอนเตสซอรี**. กรุงเทพมหานคร: แชนด์คล็อกบุ๊กส์, 2564.

เมแกน ไทน์. ไทยเจ้าภาพจัด “มอนเตสซอรี” ปี 2564 ประเทศแรกในอาเซียน ชูต้นแบบการเรียนเน้นเด็ก เป็นศูนย์กลาง. เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.maticchon.co.th/education/news_725931

มุรินทร์ นวลเนตร และคณะ. “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยอายุ5-6 ปีด้วยการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอรี” วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ 6, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม, 2564): 229.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2561”. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔, ตอนที่ ๔๐, (๒๕๖๐): 8.

วรรณภา คัมภีรานนท์. “การพัฒนาวิสัยทัศน์เด็กโดยใช้กิจกรรมการสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori) ในบริบท สพฐ”. เอกสารรายงานผลงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต1 สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ., 2564.

วัชระ จตุพร. “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนทางเลือกตามแนวความคิดการเสริมสร้างขีดความสามารถของพลเมืองปัจเจกชนนิยม”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., 2559.

สวาสฎิพร แสนคำ. “อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2557.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการวิจัย **แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือก เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ตามนโยบายประเทศไทย 4.0**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา., 2560.

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.

คู่มือดำเนินงานการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการส่งเสริมการจัด

ประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ.. กรุงเทพฯ : ชุมชน

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558.

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ใน**

บริบท สพฐ. เล่ม 1 รู้และเข้าใจ มอนเตสซอรี : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรง

พิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558.

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง

ศึกษาธิการ. เอกสารประกอบการอบรมโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐาน การ

จัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning: BBL) กิจกรรม

การจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ระดับปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2558.

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษาผลการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย (4-5 ปี) ตามแนวคิด

มอนเตสซอรี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2560.

สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554.** เข้าถึงเมื่อ 1 เมษายน

2564. เข้าถึงได้จาก <https://dictionary.orst.go.th>

ภาษาต่างประเทศ

Ali Arisara. “Developing Data-Driven Administrative Policy for International Montessori Center, Thailand”. Education Quarterly Reviews 4, 2 (2021): 1-19.

Anderson II J William. “The Growth and Evolution of the Wauwatosa Montessori School”. Dissertation for the Doctor of Philosophy degree to Cardinal Stritch University, United States. 2018.

Association Montessori Internationale. **Maria Montessori Speaks to Parents A Selection of Articles**. Amsterdam, Montessori-Pierson Publishing Company, The Netherlands, 2017.

Association Montessori Internationale : AMI. **“The Montessori DifferenceW”**. accessed September 20, 2022. available from https://montessori--ami-org.translate.google/about_montessori?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=th&_x_tr_hl=th&_x_tr_pto=sc

Azizollah Baboli. **“Principle Elements of Curriculum in the Preschool Pattern of Montessori”**. International Education Studies 9, 1 (2016): 148-153.

Bagby Janet and Sulak Tracey. **“Montessori and Executive Function”**. Journal of Montessori Life (Spring 2018): 15.

Chavez Saleh-Cipolloni Ambar Judith. **“A Study of Changes in Montessori Early Childhood Teachers as a Result of Specialized Training”**. An Applied Dissertation to the Abraham S. Fischler College of Education for the Degree of Doctor of Education, Nova Southeastern University, United States. 2016.

Gwendolyn J Mak. **“Characteristics of Modern Montessori”**. The Degree of Master of Science Educational Psychology at George Mason University, United States. 2014.

Gules Figen. **“Raising Social Responsible Individuals : Montessori Education Model”** The Online Journal of Science and Technology 6, 1 (2016): 59-62.

Harris M. Melinda. **“The Role of Metacognition in a Montessori Environment and the Effects on Academic Achievement”**. Dissertation of Education In Educational Leadership for the Doctor degree to Union University, United States. 2015.

- Howell Leanne. **“Preparation of Life How the Montessori Classroom Facilitates the Development of Executive Function Skills”**. Journal of Montessori Life (Spring 2013): 14-17.
- Kayili, Gökhan. **“The Effect of Montessori Method Supported by Social Skills Training Program on Turkish Kindergarten Children's Skills of Understanding Feelings and Social Problem Solving,”** Journal of Management 4, 12 (2016): 81-91.
- Krause M. Janet. **“What Makes a School Montessori?”** Master of Science in Education University of Wisconsin - River Falls, United States 2015.
- Philip A. Woods and Glenys J. Woods. **Alternative Education for The 21st Century Philosophies, Approaches, Visions.** New York : Palgrave Macmillan, United States, 2010
- Maria Montessori. **Education For A New World The Montessori Series.** Amsterdam, Montessori-Pierson Publishing Company, The Netherlands, 2009.
- Matos Nimali. **“The Effect of Teacher Interactions on Classroom Management in a Montessori Environment”**. Master degree of Art in Education at St. Catherine University of Minnesota, United States. 2014.
- Merry Angela. **“Public Knowledge of Montessori Education”**. Journal of Montessori Life (Spring 2012): 18-21.
- Montessori Northwest. **“What is Montessori Education?”**, Accessed September 21, 2022. Available from <https://montessori-nw.org/about-montessori-education/#whyteachmontessori>
- Starling Denise DaMesia. **“Fidelity of Implementation of an Urban Elementary Montessori Kindergarten Program”**. Dissertation for the Doctor degree to Walden University, United States. 2018.

Sutton D. Ann. “**Perspectives on Montessori : Indigenous Inquiry, Teachers, Dialogue, and Sustainability**”. Doctor of Philosophy in Sustainability Education, Prescott College, United States. 2017.

Taştepe Taşkın and Başbay A. Merve. “**Analysis of studies made on Montessori approach in Turkey**”. Accessed October 7 , 2 0 2 1 . Available from https://www.academia.edu/30981666/ANALYSIS_OF_STUDIES_MADE_ON_MONTESSORI_APPROACH_IN_TURKEY

Van fleet M. Stephanie. “**Instilling Reverence for Montessori Materials Through Rituals of Grace and Courtesy**”. Master degree in Education at St. Catherine University of Minnesota, United States. 2015.

Wright M. Katy. “**Public School Administrators and Montessori Education**”. Master degree in Education at St. Catherine University of Minnesota, United States. 2015.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอสัมภาษณ์งานวิจัย

และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์

ที่ อว 8612.2/๗14

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

1 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอสัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน ดร.ปริยานุช สถาวรมณี

ด้วย นางสาวชญานันท์ นภัทร์ศิธาตย์ไทย รหัสนักศึกษา 59252903 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิให้นักศึกษาสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการพัฒนางานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

นักศึกษา โทร. 08 0498 6988

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์

1. ดร.ปริญญช สถาวรมณี ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลสีชมพูมอนเตสซอรี
อุปนายกสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย
2. ดร.มณฑริกา วิฑูรชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนันตา
ที่ปรึกษาสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย
3. ดร.สมรักษ์ กิจเดช ข้าราชการบำนาญ, อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งหัวพรหม
(โรงเรียนนำร่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี
เลขาธิการสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย
4. ดร.จรรุจน์ สุขสำราญ ผู้อำนวยการโรงเรียนสวัสดี
คณะกรรมการสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย
5. อาจารย์บุญชู อังสวัสดี ข้าราชการบำนาญ (ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ)
คณะทำงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. อาจารย์จิราพร เอี่ยมระหงษ์ ข้าราชการบำนาญ, ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
คณะทำงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี
7. อาจารย์วันชัย แก้วมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแสง จังหวัดจันทบุรี
8. อาจารย์กิติพงษ์ ศิริคำกร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองขามสมบุญ จังหวัดขอนแก่น
9. อาจารย์จิต ยางเพชร ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
10. อาจารย์ศวรรยา วีระไชยานนท์ ครูโรงเรียนบ้านหนองขามสมบุญ จังหวัดขอนแก่น

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์และบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย

(THE FACTORS OF ALTERNATIVE SCHOOLS ADMINISTRATION

BASED ON MONTESSORI PRINCIPLE IN THAILAND)

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก / โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีอะไร อะไรบ้าง ?

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรี อะไรบ้าง

คำตอบ

.....

.....

.....

3. ท่านมีความคาดหวัง หรือมองภาพอนาคตของจริยในประเทศไทยในอนาคตอย่างไรบ้าง

คำตอบ

.....

.....

.....

บทสัมภาษณ์ ดร.ปริยานุช สถาวรรมณี

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ปริยานุช สถาวรรมณี

ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลสีชมพูมอนเตสซอริ และอุปนายกสมาคมมอนเตสซอริ
แห่งประเทศไทย

ผู้วิจัย : องค์ประกอบการบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก / โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอริ มีอะไร อย่างไรบ้าง?

ดร.ปริยานุช : โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนด้วยมอนเตสซอรินี้ก็มีการบริหารจัดการที่ คล้ายคลึงเหมือนทั่วไป การบริหารจัดการก็จะยึดภาวะผู้นำ ต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องมี องค์ความรู้

ดร.ปริยานุช : ผู้บริหารต้องมีองค์ความรู้ของนวัตกรรมนี้ด้วยนะ เพราะถ้าไม่นึกก็นำไม่ถูกเหมือนกัน เมื่อมีองค์ความรู้แล้วก็ต้องมีเจตนาที่ดีต่อองค์ความรู้นี้ด้วยบางคนรู้แต่ยังไม่เชื่อ ก็สื่อไปไม่ถึงคุณครู แต่ถ้ามีองค์ความรู้แล้วเชื่อว่าจะทำให้นักเรียนของเขาเนี่ยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอันนี้สำคัญมากเพราะ โดยทั่วไปผู้บริหารของโรงเรียนมอนเตสซอริเนี่ย ส่วนใหญ่จะไม่้องค์ความรู้และชอบส่งครูไปเรียน ซึ่ง ตนเองต้องเรียนด้วยนะคะถึงจะเข้าใจ ต้องเรียนรู้ค่ะ ผู้บริหารต้องลงเรียนพร้อมกับคุณครู และต้อง เรียนกับสมาคมมอนเตสซอริ เพราะว่าสมาคมมอนเตสซอริเขาสอนทั้งหมด 10 บท ตั้งแต่หมวด ชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา และหมวดคณิตศาสตร์ มีภาคปฏิบัติ ต้องมีเจตนาดี เจิงบวก เพราะถ้าขัดแย้งกับสิ่งเดิมนั้นเป็นเรื่องยาก เรียนจบแล้วยังไม่เชื่อก็มีเยอะค่ะ เมื่อไม่เชื่อก็ไม่ สนับสนุน ดังนั้นเมื่อเข้าใจแล้วก็นำเอานวัตกรรมนี้มาลงสอนในสถานศึกษา เพราะฉะนั้นการจะสอนนี้ มีหลักสูตรสถานศึกษามอนเตสซอรินั่นเอง หลักสูตรสถานศึกษาไม่ว่าอะไรจะแล้วแต่จะต้องสอดคล้อง กับหลักสูตรของชาติ อย่างมอนเตสซอริปฐมวัยอายุ 3-6 ปี ก็ต้องสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560

คุณลักษณะประสงค์เหมือนกับเขา 12 มาตรฐานใหม่ มากกว่ายิ่งดี แต่อย่างน้อยต้องมี 12 มาตรฐาน หลักของชาติ และมีจัดประสบการณ์ มีการจัดสาระหรือไม่ มอนเตสซอริอาจจะมีการประสบการณ์ เช่น

มีทักษะของการทำงาน มีทักษะของการสังเกต โดยมีสาระการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม ที่มอนเตสซอริมีแผนของเขาอยู่แล้วซึ่งเขาจะเน้นอายุ

ผู้วิจัย : ถ้าสมมติโรงเรียนสักโรงเรียนหนึ่ง จะจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริ และยังไม่มีแนวทางเลย อาจารย์จะแนะนำเริ่มต้น อย่างไรบ้างคะ

ดร.ปริยานุช : ต้องไปเรียนรู้ เพราะตอนนี้มอนเตสซอริเป็น Good view ไปแล้ว โรงเรียนใหม่ๆ โดยเฉพาะ International ก็จะต้องซื้อมอนเตสซอริต่อท้ายไปด้วย แต่ในความเป็นจริงแล้ว ถ้าครูที่เรียนมอนเตสซอริจะรู้เลยว่าเป็นแค่บางกิจกรรม บางหมวดที่โชว์ให้เห็นเท่านั้น แต่ถ้าต่อมอนเตสซอริจริงๆแล้วต้องมีครบทุกหมวด มีครบทุกกิจกรรม และครูจะต้องเรียนรู้มาด้วย เพราะฉะนั้นถ้าจะทำ ต้องมีความเข้าใจ ต้องมีองค์ความรู้ ผลลัพธ์ของมอนเตสซอริคือ เด็กมีอัตลักษณ์ นั่นหมายถึงว่าไปที่ไหนก็แล้วแต่ที่เขาสอนมอนเตสซอริที่แท้จริง เราจะเห็นภาพที่เด็กมีความคิด เราจะภาพที่เด็กทำงาน เราจะเห็นภาพที่เด็กไม่ทะเลาะกันเพราะอยู่ในสังคมที่สมานฉันท์ เราจะเห็นภาพที่เด็กเป็นแบบพี่สอนน้อง พี่เป็นโมเดลของน้อง เห็นภาพที่เด็กทำงานเช่น เช็ดประตูกระจก ล้างจาน จับคู่ จับคู่เหมือนจับคู่คล้าย ซึ่งพวกนี้ต้องใช้ทักษะการสังเกต และการคิดด้วย เพราะฉะนั้นถ้าไม่ได้อบรมมา ไม่ได้เรียนมา จะเกิดอัตลักษณ์เหล่านี้ไม่ได้

ผู้วิจัย : นั้นหมายความว่าควรจะอบรมกับ AMI (Association Montessori Internationale) เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ดร.ปริยานุช : ถูกต้องค่ะ เพราะ AMI. (Association Montessori Internationale) เป็นแม่แบบของ ดร.มาเรีย เพราะถ้าคุณรู้จักมอนเตสซอริ เมื่อคุณเข้าไปสัมผัสโรงเรียนนั้น คุณจะรู้ได้เลยว่ามอนเตสซอริแท้จริงหรือไม่แท้ ถ้าเป็นมอนเตสซอริแท้สอนตามเจตนารมณ์ตามปรัชญาทั้งหลาย เด็กจะมีการพัฒนาการที่ดีมาก ไม่ว่าโรงเรียนภาครัฐหรือเอกชน ถ้าจบ AMI.มา อัตลักษณ์ของเด็กจะเหมือนกันทุกโรงเรียนทั่วประเทศ แต่หมายความว่าเขาจะต้องเรียน 1 ปีแล้วขึ้นปีที่ 2 จะสำเร็จปีที่ 3 การเปลี่ยนแปลง การพัฒนาการจะเห็นชัดเจนมาก จะสามารถพึ่งตัวเองได้ ใส่รองเท้าเองได้ ฟันเปือกน้ำก็มีสำนึกเอาไม้กวาดไปกวาด ไปเช็ด

ผู้วิจัย : อาจารย์มีคำแนะนำอะไรกับผู้ปกครองไหมคะ

ดร.ปริยานุช : อุปสรรคที่สำคัญของมอนเตสซอรี คือ ผู้ใหญ่ ก็คือตัวครูเองที่จบมอนเตสซอรีแล้วก็ยังมีความคิดเดิมๆ ไม่เชื่อว่าเด็กทำได้ เพราะการที่จะเปิดมอนเตสซอรีได้ จัดการเรียนรู้ได้ ต้องเชื่อว่าเด็กมีศักยภาพในการเรียนรู้ ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการเรียนรู้ อย่าคิดว่าเขาทำไม่ได้หรอก เพราะอุปสรรคในชั้นเรียนมอนเตสซอรีนั้น เป็นอุปสรรคจริง มีดจริง กรรไกรจริง แก้วจริง ครั้งหนึ่งเคยเจอเด็กคนหนึ่งทำแก้วแตก ทำจานแตก เด็กทุกคนเจ็บหมดเลย ไม่มีใครพูดว่าใครทำแตก หรือกล่าวหาเด็กที่ทำแตก คุณครูไว้มากวิ่งไปประชิดตัวเด็กเลย ภายในไม่ถึง 3 นาที กลับสู่สภาพเดิม ไม่มีการตำหนิ เป็นอะไรที่เด็กตกใจแต่เจ็บ เพราะฉะนั้นถ้าไม่ได้รับการอบรม บรรยากาศแบบนี้ก็จะไม่ได้เห็นอาจารย์เองก็กำลังทำงานวิจัยนี้อยู่ งานวิจัยของอาจารย์คือ อัตลักษณ์เด็กปฐมวัยมอนเตสซอรี เป็นแบบนี้จริงๆ ไม่ว่าจะเป็นเด็กโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน ปัญหาประเด็นเดียวคือ ผู้สอนให้เข้าใจ ผู้บริหารส่งเสริมและเข้าใจด้วย

ผู้วิจัย : อาจารย์คะ ถ้ามองภาพตอนนี้สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน โรงเรียนมอนเตสซอรี กับโรงเรียนทั่วไปมีความแตกต่างกันไหมคะ

ดร.ปริยานุช : การจัดสิ่งแวดล้อมนั้น ส่วนสำคัญเลย ในประเด็นของการอบรม จะต้องเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีการเตรียมการ สำคัญต้องเหมาะสมกับเด็กเล็ก ไม่ใช่เหมาะสมกับครู คนที่เรียนคือเด็ก เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคใด เด็กจะต้องสามารถหยิบใช้อุปสรรคนั้นได้ เช่น แก้วน้ำที่เด็กจะริน ให้เด็กเรียนรู้เรื่องการเทน้ำ ก็เป็นขนาดที่เหมาะสมกับมือเด็ก เด็กจะมีการถืออุปสรรค สามารถเดินถืออุปสรรคโดยไม่มีการตกลง เพื่อเป็นการฝึกหัดเรื่องการเคลื่อนไหวที่มีสมดุล เพราะฉะนั้นคุณครู ถ้าไม่มีการเรียน การอบรมมา ผู้บริหารไม่รู้เรื่อง ไปสั่งย้ายโน้น ย้ายนี้ เพราะว่าการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม เขามีหลักการจากซ้ายไปขวา จากง่ายไปสู่ยาก และการจะจัดสิ่งแวดล้อมนั้นคุณ จะเริ่มจากคณิตศาสตร์ไม่ได้ คุณจะต้องเริ่มจากหมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา แล้วจบที่หมวดคณิตศาสตร์ แต่ไม่ได้หมายความว่า การเรียนรู้ใน 1 วัน จะเรียนแค่อย่างเดียว ก็จะต้องวางแผนเรียนรู้กับเด็กเป็นรายคนโดยเน้นอายุเป็นสิ่งสำคัญ เพราะกิจกรรมแต่ละงานนั้นเขาจะมีจุดประสงค์ 1 อย่างและมีอายุกำหนดไว้ว่า อันนี้สำหรับเด็กอายุนั้นๆ เมื่อคุณจัดสิ่งแวดล้อมแล้วตามหลักการแล้วคุณต้องเป็นระบบ อย่าผิดที่ผิดทาง เด็กนี้เมื่อนำอุปสรรคไปเรียนรู้แล้วก็จะนำอุปสรรคกลับมาสู่ที่เดิม

คุณไปวางผิดที่นั่นเด็กจะไม่ยอม ทุกอย่างต้องสะอาด เราต้องมีพื้นที่ให้เด็กเดิน เพราะทุกครั้งที่มีการทำกิจกรรม เด็กจะต้องมีการเคลื่อนไหว ทั้งขา ทั้งแขน ทั้งตา ทั้งมือ ซึ่งเป็นการพัฒนาการที่สำคัญ มันเชื่อมโยงกับการพัฒนาการทางสติปัญญาด้านสมอง สุดท้ายแล้วเด็กมอนเตสซอริจะมีการเคลื่อนไหวที่สมดุลมาก เมื่อเด็กทำงานที่ได้รับการนำเสนอจากครู ไม่ต้องพูดเยอะ เด็กจะเรียนรู้จากการนำเสนอ บทเรียนของครูที่พูดน้อยที่สุดจะใช้วิธีการสังเกต และเด็กจะเริ่มต้น กระบวนการทำงาน เมื่อได้รับการนำเสนอแล้ว เด็กก็จะสามารถเรียนรู้ เขาเลือกกิจกรรมอะไรมาทำก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องมีการนำเสนอบทเรียนให้แก่เด็กคนนั้นในเรื่องนั้นๆแล้ว เพราะจะต้องมีเรื่องอายุเป็นองค์ประกอบด้วย ว่าโดยรวมนวัตกรรมมอนเตสซอรินี้เป็นการเรียนรู้แบบเน้นเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เน้นการปฏิบัติจริง จริงๆแล้วมอนเตสซอริเน้นวิชาการมากกว่าโรงเรียนต่างๆที่เปิดสอน ในหมวดคณิตศาสตร์ การบวก ลบ คูณ หารและเศษส่วนด้วยอุปกรณ์ ที่ท่านดร.มาเรีย สร้างมาจากห้องแล็บ เป็นการเรียนรู้จากรูปธรรมสู่นามธรรม หมวดภาษาแบ่งเป็น 3 ส่วนสำคัญ ภาษาพูดภาษาฟังอยู่ด้วยกัน พุทธรับรู้เรื่องจากเรื่องจริงเล่าอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เล่าให้คนฟังรู้เรื่อง ปกติคนไทยจะอ่านเขียน แต่ไม่ฟัง เป็นพูด เขียนก่อนแล้วค่อยอ่าน เขียนจากสิ่งที่ได้ยิน เพราะฉะนั้นเขาจะมีอักษรเคลื่อนที่ เด็กก็จะเขียนออกมา ผิดบ้าง ถูกบ้างแต่เขาเข้าใจ การอ่านจะมีการวางสัญลักษณ์เหนือคำของประโยคนั้น เราต้องเชื่อว่าเด็กทำได้จริง ต้องให้โอกาส จริงๆมอนเตสซอริ จะเหมาะกับเด็กที่ไม่ปกติ ช่วยเหลือเด็กด้วยโอกาสนั้นถ้ามองเป็นโรงเรียนทางเลือก ถ้ามองเป็นโรงเรียนทั่วไปมอนเตสซอริไม่ใช่โรงเรียนทางเลือก แต่น่าจะเป็นโรงเรียนที่มีนวัตกรรมของตัวเองมากกว่า เพราะฉะนั้นนวัตกรรมมอนเตสซอริไม่จำเป็นต้องเป็นเอกชน รัฐบาลหลายแห่ง กระทรวง หลังๆก็ส่งอบรม คุณครูก็ไปขยายผลไปสอน

ผู้วิจัย : อาจารย์มีความคาดหวัง มีข้อเสนอแนะหรือมองภาพมอนเตสซอริในประเทศไทยในอนาคตอย่างไรบ้าง

ดร.ปริยานุช : ภาพอนาคตการศึกษาขึ้นอยู่กับการเมือง เป็นระดับชาติ ถ้าผู้ใหญ่สนับสนุนเห็นคุณความดี แต่ว่าเท่าที่ทราบมามันจะมีปัญหาเรื่องงบประมาณ ถึงแม้ว่าอุปกรณ์มันแพงก็จริงแต่ไม่ต้องซื้อบ่อยๆ ใช้ได้นาน และบางอย่างทำเองได้ บางอย่างซื้อเพราะต้องการความประณีตสวยงาม มีคนเสนอแนะให้ฝ่ายอาชีพทำอุปกรณ์ให้กับเด็กรัฐบาล เพราะอาชีพเขาชำนาญในการทำสิ่งประดิษฐ์แบบนี้อยู่แล้ว แต่เป็นเพียงแค่การพูดคุยไม่ได้มีการนำไปต่อยอดนำเสนอทางผู้ใหญ่ และเมื่อหมดวาระสมัยก็มีการเปลี่ยนคนไปเรื่อยทำให้ไม่สำเร็จ

ผู้วิจัย : นั้นหมายความว่าผู้บริหารมีบทบาทอย่างยิ่งในการพัฒนามอนเตสซอรีในโรงเรียน

ดร.ปริยานุช : ใช่ค่ะ ถ้าเขาไม่รู้ เขาก็พัฒนาไม่ถูก เพราะฉะนั้นถ้าโรงเรียนใดได้ไปเรียนหลักสูตรกับ AMI. จะยิ่งดีมากถ้าผู้บริหารไปเรียนร่วมด้วย ทำให้เข้าใจ สำหรับรัฐบาลก็ลำบากหน่อย ผู้บริหารเรียนก็จริง แต่ถ้า ผู้อำนวยการไม่เห็นด้วย หน่วยงานเหนือ เขาเปลี่ยนเลขาธิการอีกก็ลำบาก สรุปคือผู้บริหารต้องมีความรู้ เพราะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในโรงเรียน

บทสัมภาษณ์ ดร.มัณฑริกา วิฑูรชาติ

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.มัณฑริกา วิฑูรชาติ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนันตา และที่ปรึกษาสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย

อุปนายกสมาคมครูสถานศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ผู้วิจัย : องค์ประกอบการบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก / โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี มีอะไร อย่างไรบ้าง?

ดร.มัณฑริกา : องค์ประกอบอันดับ 1 คือ **ผู้บริหารที่ต้องมีภาวะผู้นำ** กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญต้องไม่กลัวผิด เพราะการที่จะเริ่มการทำให้สิ่งใหม่ๆ ในวงการการศึกษาของไทย ถ้าสิ่งไหนที่เป็นการสวนกระแสจะทำแล้วต้องมีความยั่งยืน อาจารย์เองได้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปการศึกษา ช่วงก่อนปีพุทธศักราช 2542 ได้ให้สัมภาษณ์กับทาง UNICEF รายการ Teacher talk ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นผลงานให้โรงเรียน ต้นสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ทำให้ได้รับความสนใจต่อโรงเรียนและองค์กรต่างประเทศเข้ามาศึกษาดูงานจากทั่วโลก ณ ขณะนี้อาจารย์ได้มาทำโรงเรียนของเราเองได้ประมาณ 10 กว่าปีแล้ว อย่างเรื่องงบประมาณเงินทุนที่มีจำนวนจำกัด บริหารงานด้วยความเสี่ยงที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้ เพราะฉะนั้นผู้บริหารนี้สำคัญเพราะถ้าเรามีงบประมาณ แต่ผู้บริหารไม่มีความคิดที่จะต่อยอดก็จะทำให้เงินตรงนั้นสูญเปล่า เหมือนถ้าในเชิงธุรกิจคือลงทุนแล้วไม่ก่อผลเป็นกำไร ก็อาจจะอยู่ลำบาก สำหรับการศึกษากำไรที่ได้มา ส่วนหนึ่งคือเงินในการจ้างบุคลากร การบริหารจัดการหลายๆ ด้าน แต่ที่สำคัญการจัดการศึกษาที่ถูกต้องและดี ประโยชน์ก็จะตกอยู่กับผู้เรียน ที่สำคัญผู้บริหารต้องมีจุดยืนในเรื่องการศึกษา แสดงศักยภาพให้ผู้ปกครองได้เห็นถึงการจัดการศึกษาในแนวทางนี้

-ในปี 2549-2550 อาจารย์มัณฑริกาได้เข้าอบรมมอนเตสซอรีจากสมาคมมอนเตสซอรีสากล (AMI) ที่เปิดอบรมในประเทศไทย ซึ่งเป็นรุ่นที่ 2 หลังจากนั้นได้กลับมาเปิดห้องเรียนโดยเริ่มจาก 1 ห้องเรียน จนปัจจุบันมีครบทุกระดับชั้นเรียน ตั้งแต่อายุ 2 ปี, 3-6 ปี, 6-9 ปี, 10-12 ปี เป็นห้องเรียน

คละอายุ อนุบาล 1-อนุบาล 3, ป.1-ป.3, ป.4-ป.6 และถ่ายทอดองค์ความรู้กับครู บุคลากร ที่จะต้องทำงานกับเด็กโดยเริ่มต้นสอนแบบมอนเตสซอรีจากห้องเรียน 1 ห้อง

องค์ประกอบอันดับ 2 คือ **ครูผู้สอน และบุคลากรในโรงเรียน** ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนแบบมอนเตสซอรี ต้องเข้าใจสื่ออุปกรณ์ที่ใช้สอน บุคลากรในโรงเรียนก็ต้องสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน ครูจะต้องได้รับการอบรมในหลักสูตรมอนเตสซอรีทุกคน

องค์ประกอบอันดับ 3 คือ **ผู้ปกครอง** ต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับครู มีการปฐมนิเทศให้กับผู้ปกครอง มีการเชิญผู้ปกครองมาเรียนรู้ในห้องเรียน ให้ผู้ปกครองได้เห็นการเรียนการสอนในแนวทางมอนเตสซอรีว่าเป็นอย่างไร โดยมีการเชิญเข้าร่วมสังเกตการณ์สอนในชั้นที่ลูกเรียนอยู่ ผู้ปกครองจะเห็นว่าเด็กได้เรียนรู้อะไร หัวใจสำคัญของโรงเรียนเอกชนคือผู้ปกครอง โรงเรียนมีหน้าที่ต้องทำให้มีความมั่นใจที่จะนำบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนที่สอนในแนวทางของมอนเตสซอรี

-ก่อนรับเด็กเข้ามาเรียน ทางโรงเรียนได้มีการทดสอบประเมินเด็กตามเกณฑ์ของทางโรงเรียน มีการอบรมให้ความรู้กลุ่มย่อยอธิบาย หลักการ แนวทางให้กับผู้ปกครอง สำหรับการประเมินเด็กมีเกณฑ์อยู่ในระดับไหน และผู้ปกครองมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ถึงจะรับเด็กเข้ามาศึกษาในโรงเรียนนี้

องค์ประกอบอันดับ 4 คือ **หลักสูตรมอนเตสซอรี** ก่อนที่ทางโรงเรียนจะนำหลักสูตรนี้มาใช้ ทางอาจารย์มัณฑริกา ได้เข้ารับการอบรมก่อนที่จะมาเปิดโรงเรียนและเลือกหลักสูตรนี้ ซึ่งหลักสูตรมอนเตสซอรี มีความเชื่อมโยงกันกับหลักสูตรอื่นๆ และที่สำคัญคือไม่ได้ละทิ้งหลักสูตรที่เป็นแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการเป็นตัวตั้งสำคัญ มอนเตสซอรีเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทางเหมือนหลักสูตรอื่นๆ คือการพัฒนาเด็กทั้งทางด้านกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ฯลฯ ที่สำคัญโรงเรียนต้องนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในบริบทของโรงเรียนนั้นๆ

องค์ประกอบอันดับ 5 คือ **สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน** ต้องจัดให้เหมาะสมกับบริบทการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน ภายในห้องเรียนต้องจัดตามหลักการของมอนเตสซอรี เช่น การจัดชั้นวางอุปกรณ์ จากบนลงล่าง จากซ้ายไปขวา จากง่ายไปหายาก ส่วนภายนอกห้องเรียนอาจเป็นเครื่องเล่นสนาม สวนครัว สวนไม้ดอก เพื่อให้เด็กได้สามารถใช้สิ่งเหล่านี้มาเป็นอุปกรณ์สนับสนุนในการเรียนรู้ได้

องค์ประกอบอันดับ 6 คือ **สื่อ อุปกรณ์** ต้องเหมาะสมกับอายุช่วงวัยของเด็ก หาง่ายในท้องถิ่น อย่างเช่นหมวดชีวิตประจำวัน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ต้องให้เหมาะสมกับภูมิภาค วัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ หมวดประสาทรับรู้ การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 หมวดภาษา ซึ่งรวมถึงวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และหมวดคณิตศาสตร์ ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้ต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อ

องค์ประกอบอันดับ 7 คือ **การนิเทศติดตาม** ฝึกอบรมครูและให้ทดลองนำไปใช้ ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการต้องเข้าไปนิเทศการสอนของครูว่าได้ปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้หรือไม่ และผู้บริหาร บุคลากร ฝ่ายวิชาการต้องมีความรู้และเข้าใจการจัดการเรียนรู้ในแนวทางมอนเตสซอรีด้วย

-การจัดตั้งโรงเรียนอนันตางค์ช่วงแรกๆ ปี 2548 ยังไม่ได้นำหลักสูตรมอนเตสซอรีเข้ามาใช้ เด็กที่เข้ามาเรียนมีน้อย ทางโรงเรียนได้มีการจัดการเรียนรู้แบบ Waldorf มาก่อนมีการคละอายุ เด็กอนุบาล 1-3 เรียนอยู่ด้วยกัน และเมื่อนำหลักสูตรมอนเตสซอรีเข้ามาใช้เลยทำให้ไม่มีปัญหา

-อาจารย์มณฑิรา ได้เข้าอบรมหลักสูตรมอนเตสซอรี AMI ใช้เวลาประมาณ 4 เดือน ที่สถาบันพัฒนาผู้บริหาร จังหวัดนครปฐม รุ่นที่ 2 เมื่อปี 2553 หลังจากจบแล้วได้รับ Diploma ของ AMI. (Association Montessori International Diploma Casa Bambini) ของเด็กช่วงวัย 3-6 ปีขึ้นไป เมื่อจบแล้วก็กลับมาเปิดห้องเรียนเลยทันที ต่อมาได้อบรมหลักสูตรระยะสั้น ช่วงอายุ 0-3 ปี จัดโดยสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย โดยวิทยากรจากต่างประเทศเช่นกัน ต่อมาได้ส่งครูเข้าอบรมหลักสูตรเต็มของ AMI ระดับปฐมวัยทั้งหมด 4 คนและผู้บริหาร 1 คน รวม 5 คน และอบรมหลักสูตร 0-3 ปี ทั้งหมด 4 คน และครูคนอื่นทั้งหมด ได้รับการอบรมหลักสูตรระยะสั้น โดยวิทยากรจากต่างประเทศ อาจารย์มณฑิราได้ไปศึกษาดูงานโรงเรียนมอนเตสซอรีที่เมืองมินนิโซตา ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เข้าร่วมประชุม Congress ที่กรุงปราก (Prague) สาธารณรัฐเช็ก และได้ไปศึกษาดูงานห้องเรียนมอนเตสซอรีระดับอนุบาล- ประถมศึกษาประเทศออสเตรเลีย แบบเจาะลึก ทั้งหมด 6 โรงเรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนของทางโรงเรียนมีความชัดเจนและมั่นใจมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัย : อาจารย์มีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรี อย่างไรบ้าง

ดร.มณฑริกา : ไม่ว่าคุณจะมีการเรียนรู้ในแนวใด ต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา นำสถานการณ์ปัจจุบัน ประยุกต์เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน เปิดโอกาสให้ครูและผู้เรียนลงมือทำ อาจไม่ถูกต้องทั้งหมด แต่ต้องให้โอกาสเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ไม่มีสิ่งใดผิด มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ควรได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู รวมทั้งผู้บริหารที่จัดการเรียนรู้ในแนวทางเดียวกัน สื่อบางชิ้นสามารถจัดทำเองได้ และหัวใจที่สำคัญของครูคือการสังเกตการณ์นักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมหรือทำงาน

ผู้วิจัย : อาจารย์มีความคาดหวัง หรือมองภาพมอนเตสซอรีในประเทศไทยในอนาคตอย่างไรบ้าง

ดร.มณฑริกา : มีความคาดหวังว่าผู้บริหารต้องเป็นหลักในบริบทของนวัตกรรมมอนเตสซอรี ต้องเรียนรู้เข้าอบรมหลักสูตรมอนเตสซอรี ศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ในแนวทางมอนเตสซอรี แล้วประสบความสำเร็จ ครูต้องเรียนรู้และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญคือต้องมีเงินทุน เช่น เงินทุนในการพัฒนาครู สื่อ อุปกรณ์ และเมื่อลงทุนทำแล้ว ขอให้ตั้งใจทำให้ประสบความสำเร็จ เพื่อผลของการจัดการศึกษาจะตกอยู่ที่เด็ก เป็นประโยชน์ต่อเด็กผู้ซึ่งเป็นอนาคตของชาติต่อไป

บทสัมภาษณ์ ดร.สมรภัช กิจเดช

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.สมรภัช กิจเดช

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนนาร่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย

ข้อที่ ๑ องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ มีอะไรบ้าง?

โรงเรียนทางเลือกคือโรงเรียนที่มีแนวทางการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไป ระบบการศึกษาของโรงเรียนทางเลือกจะมีความต่างมากกว่า ทั้งในด้านการเรียนการสอน การประเมินผล ที่มีการออกแบบมาเฉพาะตัว เพื่อมุ่งเน้นให้เหมาะสมกับผู้เรียน จะไม่เน้นการท่องจำหรือท่องคัดลอกตามกระดาน แต่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยโรงเรียนทำหน้าที่ตอบสนองต่อความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ

องค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก : มอนเตสซอริ (Montessori)

๑. ปรัชญาและหลักการของการสอนมอนเตสซอริ (Philosophy and principle)

๑.๑ เด็กจะต้องได้รับการยอมรับนับถือในลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ควรจัดการศึกษาให้เด็กแต่ละคนตามความสามารถ และความต้องการตามธรรมชาติโดยพัฒนาการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับพัฒนาการตามความต้องการของเด็ก

๑.๒ เด็กทุกคนมีจิตซึมซับ (Absorbent Mind) ซึ่งเปรียบจิตของเด็กเหมือนฟองน้ำที่ซึมซับข้อมูลทุกสิ่งจากสิ่งแวดล้อม เด็กใช้จิตในการหาความรู้ ซึมซับเอาสิ่งต่างๆ เข้าไปในจิตของตนเอง ทั้งในระดับที่ทำโดยที่รู้สึกตัว (Conscious) และโดยไม่รู้สึกรู้ตัว (Unconscious) เด็กอายุตั้งแต่เกิดถึง ๓ ปี เป็นช่วงที่เด็กเรียนรู้โดยผ่านจิตซึมซับ ระดับที่ไม่รู้ตัว โดยการใช้ประสาทรับรู้ทั้งห้า ได้แก่ การเห็น การได้ยิน การลิ้มรส การดมกลิ่น และการสัมผัส

๑.๓ ช่วงการเรียนรู้ไว (Sensitive Period) ช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ ในระยะแรกเป็นช่วงพัฒนาสติปัญญา และเด็กสามารถพัฒนาทักษะเฉพาะอย่างได้อย่างดี ครูจะต้อง ใช้การสังเกต ให้เกิดประโยชน์จากช่วงเวลาที่สำคัญนี้ในการจัดการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ที่สุด

๒. การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม (Prepared environment) เด็กจะได้รับการพัฒนาให้เกิด การเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการจัดสภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายเป็นไปตาม ขั้นตอน มีสื่ออุปกรณ์มอนเตสซอรีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการทั้ง ด้านร่างกายและจิตวิญญาณของเด็ก ดังนี้

๒.๑ การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมทางด้านร่างกาย/กายภาพ (Physical) โต๊ะเก้าอี้ ชั้นวางของ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ต้องมีขนาดเหมาะสมกับร่างกายของเด็กเพื่อได้เคลื่อนย้ายสะดวกและไม่ เกิดอันตรายต่อเด็ก

๒.๒ การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมทางด้านจิตใจ หรือจิตวิญญาณ (Psychological) เพื่อช่วยให้เด็กก่อร่างสร้างตัวตามธรรมชาติ รักสิ่งแวดล้อม ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติได้ เช่น การจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับ พืช สัตว์ ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น

๒.๓ อุปกรณ์ที่เฉพาะเจาะจง (A unique set of didactic Montessori Materials)

อุปกรณ์มอนเตสซอรีได้ถูกออกแบบมาช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนแนวคิด อย่างอิสระผ่านการทำซ้ำและฝึกฝน สื่อ อุปกรณ์ แต่ละชิ้นได้รับการออกแบบให้มีรูปลักษณ์สวยงาม สะดุดตา และมีจุดมุ่งหมายในแต่ละระนาบของการพัฒนาการ เด็กได้ทำงานตามจังหวะของตนเอง และแก้ไขข้อผิดพลาดได้ด้วยตนเองอุปกรณ์มอนเตสซอรีมีลักษณะ ดังนี้ ๑) เหมาะสมกับช่วงวัยและ อายุของเด็ก ๒) ดึงดูดใจ สวยงาม สะอาดและสมบูรณ์ ๓) ให้ความท้าทาย น่าเรียน ๔) ขนาด เหมาะสมกับเด็ก

๓. เป็นห้องเรียนที่มีเด็กหลายอายุ และหลายเพศชาย หญิง (Mixed age group)

โดยทั่วไปห้องเรียนมอนเตสซอรีจะมีการหลายอายุเป็นช่วงปี เช่น ๐-๓, ๓-๖, ๖-๑๒, ๑๒-๑๘ เพื่อให้เกิิดลักษณะการเป็นผู้นำ ผู้ตาม การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความต่างทางอายุอย่างสันติ มีความช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน

๔. ครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการสอนมอนเตสซอรีจากสถาบันที่อบรมครูมอนเตสซอรี โดยตรง (Trained AMI guide)

สถาบันที่มีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับ และเปิดทำการอบรมครูมอนเตสซอรีมายาวนาน คือ สมาคมมอนเตสซอรีสากล (Association Montessori Internationale) ครูที่ผ่านการอบรมจะเรียกว่า Director หรือ Directress หรือ Guide ทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมโยงอุปกรณ์ไปสู่การเรียนรู้ของเด็ก

๕. การเรียนรู้ใช้เวลา ๓ ชั่วโมงต่อเนื่องกัน (Uninterrupted 3 hour Work Cycle)

การเรียนรู้ใช้เวลา ๓ ชั่วโมงต่อเนื่องกันโดยปราศจากการขัดขวางการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเรียกว่าช่วงเวลาสำคัญ เด็กสามารถเลือกทำงานกับอุปกรณ์ที่เด็กต้องการด้วยตนเองได้นานเท่าที่ ต้องการ โดยครูจะไม่เข้าไปขัดจังหวะการทำงานของเด็ก แต่จะมีหน้าที่สังเกตการทำงานของเด็กเพื่อช่วยเหลือในการพัฒนาการเท่านั้น

๖. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระแต่มีขอบเขตจำกัด (Free choice of movement and of work within limit)

เด็กจะมีอิสรภาพในการเคลื่อนไหว เดินไป มา ในการทำงานได้ มีอิสรภาพในการเลือกพื้นที่การทำงานบนโต๊ะ บนพื้น ในห้อง นอกห้อง แต่มีข้อจำกัดคือ ต้องไม่รบกวนผู้อื่น และไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น

ข้อที่ ๒ ท่านมีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรี อย่างไรบ้าง

ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรี

ในการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรี ก็ใช้ 4 M's เป็นปัจจัยในการบริหาร เช่นกัน ดังนั้นข้อเสนอแนะจึงใช้กรอบของปัจจัยการบริหารทั้ง 4 M's ดังต่อไปนี้

๑. ด้านบุคคล / บุคลากร (Man)

๑.๑ ควรเลือกครูที่มีความต้องการ สนใจ ที่จะปรับการเรียน เปลี่ยนการสอน รักเด็ก มีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีจิตวิทยาการพัฒนารเด็กในระดับที่สอน ถ้ามีการเปิดใจ ยอมรับ เรื่องอื่นคงไม่ใช่เรื่องยาก (put the man to the right job)

๑.๒ ครูที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาทำหน้าที่ครูประจำห้องเรียนมอนเตสซอรี ต้องได้รับอบรมเฉพาะด้านเพื่อให้มีความรู้ทักษะในการนำเสนอบทเรียน เนื่องจากในห้องเรียน มอนเตสซอรี มีอุปกรณ์จำนวนมากที่จัดเป็นหมวดหมู่ และเป็นชุด ๆ ไว้ เพื่อนำเสนอบทเรียน ให้กับเด็ก บุคคลที่ไม่ได้รับการอบรมจะไม่สามารถนำเสนอสื่ออุปกรณ์ได้เลย

๑.๓ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ เพื่อเด็กจะ ได้รับการพัฒนาในสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์

๑.๔ ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำงานกับอุปกรณ์เอง โดยครูไม่ได้เป็นผู้เลือก ให้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีอิสรภาพในการเลือกงานและมีความรับผิดชอบในงานที่เลือก

๑.๕ ครูต้องทำหน้าที่สังเกตและจดบันทึก เพื่อใช้ผลของการสังเกตเป็นข้อมูลในการ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กและให้ความช่วยเหลือเด็กต่อไป

๑.๖ ครูมีหน้าที่นำเสนอบทเรียนแก่เด็กเป็นรายบุคคล หรือ กลุ่มย่อย อย่าง สม่าเสมอ อุปกรณ์แต่ละอย่างจะมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านไม่ เหมือนกัน เช่น ด้านสติปัญญา จิตใจอารมณ์ ร่างกาย สังคมถ้าครูไม่ขยันนำเสนออุปกรณ์แก่เด็ก เด็ก ก็จะเสียโอกาสในการพัฒนาด้านต่างๆ

๒. ด้านการเงิน งบประมาณ (Money)

ปัจจัยด้านการเงินเป็นสิ่งสำคัญมาก ที่จะทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรี ดำเนินไปอย่างราบรื่น เนื่องจากห้องเรียนมอนเตสซอรีจะต้องมีอาคาร ห้องเรียน ที่แตกต่างจาก ห้องเรียนปกติ และมีสื่ออุปกรณ์ที่มีการออกแบบเฉพาะ และมีราคาสูง จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

๒.๑ จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ จัดทำโครงการ กิจกรรม เพื่อจะรู้ว่า มีกี่โครงการ โครงการอะไรบ้าง และมีกิจกรรมอะไร จะได้ขออนุมัติการใช้จ่ายเงินตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้

๒.๒ สำรวจที่มาของแหล่งการเงิน งบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินบริจาค ได้แก่ เงินอุดหนุนภาครัฐ ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, เงินบริจาคจากชุมชน หน่วยงานภาคเอกชน บริษัท ห้างร้าน, เงินการกุศลต่างๆ เช่น การจัดงานศิษย์เก่า การทอดผ้าป่า ทอดกฐิน, การจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น กิจกรรมทางวิชาการ การแข่งขันกีฬา การแสดง เพื่อสมทบทุนเพื่อการศึกษา

๓. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ (Materials)

การปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานได้ดี ทันสมัยและพอเพียง ในที่นี้จะขอให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนมอนเตสซอรี ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นที่จะขาดมิได้ ในห้องเรียนมอนเตสซอรี จะมีการจัดอุปกรณ์เป็นหมวดงาน ดังนี้

๓.๑ หมวดงานชีวิตประจำวัน (Practical Life) เป็นการเรียนรู้อย่างอิสระ ส่งเสริมพึ่งพาตนเอง การช่วยเหลือตนเอง ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ในหมวดนี้ควรใช้วัสดุธรรมชาติ หรือวัสดุที่เป็นของจริง แรก หัก ได้ เพื่อให้เด็กได้รู้จักประมาณการเรื่องน้ำหนัก และมีความระมัดระวังในการใช้อุปกรณ์มากขึ้น

๓.๒ หมวดงานประสาทสัมผัส (Sensorial material) เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านประสาทการรับรู้ทั้ง ๕ ได้แก่ จักขุประสาท ชิวหะประสาท โสตประสาท นาสิกประสาท และ ผัสสะประสาท

๓.๓ หมวดงานภาษา (Language) พัฒนาการฟัง พูด อ่าน เขียน และมีส่วนขยาย
เพื่อการอ่าน เช่น ชีววิทยา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ดนตรี วิทยาศาสตร์

๓.๔ คณิตศาสตร์ (Mathematics) เป็นการเรียนรู้เรื่องจำนวน กระบวนการบวก
ลบ คูณ หาร และเศษส่วน

วัสดุอุปกรณ์ในแต่ละหมวดงานจะถูกจัดวางอย่างเป็นระบบ ระเบียบ มีลำดับการใช้
ก่อน หลัง เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้จากสิ่งที่ย่างไปสู่สิ่งที่ยากมากขึ้น จากรูปธรรมไปสู่ความเป็น
นามธรรมมากขึ้น อุปกรณ์ที่ได้เตรียมไว้ในชั้นวางอุปกรณ์ต้องพร้อมใช้ มีจำนวนครบ ไม่แตกหักหรือ
เสียหาย ถ้าอุปกรณ์ไม่สมบูรณ์จะถูกนำออกจากชั้นวางอุปกรณ์ทันที เพื่อซ่อมแซม หรือจัดหา ให้
ครบถ้วนสมบูรณ์จึงจะนำมาให้เด็กใช้ได้ ดังนั้นฝ่ายบริหารจึงควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อและ
ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวด้วย

๔. ด้านบริหารจัดการ

การบริหารจัดการจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ
ความชำนาญการ และการฝึกอบรมด้านการบริหารมาโดยเฉพาะ เช่นเดียวกับการบริหารโรงเรียน
มอนเตสซอรีผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความชำนาญการ โดยขอเสนอแนะ ดังนี้

๔.๑ มีนโยบายเป้าหมายและแผนงานของโรงเรียนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้มอน
เตสซอรี

๔.๒ มีความรู้หลักการและหลักสูตรมอนเตสซอรี

๔.๓ มีคุณวุฒิด้านมอนเตสซอรี

๔.๔ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๔.๕ มีแผนในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม work shop การศึกษาตุ
งาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๔.๖ มีแผนกำหนดการนิเทศภายในโรงเรียน และนิเทศโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิ
มอนเตสซอรี

- ๔.๗ สร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้มอนเตสซอรีเพื่อร่วมพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ๔.๘ สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองได้รับทราบปรัชญาการเรียนการสอนมอนเตสซอรี และพันธะสัญญาที่ต้องปฏิบัติร่วมกันก่อนตัดสินใจนำบุตรหลานเข้าเรียน
- ๔.๙ ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้มอนเตสซอรี
- ๔.๑๐ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๔.๑๑ มีการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

บทสัมภาษณ์ ดร. จารุรัตน์ สุขสำราญ

สัมภาษณ์วันที่ 8 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.จารุรัตน์ สุขสำราญ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสิวลี ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และคณะกรรมการสมาคมมอนเตสซอร์รี่แห่งประเทศไทย

ผู้วิจัย : องค์ประกอบการบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก / โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ มีอะไร อย่างไรบ้าง?

ดร.จารุรัตน์ : เราต้องมองไป ถึงแนวปรัชญาการศึกษาและคุณลักษณะที่อยากให้เกิดสัมฤทธิ์ผลกับเด็ก และคุณนวัตกรรมหลายๆอย่างที่มองว่า ของมอนเตสซอร์รี่น่าจะพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมอนเตสซอร์รี่จะมีวิธีการสอน How to ที่ว่าจะทำยังไงให้เกิด 4 ด้านนี้ มองถึงพัฒนาการเด็กแต่ละวัย ศึกษาจิตวิทยาเด็กว่าเด็กในวัยนี้ จะใช้การเรียนการสอนแบบไหนเพื่อให้คุณลักษณะที่เราต้องการ

เรามองไปถึงหลักสูตรปฐมวัย ปัญหาของเด็กที่เกิด ก็เอามารวบรวม คิดว่านวัตกรรมนี้ดี นวัตกรรมส่วนใหญ่จะพัฒนาทางด้านร่างกายก็มีอยู่แล้ว แต่มอนเตสซอร์รี่มีความชัดเจนมองไปถึงว่าเด็กสามารถพัฒนาการทางสติปัญญา เขามีลำดับขั้นตอนในการทำ ไม่ว่าจะเป็นด้านคณิตศาสตร์ ภาษาวิทยาศาสตร์ และด้านอื่นๆโดยใช้กระบวนการการปฏิบัติ ลงมือทำ เมื่อได้ปฏิบัติลงมือทำเขาจะเกิดการซึมซับความรู้ซึ่งเขามี How to ให้เราว่าจะทำอย่างไร นี่คือนวัตกรรมนี้ นวัตกรรมอื่นๆเขาบอกดีแบบนั้นแบบนี้ แต่ว่ามันไม่ถึงการจัดการกระบวนการสอนบางที่ครูก็ทำไม่ได้ แต่มอนเตสซอร์รี่ เขาจะมีสื่อให้ และเราก็มีวิธีการสอนให้แต่ละอย่างเขามีจุดประสงค์ว่าเตรียมการเพื่ออะไร อย่างเช่น บทชีวิตประจำวัน เขาจะเตรียมการสื่อด้านต่างๆ เช่นการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก มัดใหญ่ ในด้านประสาทรับรู้ เขาจะพัฒนาทางประสาทรับรู้ทั้ง 5 และก็ไปสู่ด้านคณิตศาสตร์ เตรียมการสู่อคณิตศาสตร์

หมวดภาษา เขาจะพัฒนา เริ่มตั้งแต่ภาษาพูด ฟีกเขียน และฟีกอ่าน

หมวดคณิตศาสตร์ เราจะพัฒนาจากรูปธรรม ให้เห็นรูปธรรม มีสัญลักษณ์คือตัวเลข มีการเชื่อมโยงระหว่างรูปธรรมกับสัญลักษณ์ มีการฝึกและการทดสอบไปในตัว คือทดสอบความเข้าใจของเด็ก พอผู้ปกครองเข้าไปดูก็จะเห็นทุกอย่างเป็นระบบเป็นกระบวนการ ครูได้ลงมือปฏิบัติ ครูมีวิธีการในการใช้สื่อ

ในห้องเรียนจะมีครูหลักซึ่งได้รับการอบรมและจะมีครูผู้ช่วย ครูหลักจะถ่ายทอดให้ครูผู้ช่วย เขาจะช่วยกัน แต่ครูหลักจะต้องการวางแผน เพราะว่าวิธีการนี้ เขาจะต้องสอนเป็นรายบุคคล โดยครูจะต้องจัดตารางในการสอนและบันทึก เราได้สอนอะไรเด็กไปแล้วความซ้ำเร็วของเด็กแต่ละคนไม่เท่ากัน แต่ว่าภายใน 3 ปี เด็กจะต้องได้อะไร แต่กว่าจะถึงตรงนั้น เด็กแต่ละคนไม่เท่ากัน เด็กแต่ละคนศักยภาพไม่เหมือนกัน แต่สามารถพัฒนาไปในจุดเดียวกัน

ภายในโรงเรียนเราต้องเริ่มจากการจัดสภาพแวดล้อม มีการอบรมครู ต้องทำความเข้าใจชี้แจงให้ความรู้กับผู้ปกครอง มีการประชุมผู้ปกครองกลุ่มย่อย ให้ผู้ปกครองเข้ามา observe ห้องเรียน ให้เห็นวิธีการเรียนรู้ของเด็ก เราต้องเป็นฝ่ายให้ความรู้กับผู้ปกครอง เพราะว่าเป็นสิ่งใหม่ ผู้ปกครองยังไม่รู้ ตรงนี้ เราต้องให้ความรู้ทฤษฎีพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงวัย ทฤษฎีหลักๆของมอนเตสซอรี การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ เขาเรียนรู้แบบไหน เพราะว่าบางที่ผู้ปกครองอาจสงสัยวิธีการสอน ครูพูดไม่เยอะ ครูสอนแต่ไม่ใช้วิธีพูด แต่ว่าปฏิบัติให้ดู เพราะเด็กวัยนี้ การเรียนรู้เขาต้องดู

ผู้วิจัย : ขอเรียนถามถึงโรงเรียนสิวลี เริ่มต้นเป็นแนวมอนเตสซอรีเลยไหมคะ

ดร.จรรุรัตน์ : ไม่ใช่ค่ะ เพิ่งมาเป็นมอนเตสซอรีประมาณ 5 ปี แต่เดิมเป็นระบบทั่วไปแต่พอไปอบรมมา เราก็มีความรู้สึกว่าจะจัดแบบมอนเตสซอรี มันค่อนข้างยากหน่อย เพราะมันเป็นการเปลี่ยนแนว สภาพแวดล้อมก็เปลี่ยนแปลงไป เริ่มต้นจากสภาพแวดล้อม และการอบรมให้ความรู้ครู

ผู้วิจัย : แสดงว่าการอบรมให้ความรู้มีความสำคัญมากในการจะหันมาจัดการศึกษาตามแนวมอนเตสซอรี

ดร.จรรุรัตน์ : ใช่ค่ะ

ผู้วิจัย : อยากให้ท่านอาจารย์ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรี

ดร.จากรัตน์ : 1. นักการศึกษาต้องเข้าใจพัฒนาการของเด็กก่อน วิธีการเรียนรู้เป็นยังไง พอเรารู้แล้วเราก็จะจัดตรงกับเขา เด็กอนุบาลจะซิมซับ เห็นจำ และลงมือทำ พอเข้าใจจึงใช้วิธีการสอนเด็ก มอนเตสซอรีจะให้เด็กเห็นสัมผัส เรียนรู้จากง่ายไปสู่ยาก

-ครูต้องเชื่อมั่นว่าเด็กทำได้ ครูเพียงชี้แนะเปิดโอกาสให้เด็กได้ลองทำ ครูจะไม่ขัดจังหวะ เพราะจะทำให้เด็กขาดความมั่นใจ ครูจะต้องรู้ว่าจะช่วยเด็กได้อย่างไร จะต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อม

-ครูควรจะอบรม AMI เพราะอุปกรณ์ทุกชิ้นมีวัตถุประสงค์ และเหมาะกับอายุของเด็ก เพราะฉะนั้นครูจะต้องจัดสิ่งแวดล้อม และมีการวางแผน

บทสัมภาษณ์อาจารย์จิราพร เอี่ยมระหงษ์

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์จิราพร เอี่ยมระหงษ์

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนนาร่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

คณะกรรมการพัฒนาจัดการเรียนรู้มอนเตสซอรีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัย : การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย คือโรงเรียนมอนเตสซอรี มีองค์ประกอบอะไรบ้าง และเป็นอย่างไรบ้างคะ

อาจารย์จิราพร : ในเรื่องขององค์ประกอบที่สำคัญอันแรกคือเรื่องบุคลากร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพราะว่าการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกนี้มันต่างจากปกติมาก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงตัวบุคลากรสำคัญมาก นอกจากครู แล้วยังจะต้องเกี่ยวกับโรงเรียนและผู้ปกครองด้วย นี่คือองค์ประกอบแรกที่สำคัญ

องค์ประกอบที่ 2 ก็คือวิธีการที่เราจะจัดการ ขับเคลื่อนให้มันเกิดขึ้นให้ได้ ต้องหาวิธีการให้ได้เราจะทำยังไง จะจัดการให้มันเป็นไปได้ ในเรื่องของการจัดการศึกษาโรงเรียนทางเลือก อันที่ 3 เราก็คงต้องดูว่าเมื่อมันจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรีดูแล้วที่สำคัญคือ อาคาร สถานที่ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมในสภฐ.ด้วยกันเราจะคุยกันรู้เรื่องเลยว่า ห้องเรียนมันจะต้องใหญ่กว่าห้องเรียนปกติ ซึ่งห้องเรียนปกติ 6x9 หรือ 7x8 เมตร แต่ว่าพอเป็นมอนเตสซอรีมันไม่เพียงพอ มันต้อง 2 เท่า เพราะฉะนั้นองค์ประกอบที่สำคัญคือเรื่องอาคารสถานที่ นอกจากที่ห้องเรียนต้องกว้างแล้ว สิ่งแวดล้อมทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนมันต้องเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญของมอนเตสซอรีอีกเรื่องหนึ่งก็คือ สื่อ อุปกรณ์ค่ะ ซึ่งเขาให้ความสำคัญ เขาเห็นว่า เด็กต้องเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ลงมือทำด้วยตนเอง เกิดคอนเซ็ปต์ด้วยตนเอง ดังนั้น เด็กต้องมีสื่อ อุปกรณ์ใช้ สื่ออุปกรณ์เขา เป็นสื่อที่มีมาตรฐานแล้ว ออกแบบมาแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าเราจะทำได้เราต้องมีสื่ออุปกรณ์ด้วย อีกอันหนึ่งที่เจอเหล่านี้ได้ที่สำคัญคือเราต้องมีงบประมาณในการจัดการ

ผู้วิจัย : อย่างที่ท่านอาจารย์บอกอันดับแรกเรื่องบุคลากร คุณครู นักเรียน ผู้ปกครองนี้ ต้องมีบุคลิก ลักษณะคุณสมบัติอย่างไรคะ

อาจารย์จิราพร : เราต้องปรับเปลี่ยนความคิดของเขาให้ได้ก่อน เนื่องจากว่าคุณครูส่วนใหญ่จะเคยชินกับการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง แต่มอนเตสซอริคือเด็กเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง ครูเคยชินมากกับการที่ครูได้บรรยายต่างๆ ฉะนั้นการที่เขาได้บรรยาย เขาจะรู้สึกว่าเขาได้ให้ความรู้กับเด็กที่ดีเยี่ยมกับเด็ก ถ้าเมื่อไหร่ที่เขาได้พูดได้บรรยายให้เด็กฟัง ถึงแม้ว่าในการจัดการเรียนการสอนจริงๆ ที่เรียนมา เป็นนักศึกษาครุมา เขาต้องสอนให้เด็กเรียนรู้ด้วยการใช้สื่อ แต่ว่าจริงๆ เวลาปกติทั่วไปครูก็จะเน้นการบรรยาย เพราะฉะนั้นมันเป็นการยากที่จะปรับเปลี่ยนเขา ถ้าหากว่าปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว คุณครูก็จะไม่ยอมรับก็จะต่อต้าน ยิ่งเป็นโรงเรียนของรัฐบาล ผู้บริหารจะต้องถูกต่อต้านแน่นอน เพราะนั่นสิ่งแรกที่เราจะต้องเปลี่ยน เราต้องเปลี่ยนคุณครูก่อน มันเป็นการสร้างความตระหนักให้เขาก่อนว่า การศึกษาปัจจุบันมันมีปัญหาอะไร แล้วถ้าเกิดเป็นแบบนี้มันน่าจะดีม๊าย น่าจะลองดูม๊าย ให้เขาตระหนักก่อน โดยการให้เขาไปศึกษาดูงาน ไปดูห้องเรียนต่างๆ ที่ใช้จริงก่อนว่ามันเป็นยังไง เด็กเรียนแล้วมีความสุขยังไง และสื่อแต่ละตัวที่เด็กเขาเรียนรู้นี้ ครูลองทำความเข้าใจกับมันดูซิว่า มันทำให้เด็กเข้าใจง่ายจริงหรือเปล่า อันนี้หมายถึงตอนที่เราริเริ่มต้นที่อนุบาล ซึ่งประมเราก็ใช้วิธีนี้เหมือนกันคะ คือต้องสร้างความตระหนักให้ครู ค่อยๆ เปลี่ยนความคิด ไม่เปลี่ยนทันทีทันใด แต่เมื่อเราเปลี่ยนครูไม่ได้เปลี่ยนด้วยหมด เราก็ไม่บังคับ เราเอาคนที่เขาเห็นด้วยแล้วค่อยเปลี่ยนไปที่ละห้อง หลังจากที่เปลี่ยนทีละห้องแล้วเขาจะเห็นว่า ถ้าทำแบบนี้ดูว่าเด็กจะมีความสุข ในขณะเดียวกันเรื่องการเปลี่ยน เราต้องสนับสนุนเขาเต็มที่ ดูแลให้กำลังใจ ให้เขาเกิดความภาคภูมิใจ ถ้ามีปัญหาอะไรเราก็จะเข้าไปช่วยแก้ปัญหา แต่เราไม่ได้สั่งเขาให้ทำโน้นทำนี่ เราใช้วิธีคุยกันถึงปัญหาและพัฒนาอยู่ตลอด

แลกเปลี่ยนความรู้ใช้ PLC ทำแบบนี้มานานแล้ว ทุกสัปดาห์เราจะคุยกันเพื่อเรื่องนี้โดยเฉพาะ ซึ่งนักเรียนเองก็เหมือนกัน เราต้องปรับเขา แต่นักเรียนไม่ค่อยยาก เพราะว่าถ้าเขาเรียนในห้องเรียนที่นำอยู่ นำเรียน เขาก็ไม่มีปัญหา อย่างยิ่งอนุบาลจะไม่ค่อยมีปัญหา แต่ความเข้าใจของผู้ปกครองเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการเรียนมอนเตสซอรินี้ ต้องคละอายุ มอนเตสซอริไม่มีการเขียน ในขณะที่ผู้ปกครองจะเห็นความแตกต่างจากโรงเรียนอื่นที่ได้ท่องหนังสือ ก.ไก่ แล้วแต่มอนเตสซอริ ต้องเป็นสเต็ม เป็นขั้นตอนจากการได้ฝึกร่างกาย เริ่มให้ภาษาให้เด็กฟังก่อน ไม่ได้เริ่มต้นจากดินสอ สุดท้ายถึงจะได้ฝึก

เขียน เพราะฉะนั้นต้องทำความเข้าใจให้ผู้ปกครองเห็น รู้ว่าการที่จะพัฒนาเด็กแต่ละคนต้องทำอย่างไร เราต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และให้ผู้ปกครองเห็นว่าวิธีใหม่นี้ดีกว่า และเต็มใจก่อน ถ้าใครสนใจจะเรียนแบบนี้ก็เรียนห้องนี้นะ แต่ถ้าไม่มั่นใจก็ให้เรียนแบบเดิมก่อน หลังจากนั้นเมื่อเราสอนไปแล้วมันได้ผล เราจะจับตัวผู้ที่เห็นผลของเด็กชัดเจนว่าเขาไม่ได้เรียนอ่านเลย ไม่ได้เรียนเขียนเลย แต่ถึงเวลาเขาอ่านได้เลย

ผู้วิจัย : ต้องประชุม หรือมีวิธีการให้ผู้ปกครองได้ทราบและเต็มใจเรียน มีการอธิบาย แนะนำบ้างไหมคะ

อาจารย์จิราพร : ประชุมค่ะ และเราใช้วิธีแนะนำ เอาสื่อ อุปกรณ์มาให้เห็นว่าตัวนี้มันพัฒนาอะไร ให้ครูสาธิตให้ดูด้วย ถ้าเด็กเรียนแบบนี้ เด็กจะได้อะไร และอีกเรื่องที่เราต้องคุยคือ เป้าหมายในการเลี้ยงลูก ต้องการให้เป็นยังไง และการจะไปถึงจุดนั้นมันต้องเริ่มต้นจากอะไร พัฒนาให้ถูกวิธียังไง

ส่วนเรื่องของอาคาร สถานที่นี่ไม่ได้ยากสำหรับเรา แต่จะยากคือเรื่องงบประมาณ เรื่องสื่ออุปกรณ์ ก็เช่นเดียวกัน เพราะสื่ออุปกรณ์มันแพง แต่ก็มีการช่วยคิดกับคุณครูว่ามีอันไหนที่เราทำเองได้บ้าง จะหาได้จากแหล่งไหน อันนี้มันโยงไปถึงงบประมาณทั้งนั้นเลย

วิธีการบริหารการจัดการ ทุกคนต้องมาเรียนรู้หลักการของมอนเตสซอรี ร่วมประสานการปฏิบัติและลงมือทำมีระบบดูแล มีการติดตามประเมินผลที่ทำอยู่ตลอดเวลา ปรับปรุงพัฒนาอยู่เรื่อยๆ สุดท้ายต้องให้ออกาสครูเขาได้ภาคภูมิใจ เวลาที่มีกิจกรรมอะไร เริ่มแรกให้ครูเขามาแล้วให้ฟังว่าเขามีความสุขในส่วนไหนเกี่ยวกับเด็ก เขาพอใจอะไรเกี่ยวกับเด็ก มาแลกเปลี่ยนคุยกันแต่ละห้อง เมื่อมีกิจกรรมนอกโรงเรียนที่เราต้องนำเสนองาน เราก็จะให้ครูนำเสนองานของตัวเองนั่นก็คือ มอนเตสซอรี จัดนิทรรศการ ครูเขาจะรู้สึกเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตัวเอง มีกำลังใจที่จะทำ

ผู้วิจัย : การแชร์ประสบการณ์นี้ เป็นเหมือนทุกองค์ประกอบเลย อย่างเช่นเมื่อวานได้คุยกับท่านอาจารย์บุญชู ท่านก็พูดถึงการจัดอบรม ความร่วมมือระหว่างสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย แล้วก็AMI นั่นหมายความว่าทั้ง สพฐ. ทั้งสมาคม ทั้ง AMI มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการ

อาจารย์จิราพร : การฝึกอบรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง ครั้งแรกที่เราทำเรายังไม่ได้อบรม แต่เราขอไปอบรมกับทางนครปฐม หลังจากที่เราไปดูงานแล้วได้แจ้งว่าถ้ามีอบรมเมื่อไหร่ให้แจ้งทางเรา หลังจากนั้นเราก็ได้ติดตามอีกว่า สพฐ.มีอบรมอีกไหม พอมีมานี้เราขอสมัคร ที่จริงเขาจะเอาโรงเรียนขนาดเล็ก แต่เราไม่ใช่ แต่เราขออบรม และขออาสาสมัครครูส่งครูไปอบรม กรณีส่งครูไปอบรมของมอนเตสซอริ นี่พิเศษอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการอบรมที่เข้มงวดมาก ส่วนใหญ่ครูบางโรงเรียนก็กลับไม่อบรม เพราะช่วงนั้นอบรมลำบาก เพราะต้องอบรมกับต่างชาติคนไทยไม่ชินกับมารยาทจากต่างชาติ เป็นการอบรมที่นาน และงบประมาณน้อย การกินอยู่ลำบาก แต่โชคดีที่ครูเราไม่กลับ เพราะครูเราเขาตระหนักแล้ว คุณเริ่มลงมือทำแล้ว เขาเห็นผลแล้ว ครูสู้ค่ะ

ผู้วิจัย : นั่นแสดงว่าคุณสมบัติของครูนั้นต้องมีความอดทนในการอบรม

อาจารย์จิราพร : ใช่ค่ะ หลังจากทีอบรมจากทางสมาคมเป็นการดีมาก เพราะเข้มงวดมาก ครูได้นำเอาไปใช้ โดยเฉพาะเรื่องการปฏิบัติต่อเด็ก ครูไทยไม่ค่อยให้ความสำคัญ การให้เกียรติเด็ก การทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัย ส่วนใหญ่ครูจะใช้อำนาจกับเด็ก เวลาเรียนเด็กก็เครียด แต่มอนเตสซอรินี้ต้องให้เกียรติเด็ก ต้องให้เด็กรู้สึกปลอดภัยอยู่ตลอดเวลาเมื่ออยู่ในใกล้ครูหรืออยู่ในห้องเรียน หมายถึงปลอดภัยทางด้านจิตใจ ทำให้เขารู้สึกอบอุ่น หลังจากอบรมเสร็จสิ้นแล้วทางสมาคมมีการติดตามครูที่ผ่านการอบรมแล้ว ทำให้ครูมีความกระตือรือร้น

แล้วเมื่อ สพฐ.จัดงบประมาณอบรมก็มีผลมาก สมาคมก็ช่วยเราด้วยในด้านวิชาการ ให้ความรู้แนะนำ ทำให้งานมีการพัฒนาไปเรื่อย นอกจากนี้เรายังมีเครือข่ายโรงเรียนที่เป็นมอนเตสซอริได้คุย ได้แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยกัน

แล้วยังเวลาที่ สพฐ.จัดอบรมได้เชิญครูของเราไปเป็นวิทยากรด้วย ยิ่งทำให้ครูของเรามีความเชี่ยวชาญ ในความเป็นจริงการเป็นวิทยากรมอนเตสซอริ ต้องผ่านการอบรมจากสมาคม ตัวผู้บริหารนี้สำคัญต้องมีความรู้มอนเตสซอริ ต้องเฝ้าหาความรู้

ผู้วิจัย : อาจารย์คะ แล้วเริ่มต้นมอนเตสซอริของอาจารย์ เป็นมายังไงคะ

อาจารย์จิราพร : พี่ไม่เคยรู้จักมอนเตสซอริมาก่อน แต่เป็นที่ชอบสอนคณิตศาสตร์ แต่การสอนของพี่นี้ต้องมีสื่อทุกชั่วโมง เพราะเคยสอนแบบไม่มีสื่อแล้วเด็กไม่รู้เรื่อง แล้วก็มาปรับเปลี่ยนวิธีสอนแบบมี

สื่อ ปรากฏว่ามันเป็นวิธีการสอนที่ดีมาก เมื่อได้มีโอกาสไปอบรมมอนเตสซอรี ได้เห็นการจัดห้องเรียนที่เขาสาธิต เห็นสื่อคณิตศาสตร์ของเขา ได้เห็นเด็กเขาได้เรียนรู้ด้วยตนเองโดยที่ครูเป็นดูแลเฉยๆ นั่นคือเด็กเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง เด็กมีอิสระทางความคิด แล้วกลับมาชวนครูไปดูงานแล้วก็เริ่มลงมือทำเลยทันที วิธีการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้จริงอยู่ว่าเขาจัดมาดีแล้ว แต่คุณครูส่วนใหญ่ไม่ใช่วิธีการสอนที่เขาสอนมาอย่างนี้ แต่ไปใช้วิธีการที่อาจารย์สอนนักศึกษา ใช้การบรรยาย แต่มอนเตสซอรี เขามีวิธีการที่ชัดเจน เขามีสื่ออุปกรณ์ที่พร้อม มอนเตสซอรีเหมือนเฟรนไชส์ที่ใช้ได้เลย แต่ต้องเรียนรู้วิธีใช้ ที่คิดว่ามอนเตสซอรีจะเป็นการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คาดหวังว่าอยากให้มอนเตสซอรี เข้าไปอยู่ในในการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัย : ที่อาจารย์บอกว่า มีโอกาสไปอบรม นี้ใครจัดคะ

อาจารย์จิราพร: สพฐ.ร่วมกับสมาคม จัดประชุมเพื่อให้ผู้บริหารแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาให้รู้จักกับมอนเตสซอรี ซึ่งตอนนั้นมีมอนเตสซอรีแล้วที่นครปฐม โดย ดร.กษมา นำเข้ามาใช้กับโรงเรียนขนาดเล็ก และอยากให้มอนเตสซอรีแพร่หลายไปอีกโดยอบรม 3-4 วัน

ผู้วิจัย : นั่นคือการเผยแพร่ความรู้จาก สพฐ.และจากหน่วยเหนือด้วยนะคะ

อาจารย์จิราพร : ใช่ค่ะ สพฐ.จัดและได้เชิญ ดร.กรรณิการ์ นายกสมาคมมอนเตสซอรี และเชิญวิทยากรที่เป็นต่างชาติด้วย

ผู้วิจัย : ความคาดหวัง อาจารย์มองภาพมอนเตสซอรีในประเทศไทยเป็นอย่างไรบ้างคะ

อาจารย์จิราพร : อยากให้โรงเรียนมีการใช้มอนเตสซอรีในการเรียนการสอนซัก 10 % ก็ยังดี อยากให้มอนเตสซอรีเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้วิจัย : แล้วคิดว่าเราจะทำอย่างไรดีคะ หรือตามแผนยุทธศาสตร์ที่ สพฐ.วางไว้คะ

อาจารย์จิราพร : ตามที่ สพฐ.ที่วางไว้ คือ สพฐ.ก็รับสมัครโรงเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการ ตอนนี้อยู่โรงเรียนก็สนใจเยอะ แต่ปัญหาที่ผ่านมา อย่างการอบรมแต่ละครั้งเมื่อครูกลับไปแล้วมีการเกษียณบ้าง ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสนใจบ้าง ทำให้มอนเตสซอรีในประเทศไทยเหลือน้อยมาก สพฐ.ได้เปิดให้มีการสมัครใหม่ ไม่ใช่ต่างชาติมาเป็นวิทยากร แต่ใช้ครูของเราเป็นวิทยากร มีโรงเรียนเข้าร่วม

ประมาณ 1,000กว่าโรงเรียน แต่ปัญหาตอนนี้คือ สพฐ. มีงบประมาณไม่เพียงพอเลยค่อยๆทยอยจัดการอบรมค่ะ ปีนี้จะเป็นปีแรกที่จัดให้ตามโรงเรียนที่สมัครมา

ในการจัดอบรมที่เราจัดให้แล้ว แต่กลับไป ก็ไม่ได้ทำอีก ปัญหาคือ 1.เรื่องสื่อ อุปกรณ์ ที่สำคัญคือสื่อ อุปกรณ์ ไม่พอ แต่เวลาจัดอบรม เราก็ให้ผลิตสื่อกันเยอะๆด้วย แต่ไปถึงโรงเรียนก็คือ เท่าที่เราให้ไป เขาไม่ได้ไปต่อยอด เราก็ต้องจัดอบรมใหม่ อบรมครู และก็อบรมผู้บริหารด้วย มีหลักสูตรเรียบบร้อยแล้วให้ผู้บริหารเข้าใจและนำไปขับเคลื่อนได้ค่ะ แต่ว่ามาติดสถานการณ์โควิดต้องเปลี่ยนมาเป็นการอบรมออนไลน์ และใน สพฐ. อาจมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบ ตอนแรกเรามีความหวังอยู่ว่ากำลังไปได้ดีมาก แต่เพิ่ง 2-3 วันนี่เปลี่ยนคนรับผิดชอบอีกแล้ว ไม่นั่นใจในอนาคตแล้วตอนนี้

ผู้วิจัย : อาจารย์คะ สมมุติว่าถ้ามีผู้บริหาร หรือครูที่เขายังไม่รู้เรื่องมอนเตสซอรีเลย อาจารย์มีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรีอย่างไรบ้าง

อาจารย์จิราพร : พาครูเขาไปดูห้องเรียนก่อน ให้เขาไปนั่งดู ว่าเขาเห็นอะไรในห้องเรียนนี้ มันต่างกันยังไง ชอบในจุดไหน จุดไหนที่ไม่ชอบ แต่เราพาไปดูเราก็ให้เขาเห็นสิ่งดีๆทั้งนั้น คือหลักสูตรของมอนเตสซอรีปฐมวัย เรื่องภาษา พอถึงวัย 4 ขวบเด็กก็จะเริ่มจำเรื่องภาษาได้ดี เรื่องการอ่าน การคิด เรื่องคณิตศาสตร์นี่เรียนกับสื่อ เด็กไม่รู้ตัวว่าเด็กได้ เด็ก เขาไม่ได้ให้เด็กเขียนโจทย์ แต่เด็กจะได้เรียนรู้ความหมาย เรื่องตัวเลข และครูที่เขาได้เห็นว่าเขาไม่เด็กถึงได้ และมาคุยแนะนำ คือต้องให้เขาเห็นห้องเรียน อยู่ๆบอกเขาเลย เขาจะไม่เห็นภาพ ครั้งที่เรายังไม่มีห้องเรียนก็จะพาเขาไปดูงาน แต่หลังที่เรามีห้องเรียนแล้วเมื่อรับครูใหม่เข้ามา เราจะให้เขาสอน ก็ให้เขานั่งดูห้องเรียนก่อน แล้วถึงจะเริ่มต้นกันว่า เขาจะเดินหน้ายังไง แต่มันก็มีปัญหาคะระดับประถม ครูบางคนก็ต้องการที่แสดงพลังของเขาว่า เขามีพลังที่จะเป็นฝ่ายให้เด็ก เขาอาจจะไม่ค่อยยอมรับตรงนี้ แต่เราก็ไม่บังคับ ค่อยๆเปลี่ยนเขาไป ครูบางคนเขาทำแต่เขารู้สึกอึดอัดแต่นานไปที่สุดเขาก็รู้สึกรักมัน ก็จะเป็นครูที่เขาสอนแบบเดิมพอเขาได้เปลี่ยนมาสอนแบบใหม่เขาก็จะเห็นความแตกต่าง.

บทสัมภาษณ์ อาจารย์ บุญชู อังสวัสดิ์

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์บุญชู อังสวัสดิ์

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

-คณะทำงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำนักงาน

คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัย : องค์ประกอบการบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก / โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีอะไร อย่างไรบ้าง?

อาจารย์บุญชู : องค์ประกอบการบริหารจัดการ มีเรื่องการวางแผนดำเนินงานเช่น แผนกลยุทธ์ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ} การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เรื่องมอนเตสซอรี, การสนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของมอนเตสซอรี สามารถทำได้มีประสิทธิภาพ มีการนิเทศติดตามผล การประเมินผลการดำเนินงาน การประสานความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ และเอกชน การประชาสัมพันธ์

มอนเตสซอรีเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่เป็นที่สนใจของครูและผู้บริหาร ทั้งผู้บริหารระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ กรม เช่น สพฐ. โดยเฉพาะผู้ปกครอง ผู้ปกครองสนใจให้เด็กมาเรียนห้องเรียนมอนเตสซอรี เพราะมีผลเชิงประจักษ์ ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กชัดเจน เช่นความมีระเบียบวินัย ความช่วยเหลือตนเอง การมีสมาธิมุ่งมั่นในการทำงาน การเคารพสิทธิผู้อื่น การรู้สิทธิของตนเอง การมีมารยาทในบริบทของแต่ละแห่ง มันชัดเจนเพราะฉะนั้นจึงเป็นที่สนใจของผู้ปกครอง

-มีโรงเรียนหลายแห่งที่เปิดสอนแล้วมีห้องมอนเตสซอรีและห้องปกติ ผู้ปกครองจะสนใจให้เด็กมาเรียนมอนเตสซอรี โรงเรียนหลายแห่งที่เอาไปใช้ เด็กก็เข้ามาต่างอำเภอ ต่างตำบล มุ่งสู่โรงเรียนมอนเตสซอรี

ผู้วิจัย : การเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อม แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปอย่างไรบ้าง

อาจารย์บุญชู : หลักสูตร สื่อ อุปกรณ์มอนเตสซอรี จะมีระบบของเขา ระบบการจัดสื่อ สื่อจะเรียนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม และจัดเป็นระบบ 4 หมวด เหมือนมุมประสบการณ์ของเราทั่วไป

จุดเด่นสื่อจะมีระดับความสามารถของเด็ก เขาเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนรู้ด้วยตนเองและคละอายุ 3-6 ขวบ สื่อในห้องก็จะมี 3 ขวบเรียนตรงนี้ 4 ขวบเรียนตรงนี้ 5 ขวบเรียนตรงนี้ แต่ไม่ได้จำกัดว่าเด็ก 3 ขวบจะเรียนพัฒนาถึงเด็ก 4 ขวบ 5 ขวบ คือไม่ปิดกัน ถ้าศักยภาพของเด็ก 3 ขวบสามารถจะพัฒนาไปถึงสื่อเด็ก 4 ขวบ 5 ขวบได้ ครูก็จะส่งเสริม แต่หลักสูตรทั่วไป สื่ออุปกรณ์ ไม่มีความแตกต่างหรือตามระดับความสามารถของเด็ก เพราะฉะนั้นจะสังเกตว่าอุปกรณ์หมวดคณิตศาสตร์ เด็กสามารถบวก ลบ คูณ ทหาร เลข 2 หลัก 3 หลักได้ ทั้งมีทศ ไม่มีทศ แต่ในห้องนั้น เด็กส่วนใหญ่อยู่ระดับ บวก ลบ เลข 2 หลัก 3 หลัก ธรรมดา แต่จะมีเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่ศักยภาพเขามากกว่าคนอื่น เขาสามารถบวก ลบ เลข 4 หลัก 5 หลักได้ นี่คือการแตกต่างที่ว่าห้องเรียนมอนเตสซอรี เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลตามหลักการใน พรบ.การศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่เน้นเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งหลักสูตรปกติไม่มี สอนบวกลบเลขหนึ่งหลักก็หนึ่งหลักทั้งขึ้น สองหลักก็สองหลักทั้งขึ้น เพราะฉะนั้นเด็กก็เก่งอยู่แค่สองหลัก ไม่มีพัฒนาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล นี่คือนวัตกรรมของมอนเตสซอรี

ผู้วิจัย : นั่นหมายความว่าต้องสอนเป็นรายบุคคลหรือเปล่า

อาจารย์ : ใช่ เน้นเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่เน้นรายบุคคล มีกิจกรรมกลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ แต่เน้นรายบุคคล มีแผนรายบุคคล พัฒนาเด็กรายบุคคล

เพราะฉะนั้นโรงเรียนที่เปิดสอนมอนเตสซอรี ต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเอาแนวคิดมอนเตซอรีเข้าไปใส่ไว้ในหลักสูตร (ต้องทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีแนวคิดมอนเตสซอรีเข้าไป)

ผู้วิจัย : ประสบการณ์ของท่านเกี่ยวกับโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่เป็นอย่างไร

อาจารย์บุญชู : เข้ารับการอบรมเป็น Montessori Diploma การสอนแบบมอนเตสซอรี 3-6 ปี จากสมาคมมอนเตสซอรีสากล (Association Montessori Internationale : AMI) และ Certificate การสอนแบบมอนเตสซอรีระดับประถมศึกษา หลักสูตรสมาคมมอนเตสซอรีสากล (AMI) จากสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย (MAT)

ผู้วิจัย : ถ้าครูคนหนึ่ง ยังไม่มีความรู้มอนเตสซอริเลย ท่านจะแนะนำครูในการจัดการศึกษามอนเตสซอริอย่างไร

อาจารย์บุญชู : ถ้าจะเปิดสอนตามหลักมอนเตสซอริทาง สพฐ. ได้ทำหลักสูตรพัฒนาครูพัฒนาผู้บริหาร พัฒนาศึกษานิเทศ เพื่อที่พัฒนาบุคลากรเหล่านี้ให้มีความรู้ ความเข้าใจ รู้วิธีการใช้สื่อวิธีการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อที่จะไปเปิดห้องเรียนมอนเตสซอริ ครูต้องผ่านการอบรม 10 วัน และอีก 5 วัน , 5 วัน ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ อบรม 4 วัน เป็นหลักสูตรมอนเตสซอริบริบทสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเอกสาร มีวีดิทัศน์ ประกอบการฝึกอบรมเพื่อให้ครูไปฝึกปฏิบัติใช้ที่โรงเรียนต่อ

ผู้วิจัย : อาจารย์มองภาพมอนเตสซอริในอนาคตอย่างไรบ้าง อยากให้ภาพการศึกษาไทยออกมาเป็นแบบไหนในมุมมองของมอนเตสซอริ

อาจารย์บุญชู : เป็นการศึกษาทางเลือกแนวหนึ่งที่เป็นที่สนใจปี 2558 หลังจากทำหลักสูตรมอนเตสซอริในบริบทของ สพฐ. เราเปิดรับสมัครครูและผู้บริหารเข้าร่วมโครงการ ประมาณ 600 กว่าโรงเรียน โดยให้สมัครตามความสนใจ ปรากฏว่า สพฐ.สามารถพัฒนาได้แค่ประมาณ 300 คนแล้วเลิกไป

พอปี 2562 สพฐ.ก็มาเริ่มใหม่ เมื่อมีคนใหม่ มีผู้บริหารใหม่ ก็เริ่มใหม่ สมัครมาคราวนี้ 1,322 โรงเรียน แต่เราอบรมรุ่นแรกแค่ 33 โรงเรียนและวางแผนในปีงบประมาณ 2564 การพัฒนาบุคลากร เราใช้โรงเรียนเป็นฐาน เราอบรมที่โรงเรียนกับเขตพื้นที่ ไม่ได้อบรมที่โรงแรม เพราะฉะนั้น สพฐ.เลยตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ตามมอนเตสซอริ ที่เป็นแหล่งพัฒนาบุคลากรตามภูมิภาค 4 ภูมิภาค 6 แห่ง เพื่อให้พัฒนาบุคลากรในภูมิภาค เพื่อให้ใกล้หลักสูตรที่ทำ และประหยัดงบประมาณ ปรากฏว่าวางแผนไว้และจะเริ่มอบรม 2-3 เดือนที่ผ่านมาแต่เนื่องด้วยสถานการณ์โควิด ตอนนี้อยู่คือกำลังพัฒนาหลักสูตรให้เป็นอบรมออนไลน์จะเริ่มอบรมปลายเดือนนี้ หรือต้นเดือนสิงหาคม

ผู้วิจัย : นั้นหมายความว่า การอบรมการจัดการศึกษาตามแนวมอนเตสซอริ มีความสำคัญอย่างยิ่ง

อาจารย์บุญชู : ใช่ เพราะว่าเป็นการศึกษาทั้งหลักสูตร คือเราวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางกับปฐมวัย มั่นครอบคลุมแล้วประเมิน 80 % อีก 20 % เราต้องคิดสื่อไปในบริบทของ สพฐ. เพราะฉะนั้นมันไม่เหมือนแนวคิดอื่นๆที่อบรม 2-3 วัน ยกตัวอย่างให้เด็ก ให้ครูไปคิดต่อ จึงไม่น่าสนใจ แต่ของมอนเตสซอริ

ซอรี เขาคิดเป็นระบบเบ็ดเสร็จ จึงต้องอบรม ให้ครูฝึกปฏิบัติทักษะเอาไปใช้ได้ เพราะฉะนั้นเราจึง กำหนดอบรมระยะแรก 10 วัน ระยะสอง 5 วัน ระยะสาม 5 วัน

ผู้วิจัย : เท่าที่ทราบอุปกรณ์ในการจัดสิ่งแวดล้อมค่อนข้างแพงใช่ไหม

อาจารย์บุญชู : นี่ก็บางคนก็ติดตรงนี้เพราะไปซื้อ ด้วยเหตุนี้ผมจึงริเริ่มผลักดันให้ สพฐ.ทำหลักสูตร มอนเตสซอรี บริบท สพฐ.ตอนนี้หลักสูตรที่เราพัฒนาอยู่ คือหลักสูตรมอนเตสซอรืบริบท สพฐ.

เอาแนวคิดหลักสูตรนานาชาติ AMI ที่อบรม 90วัน มาประยุกต์เหลือ 20 วัน หลักการหนึ่ง คือครูต้องทำสื่อเองร้อยละ 50 เป็นสิ่งที่ง่าย ทำได้ คุณภาพใช้ได้ เด็กได้พัฒนาตามที่กำหนดตาม มาตรฐาน นี่ก็บริบท สพฐ.เพราะฉะนั้นเราก็แก้ตรงสื่อแพง และการพัฒนาบุคลากรของ AMI.ชะ ระยะเวลา ค่าอบรมแสนกว่า เพราะฉะนั้นบริบท สพฐ. ลดระยะเวลาลง และพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐาน อย่างสื่อที่ตัวเองจะเทียบราคาให้ดู อย่างตารางบวกไปซื้อ 1,100 บาท ถ้าทำเอง 60 บาท อย่าง คลองจำนวนไปซื้อตามร้าน 3,200 บาท ทำเองเราใช้ไม้ระแนง 300 บาท เพราะฉะนั้นเราทำสื่อเอง ร้อยละ 50 เราจะลดค่าว่าแพง โรงเรียนก็สามารถจะเดินได้ตามหลักสูตรบริบทของเรา

ผู้วิจัย : นั้นหมายความว่า ครูควรจะมีสื่อด้วย

อาจารย์บุญชู : ใช่ เพราะในการอบรม เรากำหนดหลักสูตร ทฤษฎี 10 % ปฏิบัติ 80 % ทำสื่อ 10 %

ผู้วิจัย : การอบรมส่วนใหญ่ใครเป็นวิทยากรคะ

อาจารย์บุญชู : เราพัฒนาวิทยากรโดยใช้ครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตร AMI. หลักสูตรนานาชาติ แล้ว มาถอดองค์ความรู้ ต้องเป็นครูที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรืด้วย คืออบรมมาแล้วผ่านหลักสูตรจริง แต่ถ้าคุณไม่ไปทำเราก็ไม่เอา คือเป็นครูที่ไปทำแล้วประสบความสำเร็จมาเป็นวิทยากร คือการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรื ต้องมีวิทยากรมาให้ ความรู้ด้วย

ผู้วิจัย : ทาง สพฐ. หรือผู้บริหารควรกระจายความรู้และประโยชน์ของมอนเตสซอริไปยังเขตพื้นที่ และผู้บริหารทั้งหลายด้วยไหมคะ

อาจารย์บุญชู : สพฐ. ช่วงนี้จะมีคณะทำงานมอนเตสซอริระดับ สพฐ. ได้วางแผนกลยุทธ์ 5 ปี เพื่อให้การพัฒนามอนเตสซอริ เป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน เมื่อ 2-3 เดือน ท่านเลขาฯ เอาแนวคิดมอนเตสซอริ ให้ความรู้กับผู้บริหารเขตพื้นที่ พดใน สพฐ. แชนล ก็มีคนสนใจสมัครเข้ามาเพิ่ม ที่น่ายินดีอีกอย่างคือ สพฐ. สามารถประสานความร่วมมือกับ AMI. สมาคมมอนเตสซอริสากล ซึ่งเป็นสมาคมมอนเตสซอริสากลที่บริหารงานมอนเตสซอริทั่วโลก ที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ ประสานความร่วมมือกับสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย และลงนามความร่วมมือ 3 หน่วยงาน ในการพัฒนามอนเตสซอริของ สพฐ. ลงนามเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2564 เพื่อมาช่วยขับเคลื่อนมอนเตสซอริในประเทศไทย เพราะฉะนั้นน่าจะเป็นการพัฒนาที่เป็นระบบและต่อเนื่องได้ในโอกาสต่อไป นั่นคือหน่วยงานทั้ง 3 แห่งและหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สพฐ. AMI. สมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้มอนเตสซอริ เพราะว่าที่เราตั้งเป้าหมายไว้ก็คือในบริบท สพฐ. เราก็มีมาตรฐานในบริบทของ สพฐ. หลังจากนั้นเราก็จะพัฒนาสู่มาตรฐานสากล เมื่อมีความร่วมมือจาก AMI. และสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย เราจะสามารถพัฒนาโรงเรียนที่พร้อม เมื่อได้มาตรฐานของ สพฐ. แล้วก็พัฒนาสู่มาตรฐานสากล

ผู้วิจัย : อาจารย์มีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา/ครู ในการจัดการศึกษามอนเตสซอริอย่างไรบ้าง

อาจารย์บุญชู : ผู้บริหารโรงเรียนเราให้สมัครอยู่ ที่พบปัญหาคือ เมื่อผู้บริหารเกษียณ หมดยุค หรือย้าย ผู้บริหารใหม่ที่มาบางท่านไม่ชอบแนวคิดนี้ เพราะฉะนั้นโรงเรียนที่เขาทำอยู่ดีก็จะดีบ ตรงนี้ เป็นปัญหาใหญ่ เพราะฉะนั้นน่าจะกำหนดสเปคว่าผู้บริหารที่ย้ายเข้ามาควรสนับสนุน ต้องรับช่วงต่อการสอนตามแนวคิดนี้ หน่วยงาน สพฐ. ควรจะต้องกำหนด ไม่เช่นนั้นทำๆไปก้าวหน้าดี แต่พอผู้บริหารใหม่ย้ายเข้ามา ก็บอกว่าไม่เอา ตรงนี้ น่าเสียดาย นี้ระดับโรงเรียน ระดับเขต หลายเขตให้ความสนใจ เขาทำเต็มพื้นที่

บทสัมภาษณ์ อาจารย์วันชัย แก้วมณี

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์วันชัย แก้วมณี

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดแสง จังหวัดจันทบุรี

คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สพฐ.

ผู้วิจัย : องค์ประกอบการบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก / โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี มีอะไร อย่างไรบ้าง ?

อาจารย์วันชัย : 1. โรงเรียนที่จะเปิดมอนเตสซอรี ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความเข้าใจ เห็น ความสำคัญของมอนเตสซอรี

2.ครูต้องผ่านการอบรมโดยเฉพาะการใช้สื่ออุปกรณ์ เพราะมอนเตสซอรีเป็นการเรียนการสอนที่สาธิต

3.ต้องมีสื่ออุปกรณ์เพราะเรียนรู้ผ่านสื่อ

4.มีชั้นวางสื่ออุปกรณ์

5.ต้องมีพื้นที่ในการทำงาน หรือการทำกิจกรรม สื่อบางชนิดชิ้นใหญ่ต้องใช้พื้นที่ เด็กแต่ละคนมี ความแตกต่างกัน

6.การจัดการเรียนการสอนมอนเตสซอรี เด็กต้องคละอายุ คละชั้นเรียน ตรงนี้ตอบสนองพัฒนาการที่ แตกต่างกัน เด็กจะเรียนรู้พัฒนา เด็กพัฒนาช้าก็ไม่เป็นไร

7.มีการจัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรี

แรกเริ่มห้องเรียนแคบ สื่ออุปกรณ์ไม่พอ จึงปรับและจัดสื่อให้เพียงพอ ซึ่งบางอย่างใช้งบรายหัวเพิ่ม ถ้าตั้งใจจริง 1-2 ปีก็สำเร็จ คือต้องมีพื้นที่ที่เพียงพอ

-เรารวบรวมคนจบ AMI. เราจัดทำหลักสูตรแล้วเสนอกระทรวง เป็นหลักสูตรมอนเตสซอรีในบริบท ของ สพฐ.

-เราให้ครูผลิตสื่อ พออบรมจบทุกคนจะได้สื่อกลับมาใช้ในโรงเรียนด้วย ต่อมาก็จัดทำหลักสูตรระดับ ประถมศึกษา

ผู้วิจัย : ท่านมีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียน มอนเตสซอรี อย่างไรบ้าง

อาจารย์วันชัย : ครู/บุคลากรทางการศึกษา ต้องเข้ารับการอบรม ซึ่งตอนนี้เรามีศูนย์ทั่วประเทศ

-โรงเรียนหรือครูที่ต้องการเร่งด่วนให้ผู้สมัครรวมตัวกัน แล้วบอร์ด/คณะทำงานฯสพฐ.ก็จะจัดวิทยากร อบรมให้ และมีการดูงานด้วย คือจะเป็นการอบรมกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้

-ถ้าครูมีความรู้เยอะก็ต้องถ่ายทอดดี อารมณ์ดี ครูต้องบอกวิธีหาความรู้ ซึ่งมอนเตสซอรีเป็นการ เรียนการสอนที่เรียนรู้ผ่านสื่อ เป็นการให้เขาหาความรู้เอง แต่นโยบายการศึกษาไทย ยังยึดแบบเก่า อยู่เลยพัฒนาไม่ดีเท่าที่ควร

โรงเรียนจะมี 2 แบบคือ โรงเรียนที่แสวง กับโรงเรียนฟังนโยบาย โรงเรียนที่แสวงจะไปได้ ซึ่ง โรงเรียนที่เปิดสอนต้องต่อสู้

ผู้วิจัย : อาจารย์มีความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีของประเทศไทยอย่างไร

อาจารย์วันชัย : ผมอยากให้ผู้บริหารระดับสูงเห็นความสำคัญของมอนเตสซอรี อยากให้มีนโยบาย ระดับชาติ ถือเป็นวาระสำคัญ

-โรงเรียนขนาดเล็กเกิดขึ้นมาก เพราะการศึกษาไม่มีคุณภาพ มอนเตสซอรีเอาเด็กมารวมกัน จะสามารถแก้ปัญหาได้

-อยากให้ผู้บริหารระดับสูงมาศึกษาอย่างแท้จริง ให้เป็นนโยบายลงมา โดยเฉพาะอนุบาลถือเป็นก้าวแรกของการเรียนรู้ และให้มีการพัฒนามอนเตสซอรีอย่างต่อเนื่อง

บทสัมภาษณ์ อาจารย์กิติพงษ์ ศิริคำกร

วันที่ 14 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์กิติพงษ์ ศิริคำกร

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองขามสมบุรณ์ ต.โนนสมบุรณ์ อ.บ้านแฮด จ.ขอนแก่น

(โรงเรียนโครงการนำร่องการจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรี และโรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนา

มอนเตสซอรีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ผู้วิจัย : การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก โรงเรียนมอนเตสซอรี เมืองประกอบอะไร อย่างไรบ้าง

อาจารย์กิติพงษ์ : ปัจจัยสำคัญ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน การจัดห้องเรียน งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์

1. ผู้บริหารต้องเปิดโลกทัศน์ในการยอมรับมอนเตสซอรี ในการนำมาใช้ในโรงเรียนอย่างเต็มรูปแบบ มุ่งเน้นมอนเตสซอรีอย่างเดียว

-บริหารต้องเข้าใจหลักการของมอนเตสซอรี

-ผู้บริหารต้องเข้ารับการอบรมของ AMI.ซึ่ง AMI.มีการอบรม 2 แบบ คือสำหรับผู้บริหาร และสำหรับครูผู้สอน

-ผู้บริหารมีหน้าที่กำกับติดตาม

-ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญ และสนับสนุนงานมอนเตสซอรีอย่างเต็มที่ จัดให้เต็มรูปแบบ ทุ่มเทเต็มที่

-ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ ชื่นชมให้กำลังใจครูผู้สอน ที่เขาตั้งใจในการทำหน้าที่

-ผู้บริหารต้องสามารถนำหลักการแนวคิดมอนเตสซอรีมาสู่การปฏิบัติได้ คือต้องรู้มอนเตสซอรีให้เราทำอะไร จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมือนบ้าน ซึ่งต้องรู้ว่าทำอะไร อย่างไร

-ผู้บริหารต้องรู้ว่าครูคนไหน เหมาะเป็นครูอนุบาล เพราะครูต้องรักเด็ก

2. ครูผู้สอนต้องไปอบรมมอนเตสซอริอย่างเข้มข้น มีความรักเด็ก ตั้งใจเอาจริงเอาจังกับงานมอนเตสซอริ โดยต้องมีใจยอมรับ สามารถปรับเปลี่ยนได้ และต้องมีจิตอาสา

3. การจัดห้องเรียน ห้องเรียนต้องมีพื้นที่กว้างขวาง (ทั่วๆไปแค่ 6x3 เมตร) มอนเตสซอริจะทะลุถึงกัน ห้องเรียนมอนเตสซอริต้องมีห้องน้ำในห้องเรียน จัดให้เหมือนบ้านหลังหนึ่ง

4. งบประมาณสื่อมอนเตสซอริสวงวนลิขสิทธิ์นำเข้าจากต่างประเทศ เราจะลอกเลียนแบบไม่ได้ ราคาค่อนข้างสูง เพราะฉะนั้นต้องมิงงบประมาณในการจัดห้องเรียนและสภาพแวดล้อม เช่น ปรับปรุงห้องเรียน มีชั้นวางของ มีห้องน้ำในห้องเรียน

5. สื่อการเรียนการสอนควรมีให้ครบ

-ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องร่วมมือกันในการทำงานมอนเตสซอริถึงจะประสบผลสำเร็จ จะเดินไปโดยลำพังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้

-การอบรมมีความสำคัญ แต่แรกเริ่มมอนเตสซอริเป็นวิทยากรจากต่างประเทศ การอบรมควรมีความสนุกสนาน ผ่อนคลายไม่น่าเบื่อ ตอนหลังเรามีวิทยากรคนไทย

ผู้วิจัย : อยากให้ท่านให้คำแนะนำสำหรับครู นักการศึกษาที่มีความสนใจการจัดการศึกษาแนวมอนเตสซอริ ท่านอาจารย์มีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอริ อย่างไรบ้าง

อาจารย์กิติพงศ์ : โรงเรียนที่ยังไม่เริ่มมอนเตสซอริ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ ใฝ่รู้ ใฝ่พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนตนเอง นำกระบวนการมอนเตสซอริมาใช้

-ทั้งผู้บริหาร และครูต้องเปิดใจกว้าง ยอมรับรับการเปลี่ยนแปลง

-โรงเรียนที่เริ่มไปแล้ว แต่อาจไม่ประสบผลสำเร็จ อาจเพราะการโยกย้ายผู้บริหาร เพราะฉะนั้นโรงเรียนที่ได้มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอริแล้วควรดำเนินการต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

เด็กมอนเตสซอริจะกล้าแสดงออก มีความสุข อยากมาโรงเรียน เพราะในห้องเรียนจัดสภาพแวดล้อม เด็กจะมีระเบียบวินัย มีมารยาท มีสัมมาคารวะ มีความคิดสร้างสรรค์

ผู้วิจัย : อาจารย์มีความความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในอนาคตอย่างไร

อาจารย์กิติพงศ์ : อยากให้เริ่มจาก สพฐ. กระทรวง อยากให้เลขาธิการ ผู้บริหารในกรม กระทรวง เห็นความสำคัญ มีการขับเคลื่อนจาก สพฐ.มาสู่โรงเรียน เช่น ผู้อำนวยการเขตพื้นที่เห็นความสำคัญ ด้วย ก็ขับเคลื่อนเดินหน้าต่อได้

-ตอนนี้ สพฐ. ได้จัดศูนย์การเรียนรู้มอนเตสซอรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นส่งเสริม โดยจัดอบรมเรียนรู้ที่ศูนย์ฯ ไม่ต้องจัดที่โรงแรม ถ้าจัดการอบรมหรือเดินหน้ามอนเตสซอรีจะมีประสิทธิภาพ จึงอยากให้มอนเตสซอรีเกิดขึ้นในโรงเรียนทั่วประเทศ.

บทสัมภาษณ์ อาจารย์ศรรยา วีระไชยานนท์

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์ศรรยา วีระไชยานนท์

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านหนองขามสมบูรณ์ จังหวัดขอนแก่น (โรงเรียนโครงการนำร่อง และโรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนามอนเตสซอร์รี่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ผู้วิจัย : องค์ประกอบการบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก / โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ มีอะไร อย่างไรบ้าง ?

อาจารย์ศรรยา : องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอร์รี่ ปัจจัยสำคัญคือ ความพร้อมของผู้บริหาร ครู บุคลากรทั้งโรงเรียนที่จะต้องมีความคิดไปในแนวเดียวกัน ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของปฐมวัย ครูผู้สอนมีความสำคัญที่สุด ครูต้องตั้งใจ ทুমเท มีใจรักในการทำงาน

-การจัดการเรียนการสอนของมอนเตสซอร์รี่ เป็นการจัดการที่มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม มีสื่อจำนวนมาก

-จะต้องมีพื้นที่ในการจัดกิจกรรม/ทำกิจกรรม ต้องมีที่เก็บสื่อ มีชั้นเก็บอุปกรณ์ เพราะฉะนั้นครูต้องใส่ใจในการจัดเก็บสื่ออุปกรณ์ อาคารสถานที่และการจัดสิ่งแวดล้อมต้องเอื้อในการจัดกิจกรรม

-แนวคิดของคนในชุมชน องค์กรท้องถิ่น เทศบาล อบต. อนามัย ผู้นำชุมชน ต้องให้เขาเข้าใจการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ เพราะเป็นเรื่องใหม่ ต้องให้เขารู้ว่าต้องใจเย็น เพราะเริ่มต้นเด็กจะไม่รู้หนังสือเลย

-เวลาที่ปฐมนิเทศหรือประชุม ผู้บริหารจะนำเสนอแผน และกิจกรรมของโรงเรียน

-หน่วยงานต้นสังกัดโดยเฉพาะผู้บริหารมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนามอนเตสซอร์รี่ คือผู้อำนวยการเขตมาจากเขต 3 ซึ่งมีมอนเตสซอร์รี่ ท่านอยากให้มีการขยาย มีจำนวนโรงเรียนเพิ่มขึ้น จึงสำรวจและให้โรงเรียนสมัครในการอบรม คือผู้บริหารมีนโยบายและแผนจึงสนับสนุน ตรงนี้สำคัญมาก

-การฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญมาก ยิ่งถ้าผ่าน AMI จะซึมซับมาก เพราะอบรมเข้มข้น

-ตอนแรกผู้ปกครองไม่เข้าใจว่าทำไมลูกไม่มีการบ้าน ลูกเล่นอะไรไม่รู้ เพราะฉะนั้นเวลาประชุมผู้ปกครอง ก็จะแนะนำให้ความรู้ แนะนำการจัดกิจกรรม และประโยชน์ของมอนเตสซอรี

-เมื่อผู้ปกครองได้เห็นกิจกรรม เห็นพฤติกรรมของเด็กก็พึงพอใจ เพราะเด็กเล่นกันไม่วุ่นวาย พอเล่นเสร็จก็ไปเก็บของไว้ที่เดิม จากเคยวิ่งเอะอะโวยวาย เด็กก็มีระเบียบวินัย นั่งสงบ สามารถพึ่งพาตัวเองได้ แก้ปัญหาด้วยตัวเองได้ มีมารยาท พอสิ้นปีลูกู้จักล้างจาน

-มอนเตสซอรี 1 ห้องจะมีครู 2 คน เด็ก 30 คน

-การอบรมเข้มข้น ทำให้ได้มาเยอะ มาฝึกปฏิบัติหลักสูตรเราทำเอง สื่อของโรงเรียนจะมาจากหลายแห่ง ทั้งซื้อและผลิตเอง บางหมวดต้องซื้อ เช่น หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษาผลิตเอง หมวดชีวิตประจำวันผลิตเอง เพราะสื่อได้จากธรรมชาติ หมวดคณิตศาสตร์ซื้อ 70 % ผลิตเอง 30 %

ผู้วิจัย : อาจารย์มีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอรี อย่างไรบ้าง

อาจารย์ศวรรยา : สำหรับครูที่ยังไม่มีความรู้ ต้องไปอบรมทั้งจากสมาคมมอนเตสซอรีฯ และ AMI. หรือมาศึกษาดูงานแต่ต้องอบรม ตอนแรกทีไปอบรมมา เราเหนื่อย แต่มีแรงผลักดันจากผู้บริหาร สพฐ. และพอเห็นผลกับเด็กกับลูกหลานก็พอใจ สื่อ อุปกรณ์มีราคาแพงแต่คุ้ม

-การดำเนินงานต้องทำตามขั้นตอน ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

-ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องไปในทิศทางเดียวกัน สำคัญสุดคือ ครู ครูต้องเอาจริง ตั้งใจ พุ่มเท

-อยากให้มอนเตสซอรีได้พัฒนาต่อเนื่อง แต่ต้องมาจาก สพฐ.

-อยากให้บรรจุความรู้มอนเตสซอรี ในหลักสูตรปฐมของคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยต่างๆ คือน่าจะอยู่ในราชภัฏด้วย

-มอนเตสซอรี สามารถใช้ได้ดีมากกับการศึกษาพิเศษ เพราะเป็นรูปธรรม เด็กได้จับ สัมผัส เห็น ใช้ได้จริงมันซึมซับ และเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว

บทสัมภาษณ์ อาจารย์ รจิต ยางเพชร

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2564

ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจารย์รจิต ยางเพชร

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

วิทยากรอบรม โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามโครงการส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. รุ่นที่ 3 ของสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ผู้วิจัย : องค์ประกอบการบริหารจัดการ โรงเรียนทางเลือก / โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด
มอนเตสซอรี มีอะไร อย่างไรบ้าง?

อาจารย์รจิต : ตอบในฐานะเป็นครูสายชั้นการบริหารภายในโรงเรียน คือโรงเรียนเล็ก บริหารขนาด
ใหญ่ เราต้องศึกษารูปแบบทางเลือกนวัตกรรมที่เราจะใช้ และให้ศึกษานิเทศก์แนะนำให้ความรู้มอน
เตสซอรี ซึ่งก่อนสร้างหรือจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีมันยาก เพราะอยู่ใกล้โรงเรียน
เอกชน

-เราได้ไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ มีผลงานยอดเยี่ยมหลายๆแห่ง เช่น โรงเรียนที่
สุพรรณบุรี นครสวรรค์ ศรีสะเกษ พอได้รูปแบบแล้ว ก็มาจัดเตรียมสภาพแวดล้อม

-จัดสิ่งแวดล้อมภายใน ต้องมีสื่อ อุปกรณ์

-จัดสิ่งแวดล้อมภายนอก คือต้องจัดให้สะอาด น่าชม โรงเรียนสั่งซื้อสื่อ อุปกรณ์ ปีละไม่ต่ำกว่า
200,000 บาท

-เมื่อจัดบรรยากาศแล้ว ก็เตรียมบุคลากร คือให้ความรู้ เพราะโรงเรียนไม่มีปฐมวัยมาก่อน

ทาง สพฐ.มีการจัดอบรม ทั้งภาคเหนือ ภาคอีสาน ได้ให้โควตาเราไปอบรม

-เมื่อเราเตรียมสภาพแวดล้อม ห้องเรียนเราพร้อม ผู้เข้ารับการอบรมจึงได้มาศึกษาดูงาน

-หลังจากที่จัด 1 ปีการศึกษา ก็ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง

ปัจจัยสำคัญคือ การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง โรงเรียนนำเงินบริจาคมาซื้อสื่ออุปกรณ์ ภาคเรียนละ 3,000 บาท มีการจ้างครูพี่เลี้ยง

-ครูอัตราจ้าง ประกอบครูผู้สอน ซึ่งใน 1 ห้อง ต้องมีครูหลัก คือครูที่ไปอบรมและครูผู้ช่วย ซึ่งครูผู้ช่วยก็ไปอบรมด้วยกัน เพราะต้องมีความรู้ ตรงนี้เอาเงินของโรงเรียนไปบริหาร

พออบรมเสร็จก็นิเทศ PLC เราจะคุยกันทุกวัน มีแผนกำกับ จันท์ อังคาร พุธ...แต่ละวันทำอะไร มีปัญหาอะไรก็ช่วยกันแก้ไข โดยมีศึกษานิเทศก์มาช่วย เราคุยปัญหา และแก้ไขแต่ละสัปดาห์

*ผู้บริหารสนับสนุนเต็มที่ในกิจกรรมต่างๆ เช่นโครงการพัฒนาบุคลากร ทั้งครูในโรงเรียน และโรงเรียนเครือข่าย

-เราเชิญโรงเรียน 36 โรงมาอบรมที่เรา คือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้แนะนำให้คนมาศึกษาดูงาน

การบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก : มอนเทสซอริบริบทของโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โรงเรียนได้ขอขยายชั้นเรียนระดับปฐมวัย ในปีการศึกษา 2559 เปิดรับนักเรียนระดับอนุบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีนักเรียนทั้งสิ้น 95 คน มีครูผู้สอน 3 คน ครูอัตราจ้าง 3 คน 3 ห้องเรียน โดยจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเทสซอริแบบคละอายุ ปัจจุบันปีการศึกษา 2564 มีนักเรียนทั้งสิ้น 266 คน จำแนกเป็นนักเรียนระดับอนุบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 72 คน อนุบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 101 คนและชั้นปีที่ 3 จำนวน 93 มีครูผู้สอน 7 คน ครูอัตราจ้าง 10 คน 8 ห้องเรียน โดยจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเทสซอริแบบคละอายุ 3-6 ปี

ผู้วิจัย : อาจารย์มีข้อเสนอแนะ ให้กับนักบริหารการศึกษา และครู ในการจัดการบริหารจัดการโรงเรียนมอนเตสซอริ อย่างไรบ้าง

อาจารย์ศวรรยา : ครูต้องตั้งใจจริง โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมของครูและบุคลากรให้มีความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง สำคัญคือใจต้องสู้

ผู้วิจัย : อาจารย์มีความคาดหวัง หรือมองภาพมอนเตสซอริในประเทศไทยในอนาคตอย่างไรบ้าง

อาจารย์ศวรรยา : อยากให้มอนเตสซอรีได้ขยายมากขึ้น อยากให้หน่วยงาน/โรงเรียนมอนเตสซอรีได้พัฒนาครู พัฒนาบุคลากร อยากให้โรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนต่างๆ ผู้บริหารให้การสนับสนุน

-อยากให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้สร้างความตระหนัก ความสำคัญให้กับครู ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมคิดวางแผน และร่วมมือกันในการพัฒนา

-อยากให้หน่วยเหนือสนับสนุน ช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นการอบรม การทบทวนบทเรียน ให้ครูได้เรียนรู้เพิ่มเติมเสมอ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่มีมาตรฐานให้เพียงพอและเหมาะสม ห้องเรียนมอนเตสซอรีควรได้รับการนิเทศ กำกับติดตามและช่วยเหลือในการจัดประสบการณ์อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

-อยากให้คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ทั่วประเทศได้มีหลักสูตรวิชามอนเตสซอรีตั้งแต่เรียนปริญญาตรี

สรุป องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ บริหารจัดการภายใต้โรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบนวัตกรรมและเลือกนวัตกรรม
2. เตรียมสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน การเตรียมสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย สวยงาม เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีการจัดสื่ออุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
3. เตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความรู้และประสบการณ์
4. จัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการครอบคลุมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา
5. ความพึงพอใจของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครอง

ผู้บริหาร มีความรู้ความเข้าใจ,สร้างความตระหนักให้ครูและผู้เกี่ยวข้อง และให้การสนับสนุน ครูมีความรู้ความเข้าใจ ครูเข้ารับการอบรมมอนเตสซอรี/มีการพัฒนาบุคลากร-ศึกษาดูงาน มีสื่ออุปกรณ์ มีการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองให้การสนับสนุน ทั้งจากเงินรายหัวและเงินบริจาค มีเครือข่าย อาทิ สำนักงานเขตพื้นที่,โรงเรียน,องค์กร,ชุมชน,ศึกษานิเทศน์ ศึกษานิเทศน์มีบทบาทให้ความรู้,ประสานงาน รวมทั้งนโยบายจากหน่วยเหนือ นโยบายโรงเรียน

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 8612.2/691

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

28 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ ชนะสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวชญานันท์ นภัทร์ธิดาไชย รหัสนักศึกษา 59252903 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ ชนะสิทธิ์	คณบดีคณะครุศาสตร์
	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. ดร.เทวี บุญจับ	วิทยากรสำนักวรรณกรรม กรมศิลปากร
	และนักอักษรศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
3. ดร.สุรียัน พรหมจำปา	ผู้อำนวยการโรงเรียนอุบลวิทยาคม
	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานีเขต 1
4. ดร.บุญร่วม วิชาชัย	ข้าราชการบำนาญ
	อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเบญจลักษ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศรีสะเกษ เขต 4
5. อาจารย์ยุวดี สุพรรณโมกษ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บึงกาฬ

ที่ อว 8612.2/80

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 มกราคม 2565

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองขามสมบูรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 10 ฉบับ

ด้วย นางสาวชญานันท์ นภัทร์ดิษฐาไชย รหัสนักศึกษา 59252903 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใ้ครุขออนุมัติครุภัณฑ์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือใน หน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

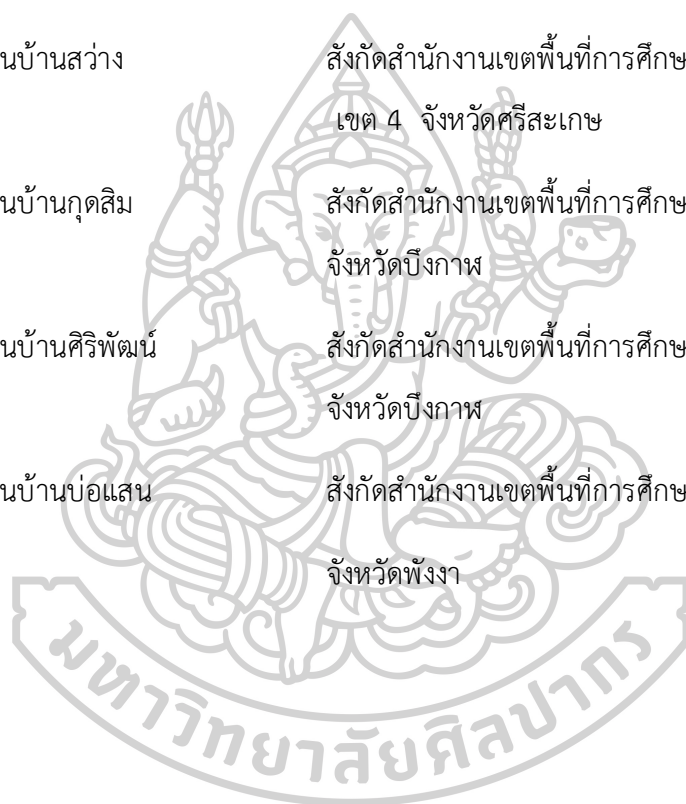
ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

ส.ศ. ๘๕ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีสถานเป็นเลิศ
ศึกษาศาสตร์ A มีสถานเป็นเมืองวิจัยด้านการศึกษา
ศิลปากร B ระดับ 1 ใน 3 ของประเทศไทย
C E O B C

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือวิจัย

1. โรงเรียนบ้านหนองขามสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 2 จังหวัดขอนแก่น
2. โรงเรียนบ้านเจริญสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
3. โรงเรียนบ้านสว่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
เขต 4 จังหวัดศรีสะเกษ
4. โรงเรียนบ้านกุศลิม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
จังหวัดบึงกาฬ
5. โรงเรียนบ้านศิริพัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
จังหวัดบึงกาฬ
6. โรงเรียนบ้านป่อแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
จังหวัดพังงา

ที่ อว 8612.2/106

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

27 มกราคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ฉบับ

ด้วย นางสาวชฎานันท์ นภัทร์ธิดาญไชย รหัสนักศึกษา 59252903 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย” มีความ ประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ข

หนังสือขอส่งรายชื่อโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ ระดับปฐมวัยฯ
รายชื่อโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริฯ
และรายชื่อโรงเรียนเอกชนที่ผ่านการอบรมการจัดการเรียนรู้ Montessori ระดับปฐมวัย
จากสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย

รายชื่อโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori)
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน

๑. ภาคเหนือ จำนวน ๑๓ โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๑. เชียงราย เขต ๑	๑. โรงเรียนผาขาววิทยา ๒. โรงเรียนอนุบาลนางแล (บ้านทุ่ง) ๓. โรงเรียนบ้านน้ำลัด ๔. โรงเรียนบ้านปางขอน ๕. โรงเรียนบ้านดอน ๖. โรงเรียนบ้านปางลาว ๗. โรงเรียนอนุบาลฮ่งลี่ (ค่ายเม็งรายมหาราชอุปถัมภ์) ๘. โรงเรียนบ้านดอยฮาง
๒. เชียงราย เขต ๒	๙. โรงเรียนโป่งกลางน้ำประชาสรรค์
๓. เชียงใหม่ เขต ๑	๑๐. โรงเรียนบ้านร่องขี้เหล็ก
๔. เชียงใหม่ เขต ๖	๑๑. โรงเรียนชุมชนบ้านช่างเคิ่ง
๕. แพร่ เขต ๑	๑๒. โรงเรียนอนุบาลแพร่
๖. สุโขทัย เขต ๑	๑๓. โรงเรียนอนุบาลสุโขทัย

๒. ภาคกลาง จำนวน ๖ โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๑. นครปฐม เขต ๑	๑. โรงเรียนละเหยียดอุปถัมภ์
๒. พิษณุโลก เขต ๓	๒. โรงเรียนประชาสงเคราะห์พิทยา
๓. สระบุรี เขต ๒	๓. โรงเรียนบ้านซับพริก ๔. โรงเรียนวัดหนองปลาหมอ
๔. สุพรรณบุรี เขต ๓	๕. โรงเรียนวัดด่านช้าง
๕. อุทัยธานี เขต ๒	๖. โรงเรียนอนุบาลบ้านไร่

๓. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน ๘๕ โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๑. กาฬสินธุ์ เขต ๒	๑. โรงเรียนโคกเจริญวิทยา ๒. โรงเรียนทุ่งคลองวิทยา
๒. กาฬสินธุ์ เขต ๓	๓. โรงเรียนบ้านหนองม่วง
๓. ขอนแก่น เขต ๑	๔. โรงเรียนชุมชนบ้านฝาง ๕. โรงเรียนบ้านหนองหญ้าแพรกท่าแร่ ๖. โรงเรียนเรียนบ้านตลาดหนองแก
๔. ขอนแก่น เขต ๑	๗. โรงเรียนบ้านนาฝายนาโพธิ์ ๘. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาคาร ๙. โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง ๑๐. โรงเรียนบ้านหนองเชียงฮุยโนนสะอาด ๑๑. โรงเรียนบ้านหนองแวงหนองจิกโนนตุ่น ๑๒. โรงเรียนบ้านกุดกว้างประชาสรรค์
๕. ขอนแก่น เขต ๒	๑๓. โรงเรียนบ้านแก้ง ๑๔. โรงเรียนดอนหมู ๑๕. โรงเรียนบ้านป่าอ ๑๖. โรงเรียนบ้านละว้า ๑๗. โรงเรียนบ้านวังหว่า ๑๘. โรงเรียนบ้านไผ่ประถมศึกษา ๑๙. โรงเรียนบ้านหนองขามสมบูรณ์ ๒๐. โรงเรียนบ้านภูเหล็ก
๖. ขอนแก่น เขต ๓	๒๑. โรงเรียนบ้านหนองแวงท่าวัด
๗. ขอนแก่น เขต ๔	๒๒. โรงเรียนบ้านวังชัย
๘. ชัยภูมิ เขต ๑	๒๓. โรงเรียนสุนทรวัฒนา
๙. ชัยภูมิ เขต ๒	๒๔. โรงเรียนชุมชนบ้านหนองเชียงซา
๑๐. นครพนม เขต ๑	๒๕. โรงเรียนสุนทรวิจิตร (บำรุงวิทยา)
๑๑. นครพนม เขต ๒	๒๖. โรงเรียนบ้านนาคอย ๒๗. โรงเรียนบ้านค้อ
๑๒. บึงกาฬ	๒๘. โรงเรียนบ้านห้วยเชือกเหนือ ๒๙. โรงเรียนชุมชนบ้านโคกอุดม ๓๐. โรงเรียนชุมชนบ้านหนองหึ่ง ๓๑. โรงเรียนชุมชนสมสนุก ๓๒. โรงเรียนนาสะแบง ๓๓. โรงเรียนบ้านกุดสิม ๓๔. โรงเรียนบ้านคำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๑๒. บึงกาฬ (ต่อ)	๓๕. โรงเรียนบ้านจำบอน ๓๖. โรงเรียนบ้านคอนปอ ๓๗. โรงเรียนบ้านท่าเชียงเครือ ๓๘. โรงเรียนบ้านท่าไร่ไทยเจริญ ๓๙. โรงเรียนบ้านนาต้อง ๔๐. โรงเรียนบ้านนาทราย ๔๑. โรงเรียนบ้านโนนวังเยี่ยม ๔๒. โรงเรียนบ้านบ่อพนา ๔๓. โรงเรียนบ้านโป่งเปือย ๔๔. โรงเรียนบ้านวังยาว ๔๕. โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น ๔๖. โรงเรียนบ้านหนองหัวช้าง ๔๗. โรงเรียนบ้านห้วยทราย ๔๘. โรงเรียนเล็ดสิน ๔๙. โรงเรียนอนุบาลปากคาด ๕๐. โรงเรียนอนุบาลพรเจริญ ๕๑. โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล ๕๒. โรงเรียนบ้านกำแพงเพชร ๕๓. โรงเรียนโคกก่องมิดรภาพที่ ๘๖ ๕๔. โรงเรียนชุมชนบ้านตุม ๕๕. โรงเรียนโนนสาสวรรค์ ๕๖. โรงเรียนบ้านคลองเค็ม ๕๗. โรงเรียนบ้านดอนเสียด ๕๘. โรงเรียนบ้านดอนหญ้า ๕๙. โรงเรียนบ้านท่าคำรวม ๖๐. โรงเรียนบ้านท่าโพธิ์ ๖๑. โรงเรียนบ้านนาค่านา ๖๒. โรงเรียนบ้านโนนยางคำ ๖๓. โรงเรียนบ้านปรารภนาดี ๖๔. โรงเรียนบ้านศิริพัฒน์ ๖๕. โรงเรียนบ้านแสงอรุณ ๖๖. โรงเรียนบ้านหาดแด้ ๖๗. โรงเรียนบ้านเหล่าหนองยาง ๖๘. โรงเรียนประสานมิตรวิทยา ๖๙. โรงเรียนสังวาลย์วิทย์ ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๑๓. มหาสารคาม เขต ๑	๗๐. โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม
๑๔. มหาสารคาม เขต ๒	๗๑. โรงเรียนบ้านเสือโก้
๑๕. เลีย เขต ๒	๗๒. โรงเรียนบ้านหนองปาดพาน ๗๓. โรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ ๗๔. โรงเรียนบ้านนาแก ๗๕. โรงเรียนบ้านวังกกเตือ ๗๖. โรงเรียนบ้านไผ่พวยมิตรภาพที่ ๑๘
๑๖. สกลนคร เขต ๑	๗๗. โรงเรียนบ้านดงหลวง
๑๗. สกลนคร เขต ๒	๗๘. โรงเรียนพังโคน (จำปาสามัคคีวิทยา) ๗๙. โรงเรียนคางสูงเจริญศิลป์ ๘๐. โรงเรียนอภัยดำรงธรรม
๑๘. สกลนคร เขต ๓	๘๑. โรงเรียนบ้านนาคูนาคี
๑๙. อุตรธานี เขต ๑	๘๒. โรงเรียนบ้านโคกลาง ๘๓. โรงเรียนบ้านดอนเตือ ๘๔. โรงเรียนบ้านออยเลิงทอง ๘๕. โรงเรียนบ้านอี่เลียน

๔. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน ๔๖ โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๑. นครราชสีมา เขต ๑	๑. โรงเรียนบ้านยางแยง ๒. โรงเรียนวัดสระแก้ว
๒. นครราชสีมา เขต ๒	๓. โรงเรียนอนุบาลมณีราษฎร์คณาสัย
๓. มุกดาหาร	๔. โรงเรียนบ้านสามขัว
๔. ยโสธร เขต ๒	๕. โรงเรียนบ้านคุ้ม ๖. โรงเรียนทรายมูลประชาราษฎร์
๕. ร้อยเอ็ด เขต ๒	๗. โรงเรียนบ้านเปลือย (คุรุสรณ์วิทยา) ๘. โรงเรียนเมืองสุวรรณภูมิ ๙. โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ ๑๐. โรงเรียนชุมชนบ้านโคกหม (พิศิษฐ์พิทยาคาร) ๑๑. โรงเรียนบ้านตาแหลวโนนหมากแงว
๖. ศรีสะเกษ เขต ๑	๑๒. โรงเรียนบ้านหนองหวาย ๑๓. โรงเรียนบ้านค้อยางปอ (อสพป.๓๕)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๗. ศรีสะเกษ เขต ๓	๑๔. โรงเรียนอนุบาลศรีประชาชนุกูล ๑๕. โรงเรียนบ้านโคกสูง ๑๖. โรงเรียนบ้านสำโรงพลัน
๘. ศรีสะเกษ เขต ๔	๑๗. โรงเรียนอนุบาลเบญจลักษณ์ ๑๘. โรงเรียนบ้านสำโรงเกียรติ ๑๙. โรงเรียนบ้านกระแซงใหญ่ ๒๐. โรงเรียนบ้านโนนสูง ๒๑. โรงเรียนบ้านขุนหาญ ๒๒. โรงเรียนบ้านหนองหว่า ๒๓. โรงเรียนบ้านสว่าง ๒๔. โรงเรียนบ้านปูน ๒๕. โรงเรียนนมหาราช ๒ (ภูค้ำ) ๒๖. โรงเรียนบ้านหนองคับคา ๒๗. โรงเรียนบ้านหนองใหญ่-ตาไทย ๒๘. โรงเรียนบ้านสร้างเม็ก
๙. สุรินทร์ เขต ๑	๒๙. โรงเรียนพรหมประสาทรราชภูร์นุกูล ๓๐. โรงเรียนบ้านขามศึกษาการ ๓๑. โรงเรียนบ้านเมืองสิง ๓๒. โรงเรียนอนุบาลจอมพระ ๓๓. โรงเรียนบ้านตรึม (ตรีวิทยานุเคราะห์) ๓๔. โรงเรียนบ้านตราดม
๑๐. สุรินทร์ เขต ๓	๓๕. โรงเรียนบ้านเกษตรถาวร
๑๑. ยำนาจเจริญ	๓๖. โรงเรียนบ้านเจริญสามัคคี ๓๗. โรงเรียนบ้านสามัคคีพัฒนา
๑๒. อุบลราชธานี เขต ๑	๓๘. โรงเรียนอุบลวิทยาคม ๓๙. โรงเรียนบ้านปะอาว ๔๐. โรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม (ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี) ๔๑. โรงเรียนบ้านหนองหล่มหนองเหล่า ๔๒. โรงเรียนบ้านนามิน ๔๓. โรงเรียนเขื่องโน (เจริญราษฎร์)
๑๓. อุบลราชธานี เขต ๔	๔๔. โรงเรียนบ้านห้วยชะยุ่ง (คุรุพานิชวิทยาการ) ๔๕. โรงเรียนบ้านบาก ๔๖. โรงเรียนอนุบาลสว่างวีระวงศ์

๕. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๖ โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๑. จันทบุรี เขต ๑	๑. โรงเรียนวัดแสง ๒. โรงเรียนบ้านคลองลาว ๓. โรงเรียนวัดโป่งแรด ๔. โรงเรียนบ้านช่องกะพัด
๒. ปราจีนบุรี เขต ๒	๕. โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์
๓. ระยอง เขต ๑	๖. โรงเรียนบ้านคลองยายเมือง

๖. ภาคใต้ จำนวน ๑๔ โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียน
๑. กระบี่	๑. โรงเรียนบ้านศาลาพระม่วง
๒. ชุมพร เขต ๒	๒. โรงเรียนวัดปิยะพัฒนาราม
๓. ประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑	๓. โรงเรียนบ้านดอนใจดี ๔. โรงเรียนอนุบาลทับสะแก ๕. โรงเรียนบ้านอ่างทอง ๖. โรงเรียนบ้านวังน้ำเขียว ๗. โรงเรียนบ้านช้างเผือก
๔. พังงา	๘. โรงเรียนบ้านปากฟู ๙. โรงเรียนบ้านบางแก้ว ๑๐. โรงเรียนบ้านบ่อแสน ๑๑. โรงเรียนวัดนิโครธาราม
๕. ระนอง	๑๒. โรงเรียนบ้านทุ่งมะพร้าว
๖. สตูล	๑๓. โรงเรียนสมาคมเลขานุการสตรี ๓
๗. สุราษฎร์ธานี เขต ๓	๑๔. โรงเรียนวัดวิเวการาม

รายชื่อโรงเรียนเอกชน
ที่ผ่านการอบรมการจัดการเรียนรู้ Montessori ระดับปฐมวัย
จากสมาคมมอนเตสซอริแห่งประเทศไทย

1. โรงเรียนอนุบาลสีชมพูมอนเตสซอริ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ
2. โรงเรียนพระแม่มาลี เขตสาทร กรุงเทพฯ
3. โรงเรียนดวงประทีป เขตคลองเตย กรุงเทพฯ
4. โรงเรียนอนันตา เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ
5. โรงเรียนอำนวยการศิลป์ธนบุรี เขตบางแค กรุงเทพฯ
6. Montessori Academy Bangkok International School เขตบางนา กรุงเทพฯ
7. โรงเรียนบ้านต้นไม้ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ
8. โรงเรียนสีวลี อ.ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
9. โรงเรียนสาธิตปทุม อ.เมือง จ.ปทุมธานี
10. โรงเรียนนครินทร์ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ
11. โรงเรียนศรีวิทยา อ.เมือง จ. ฉะเชิงเทรา
12. โรงเรียนนิวศานุสรณ์ อ.เมือง จ. เชียงราย
13. โรงเรียนโมริ โมริ มอนเตสซอริ อ.เมือง จ. นครราชสีมา
14. โรงเรียนรัตนฉัตร อ.เมือง จ.ขอนแก่น
15. โรงเรียนมุกดาหารมอนเตสซอริ อ.เมือง จ.มุกดาหาร
16. โรงเรียนอุ้นรักมอนเตสซอริ อ.เมือง จ.หนองคาย
17. โรงเรียนสิริกานต์มอนเตสซอริ อ.เมือง จ.หนองคาย
18. Little Tree Huggers Montessori School อ.เมือง จ.หนองคาย
19. Holy Mary Udonthani อ.เมือง จ. อุตรธานี
20. พรรณวรินทร์ มอนเตสซอริ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
21. Loei Montessori อ.เมือง จ.เลย
22. โรงเรียนอนุบาลชุลีกรมอนเตสซอริ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี
23. โรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์ อ.นาทวี จ.สงขลา
24. โรงเรียนสุทธิรักษ์ อ.จะนะ จ.สงขลา
25. About Montessori อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย
2. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ปรากฏขึ้นในโรงเรียนของท่านซึ่งคำตอบเหล่านี้จะไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด
3. แบบสอบถามฉบับนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย
4. ในกรณีถ้าต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อได้ที่เบอร์โทรศัพท์ 080-498-6988
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูงยิ่งที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชญานันท์ นภัทร์ธีรชาญไชย
 นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการ
 บริหารการศึกษา
 ภาควิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าที่ข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ไม่เกิน 30 ปี

31 - 40 ปี

41-50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งงานปัจจุบัน

ผู้อำนวยการโรงเรียน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์วิชาชีพ

ครูผู้สอน/ผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมอนเตสซอรี

5. ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน

ไม่เกิน 5 ปี

5-10 ปี

11-20 ปี

21-30 ปีขึ้นไป

31 ปี ขึ้นไป

6. โรงเรียนของท่านสังกัดหน่วยงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อความกับความเป็นจริงเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทยว่าอยู่ในระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	มีการจัดทำแผนกลยุทธ์/ แผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
2	ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก ตามแนวคิดมอนเตสซอริ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียน					
3	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ผ่านการอบรม ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงระดับปฐมวัยของมอนเตสซอริสากล					
4	มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ ที่สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
5	ปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
6	มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7	แจ้งผู้ปกครองให้ทราบถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียนในการเข้าร่วมกับสังคมและชุมชน					
8	มีการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
9	วางแผนหลักสูตรของโรงเรียนที่ถูกสร้างขึ้น โดยหลักการมอนเตสซอรีในทุกแง่มุม					
10	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดมอนเตสซอรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน					
11	จัดทำหลักสูตรตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ส่งเสริมความเป็นอิสระ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกและการค้นพบตัวเองของนักเรียน					
12	มีแผนงาน/โครงการในการพัฒนาครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
13	ส่งเสริมครูและบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีกับสมาคมมอนเตสซอรีสากล (AMI : ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL) ซึ่งจัดโดยสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ					
14	มีการจัดประชุมสัมมนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
15	มีการนำคณะครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่เป็น Best Practice ในประเทศไทย					
16	มีการเชิญวิทยากรจากสมาคมมอนเตสซอรีแห่งประเทศไทยหรือวิทยากรจากต่างประเทศ หรือผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
17	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน					
18	ปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียน					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
19	บริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
20	บริหารงานงบประมาณที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
21	บริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
22	บริหารอาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
23	จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
24	กำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน					
25	นำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพไปปฏิบัติจริง					
26	กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางเลือก/การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
27	กำหนดบทบาทหน้าที่ และแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน					
28	สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติจริงในชั้นเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
29	จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อให้กับเด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาในองค์กรครบทุกด้าน					
30	สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน					
31	มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ					
32	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และเป้าหมายของการศึกษาทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
33	ผู้บริหารทั้งระดับกระทรวง กรม สำนักงานเขตพื้นที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้ประสบผลสำเร็จ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
34	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอริอย่างถูกต้องและเหมาะสม					
35	ส่งเสริมให้ครูจัดเนื้อหาการเรียนรู้อื่นให้เชื่อมโยงความรู้จาก ประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และสามารถนำไปใช้ได้จริง ในชีวิตประจำวันตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
36	กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัติเจตคติที่ดี และ ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
37	กำหนดคุณลักษณะครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติเจตคติที่ดี และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
38	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหารจัดการและนำไปสู่ เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริได้สำเร็จ					
39	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการ บริหารสามารถนำหลักการการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอ ริมาสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
40	ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำให้ขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติ หน้าที่ครูและบุคลากรในโรงเรียน					
41	สนับสนุนครูในการเข้ารับการอบรมความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ จากวิทยากรตามแนวคิดมอนเตสซอริอย่างสม่ำเสมอ					
42	ให้ผลตอบแทน/รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรที่ จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
43	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถและ ทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
44	ส่งเสริมให้ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้ของ นักเรียน					
45	ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการ จัดการศึกษาทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
46	ผู้บริหารครูและบุคลากรในโรงเรียนสามารถทำงานเป็นทีมเพื่อ พัฒนา การจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
47	กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุ่มเทเอาใจใส่ในการทำงาน					
48	กำหนดมาตรฐานในการทำงานของครูและบุคลากร					
49	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีขวัญกำลังใจในการทำงาน					
50	พัฒนาครูและบุคลากรทุกคนให้สามารถให้คำแนะนำนักเรียนได้					
51	กระตุ้นส่งเสริมให้ครูมีความช่างสังเกตเอาใจใส่และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้					
52	ส่งเสริมให้ครูมีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน					
53	ส่งเสริมให้ครูให้เกียรติและเป็นมิตรต่อนักเรียน					
54	กระตุ้นให้ครูรับรู้และใส่ใจพัฒนาการของผู้เรียน					
55	ส่งเสริมครูได้ช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง					
56	กระตุ้นครูให้มีการบันทึกพัฒนาการและผลงานของนักเรียนแต่ละคน					
57	สนับสนุนให้ครูได้ใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
58	ส่งเสริมการใช้สื่อที่มีมาตรฐานตามแนวคิดมอนเตสซอรีและสามารถจัดทำสื่อในบางกลุ่มประสบการณ์ได้ด้วยตนเอง					
59	ควรมีการจัดหา จัดทำและบำรุงรักษาสื่อตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้คงสภาพสมบูรณ์ครบถ้วนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน					
60	จัดสื่ออุปกรณ์ที่มีความประณีตสวยงาม สะอาด ปลอดภัยและพร้อมใช้งาน					
61	ส่งเสริมให้ครูสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาผลิตสื่อตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้กับนักเรียนได้					
62	ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่มีขนาดเหมาะสมกับมือของเด็กในแต่ละวัย					
63	จัดสื่ออุปกรณ์และจัดกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน					
64	จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ครู บุคลากรและทีมงานของโรงเรียนได้มี					

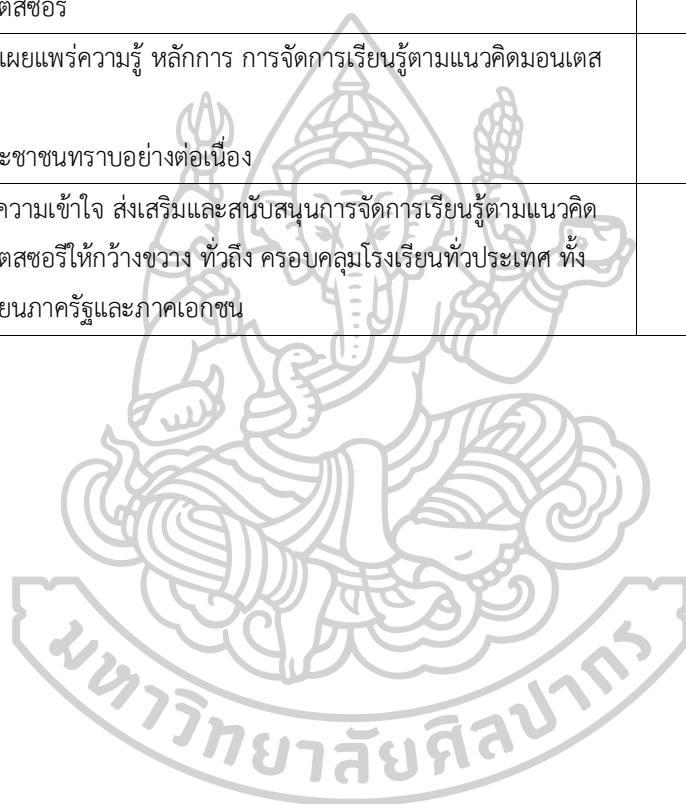
ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีการเรียนรู้และมีการปฏิบัติจริงร่วมกัน					
65	มีกำหนดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์ตามหมวดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีไว้อย่างชัดเจน					
66	จัดสรรงบประมาณในการจัดประชุมและการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน					
67	จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยมีหมวดประสบการณ์ครบ ทั้ง 5 หมวด คือ หมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทสัมผัส หมวดภาษา หมวดคณิตศาสตร์ และหมวดกิจกรรมเสริมประสบการณ์					
68	มีการจัดเรียงอุปกรณ์ภายในห้องเรียน จะต้องจัดเรียงจากบนลงล่าง ง่ายไปหายากและจากซ้ายไปขวาอย่างเป็นระบบระเบียบ					
69	จัดพื้นที่ทำงานในห้องเรียนที่อำนวยความสะดวกให้กับเด็กในการเลือกพื้นที่บนโต๊ะทำงานหรือนั่งพื้น โดยใช้เสื่อหรือพรม					
70	จัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีที่ต้องโปร่งสะอาด มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความสนใจผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเลือกงานได้ด้วยตนเอง					
71	จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน					
72	ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น สวนเกษตร หรือฟาร์มสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
73	จัดชั้นเรียนในแต่ละห้องเรียน โดยมีการคละกันทั้งเพศและอายุ					
74	มีการกำหนดขนาดพื้นที่ห้องและสัดส่วนของครูต่อผู้เรียนให้เหมาะสม					
75	จัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนพัฒนาการของเด็กและส่งเสริมความรับผิดชอบในตนเอง					
76	มีการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการรู้จักการแบ่งปันและมีมารยาทในการอยู่ร่วมกัน					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
77	ออกแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนในแต่ละวัน โดยการใช้เวลาอย่างเหมาะสม 3 ชั่วโมงต่อเนื่องกัน รวมถึงการจัดการเรียนรู้โครงการพิเศษต่างๆ ซึ่งรวมอยู่ในช่วงเวลานี้					
78	มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ที่มีลักษณะเฉพาะ และมีกิจกรรมที่ต้องลงมือทำด้วยตนเอง					
79	ใช้กระบวนการรายงานความคืบหน้าพัฒนาการของนักเรียนที่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดมอนเตสซอรี					
80	ส่งเสริมการจัดห้องเรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีชั้นวางสำหรับการจัดเก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ หยิบใช้ง่าย					
81	จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีความสงบ ร่มรื่น เป็นธรรมชาติ					
82	จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระ					
83	มีการติดตามนักเรียนที่มีการพัฒนาการช้าอย่างต่อเนื่อง					
84	มีการวางแผนและกำหนดแนวทางการนิเทศการสอนไว้อย่างชัดเจน					
85	มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจถึงบทบาทของผู้ที่จะทำการนิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างชัดเจน					
86	มีการสนับสนุนส่งเสริมการทำงานของครูและบุคลากรอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง สม่ำเสมอทุกหมวดประสบการณ์					
87	บันทึกผลการนิเทศเป็นลายลักษณ์อักษรและนำข้อมูลไปปรับปรุงและแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอน					
88	ใช้เครื่องมือการวัดและการประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
89	ใช้แบบสังเกตการณ์ทำงานของเด็กเป็นรายบุคคล เป็นเครื่องมือของครูสำหรับการประเมินผู้เรียน					
90	สนับสนุนให้ผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนวางแผนการประเมินร่วมกัน					
91	รายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียนตามแนวคิดมอนเตสซอรีแก่ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
92	สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้วิธีวัดและประเมินผลตามสภาพจริงตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
93	จัดเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
94	ยกย่อง ชมเชย ครูผู้สอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ที่ถูกหลักการและประสบความสำเร็จ					
95	เปิดโอกาสให้ครูประเมินตนเองในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
96	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เพื่อสร้างแรงจูงใจของครูและบุคลากรอย่างความสม่ำเสมอ					
97	จัดทำแผนงานโครงการความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและชุมชน					
98	หาแนวร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านงบประมาณและสื่อ					
99	มีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน					
100	มีการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ผู้ปกครองและชุมชน					
101	ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มาเป็นวิทยากรหรืออาสาสมัคร เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีเชี่ยวชาญตามหมวดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้กับนักเรียน					
102	มีการประสานงานเชิญชวนโรงเรียนให้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
103	มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน					
104	สร้างบรรยากาศแบบครอบครัวภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความรู้สึกการอยู่ร่วมกันกับชุมชน					
105	มีเครือข่ายโรงเรียนทางเลือกที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					
106	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนเครือข่ายด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
107	มีการขอความอนุเคราะห์ครูผู้เชี่ยวชาญของเครือข่าย ให้ความรู้แก่ครู ในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอริเป็นรายบุคคลและกลุ่ม อย่างต่อเนื่อง					
108	ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเครือข่ายที่จัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอริ					
109	มีการศึกษาดูงานโรงเรียนเครือข่าย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการ จัดการเรียนรู้					
110	ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กร ท้องถิ่น และชุมชน					
111	เน้นการมีส่วนร่วมและร่วมรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม					
112	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ มีระบบการวางแผน การจัดหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร จัดสภาพแวดล้อม และการจัด กิจกรรมต่างๆ อย่างชัดเจนและประสบผลสำเร็จ จนได้รับความสนใจจากผู้ปกครองใน การส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน					
113	ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริกับ ผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันดูแลและจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนอย่างถูกต้อง					
114	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ					
115	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและ ภาคเอกชน ในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการ พัฒนา การเรียนรู้ของเด็กนักเรียน					
116	มีการประชาสัมพันธ์และชี้แจงภารกิจ บทบาท หน้าที่ รูปแบบการจัด การศึกษา แก่ชุมชน สังคม อย่างทั่วถึง					
117	ให้ความร่วมมือจัดทำหลักสูตรกับคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อกำหนด เนื้อหา การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
118	มีการคัดเลือกครูที่จบหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีความรู้การจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยตรง					
119	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ใน สถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นเครือข่าย เพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรี					
120	มีการเผยแพร่ความรู้ หลักการ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตส ซอรี ให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง					
121	สร้างความเข้าใจ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด มอนเตสซอรีให้กว้างขวาง ทั้งถึง ครอบคลุมโรงเรียนทั่วประเทศ ทั้ง โรงเรียนภาครัฐและภาคเอกชน					

ภาคผนวก ฅ

ค่าความเชื่อมั่น Reliability analysis – scale (alpha)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.996	.996	121

Item-Total Statistics

	Scale Variance if Item		Corrected Item-Total	Squared Multiple	Cronbach's Alpha if Item
	Scale Mean if Item Deleted	Deleted	Correlation	Correlation	Deleted
test1	530.4667	6252.671	.763	.	.996
test2	530.0667	6277.099	.801	.	.996
test3	530.3000	6264.424	.549	.	.996
test4	530.1000	6249.197	.875	.	.996
test5	530.1333	6240.533	.816	.	.996
test6	530.1667	6268.489	.681	.	.996
test7	530.3333	6253.954	.784	.	.996
test8	530.2333	6246.392	.862	.	.996
test9	530.3000	6234.907	.778	.	.996
test10	530.2000	6229.407	.830	.	.996
test11	530.4000	6232.317	.850	.	.996
test12	530.2000	6248.993	.885	.	.996
test13	530.2000	6231.476	.817	.	.996
test14	530.4333	6238.254	.820	.	.996
test15	530.5667	6269.633	.547	.	.996
test16	530.3667	6282.930	.517	.	.996
test17	530.1667	6259.040	.797	.	.996
test18	530.1333	6255.844	.821	.	.996
test19	530.2333	6228.599	.873	.	.996
test20	530.2667	6221.237	.893	.	.996
test21	530.1667	6213.040	.936	.	.996
test22	530.1000	6237.403	.920	.	.996
test23	530.1333	6224.464	.892	.	.996
test24	530.0333	6237.137	.926	.	.996
test25	530.0667	6239.789	.903	.	.996
test26	530.2000	6234.579	.863	.	.996
test27	530.0333	6257.137	.865	.	.996
test28	530.1667	6218.971	.932	.	.996
test29	530.1000	6232.093	.962	.	.996
test30	530.1333	6277.430	.735	.	.996
test31	530.1667	6256.695	.869	.	.996

Item-Total Statistics

test32	530.1000	6267.955	.823	.996
test33	530.1333	6283.913	.629	.996
test34	530.1333	6261.706	.822	.996
test35	530.1667	6228.695	.902	.996
test36	530.1333	6272.602	.780	.996
test37	530.1667	6238.213	.917	.996
test38	530.0333	6256.033	.938	.996
test39	530.1333	6238.533	.868	.996
test40	530.1333	6233.706	.950	.996
test41	530.1667	6256.971	.814	.996
test42	530.4667	6242.602	.714	.996
test43	530.2667	6243.857	.890	.996
test44	530.1000	6244.231	.867	.996
test45	530.2333	6232.737	.881	.996
test46	530.1000	6264.714	.748	.996
test47	530.1000	6280.024	.710	.996
test48	530.1667	6259.730	.792	.996
test49	530.2000	6270.924	.749	.996
test50	530.1000	6270.231	.801	.996
test51	530.1000	6268.921	.814	.996
test52	530.2000	6258.579	.805	.996
test53	530.1000	6276.438	.744	.996
test54	530.0667	6271.582	.790	.996
test55	530.0667	6276.892	.740	.996
test56	530.1000	6263.472	.806	.996
test57	530.1000	6273.955	.767	.996
test58	530.0667	6259.720	.900	.996
test59	530.1333	6275.844	.750	.996
test60	530.1333	6261.706	.822	.996
test61	530.2000	6281.131	.708	.996
test62	530.0333	6276.930	.806	.996
test63	530.1000	6275.955	.748	.996
test64	530.2000	6288.166	.697	.996

Item-Total Statistics

test65	530.1667	6258.006	.857	.996
test66	530.2333	6246.116	.865	.996
test67	530.0333	6288.999	.754	.996
test68	530.0667	6272.823	.778	.996
test69	530.0667	6257.168	.811	.996
test70	530.0333	6262.378	.879	.996
test71	530.0667	6277.582	.796	.996
test72	530.2333	6248.116	.849	.996
test73	529.9667	6275.826	.832	.996
test74	530.1000	6272.093	.850	.996
test75	530.0333	6281.620	.836	.996
test76	530.1333	6252.257	.905	.996
test77	530.1667	6225.109	.970	.996
test78	530.0333	6263.826	.939	.996
test79	530.1000	6257.128	.924	.996
test80	530.1667	6249.109	.879	.996
test81	529.9667	6281.551	.773	.996
test82	530.0667	6263.720	.863	.996
test83	530.1000	6251.610	.909	.996
test84	530.1667	6250.282	.823	.996
test85	530.2000	6228.234	.951	.996
test86	530.2000	6222.372	.950	.996
test87	530.1667	6231.661	.968	.996
test88	530.1667	6224.213	.896	.996
test89	530.2000	6229.407	.863	.996
test90	530.1000	6243.059	.926	.996
test91	530.2000	6226.510	.849	.996
test92	530.0000	6265.448	.930	.996
test93	530.2333	6229.771	.865	.996
test94	530.0333	6279.895	.776	.996
test95	530.1000	6248.783	.879	.996
test96	530.2333	6247.082	.857	.996
test97	530.2667	6273.375	.694	.996

Item-Total Statistics

test98	530.2667	6272.478	.662	.996
test99	530.1667	6236.557	.885	.996
test100	530.2667	6225.995	.896	.996
test101	530.4000	6230.938	.797	.996
test102	530.3000	6282.286	.669	.996
test103	530.4000	6248.524	.770	.996
test104	530.1667	6240.006	.903	.996
test105	530.1333	6261.292	.886	.996
test106	530.1667	6253.868	.840	.996
test107	530.2667	6242.133	.858	.996
test108	530.3000	6224.286	.915	.996
test109	530.2667	6253.237	.774	.996
test110	530.1000	6264.369	.856	.996
test111	530.2333	6249.909	.835	.996
test112	530.1667	6241.592	.891	.996
test113	530.1333	6252.257	.851	.996
test114	530.1000	6255.266	.825	.996
test115	530.2333	6246.323	.820	.996
test116	530.3000	6238.631	.815	.996
test117	530.5333	6229.085	.745	.996
test118	530.5000	6240.741	.631	.996
test119	530.5667	6263.771	.607	.996
test120	530.4333	6251.495	.698	.996
test121	530.4000	6234.524	.803	.996

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
5.3460E2	6.357E3	79.73257	121

ภาคผนวก ญ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ยืนยันผลการวิจัย และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 8612.2/215

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

8 มีนาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเซว้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบยืนยัน จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวชญานันท์ นภัทร์ธีรชาญไชย รหัสนักศึกษา 59252903 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิยืนยัน องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทยตามแบบยืนยันที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเข้ว่า คณะบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. ดร.วชิรา แสนโกศิก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดด่านช้าง จังหวัด
สุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3
3. ดร.เพ็ญศรี ศรีรอด ประเทียบอินทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร เขต 2
4. ดร.จิระภา ธรรมนำศีล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ การศึกษา
ปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
5. ดร.เบญจวรรณ ศรีมารุต อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการฝึกหัดครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก ก

แบบยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี
ในประเทศไทย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

**แบบยื่นย่นองค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อค้นพบงานวิจัย
เรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย”**

.....

คำชี้แจง

1. แบบยื่นย่นองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยฉบับนี้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อค้นพบงานวิจัย
2. แบบยื่นย่นองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อค้นพบงานวิจัย เรื่อง “องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย” ในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์
3. แบบยื่นย่นองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทยฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 แบบแสดงความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกในประเทศไทย ในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์
 - ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

(นางสาวชฎานันท์ นภัทร์ธิดาชญาไชย)

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวชญาน์นันท์ นภัทร์ธิดาไชย
วัน เดือน ปี เกิด	19 มกราคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2528 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกวงฮั่ว จังหวัดระยอง พ.ศ. 2531 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแกลง “วิทยสถานาร” จังหวัดระยอง พ.ศ. 2534 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพลีลา จังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2539 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 115/17 ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150

